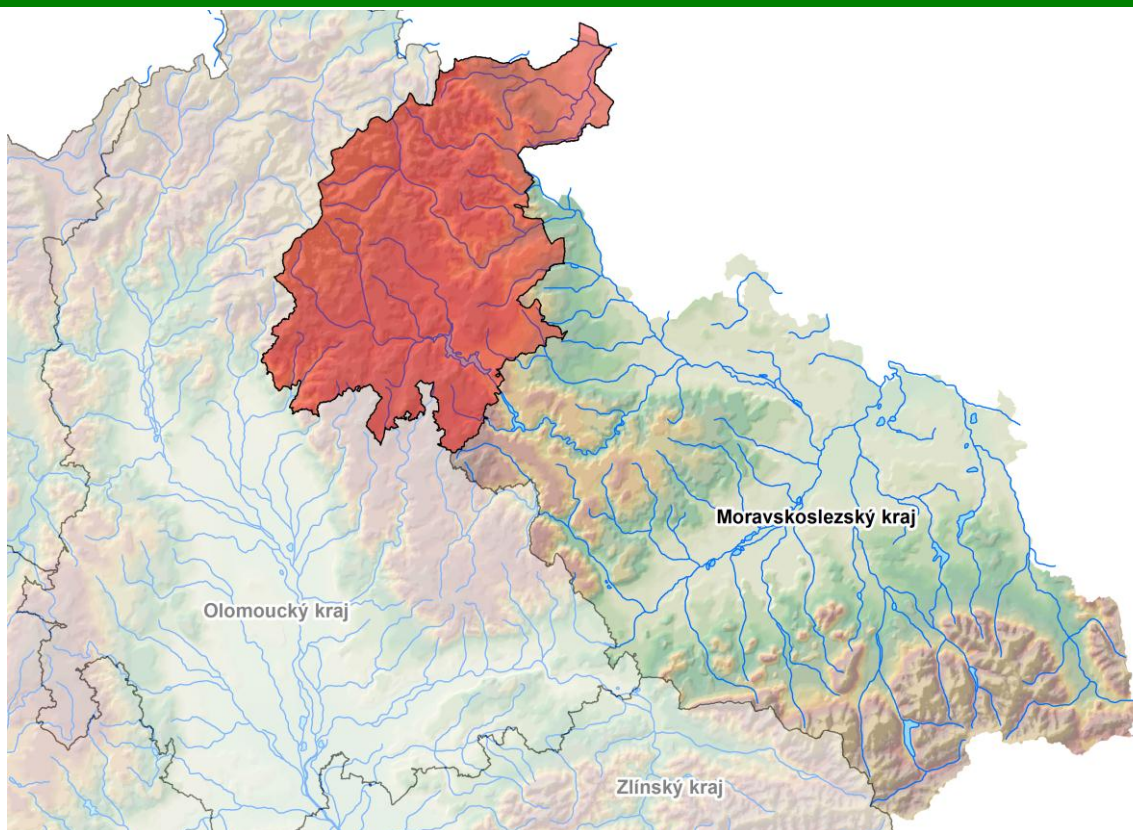

PROCES

2012

**ÚZEMNÍ STUDIE
REKREAČNÍHO POTENCIÁLU
OBLASTI NÍZKÉHO A HRUBÉHO
JESENÍKU NA ÚZEMÍ
MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE**

**Ing. Lubor Hruška-Tvrdý, Ph.D. a kolektiv
PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.**

Tuto studii zpracovala společnost

PROCES - Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Adresa: Švabinského 1749/19, 702 00 Moravská Ostrava

IČ: 28576217,

Tel.:+420 595 136 023,

Web: [http:// rozvoj-obce.cz/](http://rozvoj-obce.cz/)

E-mail: info@rozvoj-obce.cz

Autorský kolektiv:

- Andrea Hrušková – tvorba koncepce studie a koordinace týmu,
- Ing. Lubor Hruška-Tvrдый, Ph.D. – hlavní expert, sociolog a analytik, metodologie zpracování a odborná garance výstupů,
- Ing. arch. Jaroslav Sedlecký – urbanismus a územní plánování,
- Ing. Hana Doleželová – koordinace týmu, ekonomika,
- Ing. Radek Fújak – prostorové analýzy,
- Ing. Michal Samiec – kartogramy a prostorové analýzy,
- Bc. Jakub Ohanka – GIS a příprava dat, tvorba kartogramů,
- Nika Chadzipanajotidisová – organizace průzkumů a sběr dat,
- Bc. Petra Kohutová – sběr a zpracování dat,
- Ing. Kamila Frenová - expert v oblasti cestovního ruchu,
- Ing. Ivana Foldynová – ekonomika a urbanismus,
- RNDr. Libor Krajíček (*Atelier T-plan, s.r.o.*) – environmentální střety v území,
- Ing. Tomáš Daněk (*Atelier T-plan, s.r.o.*) – popis hodnot a limitů využití území,
- Bc. Petr Cejnar (*Atelier T-plan, s.r.o.*) – geografické analýzy, grafická schémata.

OBSAH

1	Úvod	5
1.1	<i>Vymezení základních pojmů</i>	6
2	Vymezení zájmového území	9
2.1	<i>Charakteristika území.....</i>	11
2.2	<i>Socioekonomická podmíněnost území</i>	13
3	Střediska (areály) rekreace	16
3.1	<i>Vymezení středisek rekreace – lokalizace středisek v zájmovém území</i>	16
3.2	<i>Zhodnocení středisek rekreace</i>	22
4	Atraktivita území.....	69
4.1	<i>Přírodní atraktivita.....</i>	69
4.2	<i>Kulturní a historické atraktivita, atraktivita poznávací turistiky.....</i>	73
5	Turistika podle odvětví – podmínky, zhodnocení stavu, potenciál, známé záměry	80
5.1	<i>Pěší turistika.....</i>	80
5.2	<i>Cykloturistika</i>	83
5.3	<i>Jezdectví a hipoturistika</i>	86
5.4	<i>Vodáctví.....</i>	88
5.5	<i>Koupání a vodní sporty</i>	90
5.6	<i>Běžecské lyžování.....</i>	92
5.7	<i>Sjezdové lyžování.....</i>	94
5.8	<i>Sportovní létání</i>	96
5.9	<i>Relaxace, lázeňství, wellness.....</i>	97
5.10	<i>Poznávací turistika (příroda, kulturní a technické památky).....</i>	99
5.11	<i>Agroturistika.....</i>	103
5.12	<i>Adrenalinové a výkonnostní sporty</i>	104
5.13	<i>Golf.....</i>	105
5.14	<i>Kongresová turistika</i>	106
5.15	<i>Jiné</i>	107
5.16	<i>SWOT analýza turistického potenciálu oblasti.....</i>	112
6	Ubytovací kapacity	114
6.1	<i>Počet ubytovacích míst v hromadných zařízeních dle obcí a dle středisek rekreace. 115</i>	
6.1.1	<i>V hotelích vyšší kategorie (***) a více).....</i>	117
6.1.2	<i>Počet ubytovacích míst v kempech a turistických ubytovnách.....</i>	119
6.2	<i>Průměrné ceny za ubytování</i>	120
7	Návštěvníci	122
7.1	<i>Návštěvnost území dle typu návštěvníků.....</i>	124
7.2	<i>Návštěvnost dle místa původu (kraj, ČR, zahraničí)</i>	126
8	Stavby rodinné rekreace	129
8.1	<i>Lokality s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci.....</i>	129

8.2	<i>Lokality s vyšším výskytem chatových osad</i>	131
8.3	<i>Znamé záměry na rozšiřování chatových osad</i>	134
9	Dopravní dostupnost středisek	135
9.1	<i>Zhodnocení dostupnosti hromadnou dopravou (vlak, autobus)</i>	135
9.2	<i>Zhodnocení dostupnosti individuální dopravou</i>	139
9.3	<i>Dostupnost dálkovými cyklotrasami</i>	147
9.4	<i>Dostupnost ze sídelních center kraje a center okolních regionů</i>	147
9.5	<i>Dostupnost ze zahraničí</i>	151
9.6	<i>Parkovací kapacita středisek rekreace</i>	152
10	Konflikty rekreačního využití území se zájmy ochrany přírody a krajiny	154
10.1	<i>Sledované jevy a jejich zákonná ochrana</i>	154
10.2	<i>Diferenciace zájmového území</i>	157
10.3	<i>Konflikty stávajícího rekreačního využití se zájmy ochrany přírody a krajiny</i>	163
10.4	<i>Potenciální konflikty známých záměrů rekreace a cestovního ruchu se zájmy ochrany přírody a krajiny</i>	170
11	Možná ohrožení rekreačního potenciálu území jinými záměry v území.....	175
11.1	<i>Záměry potenciálně ohrožující přírodu a krajinu</i>	179
11.2	<i>Záměry potenciálně ohrožující atraktivitu území a hygienu životního prostředí</i>	180
12	Možné vzájemné střety rekreačních aktivit	183
13	Terénní statistické šetření	185
13.1	<i>Průzkum starostů</i>	185
13.2	<i>Průzkum ubytovatelů</i>	192
13.3	<i>Průzkum názorů návštěvníků</i>	201
14	Návrh optimálního stavu rekreačního využití území.....	209
14.1	<i>Návrh optimálního stavu využití středisek rekreace</i>	209
14.2	<i>Návrh optimálního stavu celkového rekreačního využití řešeného území</i>	213
14.3	<i>Návrh optimálního stavu orientace na cílové skupiny návštěvníků</i>	214
15	Závěr.....	215
	Seznam zkratk	216
	Seznam zdrojů a použitá literatura	217
	Seznam příloh.....	219
	Přílohy	220

1 ÚVOD

Žijeme v období, kdy dochází k výrazným proměnám společnosti. Mnoho sociologů se snaží popsat nové rysy charakteru společnosti prostřednictvím různých přívlasktů. Příkladem může být Riziková společnost od Urlicha Becka, Claus Offe zase přichází s konceptem Společnosti práce nebo Daniel Bell s Post-industriální společností. Rovněž existuje mnoho označení společnosti, kde ústředním motivem je vzdělání či vědění. Od toho se pak odvozují názvy jako Vzdělanostní společnost, Společnost vědění či Znalostní společnost. Většina těchto přívlasktů zohledňuje určitý specifický rys, který v současnosti nabyl na významu.

Za příčiny proměn sociální struktury obyvatelstva lze považovat rozvoj komunikačních a informačních technologií, stárnutí populace, přesun zaměstnanců do sektoru služeb, změny organizačních struktur. Dochází k proměnám i způsobů práce. Prudce vzrůstají požadavky na zaměstnance, především z pohledu nových znalostí, souvisejících zejména s informačními technologiemi, a dovedností, které se týkají zvláště dovedností sociálních a kreativního řešení problémů. Na trhu práce dochází k růstu rozdílů, a to jak v příjmech, tak i v délce nezaměstnanosti. Charakter těchto rozdílů může být vysvětlen jednak v kontextu segmentačních teorií nebo v nárůstu individuálních nerovností. Klíčovým pojmem se stává flexibilita pracovníků.

V kontextu uvedených měnicích se požadavků na zaměstnance dochází k marginalizaci některých území. Jedná se především o oblasti s nízkou flexibilitou a s nízkou úrovní vzdělání. V industriální společnosti vzdělání zaručovalo jistotu práce, vyšší plat a jasně definovaný kariérový postup. V současnosti již vzdělání není ochranou před rizikem nezaměstnanosti a není ani jediným určujícím faktorem pro výši platu, to platí i u vysokoškolského vzdělání. S růstem vzdělání sice roste výše průměrného platu, je však doprovázena zvyšující se variabilitou platů, protože zaměstnavatelé si více cení osobních předpokladů, nabytých zkušeností a dovedností než úrovně dosaženého vzdělání, přičemž největší variabilita je právě u nejvzdělanější části populace.

Po roce 1989 Česká republika prochází obdobím transformace, které se projevuje nejen přechodem centrálně řízeného hospodářství v tržní, ale i ekonomickou restrukturalizací často spojenou s desindustrializací. Rovněž dochází k proměně sociální struktury společnosti a růstu rozdílů mezi skupinami obyvatel a snižování jejich soudržnosti.

Centrálně řízené hospodářství se snažilo snižovat rozdíly ve struktuře osídlení mezi jednotlivými regiony procesy lokalizace výrobních podniků do periferních oblastí. Při snižování těchto rozdílů docházelo jen k dílčím úspěchům. Tržní systém zvýrazňuje nárůst těchto rozdílů tím, že převládají ekonomické procesy (především úspory z rozsahu), které koncentrují ekonomické aktivity do aglomerací. Jedním z politických cílů Evropské unie je kohezní politika, která se snaží eliminovat regionální rozdíly prostřednictvím operačních programů.

Všechny tyto procesy se projevují v prostorové struktuře české společnosti. Dochází k růstu nejen vnějších, ale i vnitřních periferií. Mění se význam jednotlivých center osídlení. Sociální polarizace se projevuje i v jednotlivých regionech vznikem vyloučených oblastí. Jednou z těchto sociálně slabých oblastí je Jesenicko.

Na území Jesenicka se promítají negativně všechny výše uvedené dopady transformace moderní společnosti a státních sociálních struktur. Vysoký výskyt ekonomických a sociálních rizik, zde dále prohlubují procesy vysídlování, zvláště mladých kvalifikovaných lidí, kteří zde nemají možnosti uplatnění. Jedním z nástrojů, které mohou pomoci zvýšit zájem o tuto oblast,

je rozvoj cestovního ruchu, pro který má zájmové území významný potenciál, zejména z důvodu kvalitních přírodních podmínek a čistého ovzduší, rozlehlé krajiny, turistických tras apod.

Zájmové území je vymezeno pouze na té části Jeseníků, které spadají do Moravskoslezského kraje. Pro kompletní pohled na danou problematiku by bylo vhodné zpracovat stejnou studii i na část Jeseníků Olomouckého kraje a provést jejich komparaci, hledat společná řešení. Nelze opomíjet, že příroda ani turisté hranice krajů nerozlišují.

Klíčovou etapou při zpracovávání studie bylo získávání údajů o procesech v území. Základem se staly datové zdroje poskytnuté Krajským úřadem Moravskoslezského kraje, které byly doplněny o průzkum návštěvníků, poskytovatelů ubytování i názorů místních expertů a představitelů samosprávy. Aktuální nabídka poskytovatelů byla zjišťována prostřednictvím metody *desk research*, upřesnění informací bylo provedeno na základě telefonického rozhovoru. Touto kombinací dat byla vytvořena komplexní databáze, která umožnila zhodnotit aktuální procesy v území a potenciál zájmové oblasti.

Moravskoslezský kraj se rozhodl vyhotovit tuto studii na základě získaných informací, ze studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje, která identifikovala nárůst problémovosti území a regionálních disparit v rámci kraje. Nutnost zpracovat územní studii, vychází i z politiky územního rozvoje České republiky 2008. Účelem studie je zmapovat rekreační potenciál oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku v Moravskoslezském kraji. Vymezit střediska a areály k rekreaci, zhodnotit jejich využití, navrhnout optimální míru zátěže území cestovním ruchem, dopravou, rekreací a doporučit opatření, která by mohla vést k lepšímu využití rekreačního potenciálu Jesenícka. Svým dílem, tím může kraj přispět ke zlepšení životních i pracovních podmínek pro obyvatele nejen této oblasti, jelikož aktéři regionálního rozvoje na místní úrovni, vzhledem k podmínkám a náročnosti této studie, nemají přístup ke komplexním podkladům pro rozhodování a své vlastní rozvojové vize tak zakládají na nereálných očekáváních, které se stávají posléze v dlouhodobém horizontu socioekonomickou brzdou rozvoje území a nikoliv očekávaným přínosem s multiplikačním efektem.

1.1 Vymezení základních pojmů

CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch (též turismus, angl. tourism) často označovaný jako turistický průmysl, má za cíl umožnit, organizovat a zpříjemnit osobám cestování, ať již rekreační či poznávací. Hlavním subjektem je cestující osoba se specifickými potřebami, které uspokojuje široká škála profesí a profesionálních podnikatelských subjektů. (VITÁKOVÁ, 2007) Dopad cestovního ruchu na území má v ekonomických souvislostech multiplikační efekt.

Definice cestovního ruchu je „*činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa).*“ podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu)

Odvětví cestovního ruchu zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního ruchu. Dle rozložení během roku lze dělit cestovní ruch na celoroční nebo sezónní.

Pro cestovní ruch je důležitá kategorizace návštěvníků (segmentace trhu), pro jednotlivé cílové kategorie jsou nabízeny speciální produkty. Základní rozdělení návštěvníků je na osoby, pro které je destinace cílem cesty a na tranzitní návštěvníky, kteří se zastaví v dané

lokalitě na své cestě do jiného cíle cesty. Dále se tato kategorie dá členit podle délky trvání pobytu a typů sociálních skupin (rodina, přátelé, páry apod.).

V posledních letech se stále více rozvíjejí turistické aktivity, jejichž produkt představuje tzv. trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu. Termín *trvale udržitelných cestovních ruchů* dle UNWTO představuje situaci, *kdy rozvoj trvale udržitelného cestovního ruchu vychází vstříc potřebám současných turistů a hostitelským regionům a zároveň chrání a zvyšuje příležitosti v budoucnu. Vede k řízení všech zdrojů tak, aby mohly být splněny hospodářské, sociální a estetické potřeby při zachování kulturní integrity, základních ekologických procesů, biologické různorodosti a systémů podporujících život.*

Všechny aktivity cestovního ruchu by se měly řídit touto definicí, bez ohledu na to, na který segment trhu se orientují. Je to důležité zejména pro cestovní ruch založený na přírodním a kulturním dědictví, kde je riziko poškození životního prostředí a socioekonomické struktury destinace potenciálně vyšší. S rostoucím objemem cestovního ruchu v posledních desetiletích bude navíc na tyto zdroje vyvíjen zesílený tlak. Nepostačí proto omezit škody, pro danou oblast bude rovněž nutné vytvořit hmotný prospěch - v oblasti hospodářské, životního prostředí i sociální.

REKREACE

Význam slova rekreace zahrnuje *zkušenosti a aktivity vybrané a prováděné jedincem v jeho volném čase, přičemž základem je, že tyto zkušenosti a vykonávané činnosti - v pravém slova smyslu - „znovu-vytvoří“ („re-create“) jedince, tak aby mohl vykonávat své denní povinnosti.*

Jinou definicí rekreace může být *činorodý a rozvíjející způsob využití volného času ve smyslu harmonického rozvoje osobnosti v somatické, psychické a psychosociální oblasti, přičemž intenzita a míra uspokojování potřeb závisí čistě na vůli a motivaci jedince.* (HŘEBÍČKOVÁ, 2006)

Vyjmenovat všechny rekreační aktivity je pro jejich šíři nemožné. Jedná se o běžně prováděné lidské činnosti jako je např. četba, poslech hudby, sledování filmů nebo TV, zahradnictví, sport, studium, cestování, koníčky.

Z hlediska délky trvání lze rekreaci rozlišit na:

- jednodenní (bez přenocování),
- krátkodobou (do tří přenocování, oblíbenou formou jsou prodloužené víkendy),
- dlouhodobou (tři a více přenocování).

Rekreační aktivity se také mohou lišit formou, jakou jsou realizovány. Formy rekreace zahrnují širší škálu od individuální (rodinné) rekreace např. ve vlastních objektech na straně jedné, až po masovou (komerční) rekreaci hotelového typu na straně druhé. Mezi těmito body se nachází mnoho dalších forem, např. komerční ubytování v soukromí, rekreace v malých penzionech.

Rekreace může být realizována individuálně (rekreant si ji organizuje sám) nebo organizovaně (prostřednictvím cestovních agentur, zájmových sdružení, škol apod.). Rekreaci lze členit podle počtu rekreatantů:

- rekreace jedince,
- rekreace páru,
- rodinná rekreace – včetně rekreace seniorů s dítětem (vnoučetem),
- skupinová rekreace – zahrnuje rekreaci kongresovou, podnikovou, školy v přírodě, rekreaci za účelem skupinového sportování, či jiného zájmu (např. dětské turistické oddíly, skupina přátel).

Pro mnoho rekreačních aktivit je základním místem veřejný prostor. Některé rekreační aktivity jsou organizovány veřejnými institucemi, agenturami, soukromými společnostmi apod. Jako jednu z forem organizace rekreačních aktivit lze chápat právě cestovní ruch, který láká návštěvníky na speciální rekreační nabídky. Důležité pro tvorbu takových rekreačních nabídek je rekreační potenciál cílového území.

Rekreační potenciál území je souhrn environmentálních, kulturních a socio-ekonomických faktorů určujících maximální schopnost území v souvislosti s jeho využitím člověkem v rámci rekreačních aktivit. **Rekreační atraktivitu** tvoří rekreačně vysoce vhodné přírodní, historické, kulturní a sociální podmínky území. Spolu s rekreační atraktivitou je neméně důležitou složkou tvořící rekreační potenciál území **rekreační infrastruktura**, která představuje prvky umožňující rekreační využitelnost území. Jedná se např. o dopravní infrastrukturu (zprístupnění území), ubytovací a stravovací kapacity, informační centra.

Omezením rekreačního potenciálu jsou **rekreační kapacity** území, což je únosnost krajiny na základě její intenzity využívání rekreačního potenciálu. Tato kapacita je dána obecnými limity využití území a dalšími sociologickými a kulturními aspekty, jako jsou například dochovaný krajinný ráz nebo tradice.

Rekreační potenciál území představuje **lokalizační podmínky** cestovního ruchu. Na jeho základě je možné umístit a rozvíjet aktivity cestovního ruchu na určitém území na základě jeho charakteristik. Lokalizační podmínky jsou vyjádřeny atraktivitou místní přírody a krajiny a místními kulturními hodnotami a pozoruhodnostmi.

Realizační podmínky cestovního ruchu představuje rekreační efekt a rekreační využitelnost území. **Rekreační efekt** je dán mírou využití potenciálních rekreačních schopností území. Tyto dvě podmínky umožňují uskutečňovat vlastní nároky účastníků cestovního ruchu. Člení se na dopravní a materiálně technické předpoklady, čím se rozumí vybavenost území ubytovacími, stravovacími, sportovními, zábavními a jinými zařízeními. Důležitá je kapacita těchto zařízení pro množství zákazníků, kteří chtějí dané území navštívit. (BÍNA, 2010)

2 VYMEZENÍ ZÁJMOVÉHO ÚZEMÍ

Oblast, která je předmětem této studie, je definována Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje, které vymezily na území Moravskoslezského kraje specifickou oblast SOB3 Jeseníky – Králický Sněžník z Politiky územního rozvoje České republiky z roku 2008. Tato oblast zahrnuje následující obce:

- **Celý správní obvod obce s rozšířenou působností Bruntál**

Andělská Hora, Bruntál, Bílčice, Dětrichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Valšov, Vrbno pod Pradědem.

- **Vybrané obce ze správního obvodu obce s rozšířenou působností Krnov**

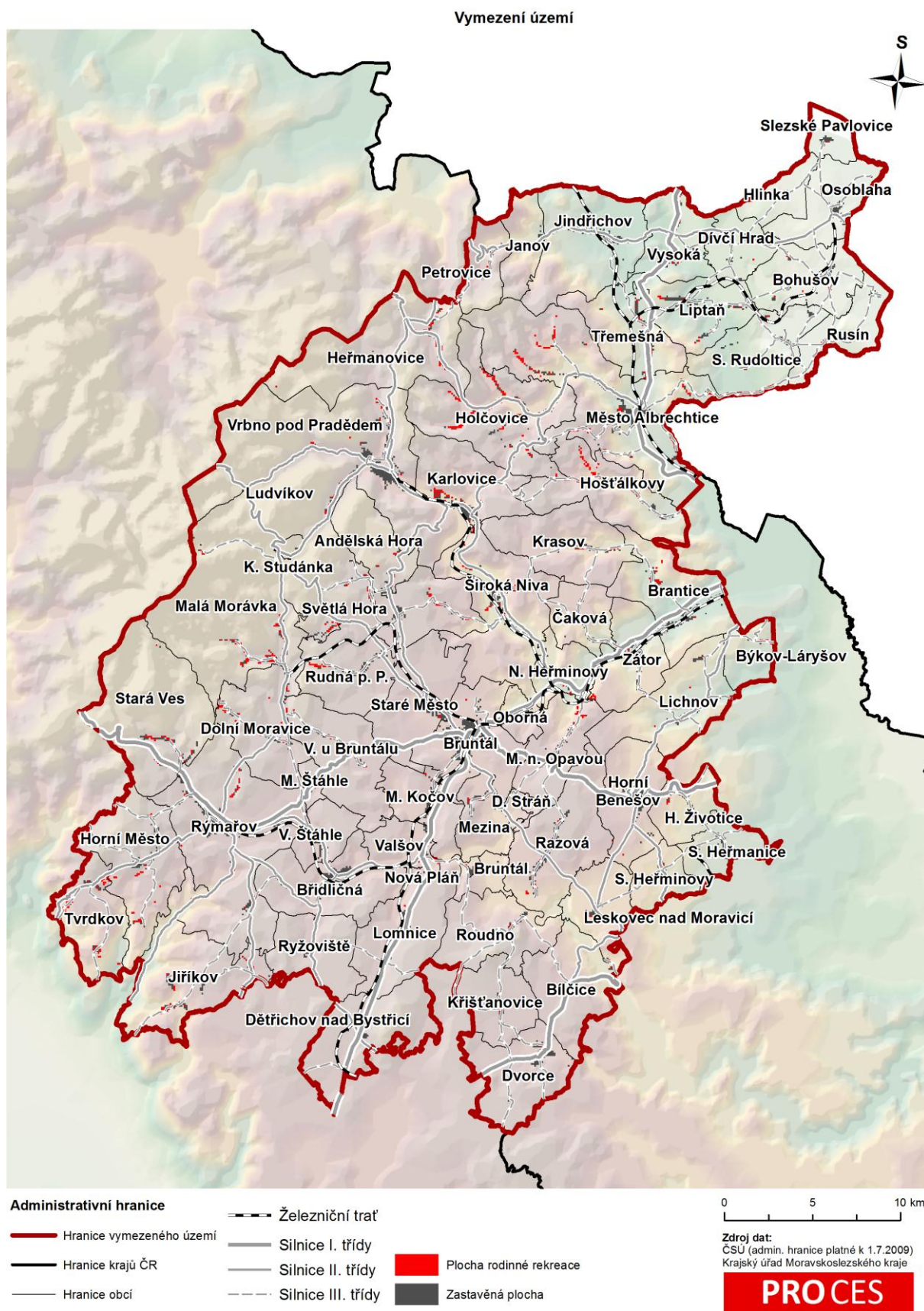
Bohušov, Brantice, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká, Zátor.

- **Celý správní obvod obce s rozšířenou působností Rýmařov**

Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov, Velká Štáhle.

Vymezení zájmového území je znázorněno v následující mapě.

Mapa 2.1: Vymezení zájmového území

2.1 Charakteristika území

Jeseníky pokrývají severní část Moravy. Pohoří na severu uzavírá státní hranice s Polskem, kde přechází dále v rovinu. Na jihozápadě navazují Jeseníky na Dražanskou vrchovinu a Českomoravskou vrchovinu. Přes masiv Kralického Sněžníku přecházejí na Orlické hory. Severovýchodně spadají postupně do roviny polského Horního Slezska a postupují v Oderské vrchy. Jeseníky se rozprostírají na ploše větší než 3600 km². Převážná část pohoří patří do správního obvodu Moravskoslezského kraje a část do obvodu kraje Olomouckého.

Nejvyšší jesenické vrcholy dosahují výšky nad 1400 m n.m. a jsou od 1300 – 1350 m n.m. pokryty horskými loukami. Horské hřebeny spadají prudce do hlubokých koryt horských říček. Krajinu podhůří tvoří mnohotvárná údolí a pahorkatina přecházející do nížin. Klimatické podmínky nedovolovaly ani v minulosti rozvoj zemědělství ve vyšších polohách, proto zde na úbočích hor nevznikla sídla. V současné době jsou tato místa vhodná pro turistiku a zimní sporty. **Zájmovým územím této studie je oblast Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje.**

Hrubý Jeseník

Dominantou Jeseníků je Hrubý Jeseník s nejvyššími vrcholy Pradědu (1492) a Vysokou holí (1464). Chráněná krajinná oblast o rozloze 740 km² zaujímá téměř celé území Hrubého Jeseníku. Rozsáhlé horské území s hlubokými lesními komplexy je dnes pokryto většinou druhotnými smrkovými lesy. Původní převážně bukojedlové porosty se dnes vyskytují v ojedinělých lokalitách, které jsou většinou chráněnými přírodními rezervacemi. Horní hranice lesa dosahuje až 1300 m, vyšší polohy zaujímají horské louky.

Vhodné klimatické podmínky umožnily vznik rašelinišť se svéráznou květenou. Největší severomoravské rašeliniště se spoustou jezírek se nachází v přírodní rezervaci Rejvíz, které je přístupné pouze v letní sezóně. Hrubý Jeseník náleží do správní působnosti Moravskoslezského a Olomouckého kraje.

Nízký Jeseník

Nízký Jeseník je jedním z nejstarších geologických celků střední Evropy. Rozprostírá se východně od Hrubého Jeseníku, mezi jižním Hornomoravským úvalem a severní Slezskou nížinou. Oblast na východě uzavírá Moravská brána a Ostravská pánev. Je plochou vrchovinou o průměrné výšce 400 - 600 metrů. Nejvyšší, západní část Nízkého Jeseníku dosahuje až 800 metrů. Směrem k východu se šikmo svažuje a klesá na výšku kolem 350 m.

Geomorfologicky je území Nízkého Jeseníku definováno geomorfologickými celky Brantická vrchovina, Bruntálská vrchovina, Domašovská vrchovina, Oderské vrchy, Slunečná vrchovina, Stěbořická vrchovina, Vítkovská vrchovina, Tršická pahorkatina. Z hlediska veřejné správy se Nízký Jeseník rozprostírá na Moravě a Slezsku (opavská část), v Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

Slezská Harta

V Nízkém Jeseníku (okres Bruntál) leží vodní dílo Slezská Harta. Vzniklo přehrazením toku řeky Moravice, která zde protékala úzkým údolím. Stavba byla zahájena v roce 1987. Výstavba údolní nádrže byla realizována na základě úvah o nutnosti posílení níže ležícího vodárenského zdroje Kružberk pocházejících ze šedesátých let. Postupně byl účel nádrže rozšířen i o příznivé ovlivnění jakosti surové vody pro vodárenské účely a využití vodní energie. Nádrž byla oproti plánu velmi rychle napuštěna během povodní v roce 1997.

Osoblažsko

Osoblažsko vytváří výběžek území do slezských rovin v Polsku. Horská hradba kontrastuje s mírně se vlnící krajinou, v níž se zvedají ojediněle zalesněné pahorky s lužními lesíky kolem rybnaté říčky Osoblahy. Na polích a lukách nejsou vzácností tzv. bludné balvany, které sem přisunul čtvrtohorní ledovec. Na území Osoblažska se nacházejí některé zajímavé květeny. Mezi zajímavé rostliny patří popratka samice, kaprad' rakouská ostnitá, ostřice, bika chlupatá, srha laločnatá, metlice trstnatá, lipnice hajní, chráněná žlut'ucha orlíčkovitá, která dorůstá až 1 m výšky a lýkovec jedovatý.

Přírodní a klimatické podmínky

Území má vysoký přírodní potenciál, využitelný mimo jiné pro rekreaci a cestovní ruch. Jako vstupy pro určení přírodního potenciálu byly použity datové vrstvy vymezující plochy CHKO, MZCHÚ, nadregionálních biocenter ÚSES, EVL a PO soustavy Natura 2000 a přírodních parků (viz kap. 11.2). Z grafického schématu v kapitole 10.2 (mapa 10.2.1) je patrné, že nejvyšší přírodní potenciál vykazuje horská část Hrubého Jeseníku spadající převážně do CHKO Jeseníky (obce Heřmanovice, Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Andělská Hora, Karlova Studánka, Světlá Hora, Malá Morávka, Dolní Moravice a Stará Ves). Z ostatních částí zájmového území lze jako oblasti s nejvyšším přírodním potenciálem klasifikovat údolí Oslavy a Huntavy včetně jejich širšího okolí (vybraná k. ú. obcí Horní Město, Tvrdkov a Jiříkov) a masiv Slunečné (Dětřichov nad Bystřicí) na jihozápadním úbočí Nízkého Jeseníku a dále část údolí horního toku Opavy v prostoru Nových Heřminov.

Hlavním říčním tokem území je Moravice, která pramení v přírodní rezervaci Velká kotlina pod Vysokou holí. Řeka Moravice napájí vodní nádrž Slezská Harta. Významným říčním tokem v zájmovém území je rovněž Opava, která se skládá z Černé, Střední a Bílé Opavy, ty se spojují ve Vrbně pod Pradědem. Na Bílé Opavě jsou vodopády, Černá Opava teče z Rejvízských rašelinišť. Dalším větším vodním tokem je Opavice pramenící v Hornických skalách. Oblast Osoblažska odvodňuje říční tok Osoblahy.

Podle klimatického členění ČR je v jesenické oblasti zastoupena chladná a mírně teplá oblast, teplá oblast sem nezasahuje. Chladná oblast s červencovou teplotou nepřesahující 15°C zahrnuje největší část Hrubého Jeseníku. Ostatní území patří k mírně teplé oblasti a to k jejímu mírně až velmi vlhkému okrsku. Zvláště mírné podnebí mají níže položené oblasti v dešťovém stínu Jeseníků, zejména Osoblažsko. Roční úhrn srážek se pohybuje mezi 600 mm (Osoblažsko) a 1500 mm (Praděd). Ve sledovaném území je nízký počet slunečných dnů. Pro Hrubý Jeseník, ale také pro jeho jižní předhůří a Nízký Jeseník jsou typické dlouhé a tuhé zimy. Na Osoblažsku je zima naopak relativně mírná.

Dle Quita (1971) leží převažující část území nižších nadmořských výšek v klimatické oblasti chladné CH 7, výše položená území, tj. nad 900 m n. m., se nacházejí v chladné oblasti CH 6 a nejvýše položené horské hřbety nad 1200 m n. m. leží v oblasti CH 4, která je nejchladnější klimatickou oblastí na území ČR. Úpatí Jeseníků leží v mírně teplé klimatické oblasti MT 2. Okolí Slezské Harty v nízkojesenickém regionu je charakterizováno přechodem chladné klimatické oblasti CH 7 do mírně teplé MT 2.

Tabulka 2.1.1: Vybrané klimatické charakteristiky oblastí řešeného území :

Klimatická charakteristika	Klimatická oblast			
	MT 2	CH 7	CH 6	CH 4
Počet letních dnů	20–30	10–30	10–30	0–20
Počet mrazových dnů	110–130	140–160	140–160	160–180
Průměrná teplota v lednu	-3 až -4 ⁰ C	-3 až -4 ⁰ C	-4 až -5 ⁰ C	-6 až -7 ⁰ C
Průměrná teplota v červenci	15–16 ⁰ C	15–16 ⁰ C	14–15 ⁰ C	12–14 ⁰ C
Srážkový úhrn ve vegetačním období	450–500 mm	500–600 mm	600–700 mm	600–700 mm
Srážkový úhrn v zimním období	250–300 mm	350–400 mm	400–500 mm	400–500 mm
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	80–100	100–120	120–140	140–160

Podnebí úpatí Jeseníků je mírně teplé a pouze průměrné vlhké. Vrbno pod Pradědem (822 mm) se již nachází ve srážkovém stínu Jeseníků. S přibývajícím nadmořskou výškou klesá průměrná roční teplota a roste úhrn srážek (např. Vidly 1234 mm). V nejvýše položených místech jesenických hřbetů je klima drsné, vlhké a větrné (např. Praděd 0,9⁰C, 1440 mm). Klimaticky vhodné podmínky a minerální prameny daly možnost vzniku lázní v Karlově Studánce. V okolí Slezské Harty je chladnější až mírně teplé klima (Bruntál – 6,2⁰C, 678 mm) s častými projevy inverzních jevů.

2.2 Socioekonomická podmíněnost území

Historický vývoj

Hospodářský život se projevoval jen v údolích a podhůří. V 13. století bylo území osídleno na pozvání českých panovníků německým etnikem, které v málo či zcela neosídleném pohoří Jeseníky (zejména v podhůří) rozvíjelo zemědělství a těžbu rud barevných a drahých kovů, sklářství, železářství a později průmyslovou výrobu, především textilní. Prvním hornickým městem území byl **Bruntál** s nalezišti zlata a stříbra, založený ve 13. stol. Od 16. stol. se začala těžit také železná ruda, ale kromě těžby a zpracováním nerostů se rozvíjelo i tkalcovství. V 19. stol. se začíná rozvíjet průmysl, rostoucí význam města se projevil i v tom, že se Bruntál stal sídlem okresního úřadu a okresního soudu. Negativní dopad na rozvoj města měla likvidace textilního průmyslu v 50. letech 20. stol., s jejímiž následky se město potýká dodnes, neboť zmizel tradiční zdroj obživy místních obyvatel, který se v plné šíři nepodařilo nahradit. Historicky významným centrem území bylo také **Vrbno pod Pradědem**, založené ve 13. století na obchodní stezce z Bruntálu do Zlatých Hor a dále do Slezska. Na počátku 19. stol. se ve městě začal rozvíjet textilní průmysl, v polovině století byla založena huť, vyráběly se zde zbraně a byla vybudována i první sklárna. Rozvoj města pokračoval i ve 20. st., po vzniku samostatného Československa a za komunistického režimu bylo město nejprůmyslovějším městem republiky ve vztahu k počtu obyvatel. Vrbno se stalo významným průmyslovým městem s velkým dřevokombinátem a sklářským průmyslem, který se zachoval dodnes.

Oblast Jeseníků měla strategický význam, proto si zde feudální šlechta budovala svá opevněná sídla (např. hrad Sovinec, Quinburk, Koberštejn). Mnohé z nich jsou dnes architektonicky cennými památkami a atraktivními cíli návštěvníků zájmového území. V území žilo česko-německé etnikum, se všemi výhodami i nevýhodami osídlení této části českého území německým obyvatelstvem. Většina území spadala do tzv. Bohatých Sudet, pro

kteří byly charakteristické procesy urbanizace a industrializace. Po druhé světové válce došlo k vysídlení původních obyvatel z oblasti Sudet a jejich znovuosídlení. U zdejších obyvatel tudíž chybí vazba k území, u kterého dochází k procesům vysídlování a tím i nárůstu rizika vzniku ekonomických a sociálních rizik.

Specifickou oblastí je území Osoblažska, které se po prusko-rakouské válce v roce 1866 stalo součástí periferie Rakouska. Průmysl se na tomto území, v důsledku jeho polohy, špatné dopravní dostupnosti a tradičně zemědělského zaměření, v průběhu doby téměř nerozvíjel. Důležitým historickým městem, později významným průmyslovým a kulturním střediskem celého Osoblažska bývala dnešní obec **Osoblaha**. V obci bylo před rokem 1939 pět mlýnů, cukrovar, pivovar, krajkářská škola, rybářský revír, plynárna, okresní soud, muzeum, sirkárna, tiskárny, cihelna a další. Významnou složkou obyvatel byli Židé, a to díky faktu, že Osoblažsko bylo moravskou enklávou ve Slezsku. Židovské osídlení Osoblahy je doložené od 14. století, ale Židé odsud odešli ještě před druhou světovou válkou. Například v roce 1865 Židé tvořili v Osoblaze plných 30% obyvatel města. V obci Osoblaha se nachází zachovalý židovský hřbitov, který je navíc i památkou na řadu vynikajících židovských osobností, které svým významem překračovaly dějiny regionu. Hřbitov je jedním z nejcennějších židovských hřbitovů v České republice a jednou z nejvýznamnějších památek Moravskoslezského kraje. V dnešní době však hřbitov bohužel není udržován a chátrá.

Po 2. světové válce bylo odsunuto většinové obyvatelstvo německého původu a oblast už nikdy zdaleka nedosáhla počtu obyvatel před druhou světovou válkou. V poslední době došlo k útlumu i zemědělské výroby a Osoblažsko je dnes jednou z nejhudších oblastí České republiky s vysokou mírou nezaměstnanosti. Na druhé straně se jedná o oblast se zachovalými kvalitními přírodními podmínkami a čistým ovzduším s jistým rekreačním potenciálem.

Současné sociodemografické procesy v území

Vzhledem k výše uvedeným historickým souvislostem má řešené území specifický charakter. V území se nachází několik **sociálně problémových obcí**, zejména na **jihu území**: v SO ORP Bruntál (Milotice nad Opavou, Dlouhá Stráň, Mezina, Valšov, Lomnice, Nová Pláň, Dětrichov nad Bystřicí, Roudno, Razová, Horní Benešov, Leskovec nad Moravicí, Bílčice, Křišťanovice a Dvorce) a SO ORP Rýmařov (obce Rýmařov, Horní Město, Tvrdkov, Jiříkov a Ryžoviště) a jedna obec v SO ORP Krnov (Zátor). Druhou problematickou oblastí je **Osoblažsko** (část SO ORP Krnov, konkrétně obce Slezské Pavlovice, Hlinka, Osoblaha, Dívčí Hrad, Bohušov a Rusín).

Z hlediska míry nezaměstnanosti (i dlouhodobé) jsou nejvíce problémové území výše vymezených sociálně problémových oblastí (jak v jižní části území, tak na Osoblažsku). V sociálně problémových obcích vyčleněných v jižní části území je téměř ve všech záporná hodnota migračního salda, výjimku tvoří obce v okolí Slezské Harty.

V jižní části SO ORP Bruntál a Rýmařov je kromě zvýšené míry nezaměstnanosti také vysoká výplata dávek hmotné nouze. Nízký ekonomický potenciál pro rozvoj oblasti daný nízkou daňovou výtěžností a nízkou mírou podnikatelské aktivity. Oblast byla postižena i výrazným dopadem ekonomické recese v roce 2008. V této oblasti dochází k jejímu sociálnímu uzavírání a prohlubujícím se sociálním problémům. Dochází ke kumulaci sociálně problémového obyvatelstva. Rozvoj této oblasti by měl být založený na využití přírodního potenciálu s vyšší přidanou hodnotou (biozemědělství, kozí farmy, apod.), další rozvojový moment lze spatřit v tom, že se zlepšilo dopravní napojení na Ostravu díky výstavbě dálnice D1. V rámci plánovaného snižování velikosti vojenského újezdu Libavá je možné spatřovat další rozvojový aspekt ve využití sousedního území.

V oblasti Osoblažska dochází k dlouhodobému vylidňování a díky nízké hustotě obyvatelstva je zde i nižší výskyt sociálních problémů a nezaměstnanosti, projevující se v datech. Lidé, kteří zde dlouhodobě neměli práci, z této oblasti odešli, což snížilo nezaměstnanost. Tato oblast je specifická i minimální úrovní dojížděky do střediska SO ORP Krnov. Obyvatelstvo pracuje především v zemědělství. Je zde nižší úroveň sociální struktury obyvatelstva i nižší míra podnikatelské aktivity. Obyvatelstvo má stále pracovní návyky z dob státních statků a to omezuje rozvoj podnikání.

Poloha vymezeného území je ovlivněna jeho dopravní dostupností, kde nejdůležitějšími centry pro tuto oblast je Ostrava a Olomouc. Vliv spádovosti do Olomouce se projevil již při formulování krajského uspořádání, kdy se v roce 2004 změnila hranice krajů a obce Moravský Beroun, Huzová a Norberčany se staly součástí Olomouckého kraje. Dále pro socioekonomický vývoj oblasti má silný vliv situace ve velkých Polských městech, které leží v blízkosti vymezené oblasti.

3 STŘEDISKA (AREÁLY) REKREACE

Rekreační středisko lze definovat jako místo/území vybavené pro rekreaci, tzn. s vybudovanou rekreační infrastrukturou a s rekreační atraktivitou. Rekreační infrastrukturou se rozumí ubytovací kapacity, včetně doprovodných služeb (stravování, wellness, bazén, parkovací plochy apod.). Nedílnou součástí je zajištění dopravní dostupnosti střediska. Rekreační atraktivitou mohou být jak přírodní, kulturní a památkové atraktivity území, ale také vybudované sportovní či zábavné areály (např. lyžařský areál, adrenalinový areál, jezdecký areál).

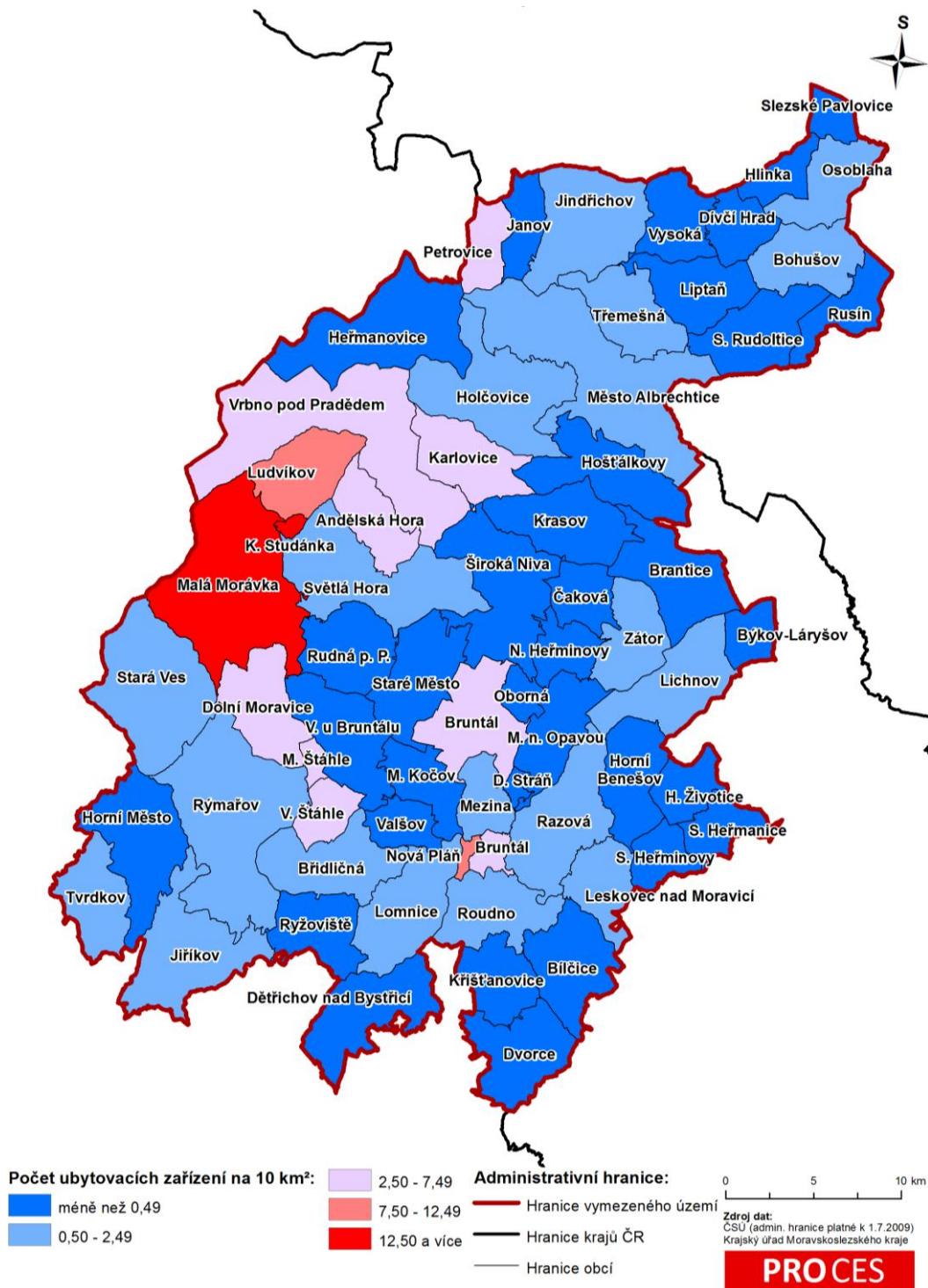
Omezením rekreačního střediska je rekreační kapacita území, tj. únosnost krajiny na základě její intenzity využívání rekreačního potenciálu (viz 1.1 Vymezení základních pojmů). Rekreační střediska jsou často specializovány na určitý typ rekreace.

3.1 Vymezení středisek rekreace – lokalizace středisek v zájmovém území

Za střediska rekreace jsou považována místa, kde je vyšší koncentrace rekreační infrastruktury (zejména ubytovací zařízení) a rekreačních atraktivit (přírodní, kulturní, památkové atraktivity, sportovní nebo zábavní areály). Tato střediska jsou popsána z hlediska dopravní dostupnosti, možnosti celoročního využití, vybavenosti atraktivitami a rekreační infrastrukturou. Byla zde kvantifikována potřeba parkovacích míst v každém rekreačním středisku a předpoklady, ze kterých se vychází, jsou rozebrány v kapitole 10.

Pro lokalizaci středisek bylo použito vytvoření zón dostupnosti okolo rekreační infrastruktury a rekreačních atraktivit. Tyto zóny vytvářejí k danému objektu, ať je tím objektem bod, linie nebo polygon, jeho dostupnou (obslužnou) oblast. Přehled vybavenosti území rekreační infrastrukturou a rekreačními atraktivitami u jednotlivých obcí je uveden v Příloze 1. Vyjádření počtu ubytovacích zařízení vzhledem k rozloze katastru jednotlivých obcí je znázorněno v mapě 3.1.1.

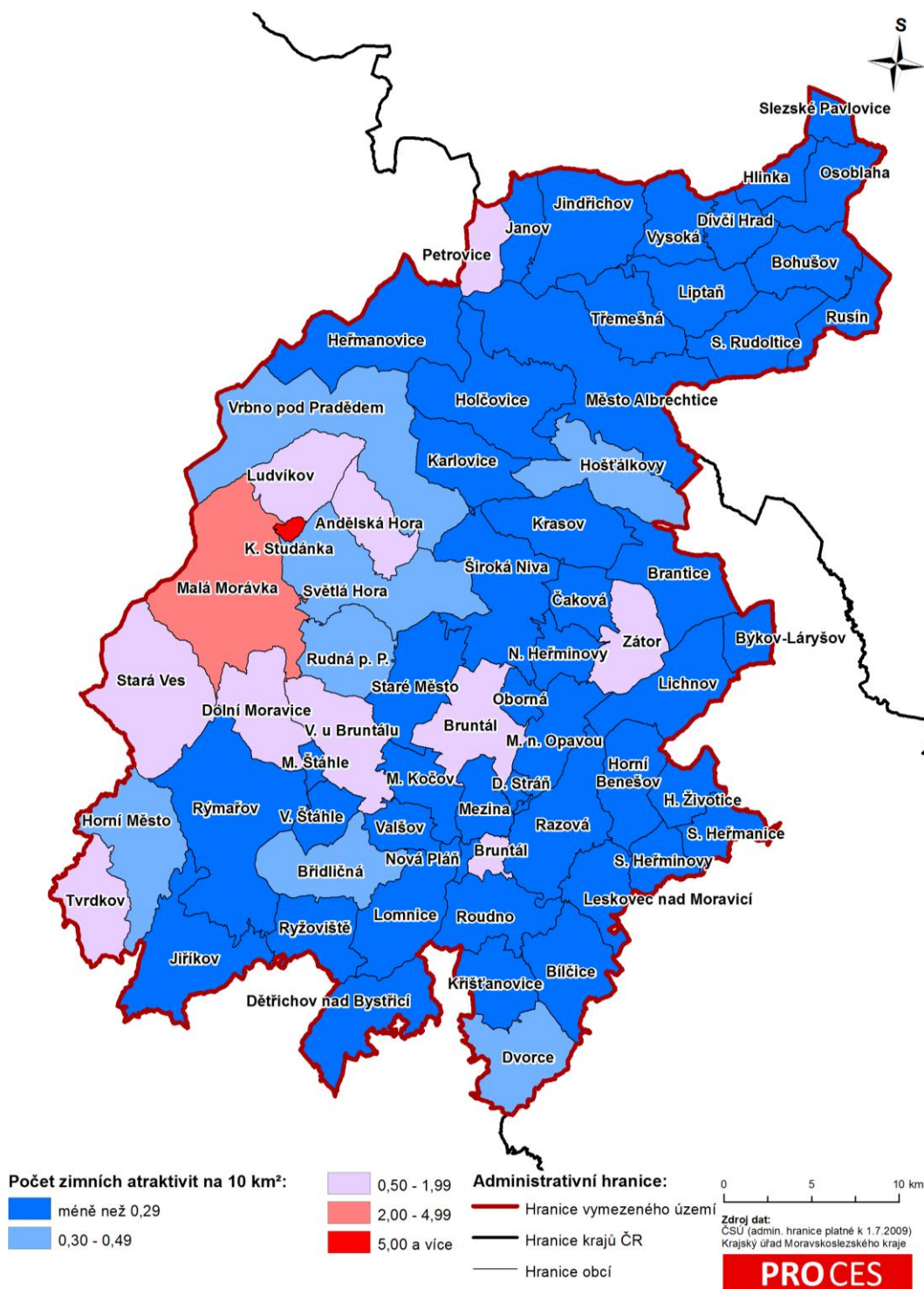
Mapa 3.1.1: Ubytovací zařízení v zájmovém území

Pro vymezení středisek zimní rekreace byly vytvořeny zóny okolo ubytovacích zařízení, lyžařských vleků a lyžařských běžeckých tras. Tyto tři vrstvy byly zahrnuty jako rekreační infrastruktura (ubytování) a rekreační atraktivita (vleky a trasy) zimní rekreace. Zóny okolo objektů zájmu byly nastaveny na 500 m, což je únosná vzdálenost pro docházku z ubytovacího zařízení k vleku, příp. na lyžařskou běžeckou trasu. Po vytvoření zón byly na základě multikriteriálních analýz zachovány pouze polygony ve společném rozsahu. Výsledná místa tak byla plochami, odkud to je maximálně 500 m jak k nejbližšímu zařízení, tak k nejbližší lyžařské běžecké trase i lyžařskému vleku. V případě výskytu více ploch na

katastru jedné obce byly tyto plochy sloučeny, aby vytvořily jedno středisko. Vyjádření počtu zimních atraktivit vzhledem k rozloze katastru jednotlivých obcí řešeného území je znázorněno v mapě 3.1.2.

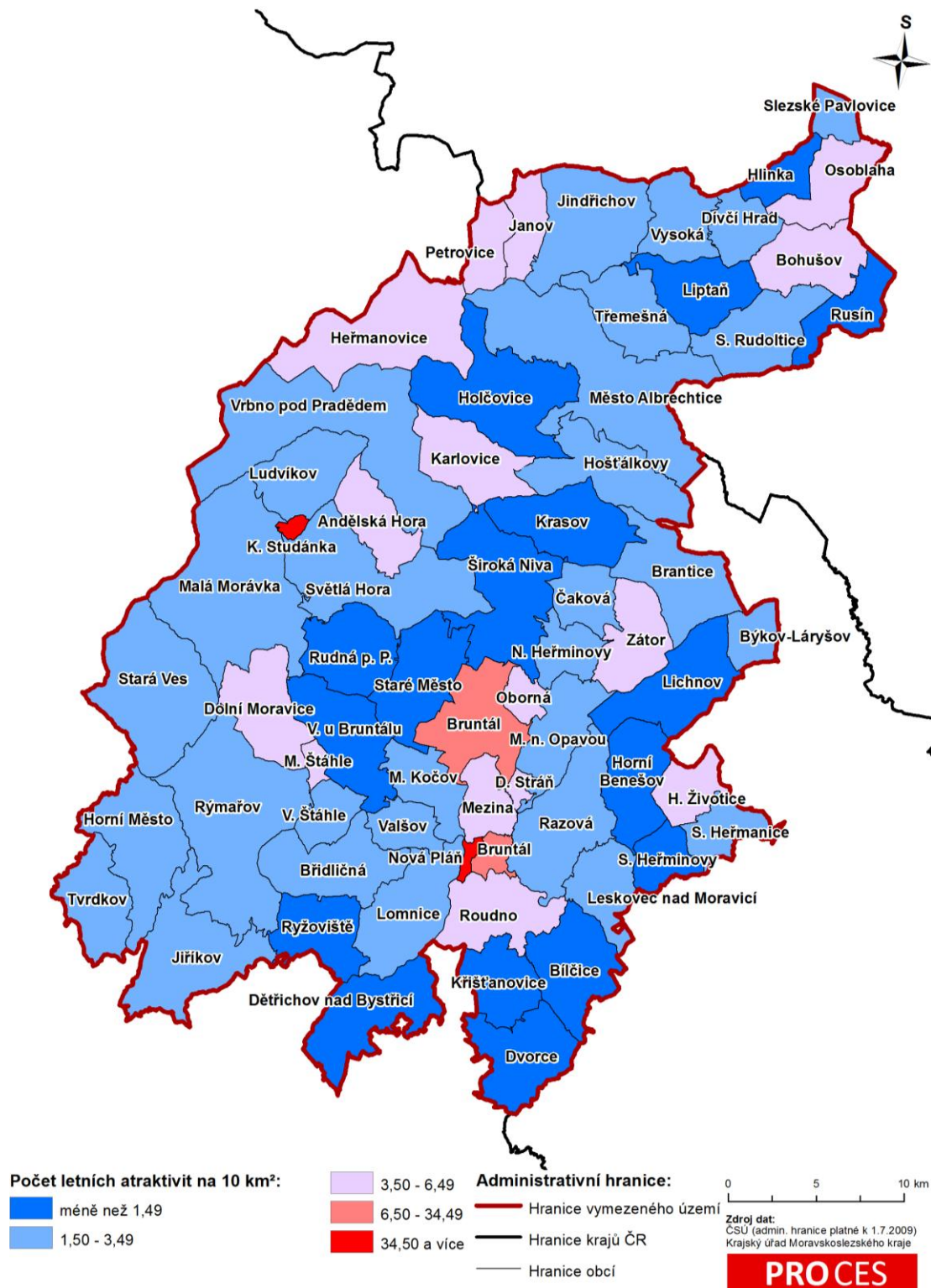
Mapa 3.1.2: Zimní atraktivity v zájmovém území

Stejný postup byl použit k vymezení středisek letní rekreace. Byly vytvořeny zóny opět okolo ubytovacích zařízení, dále okolo tras (cyklotras, naučných stezek, turistických tras a vodáckých tras) a okolo objektů kulturních, turistických a přírodních atraktivit (např. městských památkových zón, muzeí, skal vhodných k horolezectví, bazénů a aquacenter, hradů, zámků, zřícenin atd.). Na základě překryvu výše uvedených vrstev byly vymezeny

letní střediska rekreace. Vyjádření počtu letních atraktivit vzhledem k rozloze katastru jednotlivých obcí řešeného území je znázorněno v mapě 3.1.3.

Mapa 3.1.3: Letní atraktivity v zámjnovém území

Výsledná střediska zimní a letní rekreace byla následně vzájemně srovnána. V lokalitách, kde vzniklo zimní i letní středisko, byly vytvořeny pomyslné hranice výsledného celoročního střediska sjednocením zimního a letního střediska. V lokalitách, kde bylo vymezeno jen středisko sezónní (letní, zimní), bylo toto středisko ponecháno bez dalších úprav. Rozdělení

středisek na aktuální a potenciální (která se mohou v budoucnu stát plnohodnotným střediskem) bylo provedeno na základně expertního vyhodnocení odlišnosti od ostatních středisek. Jednalo se především o oblasti s nevyužitým potenciálem (chybí uspokojivé ubytovací kapacity případně širší možnosti rekreačního využití), nebo o oblasti, které nemají charakter střediska rekreace (např. Bruntál a Rýmařov).

Řešené území nemá z hlediska rekreace a cestovního ruchu jednotný charakter. Jeho centrální část má horský až vysokohorský charakter a je atraktivní zejména pro zimní sporty – rekreační střediska Praděd, Dolní Moravice, Malá Morávka, Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov, Karlova Studánka, Světlá Hora – Andělská Hora a Stará ves. Časové využití těchto rekreačních středisek je celoroční, s převládající zimní sezónou.

Části podhorského charakteru, či téměř nížinného charakteru (zejména oblast Osoblažska) jsou využívány především pro individuální pobytovou rekreaci (rekreační chaty, chalupy), pěší turistiku a cykloturistiku. V této oblasti se nachází rekreační středisko Karlovice a potenciální rekreační středisko Slezská Harta s využitím zejména pro letní sezónu.

Bruntál jako významné sídlo zájmové oblasti má rekreační potenciál, který je možno rozvíjet. V současné době se město jeví jako tranzitní místo, vstupní brána do Jeseníků. Město a jeho blízké okolí je vybaveno mnoha atraktivitami, jak kulturního tak přírodního charakteru (s výjimkou lokality kasáren), slouží k doplňkové rekreační destinaci návštěvníků (např. rekreanti v případě dlouhodobějších pobytů, navštěvují město Bruntál ke svým jednodenním výletním cílům). Město **Rýmařov**, je rovněž vybaveno rekreačními atraktivitami a infrastrukturou, slouží taktéž jako doplňková rekreační destinace.

Střediska rekreace:

- **Praděd:** celoroční středisko rekreace.
- **Karlova Studánka:** celoroční středisko rekreace.
- **Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov:** celoroční středisko rekreace.
- **Karlovice:** letní středisko rekreace.
- **Malá Morávka – Karlov pod Pradědem:** celoroční středisko rekreace.
- **Stará Ves:** celoroční středisko rekreace.
- **Dolní Moravice:** celoroční středisko rekreace.

Potenciální střediska rekreace:

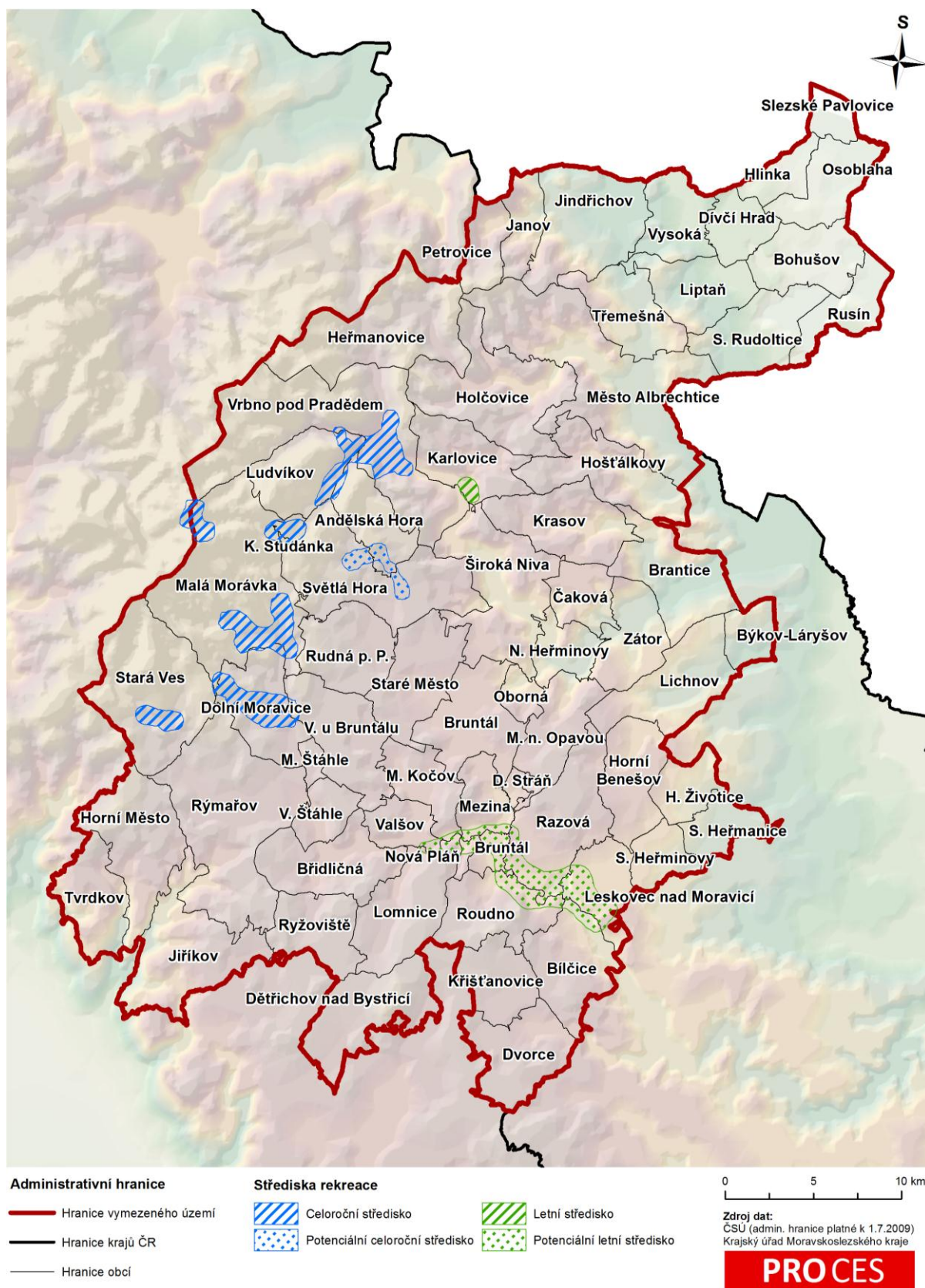
- **Světlá Hora – Andělská Hora:** celoroční středisko rekreace.
- **Slezská Harta:** letní středisko rekreace.

Všechna zimní střediska rekreace byla vyhodnocena jako celoroční.

Při vymezení středisek rekreace nebyla pozornost věnována jednotlivým rekreačním objektům, ale koncentrovaným jevům v území, např. jeden vlek s penzionem nesplňuje charakter střediska.

Průnikem obalových zón (buffer) kolem ubytovacích zařízení a atraktivit cestovního ruchu vznikly malé izolované lokality, které nesplňují charakter střediska a nebylo možno je připojit k jinému středisku. Lze je označit za oblasti lokálního významu, s převážně letním rekreačním využitím. Jedná se o následující lokality: Petrovice, Jindřichov, Bohušov, Osoblaha, Město Albrechtice, Lokalita na hranici Ludvíkova a Malé Morávky (na katastru obce Vrbno pod Pradědem), Široká Niva, Lichnov, Tvrdkov.

Mapa 3.1.4: Vymezení středisek rekreace

3.2 Zhodnocení středisek rekreace

REKREAČNÍ STŘEDISKO PRADĚD

Rekreační středisko Praděd se nachází v oblasti Hrubého Jeseníku, jeho centrálním a nejvyšším bodem je vrchol Praděd. Toto středisko zasahuje do katastru dvou obcí v okolí hory Praděd, Vrbna pod Pradědem a Malé Morávky. Mapa rekreačního střediska Praděd je uvedena v Příloze A.

Vrchol **Praděd** (1491,3 m) leží na historické zemské hranici Moravy a Slezska, v současnosti tudý prochází i hranice krajů Moravskoslezského a Olomouckého, a okresů Bruntál (Malá Morávka, Vrbno pod Pradědem) a Šumperk (Loučná nad Desnou). Na severním úbočí jsou Tabulové skály s unikátní květenou. Praděd je **národní přírodní rezervace** ev. č. 1307. Oblast spravuje Správa CHKO Jeseníky. Důvodem ochrany je komplex přirozených a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na geologický podklad a reliéfu nejvyšších partií pohoří Hrubý Jeseník.

Dopravní přístupnost

Středisko Praděd je přístupné z několika směrů. Na vrchol Praděd vede asfaltová silnice z Karlovy Studánky přes sedlo Hvězda a chatu Ovčárna, kterou kopíruje i zelená turistická značka (9 km). Turisticky je Praděd přístupný také po hlavní červeně značené hřebenovce od Červenohorského sedla (asi 10 km). Nejprudší výstup vede po modře značené cestě z Koutů nad Desnou kolem dolní nádrže přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé stráně (asi 14 km s převýšením 800 m). Dalšími možnostmi jsou cesta od severovýchodu ze sedla Vidly nebo od jihozápadu ze sedla Skřítek.

Parkování (statická doprava)

Řešení parkování v rekreačním středisku Praděd, zejména z důvodu existence chráněné krajinné oblasti, je nevyhovující v době sezónní návštěvnosti v zimním období a počet parkovacích míst vykazuje deficit. Po naplnění parkovacích kapacit u Hotelu Ovčárna není umožněn pro návštěvníky vjezd do střediska. Návštěvníci, jsou tak nuceni své osobní automobily parkovat na parkovišti u Hotelu Hvězda (které je se střediskem funkčně propojeno), dále musí pokračovat kyvadlovou autobusovou dopravou. Kyvadlová autobusová doprava jezdí co hodinu a kapacity jednoho autobusového vozu jsou okolo 60 míst, zejména v zimním období si však s sebou berou cestující svá zavazadla a lyže, tzn. kapacita přepravených osob je nižší. Systém dopravy je v zimních měsících hodnocen jako nevyhovující. V letních měsících je turistům nabídnuta zajímavá alternativa způsobu dopravy z vrcholu Pradědu, kdy si mohou u vysílače zapůjčit koloběžky, které opět pod vrcholem u hotelu Ovčárna odevzdají. Tato možnost přepravy je oblíbená zejména u mladých lidí.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Největším lákadlem pro turisty je v této rekreační lokalitě Vysílač Praděd, na vrcholu hory stejného jména. Středisko Praděd je strategicky umístěno v blízkosti Karlovy Studánky. Poblíž jsou rekreační střediska Malá Morávka a Vrbno pod Pradědem. Celá oblast je velmi dobře propojena turistickými, naučnými stezkami a cyklostezkou.

Rekreační středisko je celoročně využitelné, v zimním období k lyžování, sjezdovému i běžeckému, případně k pěší turistice. V letních měsících míří velké počty turistů k vrcholu Pradědu, který je bodem na mnoha místních turistických stezkách. Nejvíce frekventované jsou stezky z Karlovy Studánky. Oblast je dobře dostupná ve všech ročních obdobích.

Rekreační atraktivita

Vysílač Praděd

Stavba původní rozhledny na Pradědu začala v roce 1904 a dokončena byla o deset let později. Roku 1957 byla pro nevyhovující technický stav uzavřena a následně došlo k jejímu zřícení. V roce 1968 byla zahájena stavba vysílače, vzhledem k rostoucí poptávce po televizním vysílání. Věž dosahuje výšky 162 metrů. Z vyhlídkové terasy umístěné ve výšce 1 563 m n. m. je výhled na celé panorama Jeseníků. Dnes je stavba využívána jako rozhledna.

Běžecké trasy

V oblasti Pradědu, i v jeho širokém okolí, je velmi dobrý terén pro běžecké trasy všech náročností. Přimo v areálu Praděd - Ovčárna je vhodný terén pro začátečníky a krátké projížďky na běžkách.

Významnými trasami v tomto středisku jsou:

- Trasa č. 1: **Praděd - Červenohorské sedlo - Praděd**, délka trasy 20 km
- Trasa č. 2: **Praděd - Červenohorské sedlo - Kouty n. Desnou - Švýčárna - Praděd**, délka trasy 25 km
- Trasa č. 3: **Praděd - Hřebenovka - Jelení studánka - Alfrédka a zpět**, délka trasy 21 km

Lyžařský areál

Lyžařské středisko Sport centrum Figura Praděd - Ovčárna je nejvýše položeným centrem lyžování v České republice - nástupiště lyžařských vleků jsou ve výšce 1 300 m n. m. Právě proto jsou zde tradičně nejlepší sněhové podmínky. Na Ovčárně se nachází 6 vleků a 7 sjezdovek všech obtížností. Středisko se nachází na území Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, a proto je do jisté míry ovlivňován jeho provoz. Správa CHKO Jeseníky vydává povolení k zahájení provozu vleků a stanovuje termín ukončení provozu v závislosti na výšce sněhové pokrývky. Vlek a sjezdovky v lyžařském středisku Figura:

- **Petrovy kameny A** – černá sjezdovka, 750 m.
- **Petrovy kameny B** – modrá sjezdovka, délka 600 m,
- **Petrovy kameny C** – turistická, modrá sjezdovka, 800 m,
- **Petrovy kameny C** – hlavní svah, červená sjezdovka, 610 m,
- **Malý Václavák** – modrá sjezdovka, 250 m,
- **Velký Václavák** – modrá sjezdovka, 550 m,
- **Lyžařská sjezdovka D** – U horské služby, červená sjezdovka, 350 m,

Pro případné zájemce je možno využít projížďky na sněžném skútru, v rámci areálu se nachází půjčovna skútrů. Může se jednat buď o "vyhlídkové jízdy" pro více osob, nebo o tahání lyžařů za skútrech. Provozování jízdy na skútrech je možné s omezením plynoucím z umístění v CHKO.

Turistické trasy

- Trasa č. 1: **Praděd - Hřebenovka - Alfrédka - Velký kotel - Praděd**, délka trasy 27 km
- Trasa č. 2: **Praděd - Divoký důl - Františkova myslivna - Hřebenovka - Praděd**, délka trasy 18 km.
- Trasa č. 3: **Praděd - Divoký důl - údolí Divoké Desné - Kouty - Kamzík - Švýcárna - Praděd**, délka trasy 21 km.
- Trasa č. 4: **Švýcárna - Výrovka - Červenohorské sedlo - Kamzík - Švýcárna - Praděd**, délka trasy 22 km.

Cyklotrasy

Cyklotrasy představují možnost dopravy do rekreační lokality Praděd. Stěžejní je cyklotrasa vedoucí z Vrbna pod Pradědem. Je to jedna z mála povolených tras pro cyklisty v CHKO Jeseníky. Trasa prochází přes Vrbno pod Pradědem, Bílý potok, Vidly, Parkoviště Videlské sedlo, Červenohorské sedlo, Praděd, Hvězda, a Spět do Vrbna pod Pradědem. Trasa je celá dlouhá přes 56 km a je poměrně složitá terénem a stoupáním.

Naučné stezky

- **NS Bílá Opava** – spojující Karlovu Studánku a chatu Barborku, délka 3 km, předmětem naučné stezky je lesnictví, geologie, mimořádné krajinářské hodnoty a pralesovitý charakter původních smrkových porostů, vodopády, mísy na Bílé Opavě.
- **NS Velká kotlina** – spojující Karlova a hotel Ovčárna, délka 6 km, předmětem stezky je příroda a historie území v okolí Pradědu.
- **NS Se skřítkem okolím Pradědu** – spojující hotel Ovčárna a vrchol Pradědu, délka 3,5 km.
- **NS Stezka po hřebenech** – Světem horských luk – spojující hotel Ovčárna a Skřítek, délka 12 km, předmětem stezky je příroda a historie území hřebenových partií.

Rekreační infrastruktura

Z hlediska *ubytování* v rekreačním středisku mohou návštěvníci využít poměrně velkého množství zařízení, ať už přímo v oblasti nebo v přilehlých rekreačních oblastech. V rekreačním středisku Praděd jsou ubytovací zařízení: hotel Ovčárna, Horský hotel Figura, Sporthotel Kurzovní, chata Barborka a hotel Praděd Vysílač. Rekreační středisko Praděd je funkčně propojeno s rekreačním střediskem Karlova Studánka (prostřednictvím turistických tras a naučné stezky). Turisté často volí možnost kombinace turistického vyžití v těchto dvou střediscích. Hotel Ovčárna a Sporthotel Kurzovní poskytuje prostory pro *kongresovou turistiku*.

Tabulka 3.2.1: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity v rekreačním středisku Praděd

vlek	název	kapacita	Počet sjezdovek
V1	Petrovy kameny A	900	1
V2	Petrovy kameny B	400***	2
V3	Petrovy kameny C	900	2
V4	Velký Václavák	650	1
V5	Malý Václavák	200***	1
V6	Lyžařská sjezdovka D	300***	1
Praděd celkově		3350 os./hod.	8
Ubytování		Kapacity (počet lůžek)*	
Chata Barborka		150	
Sporthotel Kurzovní		140	
hotel Ovčárna		125	
Hotel Praděd Vysílač		52	
Horský hotel Figura		45	
Celkem		512	
parkoviště		Kapacita (počet parkovacích míst)**	
P1		20	
P2		80	
P3		20	
P4		30	
P5		20	
P6		15	
P7		100	
Celkem		285	

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

*** Kapacita vleků byla určena odborným odhadem.

Rekreační středisko Praděd je nejvytíženější v zájmové oblasti z hlediska naplnění ubytovací kapacity, a to zejména v období zimní sezóny (leden – březen, říjen – prosinec) a v letních měsících (červenec – září). Z hlediska turisticko-rekreačního je Praděd jedním z nejzatíženějších rekreačních středisek. Je využíváno celoročně, v zimním období především k sjezdovému a běžeckému lyžování, ve Sport centru Figura Praděd – Ovčárna se nachází 6 vleků a 7 sjezdovek všech obtížností. Parkovací kapacity jsou zajišťovány u Hotelu Ovčárna a Hvězda, dále musí návštěvníci pokračovat autobusovou kyvadlovou dopravou. Zejména v zimních měsících je systém dopravy v tomto středisku hodnocen jako nevyhovující. Stávající počet parkovacích míst ve středisku Praděd (285) je hodnocen jako deficitní.

Známé záměry

V rekreačním středisku je záměr na výstavbu sedačkové lanovky Figura, která bude fungovat jako vlek. V oblasti ubytovacích kapacit je záměr na zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní (zkvalitnění ubytovacích služeb).

Tabulka 3.2.2: Známé záměry ve středisku rekreace Praděd

Středisko rekreace Praděd			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Karlova Studánka	Ubytování	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní - zkvalitnění ubytovacích služeb	Vydáno stavební povolení
Malá Morávka	Sjezdové lyžování	Figura Ovčárna vlek „C“ sedačková lanovka Figura.	

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO KARLOVA STUDÁNKA

Středisko Karlova Studánka je tvořeno obcí Karlova Studánka a jejím přilehlým okolím. Mapa střediska Karlova Studánka je uvedena v Příloze B. Karlova Studánka je lázeňská obec ležící v okrese Bruntál. Její katastrální území má 46 ha a svou rozlohou je druhou nejmenší obcí v České republice. Se svou nadmořskou výškou 800 m n. m. je nejvýše položenou obcí bruntálského okresu. Leží na východní straně nejvyšší hory Jeseníků Pradědu, v údolí horské říčky Bílé Opavy a zasahuje do rezervace okolo Pradědu. Obec Karlova Studánka je od roku 2004 vesnickou památkovou zónou. V dnešní době patří k místům s nejvyšší čistotou ovzduší. Význam střediska Karlova Studánka není pouze v existenci lázní, ale je také nástupním místem pro turistické trasy na vrcholové partie Hrubého Jeseníku.

Lázně Karlova Studánka vznikly v roce 1785 na místě staré železářské osady Hubertov. Všechny zdejší prameny mají vysoký podíl oxidu uhličitého díky rašeliništím. Lázně jsou vhodné pro léčení nemocí onkologických, vysokého krevního tlaku a onemocnění cév. Souběžně se zde léčí i doprovodné pohybové nemoci - kloubní a páteřní potíže, nemoci dýchacích cest.

Jsou zde výchozí body k **naučným stezkám** a turistickým trasám např. divokého kaňonu **Bílé Opavy**, na křižovatku horských tras **Hvězdu**, na chatu **Barborka** nebo do horského střediska **Ovčárna**. Je zde možnost provozovat horskou **cyklistiku**. V zimě jsou ve středisku dobré sněhové podmínky. V místě i v blízkém okolí jsou lyžařské vleky a běžecké tratě.

Dopravní přístupnost

Středisko Karlova Studánka je dostupné *individuální automobilovou dopravou*. Z Ostravy, jako centra aglomerace je nejkratší dopravní spojení do Karlovy Studánky přes Opavu, Bruntál a Rudnou pod Pradědem, z Brna lze dojet přes Prostějov a Olomouc, Šternberk, Bruntál, Rudnou pod Pradědem. *Veřejnou autobusovou dopravou* se lze dostat do střediska Karlova Studánka nejlépe s přestupem na autobusovém nádraží v Bruntálu, kde jsou přímé spoje např. z Ostravy, či Brna. Ve středisku Karlova Studánka jsou 2 autobusové zastávky. Na okraji střediska u Hotelu Hvězda jsou autobusové zastávky více spojů, odkud je možné snadno dojet do Karlovy Studánky po červené turistické značce. Druhou variantou z opačného směru je přestup v Jeseníku, příp. v Olomouci, kde ale není mnoho přímých spojů do Karlovy Studánky. Další možností využití veřejné hromadné dopravy je kombinace vlakové a autobusové dopravy, obdobně jako v předchozích případech s přestupem v Bruntálu, Vrbně pod Pradědem, Jeseníku, či Olomouci.

Parkování (statická doprava)

V obci Karlova Studánka platí zákaz zastavení. Parkování je možné pouze na dvou záchytných parkovištích (na dolním a horním konci obce). Parkování lázeňských hostů je řešeno individuálně při prezenci, resp. objednávce. Horní parkoviště je umístěno vlevo při cestě z Malé Morávky 100 m od vjezdu do obce. Umožňuje parkování osobních aut i autobusů.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Rekreační středisko Karlova Studánka, dle návštěvnosti je nejvýznamnějším střediskem lokality Nízkého a Hrubého Jeseníku Moravskoslezského kraje. Tuto váhu mu dává také možnost celoročního využití a velký počet atraktivit.

Rekreační atraktivita

Minerální prameny

Pramenů je v Karlově Studánce celkem 9. Jedná se o pramen Maxmilián, Karlův, Antonínův, Vilémův, pramen Bezejmenný, Trubačův (nebo Trubkový), Norbert (všechno ze šachet hlubokých 10 – 20 m) a prameny Petr (126 m hluboký vrt) a Vladimír (117,8 m hluboký).

Všechny zdejší prameny mají vysoký podíl oxidu uhličitého díky rašeliništím, které zabraňují odvětrávání. Prameny je možno stočit např. v Pitném pavilonu, kde je pramen Vilémův, nebo v domě Libuše.

Lázeňské budovy

V lázních Karlova Studánka je vesnická památková zóna chránící unikátně dochovanou architekturu lázeňské osady z 19. a počátku 20. století. V Karlově Studánce se nachází několik lázeňských domů, z nichž nejvýznamnější jsou: Starý koupelnový dům, Bezruč, Pruský dům, Knížecí dům, Lázeňský salón, Nový koupelnový dům (dnešní Opava), Sloupový dům (nyní hotel Džbán), Švýcarský dům, Šárka, Terasový dům (dnes Kamzík), vila Vlasta, budova U lesa, pavilon Wilhelmsquelle (dnešní Pitný pavilon), Lotrinský (dnešní Slezský dům) a Libuše.

Další atraktivita

V obci se nachází bazénový komplex s vodoléčbou a termoterapií, tělocvična a fitcentrum Orlik, dva tenisové kurty (v zimě kluziště), v zimě můžete využít 600 metrů dlouhou sjezdovku. Známým a navštěvovaným místem v lázních je také uměle vybudovaný vodopád na řece Bílá Opava. V horní, tedy západní, části obce se nachází **geologická expozice kamenů** z Jeseníků a dřevěná **Kaple sv. Huberta**. Věřící mohou navštívit kostel **Panny Marie uzdravení nemocných**. Většina kulturních akcí se zde koná v lázeňském domě Libuše.

Významnou přírodní zajímavostí jsou vodopády Bílé Opavy. Je to označení kaňonu říčky Bílá Opava v horní části jejího toku pod jihovýchodním úbočím Pradědu. Jsou součástí Národní přírodní rezervace Praděd a nejpůsobivějším místem v pohoří Jeseníků. Řeka Bílá Opava je jednou ze zdrojnic řeky Opavy. Pramení na jižním svahu a po 13,2 km toku ústí u Vrbna pod Pradědem do Střední Opavy. V nejhořejším úseku jsou přejeje, kaskády a vodopád. Nejvyšší vodopád má výšku téměř 8 m. Po celé délce toku je pstruhová voda. Kolem vodopádů prochází trasa **naučné stezky Vodopády Bílé Opavy** s informačními tabulemi. Cesta kolem vodopádů je velmi obtížně přístupná, překonává kaňon několika lávkami a po žebřících. V obtížných místech jsou instalovány řetězy pro přidržování. Trasa vede z Karlovy Studánky a končí pod Ovčárnou přes horskou chatu Barborka (nedaleko vrcholu Praděd).

Střediskem Karlova Studánka a jeho okolím prochází několik cyklostezek, nejvýznamnější jsou:

- **Cyklotrasu 6029** – Z Vrbna pod Pradědem, přes Vidly, Karlovu Studánku, Andělskou Horu a Rudnou pod Pradědem do Bruntálu,
- **Cyklotrasu 553** – Z Vrbna pod Pradědem (Drakov), přes Karlovu Studánku, Malou Morávku, Dolní Moravici do Rýmařova,
- **Cyklotrasu 445** – Z Vrbna pod Pradědem, přes Karlovu Studánku, Malou Morávku, Dolní Moravici, Rýmařov, Huzovou do Šternberka.

Zcela zimní atraktivitou je vlek v **Skiareálu Sedlář**. Skiareál se nachází přímo v Karlově Studánce, v její dolní části, 50 m od hlavní komunikace. Dojezd autem a parkování je možné

přímo ve skiareálu, další velké parkoviště je 200 m od skiareálu. Autobusová zastávka je 200 m od skiareálu. Skiareál nabízí sjezdovku o délce 540 m a převýšení 110 m, s vlekem. Sjezdovka je denně upravována a při nedostatku sněhu technicky zasněžována. Dvakrát týdně je večerní lyžování při umělém osvětlení sjezdovky. Přímo v areálu je restaurace.

Rekreační infrastruktura

V lokalitě se nachází velké množství ubytovacích kapacit a to jak v soukromí i velký počet penzionů. Nejvýznamnější ubytovací prostory provozují **Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s. p.**

K ubytování hostů Státních léčebných lázní Karlova Studánka, s. p. slouží *lázeňské domy*. V lázních Karlova Studánka je *bazénový komplex* s řadou vodoléčebných aktivit. Pobyt v ní je vhodný pro děti i dospělé s chronickými nemocemi horních i dolních dýchacích cest, srdečně cévními problémy, vysokým krevním tlakem, sníženou funkcí štítné žlázy, poruchami zažívacího traktu a psychosomatickými nemocemi.

Tabulka 3.2.3: Vlekové, ubytovací a parkovací a kapacity v rekreačním středisku Karlova Studánka

vlek	název	kapacita	Počet sjezdovek
V1	Skiareál Sedlář	900 os./hod	1
Ubytování		Kapacity (počet lůžek)*	
Státní léčebné lázně Karlova Studánka		460	
Hotel Džbán		70	
Turistická chata Ludvíkov		42	
Penzion pod Kapličkou		40	
Ubytování U Sedlářů		34	
Ubytování Hana Jurajdová		20	
Pension Figura		18	
Apartmány U Reichlů		15	
Pensioneck U Seifertů		14	
Penzion U Nováků		14	
U Dvořáků		12	
Ubytování U Rohelů		12	
Ubytování U Válků		12	
Penzion Ski		10	
Pension Jiří Ochotský		9	
Jana Hamřílková, ubytování v soukromí		8	
Penzion na Hubertově		8	
Celkem		798	
parkoviště		Kapacita (počet parkovacích míst)**	
P1		80	
P2		20	
P3		40	
Celkem		140	

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

**U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

Rekreační středisko Karlova Studánka je nejzatíženějším střediskem z hlediska turisticko-rekreačního zatížení, a to i přes jeho poměrně malou vytíženost ubytovacích zařízení v průběhu celého roku, zejména v období říjen – prosinec, kdy jsou ubytovací zařízení nedostatečně naplněná. Z této skutečnosti vyplývá zbytečné přesyčení ubytovacích zařízení,

kteřá jsou nedostatečně využívaná. Karlova Studánka je z hlediska ubytovacích zařízení nejvytíženější v letním období (červenec – září).

Toto středisko nabízí celoroční vyžití, návštěvníkům je k dispozici bazénový komplex s vodoléčbou a termoterapií, whirlpool, tepidárium, solná jeskyně, finská sauna a solární louka. Dále mají návštěvníci možnost využít v areálu lázní kulečník, pingpong, stolní fotbal, šipky, petangue nebo společenské hry, tělocvičnu a fitcentrum Orlík. V létě mohou hosté využít tenisové kurty, které v zimě slouží jako kluziště. V zimním období funguje ve středisku skiareál se sjezdovkou.

V obci Karlova Studánka platí zákaz zastavení a parkování je řešeno především dvěma záchytnými parkovišti, na dolním a horním okraji obce. Středisko Karlova Studánka představuje nástupní místo do rekreačního střediska Praděd a vrcholových partií Hrubého Jeseníku. Vzhledem k tomuto faktu by měly být obě tyto střediska z hlediska dostatečnosti parkovacích kapacit posuzovány společně. Bylo vyhodnoceno, že počet parkovacích míst v obou střediscích je deficitní (425 míst) a mělo by být navýšeno.

Známé záměry

V rekreačním středisku je plánována výstavba parkovacího domu. Dále je zde záměr na vybudování sportovního centra.

Tabulka 3.2.4: Známé záměry ve středisku rekreace Karlova Studánka

Středisko rekreace Karlova Studánka			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Karlova Studánka	Jiné	Sportovní centrum	Projekt se připravuje, hledají se finanční zdroje
	Parkování	Parkovací dům v lázeňském místě Karlova Studánka	Projekt nezahájen, je ve výhledu

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO VRBNO POD PRADĚDEM - LUDVÍKOV

Rekreační středisko Vrbno pod Pradědem je tvořeno obcí *Vrbno pod Pradědem*, která je funkčně spojena s obcí *Ludvíkov*.

Vrbno pod Pradědem se nachází na soutoku Bílé, Střední a Černé Opavy v podhůří nejvyššího pohoří Jeseníků, přibližně 520 - 590 m n. m. V jeho blízkosti se nacházejí lázně Karlova Studánka a nejvyšší hora Jeseníků Praděd. Středisko plní funkci nástupního centra do přílehlých partií Hrubého Jeseníku. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze C.

Město Vrbno pod Pradědem je nejen centrem rekreačního střediska, ale i město historického významu. Původní osada, z níž se později vzniklo město Vrbno, byla založena ve 13. století, kdy zdejší krajem vedla obchodní stezka na Bruntál, Zlaté Hory a dále do Polska. Hospodářská situace se začala měnit s nástupem industrializace. Po roce 1840 se ve městě rozvíjely tkalcovny (přádelna lnu), železářský průmysl včetně huti a sklárny. Současně s rozvojem průmyslu se začalo ve Vrbně rozvíjet i školství.

Temnou historií Vrbna pod Pradědem je konání tzv. *čarodějnických procesů*, o kterých je zmínka v kronice města.

Dopravní přístupnost

Středisko je dostupné individuální automobilovou dopravou, ale vzhledem k úzkému profilu silnic, častou kamionovou dopravou, je zde vyšší riziko dopravních kolizí. Omezením, je

neexistence silnice I. třídy a místy nevyhovující povrch komunikací, což je obecně problém celé oblasti tohoto území. Dostupnost města Vrbna pod Pradědem je i vlakovou dopravou. Přímou ve městě staví vlak ve 2 stanicích přímo v zastavěných částech města a blízkosti těchto zastávek se nachází několik ubytovacích zařízení. Stejně tak je zajištěna obslužnost rekreačního střediska i veřejnou autobusovou dopravou.

Parkovací kapacity (statická doprava)

Ne zcela strategicky je umístěno parkoviště u vleku Pod Vysokou horou, které se nachází dost daleko od místa největšího výskytu turistů. Většina parkovacích kapacit je umístěna u místních hotelů. Tato místa jsou především také prioritně poskytována turistům ubytovaných v těchto zařízeních. Parkoviště s dostačující parkovací kapacitou určené pro turisty, kteří nebydlí přímo v rekreačním středisku Vrbno pod Pradědem, se v této lokalitě prakticky nevyskytují.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Vrbno pod Pradědem je možno využívat celoročně. Nachází se zde dva vleky. Větší vlekový areál je přímo ve Vrbně, Ski areál Pod Vysokou horou, s délkou 760 m. Druhý vlek v této rekreační zóně je poměrně daleko od centra města a to v Ludvíkově, s délkou 450 m. V blízkosti vleku je množství ubytování v soukromí a staveb rodinné rekreace. Centrum střediska (město Vrbno pod Pradědem) je s vlekem v Ludvíkově v zimním období velmi dobře propojeno lyžařskou běžeckou tratí. V letním období bývá využíváno propojení Ludvíkova a města Vrbna pod Pradědem modrou turistickou značkou.

Většinu turistických atraktivit je možno navštívit celoročně. Kromě výprav v místě mohou návštěvníci využít turistické a cykloturistické trasy do bezprostředního okolí. Celé rekreační středisko je velmi dobře vybaveno pěšími turistickými trasami. Vrbno je obecně centrálním bodem průtoku nebo výchozím bodem mnoha turistických stezek. Schází zde zázemí pro koupání a vodní sporty, jezdeckví, sportovní létání, golf a mnoho dalších podobných atraktivit, které by mohly do Vrbna přilákat větší počet turistů. V zimě tyto všechny nedostatky kompenzuje lyžování, které je v České republice velmi oblíbené a lokalitu v okolí Vrbna pod Pradědem si mohou dovolit navštívit i rodiny s dětmi z nízkopříjmových skupin společnosti.

Rekreační atraktivita

Většina rekreačních atraktivit se nachází přímo ve městě Vrbno pod Pradědem. Ke kulturním atraktivitám města patří empírový farní kostel sv. Michala z let 1840 – 1843, některé především empírové stavby a vily mimo jiné z tvorby významného architekta Josefa Hoffmanna. Kulturními památkami města jsou: evangelická zvonice, hřbitov, zámek Grohmann, vila Friedricha Grohmana, kaple sv. Hedviky a kostel Navštívení Panny Marie v Mníchově.

Nad městem na Zámecké hoře (854 m n. m.) je zřícenina hradu **Fürstenwalde**, který byl postaven na ochranu obchodní stezky procházející přes město Vrbno pod Pradědem. V blízkém okolí se nacházejí zříceniny dalších strážních hradů **Pustý zámek** (Weisenštejn) a **Rabenštejn**. Jedná se o zříceniny strážního dvojhradu u osady Bílý Potok. Pustý zámek strážil obchodní cestu vedoucí pod ním a také jako celní stanice. Rabenštejn byl jeho opevněnou pozorovatelnou a strážil další cestu jdoucí těsně nad ním. Oba byly založeny zřejmě na přelomu 13. a 14. století opavským knížetem. Pozůstatkem novodobé vojenské historie jsou zachovalé obranné linie bunkrů lemující tuto hraniční oblast.

Rekreačním střediskem prochází turistické značky (modrá, zelená, červená) a několik významnějších cyklostezek. Všechny trasy vedou typicky jesenickou krajinou se vzácnými druhy flóry a fauny. Oblíbeným turistickým okruhem je Naučná stezka **Vyhledka Praděd**,

kteřá přívádí návštěvníky na jediné místo ve Vrbně, odkud je vidět v panoramatu okolních vrchů nejvyšší horu Jeseníků Praděd. Ve městě Vrbno pod Pradědem začíná Naučná stezka **Údolím lapků z Drakova**. Na východě města je vybudována turistická trasa **Vrbenský okruh**. Při využití modré turistické stezky, případně zelené, je možno využít místo k horolezení **Skály na Výsluní (zvané též Vyhlídka)**.

V rekreačním středisku je síť cyklistických a pěších tras. Mezi nejvýznamnější patří trasy na Rejvíz, jejímž východiskem je Vrbno pod Pradědem. Město Vrbno pod Pradědem je centrem cyklistiky, přímo ve městě a jeho okolí je každoročně pořádáno několik cyklistických závodů.

Rekreační infrastruktura

Ubytovacími kapacitami, je toto rekreační středisko velmi dobře vybaveno. Turisté mají velkou možnost zvolit formu a cenovou kategorii zařízení z celé škály objektů. Přímo ve městě Vrbno pod Pradědem se v dnešní době nachází dva hotely vyšší kategorie (***), a to Hotel Centrum Stone a Parkhotel Garni. Existuje zde také větší množství menších hotelů a penzionů. Vrbno nabízí dostatek kapacit i pro méně movité turisty. Často je rovněž využíván kemp v Ludvíkově a ubytování v soukromí, či objekty individuální rodinné rekreace.

V zimě je ve Vrbně provozován lyžařský vlek na sjezdovce s umělým zasněžováním a osvětlením, upravované běžecké tratě propojují zimní střediska v okolí Vrbna. Přímo ve městě je k dispozici kluziště s uměle vytvořenou ledovou plochou, v létě tenisové a volejbalové kurty a areál netradičních sportů (in-line bruslení). V místním prstuhářství **Rybářská bašta** je možnost rybářského sportu.

Tabulka 3.2.5: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Vrbno pod Pradědem-Ludvíkov

Vlek	Název	Kapacita	Počet sjezdovek
V1	Ski areál Pod Vysokou horou	1000	1
V2	Ski Areál Ludvíkov	600	1
Vrbno pod Pradědem celkově		1600 os./hod	2
Ubytování		Kapacita (počet lůžek) *	
Autokemp Dolina		130	
Turistická ubytovna Tenis		84	
Rekreační středisko Jitřenka		70	
Hotel Koliba		68	
Hotel Singer		55	
Turistická ubytovna		55	
Penzion Mnichov		50	
Chata Pepino		47	
Centrum Stone - Hotel Sport		43	
Ubytování		Kapacita (počet lůžek) *	
Rekreační chata Ludvíkov		42	
Penzion Vrbno		40	
Pension Dagmar		39	
Chata U Sovy		38	
Penzion U Hradilů		26	
Pension Dana		27	
Pension Grizzly		27	
Parkhotel Garni		24	
Horská chata Pod Svahem		24	
Ubytování v soukromí Karin		23	

Ubytování	Kapacita (počet lůžek) *
Penzion Stonožka	20
Penzion Pod Pradědem	18
Penzion U Jiřího	17
Penzion U Skřivánků	16
Chalupa u Dostálů	12
Privat Alena Žáková	11
Jiří Sedlář - Karlova Studánka	8
Chalupa u Židků	8
Chata pod Zámeckým vrchem	8
Apartmán Ariana	4
Celkem	1034
Parkoviště	Kapacita (počet parkovacích míst)**
P1	20
P2	30
P3	30
P4	40
P5	40
P6	20
P7	30
Celkem	210

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

*** Kapacita vleků byla určena odborným odhadem.

Rekreační středisko Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov má střední vytíženost, především v období letní sezóny (červenec – září). Jedná se o třetí nejnavštěvovanější středisko s poměrně malým ukazatelem turisticko-rekreačního zatížení. Aby bylo zajištěno vyšší využití ubytovacích kapacit v průběhu celého roku, musí dojít k rozšíření nabídky služeb pro návštěvníky. Ve středisku Vrbno pod Pradědem je dostatečná kapacita parkovacích míst. Hůře jsou na tom parkovací kapacity v lokalitě u vleku Pod Vysokou horou, které se nachází daleko od místa největšího pobytu turistů.

Známé záměry

Jsou známy záměry na dobudování sportovního a lyžařského centra „Pod Vysokou horou“. Vybudování lyžařských běžeckých tras na Vrbensku, obnova kapličky v části Vrbno pod Pradědem – Železná. V blízkém okolí vybudování rozhledny na Zámeckém vrchu v Ludvíkově a záměr stavby repliky historické osady a strážního hrádku Drakov.

Tabulka 3.2.6: Známé záměry ve středisku rekreace Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov

Středisko rekreace Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Ludvíkov	Poznávací turistika	Rozhledna na Zámeckém vrchu	Zpracování PD, žádost o dotaci
Vrbno pod Pradědem	Běžkové lyžování	Lyžařské běžecké trasy na Vrbensku	Zpracovává PD, žádost o dotaci
	Poznávací turistika	Obnova kapličky Železná	Podaná žádost o dotaci
	Poznávací turistika	Stavba repliky historické osady a strážního hrádku Drakov	S projektem se počítá
	Sjezdové lyžování	Záměr na vybudování sportovního a lyžařského centra „Pod Vysokou horou“ rozvojem lokality nynějšího vleku.	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO KARLOVICE

Rekreační středisko Karlovice je využíváno zvláště v letním období. Patří zde obec *Karlovice*, funkčně propojené s částí obce *Široká Niva*. Od Vrbna pod Pradědem je odděleno železnicí. Mapa rekreačního střediska Karlovice je uvedena v Příloze D.

Obec Karlovice leží v údolí řeky Opavy, východně od Vrbna pod Pradědem. Střed obce se nachází v nadmořské výšce kolem 480 m a je obklopen kopci v rozmezí výšek od 600 až více jak 730 m nadmořské výšky. Nejstarším osídleným místem v prostoru dnešní obce Karlovice byl hrad Freudenštejn. Na místě obce připomínány nejprve hamry, kolem nich pak vznikla v 16. století obec Hütten (Hutě), která zanikla během Třicetileté války. Na počátku 18. století byla obec obnovena a vystavěny nové hamry na železo. V obci byly také pily, mlýny, výroba papíru a továrna na nábytek. Dařilo se i lázeňství. Až do roku 1848 patřila obec ke knovské komoře. V roce 1918 se obec nakrátko stala součástí německé provincie Sudetenland. V letech 1937-1938 se v okolí budovaly lehké pěchotní objekty vzor 37, jako součást opevnění ČSR. Až do druhé světové války žilo v obci převážně německy mluvící obyvatelstvo.

Dopravní přístupnost

Rekreační středisko je dostupné individuální automobilovou dopravou, i když zde není zastoupení silnic I. třídy. Rovněž je zde dostupnost vlakovou dopravou, přímo v obci jsou 2 vlakové zastávky. Obslužnost autobusovou dopravou je řešena dvěma autobusovými zastávkami v centru obce u nádraží a na rozcestí. Turisté mohou zvolit k dopravě do rekreačního střediska Karlovice cyklostezku a částečně je oblast také dostupná přes turistické trasy, obcí prochází zelená a žlutá turistická trasa.

Parkování (statická doprava)

V celé rekreační oblasti Karlovice se nachází pouze jedno parkoviště s vyhrazenými parkovacími místy. Tato oblast je využívána zejména v letním období, počet aktivit je zde nízký, počet parkovacích míst je dostačující.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Středisko je převážně využíváno mimo zimní období. Všechny rekreační aktivity jsou nejlépe přístupné také v tomto čase. Místo je vhodné pro pobyty dětí ve škole v přírodě nebo pro aktivity seniorů.

Rekreační atraktivita

Mezi zajímavosti lákající turisty do této oblasti patří: pozdně barokní filiální kostel sv. Jana Nepomuckého, **kosárna**, která byla postavena roku 1600 (v kosárně se původně dále zpracovávalo železo z místních hamrů, od roku 1992 slouží jako muzeum a technická památka), areál bývalého protestantského hřbitova s kaplí, **Freudenštejn** (Freudenstein) – zřícenina hradu jižně od obce Karlovice (dle archeologických výzkumů obydlen od 2. poloviny 13. století do poloviny 14. století).

Rekreačním střediskem prochází Naučná stezka **Historií a přírodou Karlovice**. Naučná stezka je 8 km dlouhá a její trasa zahrnuje 13 informačních zastávek, které seznamují s historií a přírodními zajímavostmi Karlovice a okolí. Zastavení jsou např. u Muzea Kosárna, řeky Opavy, bývalých lázní, Masarykovy stezky, u zatopeného lomu Mořské oko, u kostela sv. J. Nepomuckého, v Zadní Vsi, u náhonu a školy.

Turistické trasy

Přímo v rekreační oblasti Karlovice se nachází turistická trasa procházející přes: Karlovice - Pustá Rudná - Anenský vrch - Vrbno pod Pradědem - Zadní Ves - Karlovice. Turistická trasa končící v Karlovicích nese název Světlá Hora - Karlovice a prochází přes: Světlá Hora - Andělská Hora - Anenský vrch - Pustá Rudná - Karlovice. Další turistická trasa, která rekreačním střediskem pouze prochází, je trasa: Vidly - Vrbno pod Pradědem - Karlovice - Karlova Studánka, která z Karlovice míří na Pustou Rudnou směrem přes Andělský vrch do Karlovy studánky. Rekreační středisko Karlovice je také konečnou zastávkou pro další tři turistické trasy ze směru Krasov, Brantice a Město Albrechtice.

Cyklotrasy

Rekreačním střediskem Karlovice prochází cyklotrasa č. 6070 Oborná - Vrbno pod Pradědem, tato trasa prochází Karlovicemi a míří dále přes Širokou Nivu - Kunov - Oborná.

Rekreační infrastruktura

V rekreačním středisku je větší množství ubytovacích zařízení, sloužící turistům, kteří dále míří do Vrbna pod Pradědem a Karlovy Studánky. Mezi významná ubytovací zařízení patří penzion Schaumannův Dvůr. Nachází se na pokraji chráněné krajinné oblasti Hrubého Jeseníku v oblasti s nejčistším vzduchem v České republice. Penzion je umístěn v klidném prostředí u lesa a slouží jako výchozí bod k s rybaření.

Tabulka 3.2.7: Ubytovací a parkovací kapacity v rekreačním středisku Karlovice

Ubytování	Kapacity (počet lůžek) *
Penzion Iris	70
Penzion Redeta-Gött	42
Penzion Schaumannův Dvůr	42
Hotel Hubert	40
Hotel Slezan	38
Penzion UKV	37
Základní a mateřská škola	20
Pension Pod Mořským okem	17
Penzion U Řeky	8
Celkem	314
Parkoviště	Kapacita **
P1	15
Celkem	15

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

Rekreační středisko Karlovice disponuje nejnižší vytižeností ubytovacích zařízení a především v období říjen – prosinec není kapacitně naplněno. V tomto případě se projevuje nadbytek ubytovacích zařízení v dané lokalitě, ubytovací kapacity nejsou v průběhu celého roku plně vytižené. Ve středisku je nedostatek poskytovaných doprovodných služeb pro návštěvníky.

Znamé záměry

Jediným záměrem, který může zasáhnout území rekreačního střediska Karlovice je vybudování lyžařských a běžeckých tras na Vrbensku.

Tabulka 3.2.8: Znamé záměry ve středisku rekreace Karlovice

Středisko rekreace Karlovice			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Vrbno pod Pradědem	běžkové lyžování	Lyžařské běžecké trasy na Vrbensku	zpracovává PD, žádost o dotaci

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO MALÁ MORÁVKA – KARLOV POD PRADĚDEM

Rekreační středisko Malá Morávka – Karlov pod Pradědem se skládá ze dvou funkčně propojených částí, a to z obce Malá Morávka a její části Karlov pod Pradědem. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze E. Středisko patří k nejvýznamnějším střediskům zimní i letní rekreace v řešeném území, slouží také jako nástupní místo do vrcholových partií Hrubého Jeseníku, včetně oblasti rekreačního střediska Praděd.

Obec **Malá Morávka** leží po obou stranách historické zemské hranice Moravy a Slezska, kterou zde tvoří řeka Moravice. Katastrální území obce má rozlohu 6 158 ha. Obec Malá Morávka se člení na centrální část obce Malá Morávka, která leží ve Slezsku, a Karlov pod Pradědem ležící na Moravě. Karlov pod Pradědem bezprostředně na Malou Morávku navazuje a pokračuje západním směrem od ní.

První písemná zmínka o Malé Morávce pochází z roku 1594, první písemná zmínka o Karlově pod Pradědem je z roku 1680. Od roku 1901 vede do obce železniční trať z Bruntálu (trať číslo 312), na které však byla z důvodu nízkého využití cestujícími od roku 2009 osobní doprava zcela zrušena. V zimě byla trať díky závějším delší dobu nesjízdná.

Obec Malá Morávka a její místní část Karlov pod Pradědem nabízí velké možnosti rekreačního a sportovního vyžití. Karlov pod Pradědem je horská rekreační osada a vyhledávané lyžařské středisko v oblasti Hrubého Jeseníku. V zimním období nabízí středisko rozsáhlé možnosti lyžařských aktivit a v letním období je středisko využíváno zejména k turistice a cykloturistice. Ve slezské části katastru obce se nacházejí Petrovy kameny i rozhledna a televizní vysílač na vrcholu Pradědu. Od roku 1995 je Malá Morávka vesnickou památkovou zónou.

Dopravní přístupnost

Nejlepší dopravní dostupnost rekreačního střediska je individuální automobilovou dopravou. Za jistou nevýhodu je možno považovat absenci silnic I. třídy a místy nevyhovující povrch komunikací a nedostatečná údržba silnic v zimním období obecně. Obslužnost střediska veřejnou autobusovou dopravou je zajištěna prostřednictvím pokrytí obou částí obce hojným počtem autobusových zastávek s dostatečným počtem spojů.

Parkování (statická doprava)

Parkovací plochy v oblasti rekreačního střediska Malá Morávka jsou kapacitně poměrně rozsáhlé. Při pohledu na mapu v Příloze E, na které je tato rekreační oblast znázorněna, je zřetelné, že jsou parkoviště strategicky umístěna u většiny vleků a v blízkosti významnějších ubytovacích středisek. Z dotazníkového šetření návštěvníků však i přesto vyplynula nespokojenost s kapacitou parkovacích míst, zejména v období sezóny v létě a v zimě.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Rekreační středisko Malá Morávka a Karlov pod Pradědem je možno využívat celoročně. Tato oblast je velkým lákadlem v zimním období především díky lyžařskému vyžití. Střediskem a blízkým okolí prochází několik lyžařských běžeckých tras. V letním období rekreační středisko Malá Morávka nabízí velké množství aktivit pro mladé rodiny s dětmi, seniory. Obec Malá Morávka i její část Karlov pod Pradědem slouží jako výchozí bod pro turistické výlety do okolí. Oblast je propojena sítí turistických tras i cyklostezkou. V místě je také možnost agroturistiky a jezdeckého sportu a adrenalinového vyžití. V letním období se dá díky průtoku řeky Moravy využít i možnosti vodní turistiky.

Rekreační atraktivity

V rekreačním středisku Malá Morávka patří mezi nejvýznamnější kulturní atraktivity Muzeum Kapličkovy vrch, Vesnická památková zóna a Kaplička nejsvětější trojice.

Soukromé **Muzeum Kapličkovy vrch** v Malé Morávce bylo založeno roku 1994. Základem budoucího muzejního fondu se stal archeologický materiál, postupně získávaný při povrchových sběrech v Malé Morávce od roku 1984. Vzhledem k tomu, že nejvýznamnější nálezy v Malé Morávce pochází z lokality na Kapličkovém vrchu, zcela přirozeně se nabídlo využít pro muzejní expozici budovu čerstvě rekonstruované kaple postavené okolo roku 1690. Od roku 1996 má Muzeum svou stálou expozici, kterou tvoří archeologické nálezy z lokality v okolí. Na Kapličkovém vrchu v jižní části obce Malá Morávka stojí **Kaplička Nejsvětější Trojice**.

V obci Malá Morávka byla vyhlášena roku 1995 **Vesnická památková zóna** a mnohé z chalup jsou zapsány jako památky lidové architektury. Od počátku 19. století si část obyvatel začala nahrazovat staré dřevěné stavby novými, zděnými z kamene a cihel. Většina usedlostí však stále zůstávala dřevěná a stejný materiál se používal na přístavby. Z etnografického hlediska spadají zdejší chalupy do kategorie domů **sudetoněmeckého jeseníckého typu**. Tyto staré dřevěné chalupy, založené často v 18. století, ale i mnohé zděné domy postavené v 19. století, jsou bohatstvím spadajícím do této Vesnické památkové zóny.

Mezi letní rekreační atraktivity patří především **Lanové centrum PROUD**, které umožňuje adrenalinové vyžití. Další významnou turistickou atrakcí, je **Agroturistika Ljuba Kielarová**, která umožňuje i provozování jezdeckého sportu. Místem prochází také vodácká trasa na řece **Moravici**. Celá oblast je napojena na síť turistických tras a místem prochází také cyklotrasy, z nichž nejvýznamnější je cyklotrasa 6077 spojující Karlov s městem Rýmařov.

Lyžařský areál

Zimní cestovní ruch se soustřeďuje zejména v místní části Morávky - v osadě Karlov. **Ski centrum Malá Morávka-Karlov** je největší lyžařský areál v Jeseníkách, je v něm umístěno 16 lyžařských vleků v délce 300 až 800 m, převážně na severních a severovýchodních svazích Solného vrchu (818 m n. m.) a Klobouku (960 m n. m.), a 22 sjezdovek všech druhů obtížnosti a 4 zasněžované sjezdovky. Je umožněno večerní lyžování, jsou zde 3 lyžařské školy a 3 půjčovny lyží se skiservisem. Ski centrum je snadno dostupné skibusy a jezdí zde

pravidelná kyvadlová doprava z Karlova na Praděd. Lyžařské terény vyhoví všem od začátečníků po velmi zdatné lyžaře.

Tabulka 3.2.9: Ski centrum Malá Morávka-Karlovy

Areál	Počet vleků	Počet sjezdovek	Jednotný odbavovací systém	Lyžařská škola	Zasněžování
Kazmarka	2	3	ano	ano	ano
Klobouk	1	2	ne	ne	ano
Myšák	2	3	ano	ano	ano
Pawlin	4	4	ne	ano	ano
Přerovák	1	1	ne	ne	ne
Roháč	1	1	ano	ne	ne
Ski Karlov	3	5	ano	ano	ano
Kopřivná	2	1	ano	ano	ano

Zdroj: www.ceskehory.cz, 2012.

Běžkařské trasy

Tabulka 3.2.10: Trasy pro běžkařské lyžování v oblasti rekreačního střediska Malá Morávka

Trasa	Průběh trasy	Délka
4A,4B,2B	Malá Morávka Restaurace Kovárna (aut. zastávka Malá Morávka, zastávka) -kolem fotbalového hřiště nad sjezdovkami v Karlově - rozcestí nad Karlovem - Jelení - Vyhlídka Nová Ves - navazuje na běžecký ar	13 km
4B	Hotel Praděd (Karlov) - rozcestí nad Karlovem - Mravencovka - Vyhlídka Nová Ves	4 km
4J	Malá Morávka (autobusová zastávka-obchod) – Krátký potok – Pod Vápennou – Kmínkova cesta- Jelení cesta – Kapitánská cesta- Hvězda – U Školky – Ranná(Morgenland) – Malá Morávka Rychta (aut. zastávka)	16 km
4J,4G,4H,4C	Malá Morávka Hvězda (aut.zastávka) – Kapitánská cesta – Jelení cesta – Kmínkova cesta – Pod Vápennou – Karlov Polesí – U Vodárny – Mravencovka – U malého kotle – Alfrédka – Mravenčí sedlo – Pod Josefí	25 km
4J,4F,4E	Malá Morávka Rychta – Ranná (Morgenland) – Rudná p.Pradědem zastávka – Nová Rudná – Čertův vrch – Smrčiny (Lyžařský komplex Avalanche)	11 km
7	Malá Morávka (aut. zastávka M.M. Ovčárna točna)– Hotel Figura – U Barborky – Kurzovní chata Praděd rozcestí - Švýčárna – Slatě - Petrovka Skalní tabule – Červenohorské sedlo	16 km

Zdroj: www.ceskehory.cz, 2012.

Zhodnocení rekreační infrastruktury

Ubytování

Ubytovacích kapacit v oblasti Malá Morávka je vybudováno velké množství. Z hlediska lůžkové kapacity jsou nejvýznamnější hotel Kamzík (***), Horský hotel Neptun (***), a Apartmány Praděd. Ubytovací kapacity jsou rovnoměrně rozloženy v obou částech střediska, jak v centru obce Malá Morávka, tak i v části Karlov pod Pradědem.

Wellness

Rekreační středisko Malá Morávka je vybaveno zařízeními poskytujícími služby wellness. Tuto relaxační aktivitu poskytuje v oblasti zejména Horský hotel Neptun a Horský hotel Brans. *Horský hotel Brans* nabízí výjimečnou proceduru s léčivými účinky, jejíž součástí je finská sauna, koupel s přísadami, ze kterých se vaří pivo a regenerace organismu na lůžku z ovesné slámy (tzv. pивní lázně).

Kongresová turistika

Možnosti kongresové turistiky ve středisku Malá Morávka jsou zastoupeny na chatě Kopřivná a v horském hotelu Neptun.

Tabulka 3.2.11: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Malá Morávka.

Vlek	Název	Kapacita	Počet sjezdovek
V1	Ski Klobouk	470***	2
V2	Pawlín, vlek BLV0	300***	2
V3	Pawlín, vlek s tatrapomou H60	300***	5
V4	Pawlín, vlek 1 s pomou EPV 300	500***	1
V5	Pawlín, vlek bez označení	550***	1
V6	Pawlín, vlek 2 s pomou EPV 300	450	1
V7	SK Jantar	900***	2
V8	Ski Karlov, Katrák	900***	1
V9	Ski Karlov, Roháč	900***	2
V10	Ski Karlov, U Pradědu	730	1
V11	Areál Kazmarka	900***	2
V12	Myšák – Myšák	900	3
V13	Myšák – Myšáček	300***	1
V14	Kopřivná	900***	1
Malá Morávka celkově		9000 os./hod	25
Ubytování		Kapacity (počet lůžek)*	
Hotel Kamzík		155	
Hotel Neptun		120	
Apartmány Praděd		100	
Horský hotel Brans		67	
Horská chata Soliter		90	
Chata Kopřivná		80	
Chata Jitřenka		70	
Chata Kazmarka		70	
Ubytování Zámeček		68	
Penzion Pepa		64	
Hotel Karlov		62	
U Bohouše		55	
Chata Zátíší		55	
Penzion Karlovka		48	
Chata Edison		50	
Chata Horník		47	
Chata Sedmíráska		45	
Penzion Ema		45	
Celkem		2399	

Parkoviště	Kapacita (počet parkovacích míst)**
P1	40
P2	250
P3	50
P4	40
P5	30
P6	40
P7	50
P8	40
P9	20
P10	20
P11	20
Celkem	600

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení, další zařízení ve středisku jsou uvedena v Příloze 2.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

*** Kapacita vleků byla určena odborným odhadem.

Rekreační středisko Malá Morávka – Karlov pod Pradědem disponuje druhou největší vytižeností ubytovacích zařízení a návštěvníky je vyhledávána především v období zimní (leden – březen) a v menší míře také v období letní sezóny (červenec – září). Na stejné pozici se středisko umístilo v případě turisticko-rekreačního zatížení, lze tedy říci, že Malá Morávka je jedním z nejzatíženějších rekreačních středisek v zájmovém území.

Středisko je využíváno celoročně, návštěvníci mají možnost využít velkého množství nabízených doprovodných služeb. V létě se jedná zejména o pěší turistiku a cykloturistiku. V zimním období je největším lákadlem pro turisty ski centrum Malá Morávka – Karlov, které je s 16 lyžařskými vleků a 22 sjezdovkami všech druhů obtížností největším lyžařským areálem Jeseníků. Celoročně poskytovanou službou je wellness, včetně pivních lázní.

Toto středisko má největší parkovací kapacitu ze všech sledovaných středisek (600 parkovacích míst). Z dotazníkového šetření návštěvníků však i přesto vyplynula nespokojenost s kapacitou parkovacích míst, zejména v období zimní a letní sezóny. Zvyšovat kapacitu parkovacích míst, vzhledem k zatíženosti území není vhodné. Je zde nutné vytvořit systém odstavných parkovišť s navazující veřejnou dopravou především v zimních měsících.

Známé záměry

Ve středisku existují záměry na vybudování Naučné stezky Javorový vrch, cyklostezek, in-line dráhy, Funparku Kopřivná, víceúčelové sportovní haly a několika lanových drah (Klobouk, Myšák, Kopřivná).

V oblasti rozšiřování ubytovacích kapacit jsou zde záměry na stavební úpravy a rozšiřování stávajících zařízení (hotel Brans, hotel Sauna, chata Sabinka).

Tabulka 3.2.12: Známé záměry ve středisku rekreace Malá Morávka – Karlov pod Pradědem

Středisko rekreace Malá Morávka – Karlov pod Pradědem			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Malá Morávka	Pěší turistika	Naučná stezka Javorový vrch	ÚPD
	Cykloturistika	Cyklostezka Malá Morávka	ÚPD
	Cykloturistika	Cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
	Relaxace, lázeňství a wellnes	Funpark kopřivná	ÚPD
	Jiné	Lanová dráha "Klobouk"	ÚPD
	Jiné	Lanová dráha "Myšák"	ÚPD
	Jiné	Lanová dráha "Kopřivná"	ÚPD
	Jiné	In-line dráha	ÚPD
	Jiné	Víceúčelová sportovní hala	ÚPD
	Ubytování	Stavební úpravy přístavba hotelu "Brans"	ÚPD
	Ubytování	Přístavba a nástavba hotelu "Sauna"	ÚPD
	Ubytování	Rozšíření ubytovacích kapacit na chatě Sabinka	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO STARÁ VES

Rekreační středisko Stará Ves je tvořeno centrální částí obce Stará Ves a místní částí Žďárský Potok. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze F. Je nejjižněji vymezenou částí, která je součástí CHKO Jeseníky a patří spíše k menším v této oblasti.

Základy obce Stará Ves byly položeny ve 13. století. V okolí fungovaly doly na stříbro a olovo. Na počátku 17. století byla na území obce vybudována úzkokolejná železnice, která sloužila k dopravě dřeva na staroveskou pilu. Vývoj obce po druhé světové válce byl spojen s vysídlením obyvatelstva a následným opětovným dosídlením. V této době zanikla také značná část domků, zvláště v oblasti Žďárského Potoka. Od roku 1995 je Stará Ves – Žďárský potok vesnickou památkovou zónou.

Dopravní přístupnost

Středisko je dostupné individuální automobilovou dopravou, okrajem prochází silnice 1. třídy. Ve středisku není vedena trať vlakové dopravy, nejbližší zastávka je vzdálena zhruba 5 km ve městě Rýmařov. Obslužnost veřejnou autobusovou dopravou je zajištěna jednou autobusovou zastávkou v každé části rekreačního střediska (Stará Ves, Stará Ves-Žďárský potok), tyto zastávky jsou však zajištěny menším počtem autobusových spojů.

Rekreační středisko i jeho blízké okolí má hustou síť turisticky značených tras, stejně tak i množství cyklostezek. Nejvýznamnější z nich je cyklotrasa 6143 vedoucí ze Stříbrných Hor u Rýmařova, přes Rýmařov, Starou Ves, Žďárský potok k Rašelišti Skřítek.

Parkování (statická doprava)

Vyhrazená parkoviště jsou strategicky rozmístěná po celém rekreačním středisku. Stávající parkovací kapacity by nedokázaly pokrýt navýšení počtu turistů, např. v případě vybudování další atraktivy.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Rekreační středisko Stará Ves je malou rekreační oblastí, využívanou celoročně. V zimním období může nabídnout lyžařské vyžití v podobě lyžařského areálu a běžkařských tras..

V letním období jsou nejvyužívanější relaxační a adrenalinové areály Orientka a Relaxa. Střediskem prochází síť pěších a cyklistických stezek.

Rekreační atraktivita

Relaxa umožňuje outdoorové aktivity, jako je paintball, lukostřelbu, „rambodráhu“, airsoft atd. K dispozici jsou 2 velké lezecké stěny a malá bouldrová stěna, vysokolanové centrum, adrenalin park, bungee trampolína a venkovní bazén se slanou vodou, určený spíše pro relaxaci a koupání než plavání.

V relaxačním a adrenalinovém parku **Orientka** se nachází lezecká stěna, lanové centrum, adrenalin park, bungee trampolína, hřiště na plážový volejbal atd. Obdobně jako u Relaxy je zde možnost koupání, ve vnitřním vyhříváném bazénu.

V části Stará Ves – Žďárský potok je *vesnická památková zóna*.

Ski areál Stará Ves

Ski areál se nachází v blízkosti chaty Orientka. Sjezdovka je opatřena vlekem, dlouhá 500 m s převýšením 100 m, vhodná i pro začátečníky. Po domluvě na chatě Orientka je možné využít služby lyžařské školy, večerní lyžování. Svah je dosněžován technickým sněhem.

Cyklotrasy

Cyklotrasa začíná přímo ve Staré Vsi, vede přes Janovice – Edrovice – Rýmařov - Dolní Moravice - Lesní Mlýn - Malá Morávka - Hvězda motorest – Ovčárna – Praděd – Ovčárna - Malá Morávka - Lesní Mlýn - Dolní Moravice - Malá Štáhle (okraj) – Rýmařov – Edrovice – Janovice - Stará Ves. Celkově je dlouhá 63km.

Lyžařské běžecké trasy

Vede zde síť upravovaných lyžařských běžeckých tras, různých délek a obtížností. Jedna z těchto tras křížuje sjezdovku. Oblastí prochází významnější běžecká trasa 1E: trasa Stará Ves - horské sedlo Skřítek, dlouhá 9 km.

Pěší turistické trasy

Rekreační oblastí Stará Ves prochází turistické stezky všech barev (červená, žlutá, zelená a modrá). Z významnějších tras touto rekreační oblastí prochází:

- Trasa: Stará Ves-Pod Ostružnou-Chata Alfrédka-Mravenčí sedlo-U škaredé jedle-Stará Ves.
- Trasa: Stará Ves-Pod Ostružnou-Chata Alfrédka-Jelení studánka-Ovčárna-Chata Barborka-Praděd-Chata Barborka-Nad vodopády.

Rekreační infrastruktura

Ubytování

Největšími ubytovateli rekreačního střediska je chata Orientka a rekreační středisko Relaxa. Dalšími ubytovacími zařízeními jsou penzion Anenská Huť, penzion Zastávka a chata Ferdinand. Podle informací poskytovatelů ubytování v těchto zařízeních, jsou tato zařízení většinu roku vytížená.

Kongresová turistika

Prostory pro kongresovou turistiku poskytuje zařízení Relaxa.

Tabulka 3.2.13: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Stará Ves

Vlek	Název	Kapacita	Počet sjezdovek
V1	Ski areál Stará Ves	600 os./hod	1
Ubytování		Kapacita (počet lůžek)*	
Rekreační středisko Relaxa		90	
Pension Anenská Huť		72	
Chata Orientka		53	
Pension Zastávka		25	
Chata Ferdinand		18	
Celkem		258	
Parkoviště		Kapacita (počet parkovacích míst)**	
P1		15	
P2		20	
P3		10	
P4		10	
Celkem		55	

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

Rekreační středisko Stará Ves má středně vytížené ubytovací kapacity v průběhu celého roku a má poměrně nízký ukazatel turisticko-rekreačního zatížení. Středisko by mělo rozšířit nabídku služeb, která by byla schopna přilákat rekreanty také v mimosezónním období.

Známé záměry

Území střediska zasahuje záměr na vybudování Jesenické magistrály, která bude využita jako cyklostezka a v zimní sezóně jako trasa pro běžecké lyžování. V oblasti rozvoje ubytovacích kapacit je zde záměr rekonstrukce Alfrédovy chaty.

Tabulka 3.2.14: Známé záměry ve středisku rekreace Stará Ves

Středisko rekreace Stará Ves			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Stará Ves	Cykloturistika	Jesenická magistrála	ÚPD
	Běžkové lyžování	Jesenická magistrála	ÚPD
	Ubytování	Rekonstrukce Alfrédovy chaty	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

REKREAČNÍ STŘEDISKO DOLNÍ MORAVICE

Středisko je tvořeno obcí Dolní Moravice a jejím blízkým okolím. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze G. Obec Dolní Moravice leží v okrese Bruntál a má rozlohu 2 221 ha. Obec je tvořena centrální obcí Dolní Moravice a částmi Horní Moravice a Nová Ves. Kapacitou vleků patří středisko mezi významnější ve sjezdovém lyžování, ale s menší kapacitou ubytovacích zařízení a převahou objektů individuální rodinné rekreace.

První zmínka o obci Dolní Moravice je z roku 1351, kdy byla součástí panství Sovinec. Obyvatelé obce se živili především zemědělstvím. V roce 1712 v obci začala pracovat pila a papírna. V polovině 19. století byla obec hodnocena jako horská obec s významným průmyslem, byla zde hřebíkárna, drátovna, výroba řetězů atd. Po druhé světové válce obec spadala do oblasti tzv. sudet a byla vysídlována. Od té doby obec svého průmyslového významu již nedosáhla. V roce 1949 byla k obci Dolní Moravice připojena nedaleká malá

obec Horní Moravice a od roku 1961 obec Nová Ves, která vznikla v roce 1604 jako hornická. Dnes je Dolní Moravice převážně rekreační podhorskou obcí. Na území je vystavěno mnoho penzionů a objektů individuální rodinné rekreace, zejména v části Nová Ves.

Dopravní přístupnost

Rekreační středisko je dostupné individuální automobilovou dopravou, městem Rýmařov (vzdáleném necelých 6 km) prochází silnice I. třídy. Středisko není napojeno na vlakovou dopravu, nejbližší zastávka je v obci Malá Morávka (asi 3 km) a Rýmařově (asi 6 km). V obci jsou dvě autobusové zastávky (z toho jedna u hotelového komplexu Avalanche), s menším počtem autobusových spojů. Dostupnost veřejnou autobusovou dopravou je s přestupem v Rýmařově nebo Bruntále. V zimním období jsou tyto spoje posíleny o skibusy, v létě o cyklobusy.

Parkování (statická doprava)

Vyhrazené parkovací plochy jsou umístěny na obou koncích rekreačního střediska. Kapacitně významné jsou parkovací plochy hotelového komplexu Avalanche sloužící pro ubytované. Při plné realizaci záměrů v rámci obsazení komplexu Avalanche, by nemusely stávající parkovací místa stačit, pokud by ovšem byla tato oblast plně vytížena návštěvníky. Na základě současných trendů, tuto situaci nelze předpokládat.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Rekreační středisko Dolní Moravice je možno využívat celoročně. V zimním období sjezdové i běžkařské lyžování a v letních měsících pěší turistika. Středisko je rovněž významnou lokalitou individuální rodinné rekreace, zejména část Nová Ves. Stěžejním poskytovatelem rekreačních služeb je hotelový komplex Avalanche, kde je možno využít rovněž služeb wellness, či kongresové prostory. Ve středisku je možno provozovat jezdectví v Hamříkově stáji. V letním období se dá oblast Dolní Moravice využít i k vodáctví na řece Moravici, která je v letních měsících využívána jako vodácká trasa. Rekreačnímu středisku chybí síť turistických tras, či cyklostezek, je zde pouze napojení v okrajové části Dolní Moravice - Nové Vsi.

Rekreační atraktivita

Navštěvovanou rekreační atraktivitou je pramen Moravské kyselky. Oblastí protéká řeka Moravice, na které je vybudována vodácká trasa. V rekreačním středisku je možno provozovat jezdectví v Hamříkově stáji, která rovněž slouží jako penzion.

Turisty do území láká zejména hotelový komplex Avalanche, který nabízí řadu vyžití od skiareálu, přes wellness, krytý bazén a další různé hřiště a sportoviště.

Skiareál Avalanche

Směrem k Václavovu u Bruntálu leží dva vleky Skiareálu Avalanche Dolní Moravice, jeden z vleků vybavený lanovkou je dlouhý 1000 m, druhý z vleků je poloviční a vybaven pomou. Parkoviště jsou v bezprostřední blízkosti vleků. Přímo u vleků se nachází několik ubytovacích zařízení mezi nejvýznamnější a nejlépe vybavené patří Hotel Avalanche. Směrem na Starou Ves prochází celým rekreačním střediskem lyžařská běžecká trasa vedoucí převážně mimo obydlené části obce.

Zhodnocení rekreační infrastruktury

Ubytování

Ubytovací kapacity jsou dostačující vzhledem k rekreačním atraktivitám střediska. Největším ubytovacím zařízením je hotelový komplex Avalanche. V lokalitě existuje velké množství objektů pro individuální rekreaci, zejména v části Nová Ves.

Hotelový komplex Avalanche

Hotelový, kulturní a sportovní komplex Avalanche nabízí soustavu restauračních zařízení (restaurace s dětským koutkem, bar, kavárna, speciality na grilu), 9 konferenčních místností - kongresová turistika, vinné hospodářství (s archívem a vinným sklepem), bowling, šipky, biliard, kulečnick, profesionální hřiště (s využitím k většině letních a zimních sportů, včetně bruslení), aqua svět (fitness, bazén, sauna, vířivka), solná jeskyně, venkovní terasa, dětské hřiště s velkým množstvím atrakcí, tenisový kurt, rybolov.

Tabulka 3.2.15: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Dolní Moravice

Vlek	Název	Kapacita	Počet sjezdovek
V1	4sedačka Avalanche	3000***	2
V2	Vydra	1000***	1
Dolní Moravice celkově		4000 os./hod.	3
Ubytování		Kapacita (počet lůžek)*	
Hotel Avalanche		300	
Horská chata		40	
Penzion Na Vyhliďce		38	
Penzion Hamříkova stáj		35	
Penzion Lukáš		35	
Penzion Mia		32	
Penzion Agroturistika		30	
Chalupa u Matušů		20	
Moravická Chalupa		9	
Penzion Kučera		9	
Penzion Maruška		6	
Celkem		554	
Parkoviště		Kapacita (počet parkovacích míst)**	
P1		10	
P2		30	
Celkem		40	

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

*** Kapacita vleků byla určena odborným odhadem.

Rekreační středisko Dolní Moravice má poměrně nízký ukazatel turisticko-rekreačního zatížení a dostatečně vytižené ubytovací kapacity pouze v období zimní a letní sezóny. Středisko musí rozšířit nabídku služeb pro rekreaty, aby je přilákala do lokality i v mimosezónním období.

Známé záměry

Ve středisku je několik záměrů na rozšíření stávajících možností rekreačního vyžití. Jedná se zejména o vybudování Jesenické magistrály. V oblasti sjezdového lyžování je zde zamýšleno vytvoření lyžařského areálu v obci Dolní Moravice a jsou zamýšleny lyžařské vleky a lyžařské školy na katastru nedaleké obce Václavov u Bruntálu. V oblasti poznávací turistiky

je v obci Dolní Moravice záměr na zřízení Muzea v kapli na Nové Vsi. Pro rozšíření nabídky služeb wellness je záměr rozšířit tyto služby v areálu Avalanche.

Z hlediska rozšiřování ubytovacích kapacit je ve středisku záměr na vybudování penzionu, 4 rekreačních komplexů a rekonstrukci stávajícího penzionu, tyto záměry se jeví z hlediska znalosti procesu v území velmi nerealisticky vzhledem k současným socioekonomickým procesům. Kapacitně jsou tyto projekty zcela nepřiměřené, neexistuje takovýto potenciál ekonomicky solventních turistů při současné ekonomické polarizaci společnosti na území krajů Moravskoslezského, Olomouckého, Jihomoravského, Vysočina, Zlínského, Pardubického, Královohradeckého. V celém území není nikdo, kdo by naplnil projektové záměry. Na katastru obce Václavov u Bruntálu je záměr na rozšíření stávajících a vybudování nových lokalit k rodinné rekreaci. Další záměry ve středisku jsou uvedeny v tab. 3.2.16.

Tabulka 3.2.16: Známé záměry ve středisku rekreace Dolní Moravice

Středisko rekreace Dolní Moravice			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Dolní Moravice	Cykloturistika	Propojení in-line a cyklostezky	ÚPD
	Cykloturistika	Jesenická magistrála	ÚPD
	Běžkové lyžování	Jesenická magistrála	ÚPD
	Sjezdové lyžování	Lyžařský areál	ÚPD
	Poznávací turistika	Muzeum v kapli na Nové Vsi	ÚPD
	Jiné	Multifunkční hřiště	ÚPD
	Jiné	Sportovní rekreační komplex	ÚPD
	Jiné	Propojení il-line a cyklo trasy	ÚPD
	Ubytování	Penzion	ÚPD
	Ubytování	4 rekreační komplexy	ÚPD
	Ubytování	Rekonstrukce penzionu	ÚPD
	Relaxace, lázeňství a wellness	rozvoj areálu Avalanche	
Václavov u Bruntálu	Cykloturistika	Cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
	Sjezdové lyžování	Zamýšleny lyžařské vleky a lyžařské školy.	ÚPD
	Jiné	Rozšíření stávajících a vznik nových lokalit pro stavby k rodinné rekreaci	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

POTENCIÁLNÍ REKREAČNÍ STŘEDISKO ANDĚLSKÁ HORA-SVĚTLÁ HORA

Rekreační středisko leží severozápadním směrem od města Bruntál a skládá se ze dvou funkčně propojených obcí Andělská Hora a Světlá Hora. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze H. Středisko leží na úpatí Hrubého Jeseníku a představuje potenciál letního i zimního využití, zejména z důvodu existence přírodních i kulturních atraktivit, včetně rekreační infrastruktury.

Andělská Hora byla založena roku 1540 jako horní město podle jihlavského městského práva. Obec byla svým hospodářským zaměřením zemědělsky orientovaná a ani dnes v Andělské Hoře neexistuje žádný výrobní podnik nebo továrna. Od roku 1961 do 23. listopadu 1990 byla Andělská Hora částí obce Světlá Hora a teprve roku 1990 získala samostatnost.

Obec se skládá z centrální obce Andělská Hora a části Pustá Rudná. Severozápadním směrem se nad obcí zvedá Anenský vrch (860 m n. m.). **Světlá Hora** byla založena ve 13. století. V roce 1899 se přes obec začala budovat železniční trať vedoucí z Malé Morávky do Bruntálu, dokončení trati bylo v roce 1901. V 19. století se zde úspěšně rozvíjel lnářský průmysl, v obci byla přádelna lnu, která byla zavřena v roce 1953. Poté zde vznikla továrna na výrobu feritů, která v obci funguje dodnes pod názvem Magnety CZ s. r. o.

Dopravní přístupnost

Rekreační středisko je dostupné individuální automobilovou dopravou silnice I. třídy zde není. Obcí Světlá Hora prochází vlaková trať, která slouží pouze k nákladní dopravě. Nejbližší zastávka veřejné vlakové dopravy je v obci Široká Niva (vzdálená asi 8 km). Andělská Hora i obec Světlá Hora jsou dostatečně pokryty autobusovými zastávkami s množstvím spojů. Napříč celou oblastí prochází červená turistická značka, severní část rekreačního střediska je napojena na žlutou turistickou značku. Střediskem prochází cyklotrasa 6029 ze Světlé Hory, přes Karlovu Studánku a Vidly do Vrba pod Pradědem. Z centrální části obce Světlá Hora vychází cyklotrasa 6073 přes Dětřichovice do obce Široká Niva.

Parkování (statická doprava)

V rekreačním středisku jsou tři větší parkovací plochy, z nichž dvě jsou umístěny v jižní části obce Světlá Hora a jedno u vleku v Suché Rudné. Tyto kapacity lze označit za dostačující.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Rekreační středisko Andělská Hora-Světlá Hora se nachází u východního okraje Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Středisko je celoročně využitelné. Je zde vybudována Hornická naučná stezka: Vysoká-Hláška. Případným lákadlem pro turisty v letním období je Dostihové Centrum Wrbna Racing, s.r.o. Světlá Hora.

Rekreační atraktivita

Mezi kulturní atraktivita střediska patří zejména: kostel sv. Anny Andělská Hora (dříve významné poutní místo, kostel byl zrušen, obec se snaží jej opravit a místu vrátit původní význam), dřevěná kaple Suchá Rudná (Světlá Hora - v roce 2004 byla kaple rekonstruována místním občanským sdružením).

V rekreačním středisku je vybudována **Hornická naučná stezka: Vysoká – Hláška**. Naučná stezka vede přes rozsáhlý nenarušený komplex středověkých dolů (důlních polí) a je dlouhá 5,5 km.

Další atraktivitou rekreačního střediska je **Dostihové Centrum Wrbna Racing, s.r.o. Světlá Hora**. Má dostihovou dráhu a stáj. Dráha je tvořena rovinovou o délce 1200 metrů, vnitřní část oválné dráhy je osazena překážkami pro steeplechase a pro cross-country. Každoročně pořádán dostihový den. Rovněž je možno zde provozovat v průběhu celého roku jízdu na koni. K agroturistice je možno využít **Ekofarmu Babočka** ve Světlé Hoře, která zprostředkovává návštěvníkům kontakt se zvířaty (ovce, skot) a účast na chodu farmy.

Turistické trasy

Červená turistická trasa vede přes: Andělská Hora-Anenský vrch-Vrba pod Pradědem. V severní části střediska je možno se napojit na žlutou turistickou stezku vedoucí ze Světlé Hory a pokračovat směrem na Karlovice.

Cyklotrasy

Přes rekreační oblast Andělská Hora-Světlá Hora vede cyklotrasa 6069, ze směru Vrbno pod Pradědem, na tuto trasu se mohou turisté napojit a pokračovat směrem na Suchou Rudnou. Tato cyklotrasa vede napříč celou rekreační oblastí.

Dalšími významnými cyklostezkami jsou cyklotrasa 6029 ze Světlé Hory, přes Karlovu Studánku a Vidly do Vrbna pod Pradědem a cyklotrasa 6073 vycházející z centrální části obce Světlá Hora, a dále přes Dětfichovice do obce Široká Niva.

Lyžování

V oblasti se nacházejí dva vleky lyžařského střediska Ski Annaberg. Větší z vleků v Andělské Hoře je dlouhý 650 m. V jeho areálu je možno využít lyžařské školy a dětského hřiště s dětským vlekem. Druhý kratší vlek v Suché Rudné je taktéž vybaven lyžařskou školou, hřištěm s dětským vlekem, půjčovnou lyžařského a snowboardového vybavení a možností provozovat snowtubing. Ze Suché Rudné vede upravovaná lyžařská běžecká trasa.

Rekreační infrastruktura

Ubytování

Ubytovací kapacity jsou rozmístěny v celém rekreačním středisku. Nejvýznamnějším je Hotel Paramon v Suché Rudné. V části Suchá Rudná je rovněž menší lokalita objektů individuální rekreace.

Tabulka 3.2.17: Vlekové, ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Andělská Hora-Světlá Hora

Vlek	Název	Kapacita	Počet sjezdovek
V1	Ski Annaberg - Andělská Hora	400	1
V2	Ski Annaberg - Suchá Rudná	300***	1
Andělská hora celkově		700 os./hod.	2
Ubytování		Kapacity (počet lůžek)*	
Hotel Paramon			100
Hotel Anděl			45
Chata Relaxa			30
Pension U Pelikána			25
Hotel Juráš			22
Penzion Tom			20
Privát Oaza			18
Chata Rozcestník			18
Sýkorova chalupa			16
Amy Golden Moon			12
Chalupa Pod Pradědem			12
Rekreační zařízení Jíří Mertens			8
Celkem			326
Parkoviště		Kapacita (počet parkovacích míst)**	
P1			50
P2			70
P3			15
Celkem			135

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

*** Kapacita vleků byla určena odborným odhadem.

Známé záměry

V obci Světlá Hora je záměr na rozšíření stávajících ploch u lyžařského vleků v části Suchá Rudná. Dále je v této části záměr na výstavbu hotelu a plánovaná oprava místní dřevěné kaple, která již byla částečně realizována.

Tabulka 3.2.18: Známé záměry v potenciálním středisku rekreace Světlá Hora - Andělská Hora

Středisko rekreace Světlá Hora - Andělská Hora			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Andělská Hora	Sjezdové lyžování	Sportovní a lyžařské centrum	ÚPD
	Sjezdové lyžování	Lyžařský areál a přestavby ploch rekreace v okolí lyžařského vleku	ÚPD
	Sjezdové lyžování	Rozšíření stávajících ploch v okolí lyžařského vleku	ÚPD
Světlá Hora	Poznávací turistika	Oprava dřevěné kaple	Byla prozatím provedena částečná realizace
	Ubytování	Hotel v Suché Rudné	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

POTENCIÁLNÍ REKREAČNÍ STŘEDISKO SLEZSKÁ HARTA

Rekreační středisko Slezská Harta je rozsáhlou oblastí procházející územím obcí: Nová Pláň, Dlouhá Stráň, Mezina, Valšov, Bílčice, Leskovec nad Moravicí, Slezská Harta, Razová a Roudno. Spojníkem mezi těmito obcemi je vodní nádrž Slezská Harta, která se rozkládá na katastru všech těchto obcí. Nejvíce funkčně spojené obce s nádrží Slezská Harta jsou: Roudno, Nová Pláň, Leskovec nad Moravicí, Razová a Dlouhá Stráň. Mapa rekreačního střediska je uvedena v Příloze I. Potenciál střediska je fixován na vodní nádrž Slezská Harta a její využitelnost k rekreaci, nejvýraznější přírodní hodnotou území je zachovalý ráz harmonické krajiny. Další rozvoj rekreace a cestovního ruchu musí zohlednit vodohospodářský význam vodní nádrže.

Vodní nádrž Slezská Harta leží na řece Moravici. Stavba byla zahájena v roce 1987 a hráz má celkový objem 2 528 tis. m³. Původní výstavba údolní nádrže byla realizována jako posílení níže ležícího vodárenského zdroje Kružberk. Postupně byl účel nádrže rozšířen o využití vodní energie.

Rekreační středisko Slezská Harta je vhodné pro vodní sporty. V dnešní době se na vodní ploše Slezské Harty provozují sportovní aktivity ve spolupráci s klubem Yacht Sport - Slezská Harta. Vodní nádrž je využívána jako centrum rybaření. V části střediska spadajícího do katastru obce Valšov je lokalita s větší koncentrací objektů individuální rodinné rekreace. Z důvodu chladného počasí i v letním období není možno využít vodní nádrž primárně ke koupání.

Dopravní přístupnost

Středisko je přístupné individuální automobilovou dopravou, v blízkosti vedou silnice I. třídy. Obslužnost vlakovou dopravou je zajištěna zastávkou ve Valšově. Veřejná autobusová doprava má zastávky v každé obci rekreačního střediska, mají malý počet autobusových spojů. Středisko je rovněž dostupné cyklobusem z Opavy. Z obcí u nádrže Slezská Harta je dopravně nejlépe přístupný Valšov s větším počtem autobusových zastávek a autobusových spojů, včetně zastávky vlakové dopravy. Středisko je napojeno na množství cyklistických tras, které prochází kolem vodní nádrže. Turistické trasy procházející okolím rekreačního střediska jsou: zelená značka u Nové Pláně a Roudna, modrá prochází střediskem přes Novou Pláň a Mezinu.

Parkování (statická doprava)

Parkoviště s největší kapacitou se nachází v obci Leskovec nad Moravicí. Většina parkovacích míst v tomto rekreačním středisku patří k místním ubytovacím zařízením. Parkovací kapacity jsou nevhodně lokalizovány. Návštěvníci tak často své vozy parkují podél místních komunikací, nebo přímo vjíždějí po lesních cestách k vodní nádrži.

Zhodnocení dle možnosti celoročního využití

Slezská Harta je považována pouze za potenciální rekreační středisko využitelné zejména v letním období. Atraktivita střediska je dána především příjemným přírodním prostředím s možností využití vodní plochy přehrady. V okolí se nachází několik dalších přírodních atraktivit přístupných prakticky celoročně. V obci Nová Pláň je vybudováno koupaliště. Vodní nádrž je vhodná k zimnímu využití v případě zamrznutí k bruslení apod.

Rekreační atraktivity

Největší atraktivitou střediska je samotná **vodní nádrž Slezská Harta**, na které je možno provozovat celou řadu vodních aktivit, jako je potápění, přírodní koupání, jachting. Dalším sportem spojeným s vodní nádrží je rybářství, celá vodní nádrž je mimopstruhovým rybářským revírem. V **Rybářském domě ČRS** v obci Roudno je možno provozovat agroturistiku v podobě ubytování spojeného s rybářstvím.

Dalšími významnými rekreačními atraktivitami oblasti jsou:

- **Venušina sopka** (643 m) - je vyhaslá čtvrtohorní sopka nad obcí Mezina. Na vrcholu je plochý kráter a boční krátery s lávovými jeskyněmi. Dva lávové proudy míří severovýchodním směrem, tzv. **Přírodní památka Lávový proud u Meziny**. Její vrch byl v minulosti zničen těžbou popelovin. Geologicky je sopka tvořena výlevnými horninami, z nichž má největší zastoupení čedič čili bazalt, které jsou pokryty sopečnými vyvrženinami charakteru tufů a tufitů s výskyty tzv. „sopečných pum“. Venušina sopka je známá i mineralogicky, neboť se v čediči hojně nachází zelený nerost olivín.
- **Razovské tufity** – jedná se o přírodní památku o celkové rozloze 1,06 ha, vyhlášenou v roce 1997. Nachází se na území obce Razová (jižně od obce) v okrese Bruntál. Předmětem ochrany je opuštěný lom v tělese tzv. Razovského pyroklastického komplexu vzniklého sopečnou aktivitou Velkého Roudného.
- **Památníky Bílý a Červený kříž** – jako památka na tzv. čarodějnické procesy v území.
- **Rozhledna Velký Roudný** – dřevěná rozhledna otevřená v roce 2007. Hlavním investorem stavby byla obec Roudno a mikroregion Slezská Harta. Jde o 20 metrů vysokou konstrukci na betonových základech. Z obce Roudno vede na vrchol zelená turistická značka.

V okolí Razovských tufitů je vybudována **Naučná stezka Tufitový lom**, která vede od obce Dlouhá Stráň, přes Razovou do tufitového lomu. Předmětem této stezky je lesnictví a přírodní památka Razovské tufity. Další naučnou stezkou v oblasti je **NS Vápenná pec Razová**, která se nachází v okolí bývalé vápenné pece v obci Razová. Stezka je zaměřena na historii oblasti, funkci lesa, způsob hospodaření v okolních lesích a ekologii.

Cyklotrasy

Celá oblast rekreačního střediska je pokryta sítí cyklostezek, vhodných pro kola horská i silniční. Nejzajímavější cyklotrasy v okolí vodní nádrže Slezská Harta jsou:

- **Bruntál – Razová – Leskovec nad Moravicí – hráz – Bílčice – Roudno – Volárna – Nová Pláň – Valšov – Bruntál**

Délka: 50 km, obtížnost: 5/10, vhodné pro: dospělé cyklisty – amatéry.

- **Nová Pláň – Nad Černým mostem (směrem z Nové Pláně na Valšov – starý most) – Mezina – křižovatka – Bruntál**
Délka: 15 km, obtížnost: 6/10, vhodné pro: horská kola, dospělí cyklisté – pokročilí.
- **Bruntál – Mezina – stará cesta směr Karlovec po pravém břehu Harty – Valšov - Bruntál**
Délka: 20 km, obtížnost: 3/10, vhodné pro: rodiny s dětmi.
- **Bruntál – Oborná – Nové Heřmínovy – Milotice n. Opavou – Dlouhá Stráň – Bruntál**
Délka: 25 km, obtížnost: 7/10, vhodné pro: zkušené cyklisty.
- **Bruntál – Mezina – Valšov – Václavov u Buntálu – Malá Morávka – Rudná pod Pradědem – Staré Město – Bruntál**
Délka: 55 km, obtížnost: 8/10, vhodné pro: silniční kola, profesionály.

Největším provozovatelem vodních sportů je **Yacht Sport** Slezská Harta, která umožňuje výletní, výukové a kondiční plavby, včetně půjčovny lodí. **Rybářský dům ČRS** v obci Roudno poskytuje půjčovnu loďek a zprostředkovává prodej povolenek pro lov ryb na vodní nádrži Slezská Harta. V **Nové Pláni** je venkovní koupaliště s filtrovanou vodou, k dispozici je stolní tenis, kuželky, skluzavka, dětské hřiště.

Rekreační infrastruktura

Ubytování

Rekreační středisko Slezská Harta má menší kapacitu ubytovacích zařízení. Nejvýznamnějším ubytovatelem je Rybářský dům ČRS v Roudně s kapacitou 38 lůžek. V ostatních obcích jsou pouze malá ubytovací zařízení s nízkou kapacitou. Návštěvníci tohoto střediska, pokud se naplní kapacita, musí volit ubytování v okolních obcích a městech, případně v některém z jiných rekreačních středisek.

Tabulka 3.2.19: Ubytovací a parkovací kapacity rekreačního střediska Slezská Harta

Ubytování	Kapacity (počet lůžek)*
Rybářský dům ČRS	38
Rybářství Tylov	25
Penzion Klasa	22
Penzion U Jelena	15
Penzion U Vody	14
Chata U Sklářů	13
Rodinná chata u Slezské Harty	9
Chata Yachtsport	6
Celkem	142
Parkoviště	Kapacita (počet parkovacích míst)**
P1	50
P2	10
P3	10
P4	15
Celkem	85

Pozn.: * Jsou uvedena pouze významnější ubytovací zařízení.

** U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst, byla kapacita stanovena odborným odhadem.

Známé záměry

V potenciálním rekreačním středisku je záměr v oblasti rozvoje rekreačních aktivit na vznik turistického značení v obci Leskovec nad Moravicí, vytvoření trasy „V létě pěšky, v zimě

běžky“, zřízení přívozu na vodní nádrži Slezská Harta (v obcích Razová, Nová Pláň, Mezina) a vybudování objektu půjčovny s ubytováním (Jachtklub Nová Pláň).

V oblasti rozvoje ubytovacích kapacit zde existuje záměr na vytvoření kempu. Dále je zamýšleno vybudování parkovišť u vodní nádrže Slezská Harta.

Tabulka 3.2.20: Známé záměry v potenciálním středisku rekreace Slezská Harta

Středisko rekreace Slezská Harta			
OBEC	DRUH	ZÁMĚR	STAV
Leskovec n. M.	Pěší turistika	Vznik turistického značení	Realizace probíhá, ukončení v roce 2011
Mikroregion Slezská Harta	Koupání a vodní sporty	zřízení přívozu na vodní nádrži Slezská Harta II. Etapa (Rázová, Nová Pláň a Mezina).	V roce 2011 bude realizována II. Etapa - další přístaviště
	Běžkové lyžování	V létě pěšky v zimě běžky	S projektem se počítá
	Ubytování	Kemp	Zvažuje se možnost umístění a příprava projektu
	Parkování	Vybudování parkovišť u přehrad	Zvažují se možnosti umístění
Nová Pláň	Koupání a vodní sporty	Objekt půjčovny s ubytováním Jachtklub Nová Pláň - Slezská Harta	Projekt prozatím nebyl zahájen

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

ZHODNOCENÍ DLE VÝZNAMU

Nejvýznamnějším střediskem lokality Nízkého a Hrubého Jeseníku Moravskoslezského kraje je rekreační středisko Karlova Studánka. Tuto váhu mu dává možnost celoročního využití, komplexnost poskytovaných služeb, mnohostranné zaměření nabízených aktivit a velký počet atraktivit, nejen přírodních. Možné využití v této lokalitě není ovlivněno sezónností a do jisté míry je nezávislé na klimatických podmínkách. Středisko Karlova Studánka představuje rovněž nástupní místo do střediska Praděd a do vrcholových partií Hrubého Jeseníku.

Mezi další velmi významné rekreační středisko patří středisko Malá Morávka, které podobně jako Karlova Studánka poskytuje svým návštěvníkům komplexní nabídku poskytovaných služeb a má široké využití v jakémkoliv ročním období a za každého počasí. Stejně jako Karlova Studánka představuje nástupní místo pro oblast střediska Praděd a pro vrcholovou část Hrubého Jeseníku.

Z hlediska významnosti následuje rekreační středisko Praděd, které je jedním z center zimního vyžití. Toto středisko je do značné míry závislé na počasí, ale turisty je vyhledáváno jak v zimním, tak i v letním období. Středisko Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov slouží jako nástupní centrum do severní části Hrubého Jeseníku. Středisko Dolní Moravice představuje kapacitou svých vleků významnější středisko sjezdového lyžování, ovšem s omezenými kapacitami ubytovacích zařízení a převahou objektů individuální rodinné rekreace.

Ze sledovaných středisek mají zde nejmenší význam střediska Stará Ves a Karlovice. Středisko Stará Ves je menší středisko s významem pro zimní a letní turistiku než pro sjezdové lyžování. Středisko Karlovice je sezónním letním střediskem rekreace. Význam potenciálních středisek Světlá Hora – Andělská Hora a Slezská Harta poroste v případě úplného využití jejich potenciálu.

ZHODNOCENÍ DLE MOŽNOSTI CELOROČNÍHO VYUŽITÍ

Většinu sledovaných rekreačních středisek je možno díky velkému množství především přírodních atraktivit využívat celoročně. Výjimkou jsou pouze rekreační středisko Karlovice a potenciální rekreační středisko Slezská Harta, jež jsou pro návštěvníky atraktivnější v letním období, a jsou proto využívána převážně k letní rekreaci. Naopak potenciální rekreační středisko Světlá Hora, ačkoliv je využíváno celoročně, nabízí v zimním období větší možnosti využití a to především z důvodu lyžařských vleků.

Všechna sledovaná rekreační střediska jsou v zimním období turisty využívána především k lyžování, sjezdovému i běžeckému, případně k zimní pěší turistice, pokud lze turistické stezky v zimě použít. Střediska a jejich blízká okolí jsou vybavena sítí lyžařských vleků a prochází jimi několik lyžařských běžeckých tras. V letních měsících využívají turisté místní turistické stezky, jejichž výchozím bodem je často právě centrum rekreačního střediska. Při letní rekreaci turisté využívají dále naučné stezky či cyklostezky, příp. také vodácké trasy. Vodácké trasy prochází středisky Malá Morávka a Dolní Moravice. Jako celoroční atraktivita pro návštěvníky slouží nabídka lázeňských služeb v Karlově Studánce a nabídka wellness, zejména ve střediscích Malá Morávka a Dolní Moravice (hotelový komplex Avalanche).

ZHODNOCENÍ DLE VYBAVENOSTI

Ubytování v rekreačním středisku **Praděd** je kapacitně zajištěno velmi dobře a návštěvníci tak mají možnost vybrat si z velkého počtu možností. Za zmínku stojí např. Hotel Ovčárna a Sporthotel Kurzovní, jež poskytují prostory pro kongresovou turistiku. Ve Sport centru Figura Praděd – Ovčárna se nachází 6 vleků a 7 sjezdovek všech obtížností.

V rekreačním středisku **Karlova Studánka** se nachází velké množství penzionů i ubytování v soukromí. Nejvýznamnější ubytovací prostory provozují Státní léčebné lázně Karlova Studánka, s.p. V budově Letních lázní je návštěvníkům k dispozici bazénový komplex, whirlpool, tepidárium, solná jeskyně, finská sauna a solární louka. V létě mohou hosté využít tenisové kurty, které v zimě slouží jako kluziště. Dále je návštěvníkům v areálu lázní k dispozici kulečnický, pingpong, stolní fotbal, šipky, pétanque nebo společenské hry. K dispozici je také tělocvična a fitcentrum Orlík. V zimním období funguje ve středisku skiareál se sjezdovkou.

Rekreační středisko **Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov** je z hlediska ubytovacích kapacit vybaveno dobře. Turisté mají velkou možnost zvolit formu a cenovou kategorii zařízení z celé škály objektů, poskytujících ubytování. V zimním období jsou zde provozovány lyžařské vleky ve dvou skiareálech, v létě tenisové a volejbalové kurty a areál netradičních sportů (in-line bruslení). V místním pstruhařství Rybářská bašta je možnost rybaření.

Rekreační středisko **Karlovice** nedisponuje významnými či ojedinělými službami pro turisty. Středisko poskytuje několik ubytovacích zařízení, nejsou k dispozici lyžařské vleky, dále chybí služby typu wellness apod.

V rekreačním středisku **Malá Morávka** je vybudováno množství ubytovacích zařízení různých typů a ubytovací kapacity jsou rovnoměrně rozloženy v celém středisku. Velmi významné je Skicentrum Malá Morávka – Karlov, které je největším lyžařským areálem Jeseníků s 22 sjezdovkami všech druhů obtížností. Návštěvníkům je k dispozici rovněž lanové centrum PROUD, které umožňuje adrenalinové vyžití, či nabídka provozování jezdeckví v rámci agroturistiky. Jedním z několika poskytovatelů služeb wellness je hotel Brans, který jako jeden z mála hotelů v České republice nabízí také tzv. pivní lázně. Možnosti kongresové turistiky ve středisku Malá Morávka jsou zajišťovány na chatě Kopřivná a v horském hotelu Neptun.

V rekreačním středisku **Stará Ves** se nachází několik ubytovacích zařízení, z nich nejvýznamnější jsou chata Orientka a rekreační středisko Relaxa, poskytující adrenalinové a outdoorové aktivity včetně vnitřního bazénu. Ubytovací zařízení jsou většinu roku vytížená, prostory pro kongresovou turistiku poskytuje zařízení Relaxa. Návštěvníkům je také k dispozici sjezdovka s vlekem.

V rekreačním středisku **Dolní Moravice** je stěžejním poskytovatelem rekreačních služeb hotelový, kulturní a sportovní komplex Avalanche, který nabízí řadu využití, např. restaurační zařízení, ski areál, aqua svět (fitness, wellness, krytý bazén, sauna, vířivka), solné jeskyně, kongresové prostory, bowling, šipky, biliard, kulečnick, různá hřiště a sportoviště, tenisový kurt a možnost rybolovu. Parkovací plochy u hotelového komplexu, pokud by byl plně využit jsou nedostatečné. V lokalitě dále existuje velké množství objektů pro individuální rekreaci.

V potenciálním rekreačním středisku **Světlá Hora – Andělská Hora** jsou ubytovací zařízení rozmístěna po celém rekreačním středisku. V oblasti se nacházejí dva vleky se sjezdovkami. Celoročně lze využít možnosti jízdy na koni v rámci dostihového centra, či využít kontaktu se zvířaty na ekofarmě.

V potenciálním rekreačním středisku **Slezská Harta** je menší počet ubytovacích zařízení i parkovacích míst, návštěvníci pokud je kapacita naplněna, musí volit ubytování v okolních obcích a městech. V Rybářském domě ČRS je možno provozovat agroturistiku v podobě ubytování spojeného s rybářstvím.

Z hlediska **ubytovacích kapacit** je nejlépe vybaveným střediskem rekreační středisko Karlova Studánka, Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov a Malá Morávka. V rekreačním středisku Dolní Moravice (zejména v části Nová Ves) existuje velké množství objektů pro individuální rekreaci. **Lázeňské služby** jsou poskytovány v rekreačním středisku Karlova Studánka, **wellness služby** jsou návštěvníkům k dispozici ve střediscích Malá Morávka a Dolní Moravice, kde je významným poskytovatelem služeb hotelový komplex Avalanche. Nejvýznamnějšími **lyžařskými středisky** zájmového území jsou rekreační střediska Malá Morávka a Praděd – Ovčárna. Prostory pro **kongresovou turistiku** poskytují zařízení v rekreačních střediscích Malá Morávka, Praděd, Stará Ves a Dolní Moravice.

ZHDNOCENÍ DLE ZÁVISLOSTI/NEZÁVISLOSTI NA POČASÍ (KOMPLEXNOST STŘEDISKA)

Především v zimě, kdy je oblast vyhledávána pro sjezdového a běžeckého lyžování, jsou provozovatelé lyžařských areálů, ubytovatelé, závislí na klimatických podmínkách, s nimiž souvisí návštěvnost dané lokality. Totéž platí pro návštěvnost v letních měsících, kdy se s pěkným počasím počet návštěvníků automaticky zvyšuje. Atraktivitou nezávislou na počasí ani na ročním období je lázeňství, wellness, nabídka využití vnitřních bazénů, sauny a nabídka kulturního využití (např. muzeum).

V rekreačním středisku **Karlova Studánka** je nabídka relaxačních a lázeňských procedur poměrně široká, čehož mohou využít také střediska v jeho blízkosti (např. Rekreační středisko Praděd). Právě díky této skutečnosti je středisko Karlova Studánka jediným střediskem, které je téměř nezávislé na počasí. Za nepříznivého počasí je také možné si zahrát v areálu lázní kulečnick, ping-pong, stolní fotbal, šipky, petangue nebo různé společenské hry. K dispozici je také tělocvična a fitcentrum Orlík.

Rekreační středisko **Praděd** je na počasí závislé velkou měrou, převažujícími aktivitami návštěvníků jsou běžecké a sjezdové lyžování a pěší turistika s využitím místních turistických stezek, jak v létě, tak v zimě.

Rekreační středisko **Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov** je specializováno především na sjezdové lyžování, v létě pak na pěší a cykloturistiku, tudíž závislost na počasí je velká.

Rekreační středisko **Karlovice**, využívané především v letních měsících, poskytuje návštěvníkům možnosti využití turistických tras, cyklostezek a naučných tras, v nepříznivém počasí je však možno využít kulturních atraktivit (např. muzeum a technická památka Kosárna).

Středisko **Malá Morávka** je významné pro své lyžařské využití (běžecké i sjezdové), díky síti turistických tras slouží jako výchozí bod pro turistické výlety do okolí. Tyto aktivity jsou však spojovány s příznivým počasím, stejně jako cykloturistika, agroturistika, vodní turistika, jezdeckví a adrenalinové využití, jež je také v této oblasti poskytováno. Na počasí nezávislé jsou také poskytované služby wellness.

Rekreační středisko **Stará Ves** je navštěvováno především díky lyžařskému využití, v podobě lyžařského areálu a běžeckých tras, v létě pak díky turistickým trasám, cyklostezkám, relaxačním a adrenalinovým areálům. Všechny tyto aktivity jsou outdoorové, tzn. závislé na počasí, s výjimkou možnosti koupání ve vnitřním bazénu v areálu Orientka.

Středisko **Dolní Moravice** disponuje atraktivitami závislými na počasí, jako je lyžařský areál, pramen Moravské kyselky, možnost jezdeckví či vodáctví. Na počasí nezávislé služby wellness jsou poskytovány hotelovým komplexem Avalanche, kde je návštěvníkům mimo jiné také k dispozici velké množství dalších aktivit.

Potenciální rekreační středisko **Světlá Hora – Andělská Hora** poskytuje návštěvníkům možnosti využití lyžařského střediska, turistických tras, naučných stezek a cyklotras. Mezi další aktivity závislé na počasí patří např. Dostihové Centrum Wrbna Racing, s.r.o. Světlá Hora.

Potenciální rekreační středisko **Slezská Harta** je využíváno zejména v letním období, atraktivita střediska je dána především příjemným přírodním prostředím s možností využití vodní plochy přehrady, což je opět vázáno na počasí.

ZHDNOCENÍ REKREAČNÍCH STŘEDISEK DLE NÁVŠTĚVNOSTI

Návštěvnost středisek rekreace byla hodnocena dle dotazníkového šetření návštěvníků, kteří označovali nejvíce navštěvované lokality v zájmovém území, a dle dotazníkového šetření ubytovatelů v jednotlivých střediscích rekreace, kteří vyjádřili vytíženost svých ubytovacích zařízení v průběhu roku.

Z dotazníkového šetření návštěvníků (viz kap. 13.3) lze označit za nejvíce navštěvovanou lokalitu středisko Karlova Studánka, kterou vybralo jako nejčastější lokalitu 50,8 % respondentů. Hned za tímto střediskem následuje rekreační středisko Malá Morávka (33 % respondentů), Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov (cca 30 % respondentů). Další nejčastěji uváděné středisko rekreace je Praděd (cca 10 % respondentů), Slezská Harta a Karlovice (obě cca 6 % respondentů). Mezi dalšími nejčastěji zmiňovanými lokalitami byla sídelní centra Bruntál a Rýmařov, Osoblaha a Jiříkov.

Tabulka 3.2.21: Nejčastěji navštěvovaná střediska rekreace

Lokalita	% návštěvnosti respondentů
Karlova Studánka	50,8
Malá Morávka	33,0
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov	30,2
Praděd	10,1
Slezská Harta (včetně obce Nová Pláň)	6,2
Karlovice	6,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Vytíženost ubytovacích zařízení

Z dotazníkového šetření ubytovatelů v zájmovém území (viz kap. 13.2) vyplynulo, že existuje rozdíl v naplněnosti jejich ubytovacích zařízení v průběhu roku. Stejně tak se tyto rozdíly odráží v porovnání názorů ubytovatelů dle jednotlivých středisek, s ohledem na charakter střediska (např. rekreační středisko Karlovice je střediskem pouze letní rekreace). Všeobecně nejvyšší vytíženost ubytovacích zařízení je v období červenec – září. Naopak nejmenší vytíženost ubytovatelé vyjadřovali v období říjen – prosinec.

Tabulka 3.2.22: Vytíženost ubytovacích zařízení ve střediscích rekreace v průběhu roku

Rekreační středisko	Vytíženost ubytovacích zařízení (průměrná odpověď)				
	Leden - Březen	Duben - Červen	Červenec - Září	Říjen - Prosinec	Celý rok (průměr)
Praděd	5,0	3,3	4,3	4,0	4,2
Malá Morávka	5,0	3,0	3,8	3,2	3,8
Světlá Hora/Andělská Hora	4,5	2,5	4,5	2,5	3,5
Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov	3,0	3,0	4,8	3,0	3,5
Stará Ves	3,5	3,3	3,3	3,5	3,4
Dolní Moravice	4,0	2,0	4,2	3,4	3,4
Karlova Studánka	3,3	3,3	4,3	2,3	3,3
Slezská Harta	2,0	3,8	5,0	2,2	3,3
Karlovice	2,3	3,8	4,3	1,8	3,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Ve kterém ročním období máte nejvíce naplněné středisko.

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že střediskem s nejvíce naplněnými ubytovacími kapacitami je rekreační středisko Praděd, a to zejména v období zimní sezóny (leden – březen a říjen – prosinec) a v letním období (červenec – září). Hned za ním následuje rekreační středisko Malá Morávka s vytížením zejména v obdobích leden – březen a červenec – září.

Naopak středisky s nejméně vytíženými ubytovacími kapacitami jsou rekreační střediska Karlovice a Slezská Harta. Rekreační středisko Karlovice je střediskem zejména pro letní rekreaci, kdy má také největší vytíženost svých ubytovacích zařízení. V období říjen – prosinec vyjádřili ubytovatelé v tomto středisku téměř nenaplněné kapacity svých zařízení. Slezská Harta je střediskem potenciálním, tudíž zde ještě není vybudována dostatečná rekreační infrastruktura, se zajištěním dostatku doprovodných služeb a služeb rekreačního využití (např. půjčovna vybavení pro vodní sporty). Stávající ubytovací kapacity jsou plně

vytížené pouze v období červenec – září (vodní plocha Slezská Harta má nejvyšší návštěvnost v letních měsících). Zajímavá je vytíženost rekreačního střediska Karlova Studánka. I přesto, že se jedná o středisko významné s celoročním vyžitím a komplexním vybavením, vyjadřují ubytovatelé nedostatečné naplnění jejich ubytovacích zařízení, zejména v období říjen – prosinec.

Rekreační středisko Světlá Hora – Andělská Hora je nejvíce vytížené v obdobích leden – březen a červenec – září. Stejně tak je na tom i rekreační středisko Dolní Moravice a rekreační středisko Malá Morávka, přičemž v období leden – březen vyjádřili ubytovatelé maximální vytíženost střediska. Oproti tomu rekreační středisko Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov má největší vytíženost pouze v období červenec – září. V rekreačním středisku Stará Ves jsou ubytovací kapacity středně naplněny v průběhu celého roku.

Střediskem s **největší návštěvností** je *Karlova Studánka*, která působí jako celoroční středisko rekreace s komplexně poskytovanými službami a vybavením. I přes tento fakt však dochází k nedostatečnému naplnění ubytovacích zařízení v této lokalitě, a to především v období říjen – prosinec. Naopak nejvytíženějším ubytovacím zařízením z hlediska naplnění ubytovací kapacity je rekreační středisko *Praděd* (především v zimním období) a to i přes skutečnost, že z hlediska návštěvnosti je až čtvrtým v pořadí a jako nejčastěji navštěvovanou lokalitu jej uvedlo 10 % dotázaných. Navštěvovanějšími rekreačními středisky se stala *Malá Morávka* a *Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov*. Rekreační střediska *Slezskou Hartu* a *Karlovice* zhodnotilo jako nejnavštěvovanější pouze 6 % respondentů, čemuž odpovídá také jejich nejmenší vytíženost ubytovacích zařízení, v případě *Karlovic* dochází dokonce v období říjen – prosinec k nenaplnění kapacit ubytovacích zařízení. Mezi nejnavštěvovanější střediska se nedostaly *Světlá Hora – Andělská Hora*, *Stará Ves* a *Dolní Moravice*. Střediska *Světlá Hora – Andělská Hora* a *Dolní Moravice* jsou nejvíce navštěvována v období letní a zimní sezóny (červenec – zář, leden – březen). Ubytovací kapacity rekreačního střediska *Stará Ves* jsou středně naplněny v průběhu celého roku.

ÚNOSNOST REKREAČNÍCH STŘEDISEK

Pro zhodnocení únosnosti středisek rekreace byla využita intenzita zatížení území středisek a vytíženost jejich ubytovacích zařízení, včetně zohlednění únosnosti přírody a krajiny. Rekreační potenciál území láká návštěvníky, kteří se pohybují také ve výše uvedených oblastech. Některé rekreační aktivity se tak mohou dostat do konfliktu se zájmy ochrany přírody a krajiny. Významným faktorem je proto únosnost přírody a krajiny, tzn. jak velký počet rekreačních aktivit je schopna absorbovat. Tato únosnost přírody a krajiny na základě využívání rekreačního potenciálu spoluutváří **rekreační kapacitu** zájmového území.

Intenzita rekreačního využití zájmového území

Pro zjištění intenzity využití destinace byly použity dva základní ukazatele – turisticko – rekreační funkce obcí a turisticko – rekreační zatížení území.¹

Turisticko - rekreační funkce obcí (Defertova funkce)

Ukazatel vyjadřuje intenzitu turistické aktivity v dané destinaci, jedná se o kvantitativní aspekt intenzity cestovního ruchu. Vztahuje se k turistům, kteří v destinaci přenocují, protože zachycuje počet lůžek. Výsledná hodnota ukazatele závisí na zalidněnosti obce. Obecný vzorec zachycuje rovnice:

¹ VYSTOUPIL, Jiří, et al. *Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 98 s., mapy + CD-ROM. ISBN 9788021042636.

$$T(f) = \frac{N}{P} * 100$$

kde

N = počet stálých lůžek

P = počet rezidentů

Konstrukce výpočtu ukazatele předpokládá, že existuje přímá úměra mezi růstem funkce a růstem nevraživosti rezidentů vůči návštěvníkům destinace (iritační index). Nezachycuje však kvalitativní aspekt, to znamená, že nevíme, zda lůžka byla skutečně využita. Ukazatel také nezohledňuje sezónnost a nezachycuje návštěvníky, kteří do destinace přijedou jen na jeden den (bez přenocování).

Mapa č. 3.2.1 přehledně zobrazuje situaci v zájmovém území. Největší podíl stálých lůžek ubytovacích zařízení na počet rezidentů mají obce Karlovice, Ludvíkov, Karlova Studánka, Malá Morávka, Dolní Moravice a Bruntál.

Turisticko - rekreační zatížení území (funkce zatížení)

Ukazatel vyjadřuje intenzitu zatížení turistické destinace (území), turistickou únosnost území. Je kvalitativním ukazatelem a nepřímě úměrně závisí na rozloze destinace. Jeho výpočet vyjadřuje rovnice:

$$Ld(f) = \frac{N}{A}$$

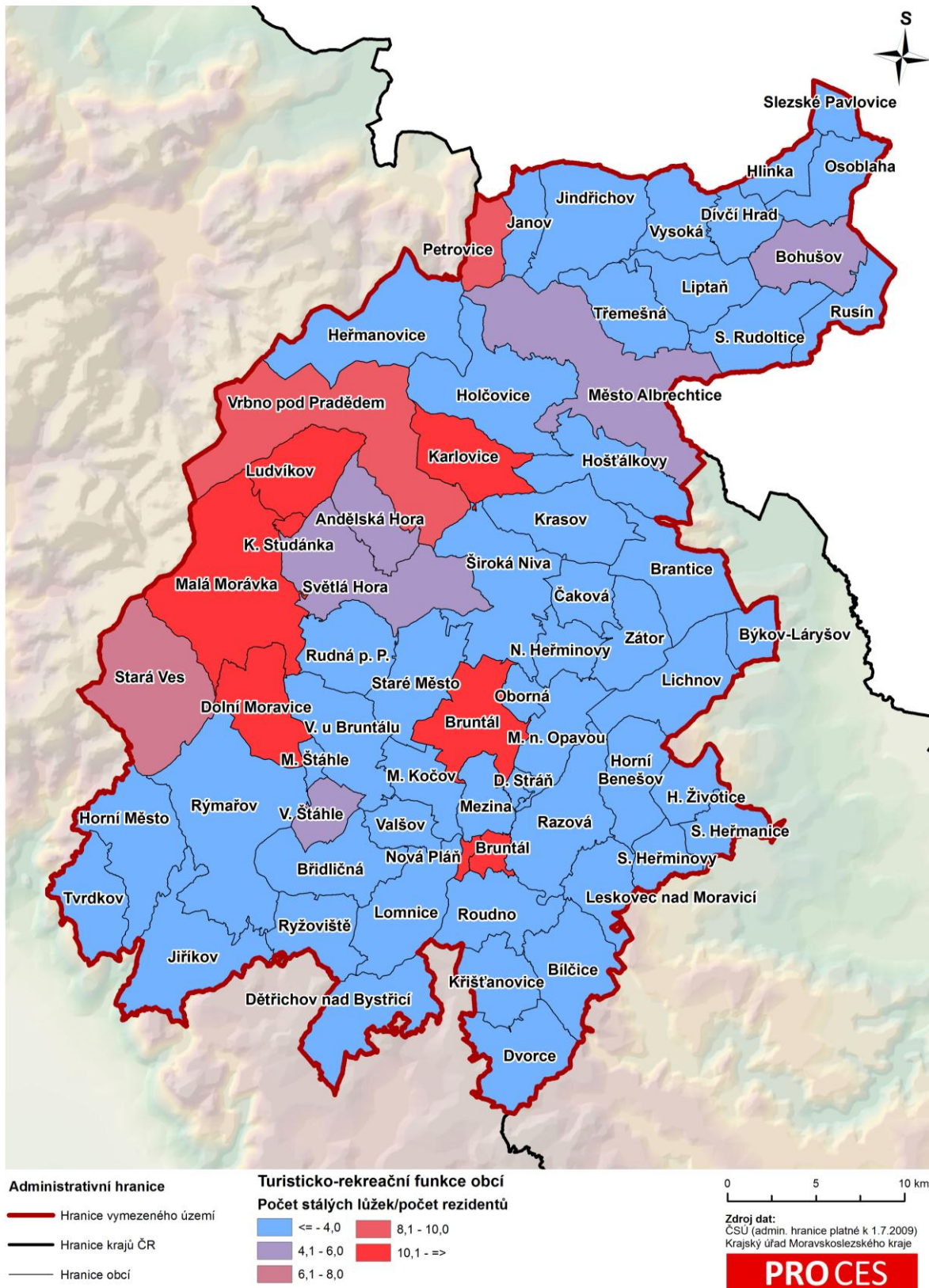
kde

N = počet stálých lůžek

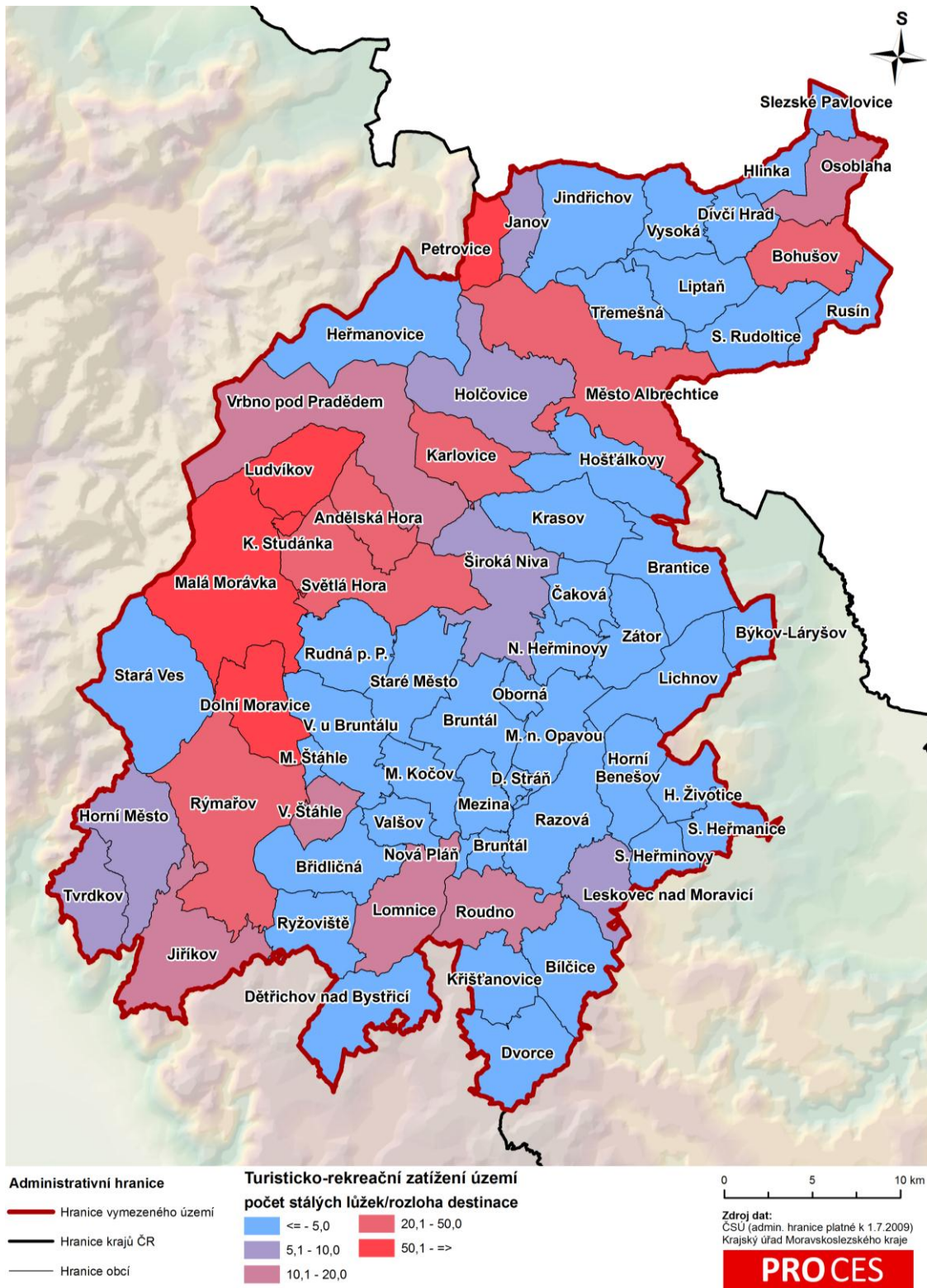
A = rozloha destinace (v km²)

Z mapy 3.2.2 vyplývá, že největší turisticko – rekreační zatížení území je v obcích Petrovice, Ludvíkov, Karlova Studánka, Malá Morávka a Dolní Moravice.

Mapa 3.2.1: Turisticko – rekreační funkce obcí (Defertova funkce)

Mapa 3.2.2: Turisticko – rekreační zatížení území (funkce zatížení)

Turisticko - rekreační zatížení středisek rekreace

Dle tohoto ukazatele jsou nejvíce zatížena střediska Karlova Studánka, Malá Morávka, Karlovice a Praděd. Dále pak Stará Ves, Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov, Světlá Hora - Andělská Hora a Dolní Moravice. Naopak nejméně zatížené je středisko Slezská Harta.

Tabulka 3.2.23: Turisticko – rekreační zatížení středisek rekreace

Rekreační středisko	Rozloha (km ²)	Stálé lůžka	Ukazatel turisticko – rekreačního zatížení
Karlova Studánka	2 551,7	796	31,19
Malá Morávka	8 585,9	2 399	27,94
Karlovice	1 275,2	314	24,62
Praděd	2 868,6	512	17,85
Stará Ves	2 687,5	258	9,60
Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov	10 825,1	1 034	9,55
Světlá Hora/Andělská Hora	3 963,4	326	8,23
Dolní Moravice	7 728,9	554	7,17
Slezská Harta	23 224,3	142	0,61

Vytíženost ubytovacích kapacit rekreačních středisek

Z hlediska naplnění ubytovacích kapacit je nejvytíženějším střediskem středisko Praděd, a to především v zimním období (leden – březen a říjen – prosinec) a dále v měsících červenec – září. Rekreačním střediskem s druhou největší vytížeností ubytovacích zařízení je středisko Malá Morávka, která je návštěvníky nejčastěji vyhledávána v měsících leden – březen a červenec – září. Naopak střediskem s nejmenší vytížeností ubytovacích zařízení je rekreační středisko Karlovice, které především v období říjen – prosinec není kapacitně naplněno. Toto středisko je střediskem zejména pro letní rekreaci, kdy má také největší vytíženost svých ubytovacích zařízení. Všechna ostatní rekreační střediska, tedy Světlá Hora – Andělská Hora, Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov, Stará Ves, Dolní Moravice, Karlova Studánka a Slezská Harta, jsou nejvytíženějšími z hlediska ubytovacích zařízení v letním období (červenec – září).

Nejvíce vytíženým střediskem je středisko Malá Morávka, která má druhý největší ukazatel turisticko-rekreačního zatížení, stejně jako druhé nejvíce vytížené ubytovací kapacity. Zároveň se jedná o významné středisko zimní i letní sezóny, s vybavením službami a tudíž často navštěvované. Druhým nejvíce zatíženým střediskem je středisko Praděd, zejména v období zimní sezóny.

Středisko Karlova Studánka má jeden z nejvyšších ukazatelů turisticko-rekreačního zatížení, ale poměrně malou vytíženost ubytovacích zařízení, zejména v období říjen – prosinec, kdy jsou ubytovací zařízení nedostatečně naplněná. Z této skutečnosti vyplývá nadbytek ubytovacích zařízení, která nejsou dostatečně využívána. Případná další realizace rozvojových záměrů musí vedle vysokých přírodních hodnot dotčeného území respektovat i ochranu lázeňského místa a přírodních léčivých zdrojů.

Naopak málo ubytovacích kapacit a zároveň jejich velká vytíženost je patrná v rekreačních střediscích *Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov* a *Dolní Moravice*. *Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov* je třetím nejnavštěvovanějším střediskem s poměrně malým ukazatelem turisticko-rekreačního zatížení a středně vytíženými ubytovacími kapacitami (kromě července – září). Aby bylo zajištěno vyšší využití ubytovacích kapacit v průběhu celého roku (nejen v letní sezóně), musí dojít k rozšíření nabídky služeb pro rekreaty. Ve středisku *Dolní Moravice* je převaha staveb individuální rodinné rekreace, což zvyšuje nároky na čištění odpadních vod s ohledem na přírodní a vodárenský význam řeky Moravice.

Rekreační středisko *Stará Ves* má poměrně nízký ukazatel turisticko-rekreačního zatížení a dostatečně vytížené ubytovací kapacity v obdobích zimní a letní sezóny. Středisko musí

rozšířit nabídku služeb pro rekreanty, která by byla schopna přilákat je do lokality i v mimosezónním období. Pak by však bylo nutné dobudovat také ubytovací kapacity.

Nejméně vytiženými středisky jsou střediska *Karlovice* a potenciální rekreační střediska *Světlá Hora – Andělská Hora a Slezská Harta*. Středisko *Karlovice* má dostatečné množství ubytovacích kapacit, které nejsou plně vytiženy v průběhu celého roku. Potenciální rekreační střediska *Světlá Hora – Andělská Hora a Slezská Harta* jsou středisky s nedostatečně využitým potenciálem. Tato střediska nemají dobudovanou rekreační infrastrukturu (zejména nabídku doprovodných služeb pro ubytované a rekreanty, ve *Slezské Hartě* je rovněž menší počet ubytovacích kapacit).

VZÁJEMNÁ PROVÁZANOST STŘEDISEK V OBLASTI

V širším pojetí lze chápat provázanost rekreačních středisek jako kooperační interakci mezi subjekty, které působí v rámci rekreačních středisek. Tato spolupráce může nabývat mnoha forem, od institucionalizované spolupráce, iniciované, stimulované či koordinované místními orgány veřejné správy až po individuální dohody mezi poskytovateli služeb rekreační infrastruktury (ubytování, stravování apod.), či dalších rekreačních služeb.

Institucionalizovanou spoluprací, která je iniciovaná, stimulovaná či koordinovaná místními orgány veřejné správy může být vytvoření mikroregionu, euroregionu, či spolupráce v rámci místní akční skupiny.

Mikroregiony

Mikroregion (též svazek obcí, sdružení obcí) je sdružení několika obcí za účelem dosažení společného cíle. Typickým rysem takového svazku je vznik z vlastní iniciativy, nikoliv příkazem nadřízeného orgánu nebo ze zákona.

Spolupráce mezi obcemi v České republice se uskutečňuje:

- na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí podle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení),
- zakládáním právnických osob podle zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, dvěma nebo více obcemi.

Mezi mikroregiony se započítávají jak svazky obcí podle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), tak sdružení, která byla založena podle občanského zákoníku (některé mikroregiony jsou stále ještě založeny podle staršího znění zákona o obcích č. 367/1990 Sb.).

V zájmovém území jsou zřízeny 4 mikroregiony, jedná se o:

- **Mikroregion Krnovsko** – Mikroregion je svazkem 25 obcí s centrem v Krnově. Územně se Mikroregion Krnovsko shoduje se správním obvodem obce s rozšířenou působností města Krnova. Účelem Mikroregionu Krnovsko je spolupráce členů svazku obcí při realizaci strategického plánu ekonomického rozvoje, rozvoje venkova, kvality života, ochrany životního prostředí, rozvoje cestovního ruchu, kulturních a historických hodnot regionu a propagace mikroregionu. (mikroregionkrnovsko.cz, 2012)
- **Mikroregion Slezská Harta** – Sdružení obcí Slezská Harta má své sídlo v obci Bruntál. Cílem mikroregionu je koordinace regionálního rozvoje a rozvoj cestovního ruchu. Sdružuje celkem 13 obcí (Bruntál, Dlouhá Stráň, Horní Benešov, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová

Pláň, Razová, Roudno, Staré Heřminovy, Valšov) a byl založen v roce 2003. (slezskaharta.eu, 2012)

- **Mikroregion Osoblažsko** – Sídlem Sdružení obcí Osoblažska je obec Osoblaha a jeho cílem je obnovení prosperity a rozvoj území Osoblažska. Dobrovolný svazek obcí Sdružení obcí Osoblažska byl založen za účelem vyřešení zásobování pitnou vodou oblasti v 90. letech minulého století a v roce 2002 byla jeho činnost obnovena a zaměřena hlavně na společné řešení problémů přesahujících rámec jednotlivých obcí a zároveň společného rozvoje území, především v oblasti hospodářství, kultury, sportu, cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce. V současnosti je jeho členy 14 obcí - Bohušov, Dívčí Hrad, Hlinka, Janov, Jindřichov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná a Vysoká. (mikroregion-osoblazsko.cz, 2012)
- **Mikroregion Vrbensko** – Sdružení obcí Vrbenska má své sídlo ve Vrbně pod Pradědem. Cílem mikroregionu je rozvoj a podpora cestovního ruchu, rekreace a ekonomický rozvoj regionu. Sdružuje celkem 5 obcí (Karlova Studánka, Karlovice, Ludvíkov, Široká Niva, Vrbno pod Pradědem) a byl založen v roce 2001. (jeseniky-vrbensko.cz, 2012)
- **Sdružení obcí Rýmařovsko** – Sídlem Sdružení obcí Rýmařovska je Rýmařov. Cílem sdružení je regionální rozvoj a podpora cestovního ruchu. Sdružuje celkem 14 obcí (Břidličná, Dolní Moravice, Dětřichov nad Bystřicí, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov, Velká Štáhle, Václavov u Bruntálu, Lomnice) a bylo založeno v roce 1993. (rymarovsko.cz, 2012)
- **Quinburk** – Sídlem svazku obcí jsou Holčovice. Cílem svazku je realizace regionálního rozvoje a rozvoj cestovního ruchu. Sdružuje celkem 2 obce (Holčovice a Heřmanovice) a byl založen v roce 1999.

Na území potenciálního střediska rekreace **Slezská Harta** funguje v oblasti rozvoje rekreace Mikroregion Slezská Harta. Na území středisek rekreace **Malá Morávka – Karlov pod Pradědem, Praděd, Dolní Moravice a Stará Ves** působí v oblasti rozvoje rekreace Sdružení obcí Rýmařovsko. Na území středisek rekreace **Karlova Studánka, Karlovice a Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov** spolupracují obce v oblasti rekreace v rámci Mikroregionu Vrbensko.

Euroregiony

Euroregiony jsou nadnárodním typem svazků či sdružení měst a obcí. Cílem euroregionu je podpora a realizace projektů odrážející všechny formy spolupráce mezi smluvními stranami. Hlavním důvodem zakládání takovýchto svazků je odstraňování nerovností mezi regiony na obou stranách hranice. Spolupráce zasahuje do všech oblastí života občanů na kulturní, sociální, hospodářské a infrastrukturní úrovni. (ec.europa.eu, 2012)

V zájmovém území funguje pouze jeden euroregion, a to **Euroregion Praděd**. Rámcová smlouva o vzniku česko - polského Euroregionu Praděd byla podepsána v roce 1997. Jedná se o dobrovolné sdružení českých a polských spolků a svazků měst a obcí, které se nacházejí na území okresů Bruntál a Jeseník v České Republice a na území Opolského Slezska (vojvodství Opole) v Polské republice, které bylo pojmenováno po nejvyšší hoře Jeseníků – Pradědu (1492 m n.m.). Na české straně je do euroregionu začleněno 72 obcí zejména ze sdružení obcí Jesenicka, Bruntálska, Osoblažska, Rýmařovska a Vrbenska, přičemž sídelním městem české části euroregionu je město Bruntál. Na polské straně je v současné době zapojeno 34, které za účelem zintenzivnění spolupráce polské části euroregionu založily Sdružení polských obcí Euroregionu Praděd.

Euroregion Praděd podporuje rozvoj zejména v následujících oblastech:

- spolupráce v otázkách územního plánování,
- zachování a zlepšování životního prostředí,
- zvelebování hospodářství a růst životní úrovně,
- výstavba a přizpůsobení infrastruktur přesahující státní hranice,
- spolupráce při likvidaci požárů a přírodních katastrof,
- spolupráce v rozvoji turistiky,
- kulturní výměna a péče o společné kulturní dědictví,
- zlepšování možností mezilidských styků,
- spolupráce v humanitární a sociální oblasti. (europraded.cz, 2012)

Euroregion podporuje v rámci svých možností i zájmy obcí, okresů i aktivity jednotlivců, které odpovídají rozvojovým cílům regionu a nejsou přímými členy Euroregionu. V rámci Euroregionu Praděd jsou činné obce na území středisek rekreace **Praděd, Karlova Studánka, Malá Morávka – Karlov pod Pradědem, Stará Ves, Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov, Karlovice, Dolní Moravice** a potenciálních středisek rekreace **Slezská Harta a Světlá Hora – Andělská Hora**.

Místní akční skupiny

Místní akční skupiny (dále též MAS) jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, **metodou LEADER** (Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale neboli Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku). (eAGRI, 2012). V zájmovém území působí 4 místní akční skupiny, a to MAS Rozvoj Krnovska, MAS Hrubý Jeseník, MAS Rýmařovsko a MAS Nízký Jeseník.

MAS Rozvoj Krnovska

MAS Rozvoj Krnovska působí na území obcí Bohušov, Brantice, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Úvalno, Vysoká, Zátor. Území se nachází v okrese Bruntál a je typickou venkovskou oblastí s centry Krnovem a Městem Albrechtice. Je charakterizováno přechodem krajiny ze Slezské nížiny (Osoblaha, Krnov) do Hrubého Jeseníku (Heřmanovice, Krasov). Nížinná oblast je velmi intenzivně zemědělsky využívána, v horách přechází k extenzivní formě hospodaření.

Hlavním cílem MASu je stanovit nejdůležitější směry připravovaného rozvoje daného území s aktivním zapojením podnikatelů, neziskových organizací i obcí. Nosným logem je heslo „Region v pohybu“. Maximální snahou vedení MAS je pravidelné podávání informací obcím a přímo i občanům o nové strategii vývoje českého venkova a o možných podmínkách k získání prostředků z Evropské unie. MAS vykonává činnosti zejména v následujících oblastech:

- modernizace zemědělských podniků,
- občanské vybavení a služby,
- obnova a rozvoj vesnic,
- přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. (Portál o iniciativě LEADER v České republice, 2012)

MAS Hrubý Jeseník

MAS Hrubý Jeseník působí v oblasti Bruntálska a Vrbenska, na území obcí Andělská Hora, Bruntál, Karlova Studánka, Karlovice, Ludvíkov, Oborná, Rudná pod Pradědem, Staré Město, Světlá Hora, Široká Niva, Vrbno pod Pradědem. Oblast působnosti MASu, se nachází v severovýchodní části České republiky, ve středu okresu Bruntál, na severozápadním okraji Moravskoslezského kraje. Území lze charakterizovat jako nástupní oblast do Jeseníků od ostravské aglomerace i od Brna a Olomouce, tedy do prostorů atraktivních jak pro letní, tak pro zimní turistiku a sporty navíc obohacených význačným lázeňským místem, lázněmi Karlova Studánka.

Účelem MASu je uvést v život společnou strategii, pečovat o kulturní a hospodářský rozvoj regionu, vytvářet podmínky pro nejširší spolupráci při obnově a rozvoji regionu, propagovat obnovu venkova a získávat jí vážnost ve společnosti, účastnit se evropské spolupráce. MAS je aktivní zejména v těchto činnostech:

- podpora zakládání mikropodniků a jejich rozvoje, ubytování, sport,
- investice do lesů – provozovny,
- investice do lesů – infrastruktura,
- přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům,
- neproduktivní investice v lesích,
- cestovní ruch – veřejné projekty,
- obnova a rozvoj vesnic,
- občanské vybavení a služby,
- ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova. (Portál o iniciativě LEADER v České republice, 2012)

MAS Rýmařovsko

MAS Rýmařovsko působí v mikroregionu Rýmařovsko, na území obcí Břidličná, Dětrichov nad Bystřicí, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Lomnice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov, Václavov u Bruntálu, Velká Štáhle. Mikroregion Rýmařovsko se nachází v severovýchodní části České republiky, nedaleko hranic s Polskem a svou rozlohou je největším mikroregionem okresu Bruntál. Rozkládá se v jedné z turisticky nejatraktivnějších oblastí Jeseníků, v těsném sousedství nejvyšší Moravské hory Pradědu. Až třetina území mikroregionu Rýmařovsko leží v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a jeho předností je pestrá a bohatá krajina.

Stěžejní oblastí MASu je podpora jednoho do budoucna možná klíčového odvětví v mikroregionu Rýmařovsko - cestovního ruchu. Předmětem není ani tak budování nových kapacit, ale spíše podpořit investice do hlavních problémových oblastí a případně i nových netradičních forem vyžití návštěvníků. Problémem je například stávající nabídka doplňkových sportovních aktivit v cestovním ruchu (různé typy hřišť, sportovní programy, pěší i cykloturistika, lanové centra atd.), které nabývají význam při špatném počasí a souvisí s požadavkem na prodloužení turistické sezóny a rovnoměrnější rozložení cestovního ruchu v rámci mikroregionu. V případě ubytovacích služeb je kvantitativní nabídka služeb dostatečná, ale roste potřeba zvyšování kvality ubytovacích služeb. Stávající ubytovací kapacity jsou využívány často pouze sezónně, ale přesto roste zájem o pobyty i mimo sezónu. Je tedy potřeba investovat jak do kvalitních ubytovacích služeb, tak i do nabídky sportovních a dalších doplňkových aktivit pro turisty a návštěvníky. Zajímavou příležitostí je založení podmínek pro agroturistiku, jako jednu z nových forem turistiky. V oblasti je ideální přírodní potenciál pro provozování agroturistických aktivit. Další oblastí činností MASu jsou:

- obnova a rozvoj vesnic, infrastruktury,
- rozvoj obcí, občanská infrastruktura a služby,
- ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova,
- lesnická infrastruktura a lesnická technika,
- rozvoj zemědělských podniků a přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům. (Portál o iniciativě LEADER v České republice, 2012)

MAS Nízký Jeseník

MAS Nízký Jeseník vykonává své aktivity na území obcí Bílčice, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Moravský Beroun, Norberčany, Razová, Roudno, Staré Heřminovy, Svobodné Heřmanice, Valšov. Oblast působení MAS Nízký Jeseník je ohraničena územím dvou menších měst. Z jihu je to Moravský Beroun a ze severu Horní Benešov. Mezi těmito městy je rozlehlá náhorní plošina a zčásti i masiv Nízkého Jeseníku, který je v západní části pokryt poměrně souvislým lesním porostem. Ve středu a ve východní části jsou velké lány orné půdy, které jsou dnes využívány pouze extenzivně. V tomto území jsou pouze velmi malé obce, položené relativně ve velkých vzdálenostech od sebe. Na severu je součástí území MAS Nízký Jeseník přehrada Slezská Harta.

Účelem MASu je vytvoření pilotní integrované strategie na obnovu a rozvoj kulturního a přírodního dědictví regionu Nízký Jeseník, jeho všestranný rozvoj a k implementaci této strategie do života regionu. MAS je činný zejména v oblastech:

- modernizace zemědělských podniků,
- podpora cestovního ruchu,
- zlepšení vybavenosti a vzhledu obcí,
- vzdělávání a informace. (Portál o iniciativě LEADER v České republice, 2012)

Na území každého ze středisek rekreace působí jednotlivé místní akční skupiny. MAS Hrubý Jeseník působí na území středisek *Karlova Studánka*, *Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov*, *Karlovice* a potenciálního střediska rekreace *Světlá Hora – Andělská hora*. MAS Rýmařovsko působí na území středisek rekreace *Dolní Moravice*, *Malá Morávka – Karlov pod Pradědem*, *Praděd* a *Stará Ves*. Na území potenciálního střediska rekreace *Slezská Harta* působí MAS Nízký Jeseník.

Výše uvedená provázanost středisek je **formální spoluprací**. Z hlediska **faktické provázanosti středisek** existují zejména následující formy **spolupráce**:

Mezi středisky rekreace Malá Morávka – Karlov pod Pradědem, Karlova Studánka a Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov je vybudována *Naučná stezka Museum Wide Web*, která vede od *Muzea Malá Morávka* přes Karlovu Studánku, Ludvíkov, Vrbno pod Pradědem až do Karlovic. Tematicky je zaměřena na propojení muzeí a expozic a zviditelnění atraktivit a historie jednotlivých obcí.

Specifické postavení má středisko Karlova Studánka, které zastává funkci nástupního místa k vrcholovým částem Hrubého Jeseníku a rekreačního střediska Praděd. Rekreační střediska Karlova Studánka a Praděd propojují turistické trasy a *Naučná stezka Bílá Opava*.

Obdobné postavení má středisko Malá Morávka – Karlov pod Pradědem, která je se střediskem Praděd propojena zejména *Naučnou stezkou Velká Kotlina*, která vede k hotelu Figura.

Mezi jednotlivými středisky v části Hrubého Jeseníku existuje síť pěších stezek a cyklostezek. Středisko Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov plní funkci nástupního centra do severní části Hrubého Jeseníku.

FUNKČNÍ MIKROREGIONY

Funkční mikroregion lze charakterizovat jako přirozený region, který je vymezen jak kulturně sociálními prvky (historickým vývojem lokálních společenství), tak i prvky geografickými (např. úrodností země, nadmořskou výškou, klimatickými podmínkami). Pro tento region jsou charakteristické silné vnitřní ekonomické, sociální a kulturní vazby. Dále je pro něj charakteristická existence jednoho, příp. více center a spádových oblastí. Přirozený region se často vymezuje mírou dojížděky do zaměstnání, pro komplexnější vymezení přirozených regionů se používá i míra dojížděky za službami, což je velice různorodá kategorie, a spadají do ní služby osobní povahy (holič, krejčovství atd.), tak i veřejné služby (zdravotnictví, soudnictví atd.). Neopomenutelný je také sport a kultura, za kterými lidé dojíždějí do center vyššího řádu. Oproti tomu stojí rekreace a volnočasové aktivity, za kterými se vyjíždí z měst do okolí. Prostorové chování obyvatelstva je ovlivňováno řadou faktorů, mezi něž patří demografické, sociální a ekonomické faktory. Obecně platí, že čím vyšší mají lidé vzdělání, tím dojíždějí za prací do větších vzdáleností (podrobněji Ivan, I. – Tvrdý, L., 2007).

Identifikace funkčních regionů v zájmovém území byla převzata ze Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje.

Regionalizace zájmového území

Identifikace přirozených regionů v Moravskoslezském kraji byla provedena na základě prostorových vazeb, jež byly identifikované mírou dojížděky, a rovněž byla zohledněna hierarchie sídel a jejího vývoje.

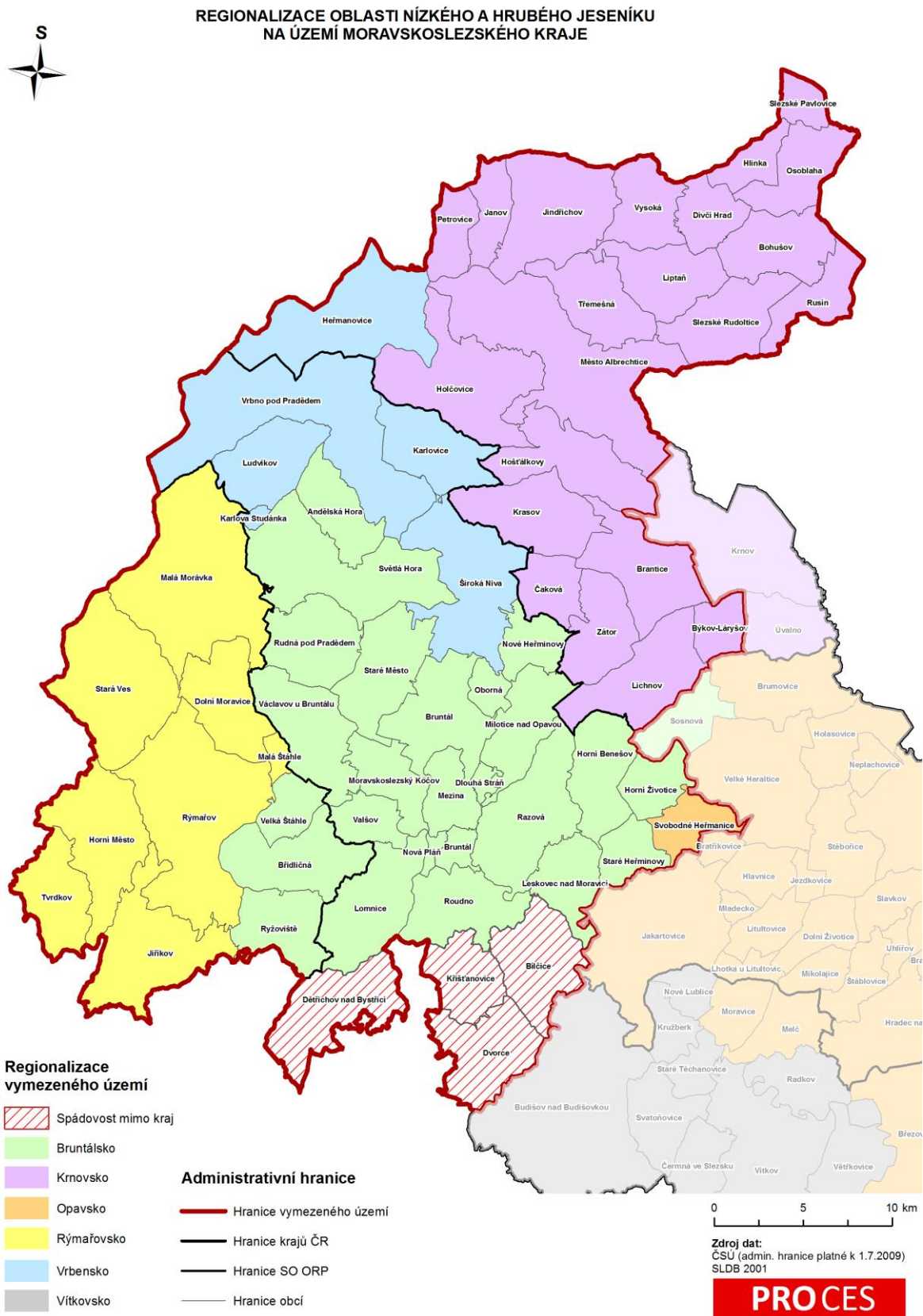
Regionalizace celého Moravskoslezského kraje byla vytvořena na základě funkčnosti, tj. prostorových vazeb, ve třech prostorových úrovních, kdy jedinou administrativní hranicí tak zůstala hranice kraje. Pro vytvoření regionalizace byl využit postup, který aplikoval Martin Hampl při regionalizaci České republiky s využitím dat ze SLDB 1991 (Hampl, M. – Müller, J., 1996). Základem je hierarchické uspořádání středisek osídlení, jež je založeno na koeficientu funkční velikosti obce (dále K_{FV})², vyjadřujícím koncentraci primárních střediskových funkcí, mezi které patří funkce obytná, pracovní a obslužná. Po identifikaci jednotlivých center se na základě prostorových vazeb přiřazují jednotlivé obce do spádových oblastí. Ta v podstatě vyjadřuje relativizaci vlastní funkční velikosti měst jejich polohou. Vyjadřuje ovšem také sounáležitost měst (středisek) a jejich zázemí, a to podle hlavních vztahů (regionálních procesů). Zde jsou využita data o dojížděce do zaměstnání, v případě nejednoznačného vymezení bylo přihlíženo k dojížděce do škol. Na základě těchto procesů byla provedena níže uvedená regionalizace na nejnižší úrovni (mikroregiony).

² *Koeficient funkční velikosti obce (K_{FV}) je agregátním vyjádřením koncentrace těchto funkcí a je vypočten jako průměr podílů příslušného města (regionu) na celé ČR podle výše zmiňovaných funkcí obce. Pro výpočet*

$$K_{FV} = \frac{\left(\frac{POP}{POP_CR} \cdot 10000 + \frac{OPM}{OPM_CR} \cdot 10000 + \frac{OPM_SL}{OPM_SL_CR} \cdot 10000 \right)}{3}$$

K_{FV} byl použit následující postup: , kde POP = obytná funkce vyjádřená počtem obyvatel, OPM = obsazená pracovní místa – pracovní funkce vyjádřená počtem pracovních příležitostí v sídle, tzn. zaměstnání minus vyjíždka plus dojíždka, OPM_{SL} = obsazená pracovní místa ve službách – službová (obslužná) funkce vyjádřená počtem pracovních příležitostí ve službách minus vyjíždka plus dojíždka (vše je bez sektoru lesnictví, zemědělství, průmyslu, stavebnictví, dopravy a spojů). Veličiny končící _{CR} jsou hodnoty pro celou Českou republiku.

Mapa 3.2.3: Regionalizace MSK na nejnižší úrovni (mikroregiony) včetně vymezení zájmového území v oblasti Jeseníků

Celá regionalizace MSK vychází z dat ze SLDB 2001, přičemž jsou využita data o vyjížděce a dojížděce do zaměstnání, resp. do škol, počty obyvatel a počty ekonomicky aktivních obyvatel dle odvětví. Při regionalizaci byla použita administrativní hranice kraje³ platná k 1. 1. 2005.

Funkční mikroregiony v zájmovém území

Z výše uvedené mapy lze vyčíst v zájmovém území existenci pěti funkčních regionů. Zatímco do **Opavska** spadá jediná obec (Svobodné Heřmanice), zbylé obce vymezeného území jsou rozděleny do čtyř spádových oblastí měst Rýmařov (Rýmařovsko), Bruntál (Bruntálsko), Krnov (Krnovsko) a Vrbno pod Pradědem (Vrbensko). Výjimku tvoří ještě obce Bílčice, Dvorce, Křišťanovice a Dětrichov nad Bystřicí, které jsou ve spádové oblasti Moravského Berouna. Ten byl součástí Moravskoslezského kraje, ale od 1. ledna 2005 je v kraji Olomouckém.

Do **Rýmařovska** spadají obce Malá Morávka, Stará Ves, Dolní Moravice, Malá Štáhle, Rýmařov, Horní Město, Tvrdkov a Jiříkov.

Bruntálsko se dá vymezit jako oblast pokrývající obce Andělská Hora, Bruntál, Břidličná, Dlouhá Stráň, Horní Benešov, Horní Životice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Ryžoviště, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Václavov u Bruntálu, Valšov a Velká Štáhle. Kromě těchto obcí se spadá ještě jedna obec mimo vymezené území.

Do **Vrbenska** se dají zařadit obce Heřmanovice, Karlova Studánka, Karlovice, Ludvíkov, Široká Niva a Vrbno pod Pradědem.

Mezi obce **Krnovska** se dají zařadit obce Bohušov, Brantice, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká a Zátor.

Z výše uvedeného vyplývá, že vymezená **střediska rekreace** spadají do následujících funkčních mikroregionů:

- **Rýmařovsko** – Rekreční středisko Malá Morávka, Rekreční středisko Stará Ves, Rekreční středisko Dolní Moravice,
- **Bruntálsko** – Potenciální rekreční středisko Světlá Hora – Andělská Hora, Potenciální rekreční středisko Slezská Harta,
- **Vrbensko** – Rekreční středisko Praděd, Rekreční středisko Karlova Studánka, Rekreční středisko Karlovice, Rekreční středisko Vrbno pod Pradědem.

³ Z tohoto důvodu nejsou součástí regionalizovaného území obce Huzová, Norberčany a Moravský Beroun, které se po roce 2005 od Moravskoslezského kraje odpojily.

4 ATRAKTIVITY ÚZEMÍ

Atraktivitou území jsou rekreačně vysoce hodnotné přírodní, historické, kulturní či sociální prvky území (viz 1.1 Vymezení základních pojmů). V zájmovém území se nachází **přírodní atraktivita** (vodní toky, minerální prameny, geomorfologické jevy, kaskády, vodopády, fauna a flora), **kulturní a historické atraktivita** (lázně, sakrální památky, hrady a zámky).

Příznivá charakteristika přírodních a územních podmínek se přirozeně odráží i v kvalitativní skladbě rekreačně využitelných ploch, které tvoří základ kapacitního potenciálu území, podmiňujícího rozsah a formy realizace rekreačních aktivit ve volné krajině. Přírodní prostředí a charakter územních prvků umožňuje využívat území celoročně pro dlouhodobou i krátkodobou rekreaci.

4.1 Přírodní atraktivita

Přírodní atraktivita zájmového území jsou uvedeny v následující tabulce (tab. 4.1.1).

Tabulka 4.1.1: Přírodní atraktivita zájmového území

CHKO Jeseníky:	Národní přírodní rezervace Praděd
Přírodní rezervace:	PR Růžová
	PR FRANZ - FRANZ
	PR Pstruží potok
	PR Pod Jelení Studánkou
	PR Morgenland
	PR Štola pod Jelení cestou
	PR Jelení bučina
	PR Skalní potok
	PR Suchý vrch
	PR Bílá Opava
	PR Pustá Rudná
	PR Radim
	PR Krasovský koteln
	PR Kunov
	PR Mokřiny u Krahulčí
	PR Panské louky
	PR Uhlířský vrch
	PR Rešovské vodopády
	PR Skalské rašeliniště
	PR Niva Moravice
PR Velký Roudný	
PR Velký Pavlovický rybník	
PR Džungle	
Přírodní památky:	Přírodní památka Oblík u Dívčího hradu
	Přírodní památka Lávový proud u Meziny
	Přírodní památka Razovské tufity
Přírodní parky:	Přírodní park Sovinecko
	Přírodní park Údolí Bystřice
Vodní nádrž	nádrž Slezská Harta
Břidličná	Zatopené lomy Břidličná
Dolní Moravice	Pramen Moravské kyselky
Heřmanovice	Heřmanovická jeskyně
	Hornické skály Heřmanovice
Karlova Studánka	Vodopády Bílé Opavy
Karlovice	Zatopený lom "Mořské oko" Karlovice

Liptaň	Liptaňský bludný balvan
Mezina	Lávový proud u Meziny Venušina sopka
Nové Heřminovy	Přírodní památka Ptačí Hora
Razová	Razovské tuřity
Rusín	Matějovické jeskyně - Matějovice
Svobodné Heřmanice	Zatopený lom "Šifř" Svobodné Heřmanice
Zátor	Pramen Zátorské kyselky

CHKO JESENÍKY

Chráněná krajinná oblast Jeseníky byla založena v roce 1969, na území 740 km². V zájmovém území se nachází přibližně polovina rozlohy CHKO Jeseník. Území je z 80% pokryto lesy, převážně druhotnými smrčínami nebo bučinami s mozaikovitě zachovalými zbytky přírodních lesů. Zvláště chráněnými územími CHKO Jeseníky v zájmové oblasti je národní přírodní rezervace Praděd a 9 přírodních rezervací (FRANZ FRANZ, Růžová, Pstruží potok, Pod Jelení Studánkou, Morgenland, Štola pod Jelení cestou, Jelení bučina, Skalní potok, Suchý vrch).

Národní přírodní rezervace Praděd vznikla v roce 1991 spojením šesti státních přírodních rezervací Petrovy kameny, Velká kotlina, Malá kotlina, vrchol Pradědu, Divoký důl a Bílá Opava. Je zde zchovalá příroda nejvyšších poloh Jeseníků mající charakter severské tundry, jako je v Alpách či polárních oblastech. Přirozené bezlesí nad horní hranicí lesa, které se vyvinulo ve výšce okolo 1350 m n.m., má charakter vrcholových skal, alpínských holí a pramenišť, je doplněno o plochy lavinových drah v Malé kotlině, karoidu Mezikotlí a karu Velké kotliny. Dominantní scenerii Jeseníků nedaleko vrcholu Pradědu nad Ovčárnou jsou Petrovy kameny. Místo s výskytem vzácné flóry, kvůli které je na ně veřejnosti vstup zakázán. Zajímavostí rezervace jsou místní tabulové skály. Skrz oblast vede **Naučná stezka Se skřítkem okolím Pradědu** seznamující s tamní přírodou a historií. Velkou kotlinou pak vede z Malé Morávky k turistické chatě Ovčárna **Naučná stezka Velká kotlina**.

Přírodní rezervace (PR) FRANZ FRANZ - Předmětem ochrany této rezervace je podhorský smíšený les s pravděpodobně původní populací nízkojesenického modřínu opadavého, jedlí bělokorou, klenem, bukem, smrkem a podzemní systém štol, kde zimují mnohé druhy netopýrů.

PR Růžová se nachází v pramenné části Růžového potoka (levostranný přítok Podolského potoka nad Rýmařovem) a zahrnuje mozaiku biotopů vázaných jak na vyšší hladinu spodní vody tak na středně vlhká stanoviště. Zdejší mokré louky představují významnou lokalitu silně ohroženého chřástala polního, zalétá sem lovit čáp černý i čáp bílý, rozmnožují se zde ropucha obecná, skokan hnědý, čolek horský i obecný, z plazů zde žije zmije obecná či užovka podplamatá.

PR Pstruží potok chrání komplex rašelinných luk a mokřadních olšin přecházejících do podmáčených smrčín. Rašelinná louka u Pstružího potoka představuje typ biotopu, který byl ještě v 50. letech 20. století charakteristický pro krajinu v širším okolí Rýmařova.

PR Pod Jelení Studánkou je unikátní mimořádným výskytem mravenců podhoniích. Početnost mravenců podhoniích dosahuje úrovně až 21 hnízd na jeden hektar. Kromě tohoto druhu se zde vyskytuje ještě deset dalších zástupců lesních mravenců, například mravenec Lémanův, mravenec horský a mravenec dřevokaz.

PR Morgenland je druhově pestrá slatinná louka v pramenné oblasti Černého potoka nedaleko Malé Morávky s výskytem ohrožených druhů rostlin jako je vstavač mužský, prstnatec májový, bradáček vejčitý, kozlík dvoudomý, violka bahenní, česnek sibiřský.

PR Štola pod Jelení cestou chrání významné zimoviště netopýrů v soustavě podzemních prostor bývalého rudného dolu Šimon a Juda. Celý systém chodeb a šachet měří okolo 600 m. Těžba rud zde zanikla v roce 1870. Od roku 1986 jsou štoly přístupné jen pro vědecký výzkum (pravidelné zimní sčítání netopýrů od roku 1971). Počty zimujících jedinců netopýrů řadí štolu k největším zimovištím netopýrů v Jeseníkách.

PR Jelení bučina je nejzachovalejším lesním porostem v Jeseníkách v pásmu listnatého a smíšeného lesa. Rezervace chrání pralesovitý zbytek lesního porostu na blokové suti tvořený převážně bukem a javorem klenem. Velké množství ležícího tlejícího i čerstvého dřeva a úctyhodné exempláře buku, klenu i smrku dodávají rezervaci výrazně pralesovitý charakter, ačkoli porost vznikl samovolnou obnovou na ploše po odtěžení původního mateřského porostu v počátcích intenzivního lesního hospodaření (18. století).

Předmětem ochrany **PR Skalní potok** jsou květnaté bučiny s kyčelnicí devítolistou a skalní biotopy s řadou vzácných druhů rostlin jako měsíčnice vytrvalá, jednokvítka velkokvětá, nezelená orchidej hlístník hnízdák nebo krtičník jarní. Na četných prameništích se místy hojně vyskytuje prstnatec Fuchsův. Zalétá sem lovit celá řada druhů ptáků jako např. výr velký, čáp černý nebo dokonce sokol stěhovavý, v některých letech jsou zde pozorovány pobytové znaky rýsa ostrovida.

PR Suchý vrch je geologická, geomorfologická a paleontologická lokalita, světoznámé naleziště zkamenělých ramenonožců a tentakulitů. Kamenná moře v lokalitě jsou prakticky bez vegetace, zaujímají asi 15% plochy rezervace. Hnízdiště kulíška nejmenšího a sýce rousného.

HRUBÝ JESENÍK

Okolí Vrbna pod Pradědem – Bílá, Střední a Černá Opava vytvořily kolem Vrbna pod Pradědem hluboká a dlouhá údolí, jejichž vrcholy často obklopují hradby skal (např. skalní útvar Sokolí skály). V blízkosti města se nachází horolezecký objekt **Skály na výsluní** (známé taky jako Vyhlídka). V okolí je vybudována turistická trasa **Vrbenský okruh** s vyhlídkou. V této oblasti se nachází **PR Karlovice – sever**, kde je předmětem ochrany přirozená jedlobučina s jesenickým modřínem. Z Karlovic vede **Masarykova stezka**, turistický chodník kolem vyhlídky na Karlovice. V blízkosti obce Karlovice se nachází turisticky atraktivní zatopený lom **Mořské oko**.

Turisticky velmi našťěvanou přírodní rezervací je **PR Bílá Opava**. Říčka Bílá Opava pramení na jižním svahu Pradědu v nadmořské výšce 1260 metrů. Po třinácti kilometrech ústí u Vrbna do Střední Opavy. Na několika kilometrech nejhořejšího úseku potok tvoří přeje, kaskády a vodopády. Právě tímto úsekem vede **Naučná stezka Bílá Opava**. Údolí Bílé Opavy je geneticky cennou lokalitou s porosty určenými pro sběr osiva horského smrku. Předmětem ochrany jsou rovněž subalpínské květnaté nivy jihovýchodního svahu Pradědu, prameništní vegetace, vegetace přípotočnicích niv a skalnatých svahů a hlavně autochtonní lesní společenstva mající převážně charakter pralesa. Četné bystřiny a vodopád Bílé Opavy jsou významným hydrogeologickým jevem.

Další přírodní rezervací v oblasti je **PR Pustá Rudná**, chráníci druhově pestrá podhorská suchomilná luční společenstva s dřevinami na kamenitých mezích a se stabilizovanou bohatou populací lilie cibulkonosné

V okolí obce Heřmanovice se nacházejí **Hornické skály** a **Heřmanovická jeskyně**, která je zajímavá svou krápníkovou výzdobou.

NÍZKÝ JESENÍK

Na přelomu Hrubého a Nízkého Jeseníku se nacházejí dvě přírodní rezervace u obce Krasov PR Radim a PR Krasovský kotel. **PR Radim** je jedlobukový porost s výskytem jesenického modřínu. Na území katastru obce Zátor pramení **Zátorská kyselka**. **PR Krasovský kotel** je lesní mokřadní louka s hojným výskytem mečíku střečovitého.

U obce Nové Heřminovy se nachází **Přírodní památka Ptačí Hora**. Lokalita je cenným souborem lesních porostů s přirozenou druhovou skladbou, především podhorských bučin a jedlobučin a původního jesenického modřínu. V okolí obce Široká Niva leží **Přírodní rezervace Kunov**, která je zbytkem lužního lesa na břehu mrtvého ramene řeky Opavy s bohatou populací kapradiny.

Ekologicky významná je oblast Dětřichova nad Bystřicí, kde se nachází **PR Mokřiny u Krahulčí** (mokřadní ekosystémy s bohatým výskytem kriticky ohroženého starčeku bahenního), **PR Panské louky** (zachovalé rašelinné a přesličkové podmáčené smrčiny) a **Přírodní park Údolí Bystřice** (hluboké skalnaté údolí s kaňony, skalními ostrohy, sutěmi a kamennými moři, u pramenů přítoků se zbytky rašelinných luk a na svazích s lesními porosty místy připomínajícími prales). Přírodní rezervací Panské louky vede stejnojmenná naučná stezka – **NS Panské louky**.

Další naučná stezka je vybudována u Bruntálu – NS Uhlířský vrch. Naučná stezka prochází stejnojmennou přírodní rezervací – **PR Uhlířský vrch**. Uhlířský vrch je jedna z nejmladších sopek na našem území. Na sopce je bývalý lom, kde se těžil tuf, který sloužil jako základní surovina k výrobě tvárníc.

Mezi turisticky atraktivní přírodní rezervace v oblasti Nízkého Jeseníku patří **PR Rešovské vodopády** v obci Horní Město. Říčka Huntava zde v kaňonovitém údolí vytváří kaskády a vodopády. V místech vodopádů překonává Huntava pruh tvrdší horniny (porfyroidu). Nejvyšší stupeň je 10 metrů vysoký. Scenerie je působivá zejména při vyšším průtoku. Rešovské vodopády jsou národní přírodní památkou. Celé území o rozloze 6 ha je pokryto přirozenými smrkovými lesy. V lokalitě se nachází **Čertova stěna**, využívaná pro horolezectví. Kousek odtud se rozkládá **Přírodní park Sovinecko**, jehož hluboká údolí a výrazné svahy pokrývají lesní porosty s druhovou skladbou blízkou přirozeným porostům. Dodnes se na území přírodního parku lze setkat se stopami po dolování železné rudy, stříbra, zlata a dalších nerostných surovin. V okolí Sovince je výskyt zajímavých a neobvyklých krasových útvarů.

V oblasti se nachází **PR Skalské rašeliniště**, které svým charakterem patří k tzv. odtokovým pramenním rašeliništím. Na jejím území bylo zjištěno 11 výraznějších pramenních vývěrů. Z původně rozsáhlého bezlesí se dnes zachovaly dvě menší rašelinné loučky. V blízkosti u Horního Města se nachází místo k horolezení – **Skalní masiv Dobřečov**.

V blízkosti obce Malá Štáhle řeka Moravice vytvořila řadu meandrů a její břehy jsou zpevněny přirozenými porosty. Je zde vymezena **PR Niva Moravice**, která je významným hnízdištěm a také útočištěm ptáků na středoevropské cestě do teplých krajů. K toku řeky přiléhají podmáčené mokřadní louky, přecházející v rašeliniště. U obce Dolní Moravice pramení **Moravská kyselka**.

V okolí vodní nádrže Slezská Harta se rozkládá **PR Velký Roudný**. Samotná bývalá sopka Velký Roudný je národní přírodní památkou. Na vrcholu je dřevěná **rozhledna**. Nedaleko vrcholu se nachází velký tufový kámen, tzv. **Čertův kámen**. Dále je v okolí nad obcí Mezina

Venušina sopka, která je vyhaslou čtvrtohorní sopkou. Na vrcholu je plochý kráter a boční krátery s lávovými jeskyněmi. Sopečnou činnost zde připomíná pouze červenohnědé zbarvení půdy. Dva lávové proudy míří severovýchodním směrem, tzv. **Přírodní památka Lávový proud u Meziny**. Se sopečnou aktivitou Velkého Roudného souvisí také **Přírodní památka Razovské tufity**. Jedná se o opuštěný lom v tělese tzv. razovského pyroklastického komplexu vzniklého sopečnou aktivitou. V roce 2011 byla v okolí Velkého Roudného vytvořena **Naučná stezka po vulkanitech Nízkého Jeseníku**.

Turisticky zajímavé jsou **zatopené lomy** u obce Ryžoviště a Svobodné Heřmanice.

OSOBLAŽSKO

V oblasti Osoblažska jsou přírodní zajímavostí tzv. bludné balvany, které přisunul čtvrtohorní ledovec. Nejznámějším bludným balvanem je **Liptaňský bludný balvan**.

Významná je **Přírodní památka Oblík u Dívčího hradu**. Jedná se o obnažený výchoz tzv. uhelného vápence moravskoslezského kulmu, ve kterém byly nalezeny zkameněliny hlavonožců, korálů, lilijic a ramenonožců z doby křídového moře.

Severně od Liptaně na vrchu **Strážnice** je vybudována rozhledna s výhledy na opolskou nížinu v Polsku. Další rozhlednou v oblasti je **Hraniční vrch** u Města Albrechtice

U Slezských Pavlovic se nachází dvě přírodní rezervace. **PR Velký Pavlovický rybník** chrání rybník, napájený vodou Sádeckého potoka, s rozsáhlými porosty rákosu. Je zde vytvořen cenný biotop pro hnízdící i migrující druhy ptáků. **PR Džungle** leží v nivě potoka Prudník a chrání zbytky tvrdého luhu s mohutnými exempláři starých dubů a měkkého vrbo-olšového luhu, které představují útočiště pro obojživelníky a ptactvo.

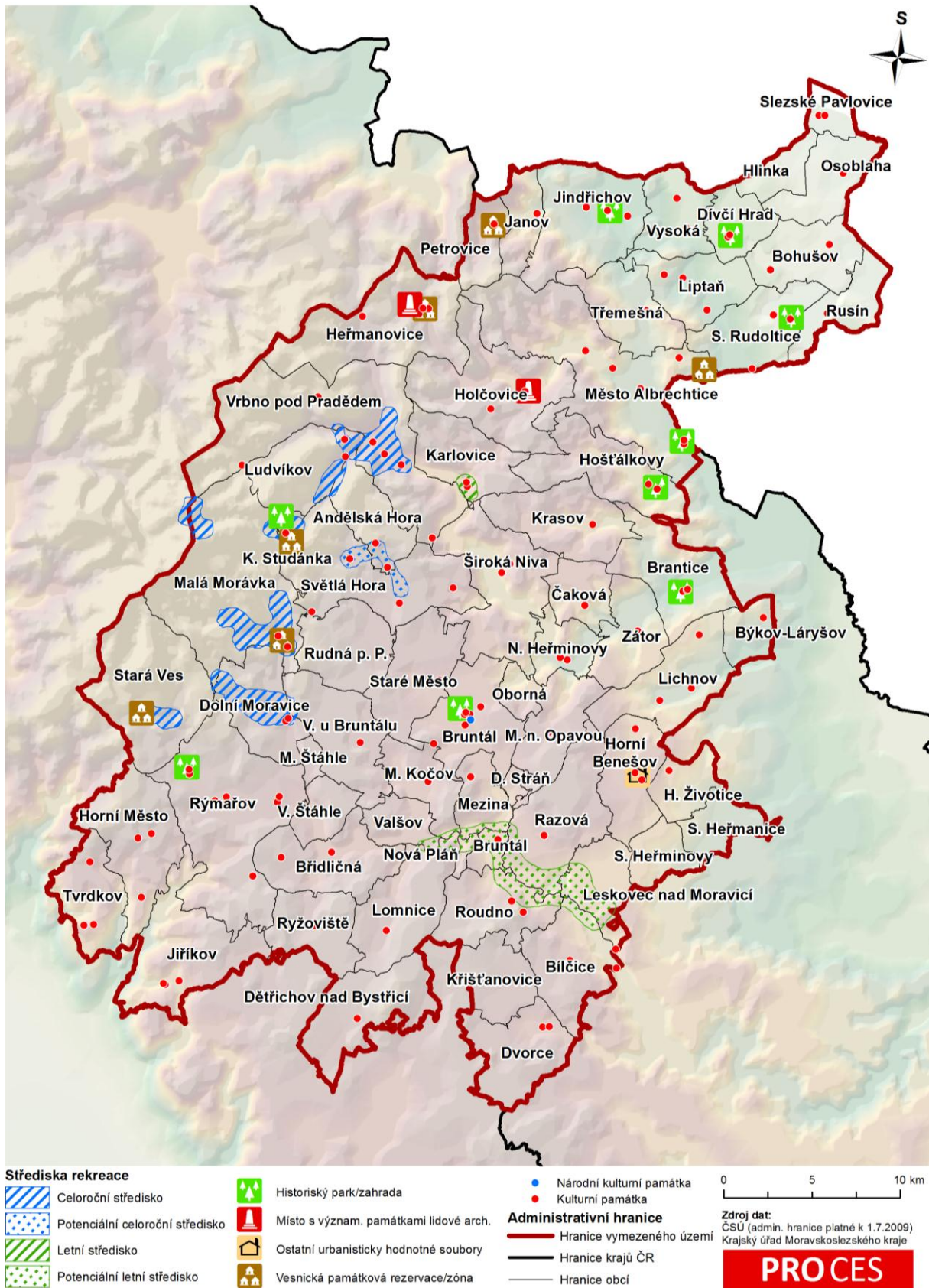
Jedinou jeskyní v této oblasti jsou **Matějovické jeskyně** u Matějovic (část obce Rusín). Jeskyně, ležící na pravém břehu potoka Hrozová nad dvojicí obecních rybníků. Matějovické jeskyně jsou pseudokrasovými jeskyněmi. Tvoří ji několik různě širokých a vysokých chodeb částečně vyplněných kamením. Hloubka jeskyně je 20 m a její současný vchod je uměle proražený, původní je zavalený.

4.2 Kulturní a historické atraktivity, atraktivity poznávací turistiky

V území nejsou kulturní atraktivity tak významné jako přírodní, ale mají při posuzování území z hlediska rekreace své nezastupitelné místo. Patří mezi ně zejména historická jádra měst, zámky, četné zříceniny hradů a zejména dobře dochované soubory původní jesenické architektury.

Seznam všech významných kulturních a historických památek v zájmovém území je uveden v Příloze 3. Pro přehlednost jsou ilustrovány v mapě 4.2.1.

Mapa 4.2.1: Kulturní a historické památky zájmového území

Ne všechny kulturní a historické památky jsou vzhledem k jejich fyzickému stavu turistickou atraktivitou. Kulturní a historické atraktivity a atraktivity poznávací turistiky zájmového území jsou uvedeny v následující tabulce (tab. 4.2.1).

Tabulka 4.2.1: Kulturní a historické atraktivity zájmového území a atraktivity poznávací turistiky

Andělská Hora	kostel sv, Anny Andělská Hora
Bílčice	Barokní škola Majůvka (Bílčice)
Bohušov	Geologické muzeum Bohušov Zřícenina hradu Fulštejn
Brantice	Zámek Brantice
Bruntál	Vlastivědné muzeum Bruntál Zámek Bruntál památková zóna - centrum Bruntál kostely Bruntál (5 kostelů) sloupy Bruntál (3) Křížová cesta Lipovou alejí Bruntál židovský hřbitov Bruntál
Dívčí Hrad	Zámek Dívčí Hrad plastika sv, Jana Nepomuckého (Osoblaha)
Dvorce	Muzeum Dvorců
Heřmanovice	Zřícenina strážního hradu Quinburk poutní kaple sv, Jeronýma (Heřmanovice) památkově chráněný soubor lidových staveb Zřícenina hradu Koberštejn (u Heřmanovic) Ruský hřbitov (Heřmanovice) Lorenzova-Vavřincova Huť (Heřmanovice) Josefský hamr zříceniny vysokých pecí Drakov
Horní Město	Zřícenina hradu Pustý zámek (Rešov)
Horní Životice	bývalý větrný mlýn Horní Benešov
Hošťálkovy	Zřícenina hradu Burkvíz Zámek Hošťálkovy Muzeum praček valch a mandlů, Hošťálkovy
Janov	Regionální muzeum Janov
Jindřichov	Zámek Jindřichov
Jiříkov	Hrad Sovinec
Karlova Studánka	Vesnická památková zóna Karlova Studánka
Karlovice	kostel sv, Jana Nepomuckého Karlovice Kosárna Karlovice
Lichnov	bývalý větrný mlýn Lichnov
Ludvíkov	Zřícenina hradu Fürstenwalde
Malá Morávka	kaple sv, Huberta Soukromé muzeum Kapličkový vrch vesnická památková zóna Malá Morávka Kaplička Nejsvětější Trojice Malá Morávka
Město Albrechtice	Zámek Linhartovy Rozhledna Hraniční vrch - Město Albrechtice Vesnická památková zóna v části Piskořov
Milotice nad Opavou	Památník Čs, pohraničního opevnění - Milotice nad Opavou
Osoblaha	židovský hřbitov Osoblaha osada Víno (bývalé slovanské hradiště) jednokolejka Osoblaha
Petrovice	Vesnická památková zóna
Razová	Bývalá vápenná pec (Slezská harta)
Roudno	Památníky Bílý a Červený kříž Rozhledna Velký Roudný - Roudno

Rýmařov	Zámek Janovice Rýmařov
	Zřícenina hradu Strálek
	Městská památková zóna Rýmařov
	Městské muzeum Rýmařov
Slezské Pavlovice	Zámek Slezské Pavlovice
	Sv, Jan Nepomucký (Slezské Pavlovice)
	Švédský sloup (Slezské Pavlovice)
Slezské Rudoltice	Zámek Slezské Rudoltice
	zřícenina kostela sv, Jiří (Pelhřimovy)
Stará Ves	Vesnická památková zóna v části Žďárský Potok
Světlá Hora	dřevěná kaple Suchá Rudná
Široká Niva	Zámek Široká Niva
Vrbno pod Pradědem	Zřícenina hradu Freudenštejn
	Zřícenina hradu Rabenštejn
	Zřícenina hradu Weisenštejn
	Zámek Vrbno pod Pradědem
	Zámek Grohman, Mnichov
	sklárný Vrbno pod Pradědem
	dřevěná zvonice Vrbno pod Pradědem
Vysoká	Rozhledna Strážnice - Liptaň
Zátor	Zřícenina hradu Zátor
Naučné stezky	NS Bílá Opava
	NS Panské louky
	NS po vulkanitech Nízkého Jeseníku
	NS Svatý Roch
	NS Údolím Lapků z Drakova
	NS Vyhlídka Praděd
	NS Velká kotlina
	NS Se skřítkem okolím Pradědu
	NS Stezka po hřebenech - Světem horských luk
	Hornická naučná stezka: Vysoká - Hláška
	NS Uhlířský vrch u Bruntálu
	NS Tufitový lom
	NS Vápenná pec Razová
	NS Historií a přírodou Karlovic

HRUBÝ JESENÍK

Oblast Hrubého Jeseníku je historicky ovlivněna těžbou rud barevných a drahých kovů. V oblasti obce Heřmanovice na hranici se Zlatými Horami leží bývalé šachty a doly. Zajímavostí je také **Lorenzova-Vavřincova huť** - dřevouhelná vysoká pec, která je jediným pozůstatkem kdysi proslulé sudetské železářské oblasti. V blízkosti se nachází **Josefský hamr**. Od 18. stol. zde zpracovávaly vytěžené železo železárny v Železné u Vrba p. Pradědem. V Heřmanovicích nad lomem je **kaple sv. Jeronýma**, kde se každoročně v říjnu konají poutní slavnosti ke cti sv. Jeronýma. Typický charakter obci dávají roubené chalupy, tvořící jedinečně dochovaný **památkově chráněný soubor** lidových staveb v jesenické oblasti.

V blízkosti se nachází samota **Drakov** (Drachenburg), kde jsou zříceniny vysokých pecí, jako památka na doby hornictví v tomto kraji. Nedaleko leží zřícenina hradu **Koberštejn**. Údolím Černé Opavy vede silnice, kterou za 2. sv. války budovali převážně sovětsí zajatci. Jejich stopu v území je **Ruský hřbitov** v Heřmanicích. Další zříceniny hradů v oblasti jsou **Fürstenwalde, Weisenštejn, Rabenštejn** a **Quinburk** na Sokolí skále.

Vrbno pod Pradědem je významné svými **sklárnami**. Mezi turistické atraktivity oblíbené jsou prohlídky sklářské huti TOMI a skláren Jakub, kde se vyrábí repliky historického skla. Ve Vrbně pod Pradědem se nachází evangelická **dřevěná zvonice** z roku 1921 a **barokní zámek** s přírodně krajinářským parkem, který v současnosti poskytuje ubytování hotelového typu. V místní části Mnichov je malý barokní **zámek Grohman** s empírovými prvky se zámeckým parkem. Zámek není veřejně přístupný.

Další zámky s nižší turistickou atraktivitou jsou v obcích Široká Niva, Brantice, Hošťálkovo a Linhartovy. **Zámek Široká Niva** byl vybudován v 18. stol. tehdejšími majiteli panství Lichtenštejny a dnes slouží jako obecní úřad. **Zámek Brantice** je trojkřídlá patrová budova s renesančními arkádami na nádvoří straně, zámek je bez veřejných expozic. V okolí obce Brantice je zřícenina hradu **Zátor**. Další zříceninou je hrad **Burkvíz** nedaleko obce Linhartovy, se zachovalou studnou v příkopu pod věží.

Jediným turisticky přístupným zámkem s expozicemi v okolí je **zámek Linhartovy**. Zámek byl vybudován v polovině 16. stol. přestavbou z původní linhartovské tvrze na renesanční sídlo. Od počátku 18. století si zámek uchoval svou podobu.

V nedaleké obci **Hošťálkovo** se nachází trojkřídlý barokní zámek z konce 17. stol. s cennými freskami. Zámek je účelově využit. Kolem zámku se rozkládá anglický park o rozloze 3 ha. V obci Hošťálkovo funguje **Muzeum praček, valch a mandlů**.

Významné barokní památky jsou v Karlovicích, kde se nachází barokní kostel **sv. Jana Nepomuckého** a barokní dům z r. 1745. V obci Karlovice je také technická památka – **objekt tzv. kosárny** (kovárny), zpracovávající železo z místních hamrů, z r. 1600, nyní v podobě z r. 1759 jako Karlovické muzeum. V blízkosti obce je zřícenina hradu **Freudenstein**. Karlovicemi vede **Naučná stezka Historií a přírodou Karlovic** seznamující s historických objekty bývalé lázně, starou školu, kostel, poštu, nádraží, náhon, pily nebo hostince. V okolí obce je větší množství lehkých bunkrů, které byly součástí československé opevnění vybudované v letech 1935 – 1937.

Mezi největší atraktivity v oblasti patří již zmíněné **Lázně Karlova Studánka**, kde je vymezena vesnická památková zóna. Z důvodu ochrany architektury lázeňské osady z 19. a počátku 20. století, postavené v jednotném duchu, která kombinujícím zdejší přirozené stavební materiály (tj. kámen a dřevo). Součástí je dřevěná kaple sv. Huberta.

Turisticky vyhledávaná je také obec Andělská hora. Severozápadně od obce se zvedá Anenský vrch, na jehož vrcholu stojí poutní barokní **kostel sv. Anny**. Zajímavostí je v sousední vesnici Suchá Rudná **dřevěná kaple** zasvěcená Nejsvětější Trojici.

Na hranici Hrubého a Nízkého Jeseníku leží město Bruntál, který je vstupní branou do Jeseníků z východu. Bývalé královské město má bohatou historii a památky, nejvýznamnější z nich je renesanční **zámek** (národní kulturní památka) se zámeckým parkem, dnes sídlo **Vlastivědného muzea**. Historické centrum města je **městskou památkovou zónou** s několika zajímavými domy, např. budova bývalého muzea **Gabrielův dům**. Ve městě se nachází několik kostelů - **Děkanský kostel Nanebevzetí Panny Marie, Komplex kostela Panny Marie Utěšitelky a kláštera piaristů, Barokní poutní kostel Panny Marie Pomocné na Uhlířském vrchu, Evangelický kostel, Hřbitovní kaple sv. Michala**. Dalším okruhem památek jsou sloupy: **Klippelův sloup, Sloup Nejsvětější Trojice, Morový sloup**. Další dominantou města je Křížová cesta Lipovou alejí na **Uhlířský vrch**. Ve městě se nachází **židovský hřbitov**. V Bruntále se nachází rovněž méně významná technická památka – **mlýnský náhon**.

NÍZKÝ JESENÍK

Na Rýmařovsku se nachází několik zřícenin hradů – **Strálek** u Horního Města, **Pustý zámek** u Rešova a **Hrádek** v Rýmařově. V městě Rýmařov je **Městské muzeum** a centrum města je chráněno jako **městská památková zóna**. V Janovicích u Rýmařova stojí **renesanční zámek** Harrachů, jehož prostory nejsou bohužel pro veřejnost zpřístupněny.

Největší turistickou atraktivitou oblasti je **hrad Sovinec**. Leží v obci Jiříkov a je nejrozsáhlejším hradním komplexem v okrese Bruntál. Hrad založili těsně před rokem 1333 příslušníci rodu, který se od roku 1348 nazýval po hradu "páni ze Sovince". Za husitských válek se Sovinec stal významnou husitskou pevností. Ke konci 2. světové války hrad vyhořel, dnes je částečně zrekonstruován a kromě prohlídek zde probíhají během roku velmi zajímavé kulturně- společenské akce v historickém duchu. V blízkosti se nachází křížová cesta na **Křížový vrch** v obci Tvrdkov (místní část Ruda). V Jiříkově v místní části Křížov je turistickou zajímavostí **Arctic park** – adrenalinový a zábavní park poskytující širokou škálu od moderních aktivit (zorbing, skákací boty, paintball) až po aktivity historického typu (lukostřelba, sněžnice, jízda na koních). Nabízí přenocování v mongolské jurtě (i v zimě), teepee a v zimě iglú. V blízké obci Jiříkov se nachází Pradědova řezbářská galeriie kde jsou sochy Praděda, Křížová cesta a největší vyřezávaný betlém v Evropě zapsané v České Guinnessovy knihy rekordů.

V Malé Morávce je střed obce chráněn jako vesnická památková zóna s památky lidové architektury. Zajímavou hospodářskou budovou je **Schindlerova stodola**, která byla díky své unikátní střešní konstrukci vyhlášena kulturní památkou. V jižní části obce Malá Morávka je **Soukromé muzeum Kapličkovy vrch**. Od **Muzea Malá Morávka** vede **Naučná stezka Museum Wide Web**. Tematicky je zaměřena na propojení muzeí a expozic a zviditelnění atraktivit a historie jednotlivých obcí. Trasa vede přes Karlovu Studánku, Ludvíkov, Vrbno pod Pradědem až do Karlovic.

Dalšími vesnickými památkovými zónami jsou Stará Ves – Žďárský Potok, Petrovice a Město Albrechtice – Piskořov. Vesnickou památkovou rezervací je obec Heřmanovice.

Na jihu zájmové oblasti leží obec Bílčice, v jejíž části Májůvka stojí zajímavá **barokní škola** z 18. stol. Škola má břidlicovou střechu a dřevěnou zvoničku. V interiéru budovy se dochovaly klenby a trámové stropy. V Dvorcích je **Muzeum Dvorců** s vesnickou tematikou.

U vodní **nádrže Slezská Harta** se nachází další připomínka hornictví v kraji – **bývalá vápenná pec** a vápencový lom. V blízkosti Volárny, což je místní část obce Roudno, stojí památníky **Bílý Kříž** a **Červený Kříž**, jako připomínka čarodějnických procesů v oblasti.

V blízkosti obce Milotice nad Opavou se jako připomínka pohraničního opevnění nachází **Památník Čs. opevnění**. Památník provozuje Klub vojenské historie Bruntál a jeho cílem je obnovit tři lehké objekty a vybudovat naučnou stezku v jejich okolí. Dnes je jeden z nich v částečně rekonstruovaném stavu.

V blízkosti Lichnova se nachází 2 bývalé **větrné mlýny** - v Lichnově a v Horním Benešově. V okolí u obce Sosnová se nachází studánka s pramenem pitné vody s **kapličkou sv. Anny**. Přímo v obci byl postaven v 17. století barokní **zámek**, který byl však znehodnocen přestavbou na školu.

OSOBLAŽSKO

Oblast Osoblažska má velice nízkou atraktivitu v kulturních a historických památek, které jsou většinou ve špatném technickém stavu a veřejnosti nepřístupné. Ve **Slezských Rudolticích** se nachází veřejnosti přístupný barokní zámek dříve nazývaný "Slezské Versailles". U hranic

s Polskem nedaleko Vína (část Slezských Rudoltic) je poničený gotický **kostel** z 15. století, upravený barokně, s průčelím z počátku 19. století. Je to jediná větší památka na již zaniklou obec **Pelhřimovy**.

Ve Slezských Pavlovicích se nachází tvrz přestavěná na barokní **zámek** v 18. stol., který je zachovalý, ale veřejnosti nepřístupný. Ve středu obce stojí **socha sv. Jana Nepomuckého** a v blízkosti obce je **Švédský sloup**, jako památka na ukončení třicetileté války.

Zámek Jindřichov v barokním stylu z 2. pol. 17. století je veřejnosti nepřístupný a nachází se zde ústav sociální péče pro mládež. Další nepřístupný zámek je **Dívčí Hrad** u stejnojmenné obce, který je ve vlastnictví společnosti Zdravotnické potřeby, a.s. V podhradí Dívčího Hradu, při hlavní cestě z Liptaně do Osoblahy, se nachází barokní plastika **sv. Jana Nepomuckého** z 2. pol. 18. stol. Nedaleko je zřícenina hradu **Fulštejn** a v blízké obci Bohušov je **Geologické muzeum**. V obci Janov funguje malé **regionální muzeum**.

V městě Osoblaha se nachází **židovský hřbitov**, který je veřejnosti jen omezeně přístupný. Technickou památkou v oblasti je unikátní jednokolejná **Osoblažská dráha** – neelektrifikovaná trať č. 298.

5 TURISTIKA PODLE ODVĚTVÍ – PODMÍNKY, ZHODNOCENÍ STAVU, POTENCIÁL, ZNÁMÉ ZÁMĚRY

Oblast Jeseníků je vhodná pro řadu turistických odvětví, zejména z důvodu zachovalosti přírodního prostředí a četným výskytem rekreačních atraktivit – kulturních, technických i přírodních zajímavostí. Svými klimatickými podmínkami skýtá spíše příležitosti pro zimní sporty. Nízký počet slunečných dnů v letním období, chladné počasí i v létě není příliš příznivé pro tradiční letní sporty, jako je koupání apod. K letnímu vyžití v zájmovém území však láká vybudovaná síť cyklostezek a pěších turistických tras.

5.1 Pěší turistika

V zájmovém území se nachází síť turistických tras, které jsou přehledně ilustrovány v mapě 5.1.1. Turistické značení pěších turistických tras v České republice je na vysoké úrovni. Garantem tohoto značení je Klub českých turistů.

Sledované pěší turistické trasy ve vymezeném území vytvářejí hlavně spojnice mezi určitými místy. Naopak okružní trasy jsou lokalizovány pouze v obci Vrbno pod Pradědem a Ludvíkov. Turistické trasy se kříží především ve střediscích rekreace, jako jsou Vrbno pod Pradědem, Karlova Studánka, Praděd, Malá Morávka a v obci Stará Ves. Mezi Karlovou Studánkou a Pradědem je patrné výraznější propojení mezi těmito středisky rekreace. Ve středisku rekreace Malá Morávka se jedná o výchozí – cílové místo pro pěší turistiku, protože zde má několik stezek svůj začátek (konec).

Přehled nejvýznamnějších turistických tras je uveden v Příloze 4.

Znamé záměry

Ve městě **Bruntál** je záměr zřízení výchozího místa pro turisty, včetně vytvoření zázemí pro návštěvníky, rozcestníky a informační tabule.

Tabulka 5.1.1: Znamé záměry na dobudování pěších turistických stezek v zájmovém území

Záměry - pěší turistika		
umístění	záměr	stav
Bruntál	Zřízení výchozího místa pro turisty (vytvoření zázemí pro cílové skupiny, rozcestníky, informační cedule).	realizuje se
Horní Město	Naučná stezka	bylo zahájeno zpracování studie
Leskovec n. M.	Vznik turistického značení	realizace probíhá, ukončení v roce 2011
Malá Morávka	Naučná stezka Javorový vrch	ÚPD
Obce Mikroregionu Slezská Harta	V létě pěšky v zimě běžky.	s projektem se počítá
Sdružení obcí Rýmařovsko	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem I.	realizuje se
Sdružení obcí Rýmařovsko	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem II.	připravuje se žádost

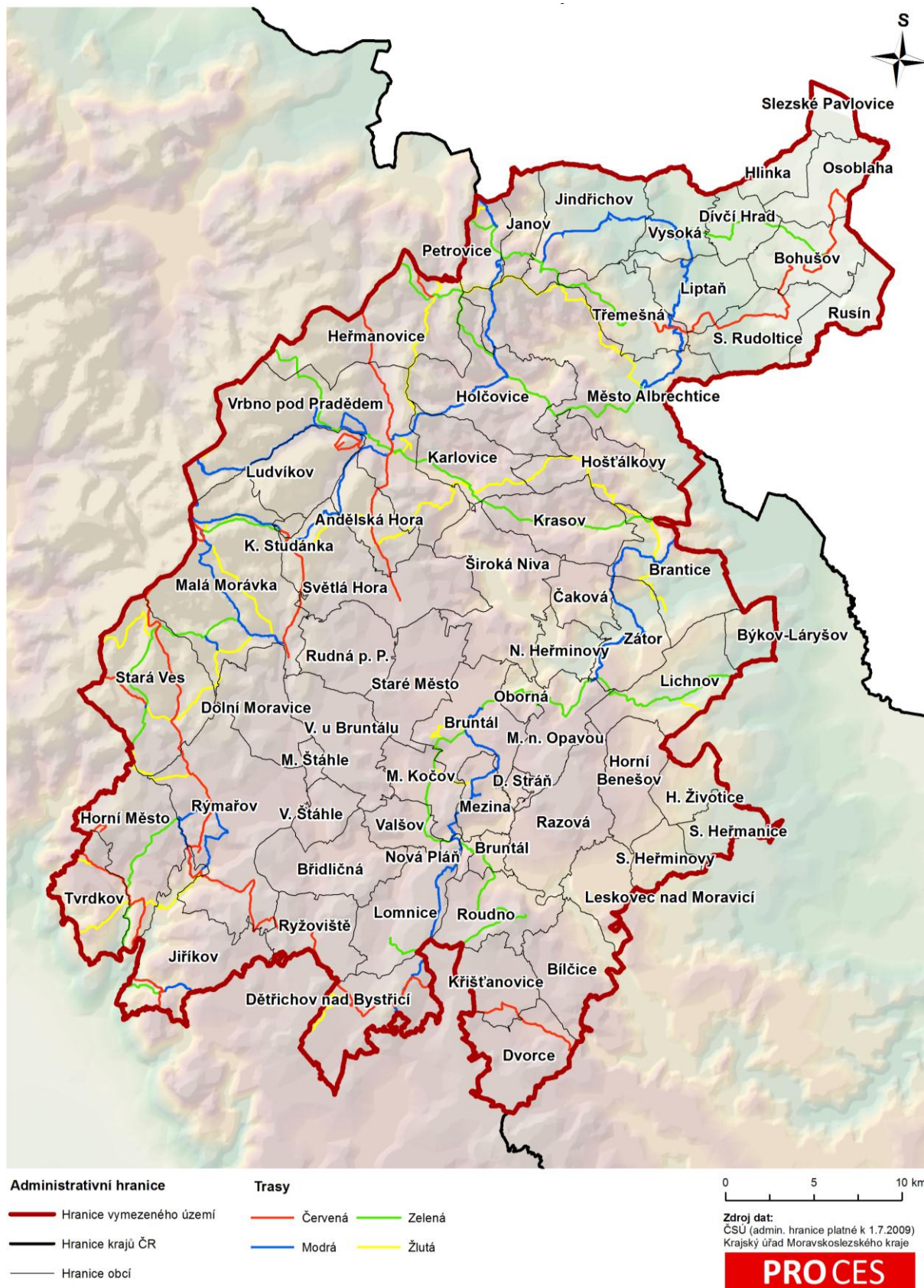
Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

Greenway

Greenway (tj. zelená stezka, zelený pás nebo zelený koridor) je úzký pás přírodního nebo parkového území, který slouží k rekreaci a k nemotoristické dopravě (pěší, cyklistické, jezdecké, in-line bruslení, vozíčkáři atd.). Takové přírodní pásy existují především kolem řek a potoků, ale využívány jsou i například pásy kolem zrušených železnic. Budování cest a stezek pro dopravní i turistické účely bylo v mezích technologických možností obvyklé i v minulosti, termín „greenways“ je však spojen s moderním důrazem na ochranu, kultivaci i obnovu přírody a zároveň se standardy podporujícími i cykloturistiku a poznávací turistiku (hladký zpevněný povrch, odpočívadla, občerstvení se stojany na kola, informační tabla, záchody, infocentra, parkoviště u nástupních míst atd.) Významným motivem je investiční zájem obcí a drobných místních podnikatelů na rozvoji turistického ruchu. (nadacepartnerstvi.cz, 2012)

Na území Jeseníků Moravskoslezského kraje se tyto zelené stezky doposud **nenacházejí**.

Tabulka 5.1.2: Pěší turistické trasy v zájmovém území

5.2 Cykloturistika

Stezka pro cyklisty (cyklostezka, cyklistická stezka) je pozemní komunikace nebo její jízdní pás vyhrazený dopravní značkou pro jízdu na jízdním kole. Cyklostezka je určena pouze pro cyklistickou dopravu, automobilová a motocyklová doprava je z ní vyloučena. Pravidla silničního provozu povolují užití cyklostezky též jezdci na kolečkových bruslích, lyžařům apod.

Pro cyklistické trasy s převažujícím turistickým účelem se používá i označení **cykloturistická trasa**. Toto označení se používá i v zúženém významu pouze pro nesilniční trasy v náročnějším terénu: v praxi se náročnější trasy nevhodné pro silniční kola označují zkratkou MTB (mountain bike, horské kolo).

Rozvoji cykloturistiky pomáhá hustá síť cyklotras a cyklostezek, které vznikají zejména kolem měst a obcí. Tento rozmach, ale přinesl jedno negativum: přetlak cyklistů na značených turistických trasách, který občas vyvolává konflikty mezi turisty.

Zájmové území je dostupné dvěma dálkovými cyklostezkami. Jedná se o:

- *Trasa Jeseník - Znojmo*
Vedení trasy: Jeseník - Rejvíz - Drakov - Vrbno pod Pradědem – Znojmo
Délka trasy: 320 km
- *Slezská magistrála*
Vedení trasy: Mikulovice - Písečná - Jeseník - Rejvíz - Opava - Šilheřovice - Chalupki (PL)
Délka trasy: 160 km

EuroVelo

EuroVelo je síť evropských cyklistických stezek, kterou organizuje Evropská cyklistická federace jako projekt dálkových tras napříč celým evropským kontinentem. Zájmovým územím žádná z těchto cyklostezek neprochází. Nejbližší stezky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 5.2.1: Stezky EuroVelo nejbližší zájmovému území

Číslo trasy	Jméno trasy	Prochází městy	Prochází zeměmi	Délka (km)
EuroVelo EV4	Roscoff-Kyjev	Roscoff – Francouzské pobřeží Atlantiku – Le Havre – Calais – Middelburg – Aachen – Bonn – Frankfurt nad Mohanem – Praha – Brno – Krakov – Lvov – Kyjev	Francie, Belgie, Německo, Česká republika, Polsko, Ukrajina	4000
EuroVelo EV9	Od Baltu k Jadranu (Jantarová trasa)	Gdaňsk – Poznaň – Olomouc – Brno - Vídeň – Marburg – Ljubljana – Trieste – Pula	Polsko, Česká republika, Rakousko, Slovinsko, Itálie, Chorvatsko	1930

Zdroj: Oficiální stránky projektu EuroVelo. Dostupné na WWW: <<http://www.eurovelo.org/>> [cit. 2012-03-02].

Síť cyklistických tras v zájmovém území je znázorněna v mapě 5.2.1. Přehled nejvýznamnějších cyklistických tras je uveden v Příloze 5.

Známé záměry

V zájmovém území je zamýšleno vybudování či dobudování několika cyklostezek, z nichž nejvýznamnější je tzv. Jesenická magistrála, která zájmovým územím prochází v územích obcí Nová ves u Rýmařova, Horní Moravice, Dolní Moravice, Skály, Dobřečov, Janovice, Rýmařov, Žďárský Potok, Stará Ves.

Dalšími cyklostezkami jsou:

- cyklostezka **Malá Morávka – Valšov**,
- cyklostezka **Tvrdkov-Rešov**,
- cyklostezka z Horního Města **k Rešovským vodopádům**,
- cyklostezka **na ul. 8. května** v Rýmařově,
- Multifunkční cyklostezka **Nové Pole** (Rýmařov),
- cyklostezka **Ondřejov – Harrachov** (Rýmařov),
- **Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem I., II.**,
- cyklostezka **Břidličná – Velká Štáhle - Malá Štáhle – Dolní Moravice – Malá Morávka**,
- cyklostezky s výchozím bodem u **Sporthotelu Kurzovní** (rekreační středisko Praděd),
- cyklostezka **Dobřečov – Ferdinandov**,
- cyklostezky po **vulkanitech Nízkého Jeseníku** v okolí Slezské Harty.

V obci Hošťálkovy je záměr dobudovat úsek cyklostezky z **Janova do Pokrzywné** v Polsku. V rámci Mikroregionu Slezská Harta je záměr vystavět **cyklostezku Střecha Evropy**.

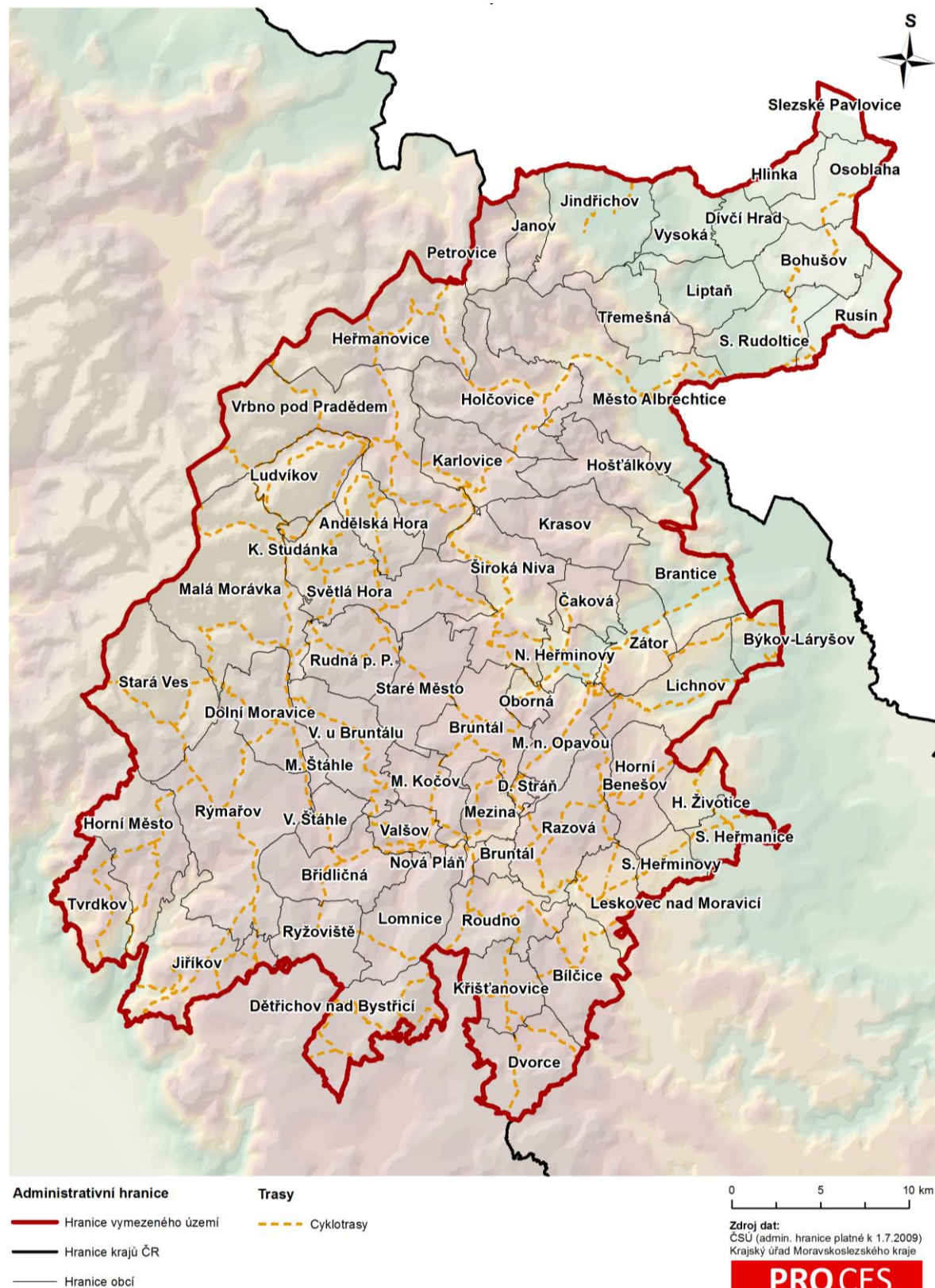
Tabulka 5.2.2: Známé záměry na dobudování pěších stezek, cyklostezek a cyklotras v zájmovém území

Záměry - cykloturistika		
umístění	záměr	stav
Břidličná	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
Dolní Moravice	Propojení in-line a cyklostezky	ÚPD
Dolní Moravice	Jesenická magistrála	ÚPD
Horní Benešov	Rekonstrukce cyklotrasy Horní Benešov - Sosnova	podaná žádost, získaný příslib financí
Horní Město	Jesenická Magistrála	ÚPD
Malá Morávka	cyklostezka Malá Morávka	ÚPD
Malá Morávka	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
Malá Štáhle	cyklostezka	ÚPD
Malá Štáhle	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
Nové Pole	Multifunkční cyklostezka Nové Pole	zpracovává se projekt
Okolí Slezské Harty	Stezky po vulkanitech Nízkého Jeseníku	Projekt byl zahájen, podána žádost o dotaci.
Ondřejov – Harrachov	cyklostezka Ondřejov – Harrachov	Podána žádost na SFDI
Rýmařov	cyklotrasa	ÚPD
Rýmařov	cyklotrase	ÚPD
Rýmařov	Jesenická Magistrála	ÚPD
Rýmařov	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
Rýmařov	cyklostezka na ul. 8. května	Podána žádost na SFDI
Sdružení obcí Rýmařovsko	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem I.	realizuje se
Sdružení obcí Rýmařovsko	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem II.	připravuje se žádost
Stará Ves	Jesenická magistrála	ÚPD
Tvrdkov	cyklostezka	ÚPD

Záměry - cykloturistika		
Václavov u Bruntálu	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD
Velká Štáhle	cyklotrasa Malá Morávka - Valšov	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

Mapa 5.2.1: Cyklistické trasy v zájmovém území

Střediskem cyklistických závodů v zájmovém území je Vrbno pod Pradědem. Každoročně je zde pořádáno:

- Dětské cyklistické závody **Jesenický šneček**.
- **Jesenický šnek** - regionální cyklistický seriál pro amatérské sportovce – juniory, ženy i muže na silničních i horských kolech.
- **Tritur** – cyklistický seriál místních závodů pro amatérské cyklisty.
- **Železný Drak** – horský cyklistický maraton s cílem na Pradědu.
- **Pohár děda Praděda** – seriál silniční cyklistických závodů.
- **Český pohár Masters v cyklokrosu** – seriál cyklokrosových závodů na území České republiky.

Závody jsou spolupořádány s místním cyklistickým klubem ACS Drak Vrbno.

V zájmovém území se každoročně pořádá **Oderský pohár**, cyklokrosový závod pro všechny a tvoří jej seriál samostatných závodů na území ČR v oblasti Moravy a Slezska.

V oblasti silniční cyklistiky je pořádán každoročně **Slezský pohár amatérských cyklistů**, který je jednou ze šesti celoročních soutěží v České republice, které spadají pod Sdružení amatérských cyklistů.

5.3 Jezdectví a hipoturistika

Jezdectví

Jezdectví je sportovní odvětví, kdy se kůň využívá pro jízdu v sedle. Je-li kůň zapřažen do vozu, jedná se o vozatajství. Z jezdectví je někdy zvlášť vyčleněn dostihový sport. Jezdectví obsahuje celou řadu disciplín, způsob ježdění se dělí na "anglické ježdění", "westernové ježdění" a ostatní.

Jezdectví je nejen oblíbeným druhem sportu, ale stále častěji je také využito jako rekreační aktivita, zejména vyjížděky na koních do okolí.

Hipoturistika

Jezdecká turistika (hipoturistika) má v České republice (a nejen zde) stále větší oblibu. Dokladem toho je rozvoj a zmapování jezdeckých stezek a koňských stanic po celém území republiky. **Hipoturistika** je poměrně mladým odvětvím v oblasti cestovního ruchu a až v posledních letech začíná nabírat na významu. Je to nový způsob trávení volného času na koňském hřbetě, přičemž se jedná o pobyt v přírodě a převažuje zde poznávací složka nad sportovně – technickou.

Ačkoli koňská turistika existovala již dříve, s rozvojem značených **koňských stezek** a stanic, se situace pro turisty značně zjednodušila a také přináší výhody majitelům pozemků, po kterých si dříve jezdili jezdci tak, jak chtěli a často volili cesty zcela nevhodné.

Metodika značení stezek - pro značení stezek je využita metodika značení pěších turistických tras používané Klubem českých turistů (KČT).

Koňské stezky v zájmovém území **nejsou vybudovány**. Celá oblast Jeseníků se však jeví jako vhodná pro tuto aktivitu. V okolí obce **Brantice** je zamýšleno vybudování hiposteze, zatím jsou však pouze v povolovacím řízení. V části Jeseníků spadající do Olomouckého kraje vede koňská stezka Jeseníky-Beskydy, spojující Ranch-M ve Vernířovicích s beskydskou chatou Slavíč v obci Morávka.

V zájmovém území jsou služby jezdeckví a hipoturistiky poskytovány v následujících lokalitách:

- Světlá Hora – **Dostihové centrum Wrbna Racing, a.s.** – dostihová stáj, dostihové centrum s dostihovou dráhou. Dráha je tvořena rovinovou dráhou o délce 1200 metrů, vnitřní část oválné dráhy je osazena překážkami pro steeplechase, uprostřed oválné dráhy jsou dvě diagonály s překážkami pro steeplechase a pro cross-country.
- Rudná pod Pradědem - **Jezdecká škola Amír** se nachází v podhorské oblasti Hrubého Jeseníku. Stáj má kapacitu dvaceti koní. Areál umožňuje trénink na upravených kolbištích, k dispozici jsou parkurové skoky, drezurní obdélník, terén s přírodními a umělými skoky. Jezdecká škola Amír pořádá do roka několik závodů s hojnou účastí jezdců a koní. Na podzim pořádá Hubertovu jízdu.

Ostatní zařízení (farmy) poskytující vyjížďky na koních nebo výcvik jezdců, případně další doplňkové služby spojené s jezdeckvím:

- Malá Morávka – **Agroturistika Ljuba Kielarová**
- Dolní Moravice – **Penzion Hamříkova stáj**
- Křížov – **Arctic park**
- Petrovice – **Ranch Karlův Dvůr**
- Čaková – **Penzion Čaková**
- Jindřichov – **Stáj Hraběnky**
- Horní Životice – **Highland Ranch**
- Horní město - Skály – **Jezdecký oddíl Horymas**
- Město Albrechtice – **Jezdecké centrum Město Albrechtice**
- Hynčice – **Ranč Solný potok**
- Heřmanovice – **Ranč Koločava**
- Břidličná – **Usedlost Jasanka**
- Býkov-Láryšov – **Stáj Láryšov**

Znamé záměry

V okolí obce **Brantice** je zamýšleno vybudování hipostezek, zatím jsou však pouze v povolovacím řízení.

V zájmovém území jsou rovněž záměry na rozšíření stávajících jezdeckých areálů, např. v obci **Čaková, Heřmanovice** a **Jindřichov ve Slezsku**.

Tabulka 5.3.1: Možnosti a známé záměry v jezdeckvím v zájmovém území

Jezdeckví*	
obec	možnosti
Břidličná	Usedlost Jasanka
Býkov-Láryšov	Stáj Láryšov
Čaková	Penzion Čaková
Dolní Moravice	Penzion Hamříkova stáj
Heřmanovice	Ranč Koločava
Horní město	Jezdecký oddíl Horymas
Horní Životice	Highland Ranch
Hynčice	Ranč Solný potok
Jindřichov	Stáj Hraběnky
Křížov	Arctic park
Malá Morávka	Agroturistika Ljuba Kielarová

Jezdectví*		
Město Albrechtice	Jezdecké centrum Město Albrechtice	
Petrovice	Ranch Karlův Dvůr	
Rudná pod Pradědem	Jezdecká škola Amír	
Světlá Hora	Dostihové centrum Wrbna Racing, a.s.	
Záměry – jezdectví**		
obec	záměr	stav
Heřmanovice	rozšíření stávajícího areálu Ranč Koločava	ÚPD
Jindřichov	rozšíření stávajícího areálu Stáj Hraběnky	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.4 Vodáctví

Vodáctví je v České republice oblíbená rekreační činnost. Nejčastěji využívaným plavidlem jsou kanoje a nafukovací plavidla. Ta bývají spojována převážně se sjížděním divokých řek. Pod pojem vodáctví spadá kanoistika, jako vodní sport provozovaný jak rekreačně tak i profesionálně. Ač je název odvozen od kánoe, je obecně používán i pro podobné aktivity provozované na kajaku.

Řada oblastí v okolí vodních toků zájmového území patří mezi místa nenarušené přírody - cenné přírodní lokality se vzácnou flórou a faunou. Některé z nich jsou součástí chráněných území, kde je nezbytné respektovat omezení daná zákonem.

V zájmovém území se nacházejí čtyři vodní toky vhodné k vodní turistice, na kterých je omezení z důvodu nedostatku vody, tudíž sjízdnost těchto toků je možná pouze na jaře při jarním tání. Jedná se o řeky Osoblaha, Opavici, Opavu a Moravici. Řeka **Osoblaha** pramení v Hrubém Jeseníku na severních svazích Kutného vrchu a od spojení s Mušlovem u Pitárného se nazývá Osoblaha. Její tok směřuje na východ, níže po proudu nad obcí Bohušov se obrací na sever a teče při česko-polské hranici. Dále protéká Osoblahou a následně opouští území České republiky.

Řeka **Opavice** pramení severozápadně od města Heřmanovice na jihozápadních svazích Příčného vrchu, stáčí se na východ k obci Holčovice. Odtud v délce zhruba 3 km teče severovýchodním směrem k osadě Hynčice, kde se obrací opět k jihovýchodu. Po dalších čtyřech kilometrech protéká Opavice Městem Albrechtice, pod nímž v délce cca 10 km tvoří státní hranici s Polskem.

Ve Vrbně pod Pradědem vzniká soutokem Střední a Černé Opavy řeka **Opava**. Jako další zdrojnice bývá někdy uváděna i Bílá Opava, která se vlévá zprava do Střední Opavy. Černá Opava pramení při severozápadních svazích Orlíku a Střední Opava (někdy též *Zlatá Opava*) pramení na severovýchodních svazích Pradědu. Z Vrbna pod Pradědem teče řeka k jihovýchodu korytem, které po povodni roku 1997 dostalo přírodě blízký ráz - je tvořeno četnými meandry, štěrkovými terasami a ostrůvky. V Nových Heřminovech se obrací k severovýchodu a tento směr řeka udržuje až ke Krnovu. Celý úsek řeky na sledovaném území má horský charakter, řeka teče hlubokým údolím, ve kterém vytváří četné peřeje.

V Hrubém Jeseníku jižně od vrcholu Pradědu pramení řeka **Moravice**. Nejprve teče jihovýchodním směrem, u obce Břidličná se stáčí k východu. Její hladinu vzdouvá vodní nádrž Slezská Harta.

Vodácké trasy v zájmovém území ukazuje mapa 5.4.1.

Mapa 5.4.1: Vodácké trasy v zájmovém území

Administrativní hranice
 — Hranice vymezeného území
 — Hranice krajů ČR
 — Hranice obcí

Trasy
 — Vodácké trasy
 — Vodní plochy

0 5 10 km

Zdroj dat:
 ČSU (admin. hranice platné k 1.7.2009)
 Krajský úřad Moravskoslezského kraje

PROCES

5.5 Koupání a vodní sporty

Aktivity spojené s vodou se dají rozdělit do dvou skupin a to do skupiny aktivních sportů a činnosti pouze rekreační, oddechové, kdy je vodní plocha využita ke **koupání** (osvěžení v letních měsících). Mezi **vodní sporty** lze řadit následující disciplíny: plavání, jachting, vodní lyžování, vodní motorismus (závody rychlých motorových člunů), windsurfing, potápění.

V zájmovém území je jedinou významnější vodní plochou vodní nádrž Slezská Harta, která je vhodná ke všem výše zmíněným aktivitám: přírodní koupání, jachting - výletní, výukové a kondiční plavby (Yacht Sport Slezská Harta), půjčovna lodí, potápění. K potápění je nejvíce využíván zatopený lom Šifr (Svobodné Heřmanice). Dále se v území nachází několik lokalit, kde lze provozovat koupání a vodní sporty. Jsou to:

- Bruntál - **Wellness centrum Bruntál** – aquapark, sport, relaxace, zábava – 25 m dlouhý plavecký bazén s šesti dráhami, relaxační bazén s řadou masážních prvků. Všechny bazény jsou se slanou vodou.
- Břidličná - **Krytý plavecký bazén Břidličná** - k dispozici 25m bazén a brouzdaliště.
- Karlova Studánka – **Bazénový komplex** - bazén s teplou vodou a řadou vodoléčebných atrakcí.
- Město Albrechtice – **Koupaliště Město Albrechtice** – kapacita 536 osob, bazén 136 osob. Venkovní bazény 33x18 a 10x5m.
- Osoblaha – **Koupaliště Osoblaha** - přírodní koupaliště 50x25 m, tenisové kurty, fotbalové a volejbalové hřiště.
- Nová Pláň – **Venkovní koupaliště Nová Pláň** - celobetonová nádrž o rozměrech 13 x 18 m s filtrovanou vodou.
- Bruntál – **Koupaliště Bruntál** - travnatý břeh, betonové dno, dětské hřiště.
- Široká Niva – Pocheň – **Stará továrna** - krytý bazén 10x6,3m s hloubkou 1,40m pro celoroční použití, součástí bazénu je i sauna.
- Stará Ves u Rýmařova – **Orientka** – vnitřní vyhřívaný bazén.
- Dolní Moravice – **hotelový komplex Avalanche** – krytý bazén.
- Břidličná – **Břidličný rybník** – přírodní koupání.
- Tvrdkov – **Rybník Tvrdkov** – přírodní koupání, rybník není vybaven žádným zařízením.
- Bohušov – **Bohušovský rybník** – přírodní koupání, rybolov.
- Rýmařov – **Rybník Edrovice** – přírodní koupání
- **Janov** – umělá vodní nádrž - přírodní koupání.
- Svobodné Heřmanice – **zatopený lom Šifr** – přírodní koupání, využit hlavně k potápění.

Známé záměry

Největším rozvojovým záměrem v zájmovém území, který ovlivní možnosti koupání a provozování vodních sportů je plánovaná výstavba **údolní nádrže Nové Heřminovy**, která umožní provozovat různé druhy vodních sportů. Dalším záměrem je výstavba areálu pro netradiční sportovní a rekreační aktivity v obci **Krasov**.

Dalšími záměry je úprava vodní nádrže **Edrovice** a dobudování doplňkové infrastruktury a úprava okolí vodní nádrže **Slezská Harta**, kde budou zřízeny další přivozy (v obcích Razová, Nová Pláň, Mezina) a objekty půjčoven jachet a úschovna jachet. Mezi další záměry také patří revitalizace nádrže Horní Město.

Tabulka 5.5.1: Možnosti a známé záměry v oblasti koupání a vodních sportů v zájmovém území

Koupání a vodní sporty*		
obec	možnosti	
	Vodní nádrž Slezská Harta	potápění, přírodní koupání, jachting
Bohušov	Bohušovský rybník	přírodní koupání, rybolov.
Bruntál	Koupaliště Bruntál	travnatý břeh, betonové dno, dětské hřiště.
Bruntál	Wellness centrum Brunt	aquapark, sport, relaxace, zábava
Břidličná	Břidličný rybník – přírodní koupání	přírodní koupání
Břidličná	Krytý plavecký bazén Břidličná	k dispozici 25m bazén a brouzdaliště
Dolní Moravice	hotelový komplex Avalanche	k dispozici krytý bazén.
Janov	přírodní koupání, umělá vodní nádrž.	
Karlova Studánka	Bazénový komplex	bazén s teplou vodou a řadou vodoléčebných atrakcí, bazénový whirlpool, tepidarium, umožňující relaxaci v suchém i vlhkém teple a finská sauna.
Město Albrechtice	Koupaliště Město Albrechtice	kapacita 536 osob, bazén 136 osob. Venkovní bazény 33x18 a 10x5m. Voda vyhřívána slunečními konektory. Břehy bazénu jsou dlážděny, okolí je travnaté.
Nová Pláň	Venkovní koupaliště Nová Pláň	
Osoblaha	Koupaliště Osoblaha	
Rýmařov	Rybník Edrovice	přírodní koupání, travnaté břehy, oblázková pláž, dno-oblázky, beton. desky, volejbal, plážový volejbal, nohejbal, tenis, skokanské prkno nebo věž, skluzavka, sauna, masáže, 2 skluzavky - menší a větší
Stará Ves u Rýmařova	Relaxa - Venkovní bazén se slanou vodou	
Stará Ves u Rýmařova	Orientka – Vnitřní vyhřívání bazén	
Svobodné Heřmanice	zatopený lom Šifř	využit hlavně k potápění, přírodní koupání
Široká Niva – Pocheň	Stará továrna	Krytý bazén 10x6,3m s hloubkou 1,40m pro celoroční použití. Součástí bazénu je i sauna.
Tvrdkov	Rybník Tvrdkov	přírodní koupání, rybník není vybaven žádným zařízením.
Záměry – koupání a vodní sporty**		
umístění	záměr	stav
Horní Město	Revitalizace Tvrdkovské přehrady	ÚPD
Mikroregion Slezská Harta	zřízení přívodu na vodní nádrži Slezská Harta II. Etapa (Rázová, Nová Pláň a Mezina).	v roce 2011 bude realizována II. Etapa - další přístaviště
Nová Pláň	Objekt půjčovny s ubytováním Jachtklub Noví Pláň - Slezská Harta	projekt prozatím nebyl zahájen
Nové Heřminovy	údolní nádrže	ÚPD
Okolí Slezské Harty	Půjčovna jachet na Slezské Hartě	projekt prozatím nebyl zahájen
Rýmařov	úprava vodní nádrže Edrovice	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.6 Běžecské lyžování

Běh (nebo chůze) na lyžích je odvětvím turistiky i sportovní disciplínou. Alternativou běhu na lyžích při pohybu ve vysokohorském terénu je tzv. **skialpinismus**, ve kterém se lyžování kombinuje např. s horolezectvím.

Celá oblast Jeseníků je vhodná pro tuto aktivitu, samozřejmě s ohledem na ochranu životního prostředí a tudíž omezený pohyb ve zvláště chráněných územích. V zájmovém území se nachází několik upravovaných běžecských tras, především v západní části sledovaného území. Běžecské trasy se nacházejí na území obcí Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Karlova Studánka, Andělská Hora, Malá Morávka, Světlá Hora, Rudná pod Pradědem, Stará Ves, Dolní Moravice, Václavov u Bruntálu, Horní Město, Rýmařov, Tvrdkov a Břidličná. Trasy jsou dostatečně vzájemně propojeny a tvoří tak ve většině případů větší či menší okruhy. Takto vzniklé okruhy jsou především koncentrovány v okolí středisek rekreace. Síť běžecských tras v zájmovém území je znázorněna v mapě 5.6.1.

Znamé záměry

Nejvýznamnějším záměrem v oblasti běžecského lyžování je dobudování tzv. **Jesenické magistrály**, která bude v letním období využita rovněž jako cyklostezka. Magistrála bude procházet územím obcí Nová ves u Rýmařova, Horní Moravice, Dolní Moravice, Skály, Dobřečov, Janovice, Rýmařov, Žďárský Potok, Stará Ves.

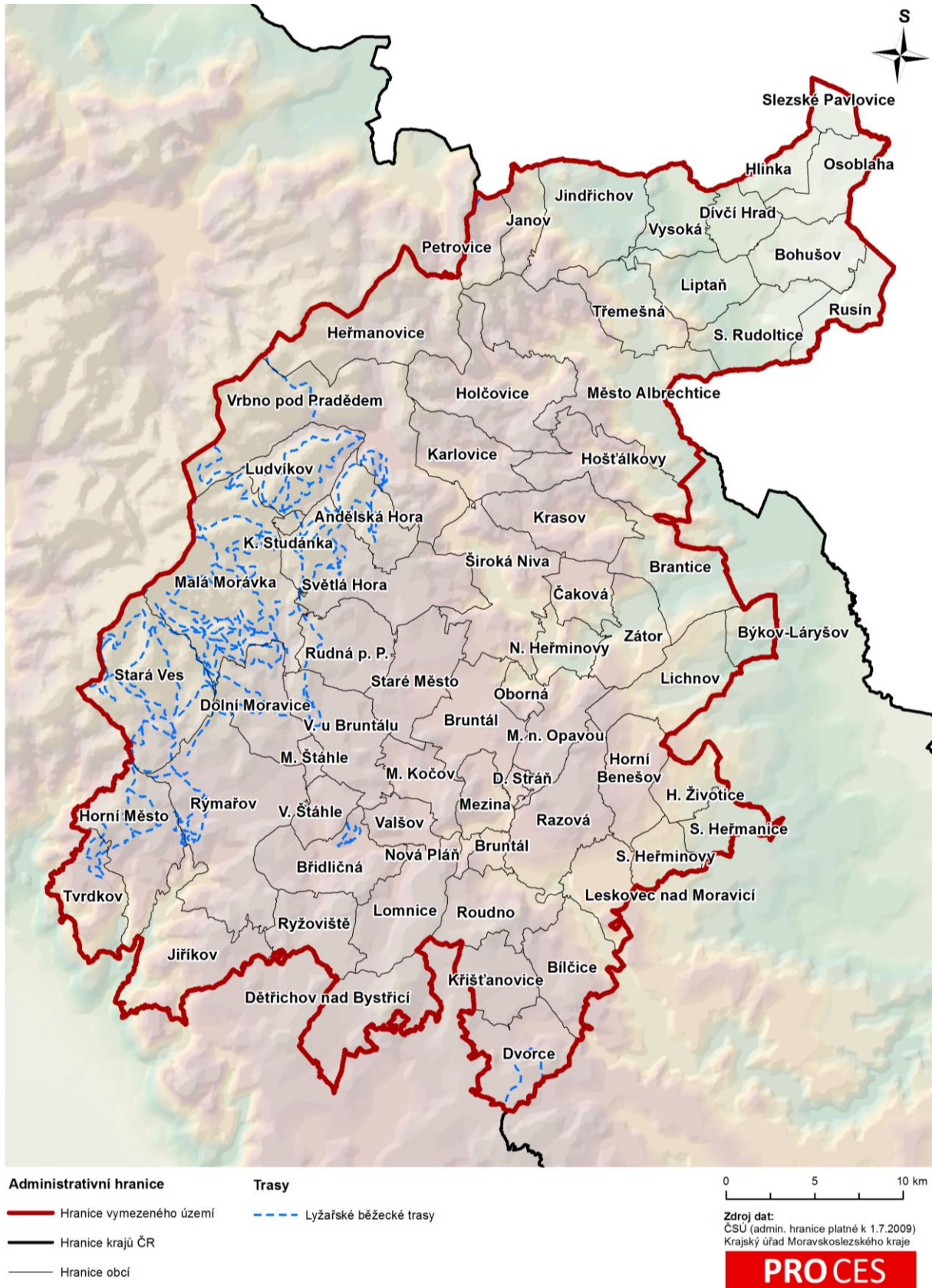
Dalším záměrem je vybudovat v obci **Krasov** areál pro běžecské a sjezdové lyžování a běžecské trasy ve východní části obce, realizace upravované a značené lyžařské běžecské stopy v okolí Slezské Harty pod názvem „**V létě pěšky, v zimě běžky**“, **Multifunkční cyklostezky Nové Pole** (Rýmařov), která bude v zimě využita jako lyžařská běžecská trasa a lyžařských běžecských tras **na Vrbensku**.

Tabulka 5.6.1: Znamé záměry na dobudování tras běžecského lyžování v zájmovém území

Záměry - běžecské lyžování		
umístění	záměr	stav
Dobřečov	Jesenická magistrála	ÚPD
Dolní Moravice	Jesenická magistrála	ÚPD
Horní Moravice	Jesenická magistrála	ÚPD
Janovice	Jesenická magistrála	ÚPD
Mikroregion Slezská Harta	V létě pěšky v zimě běžky	s projektem se počítá
Nová Ves	Jesenická magistrála	ÚPD
Nové Pole	Multifunkční cyklostezka Nové Pole - v zimě běžecská trasa	zpracovává se projekt
Rýmařov	Jesenická magistrála	ÚPD
Skály	Jesenická magistrála	ÚPD
Stará Ves	Jesenická magistrála	ÚPD
Vrbno pod Pradědem	Lyžařské běžecské trasy na Vrbensku	zpracovává PD, žádost o dotaci
Žďárský Potok	Jesenická magistrála	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

Mapa 5.6.1: Lyžařské běžecké trasy v záměrovém území

5.7 Sjezdové lyžování

Vysokohorské lyžování má pro oblast Jeseníků z hlediska rekreace a cestovního ruchu stěžejní význam. Bezesporu nejatraktivnějšími lyžařským střediskem je Praděd – Ovčárna. Níže položená střediska s kratšími vleky (např. Malá Morávka – Karlov) jsou sice také velmi navštěvována, poskytují však méně náročné podmínky pro lyžování.

Sjezdové lyžování vzniklo jako druh zimního vyžití, původně pouze pro rekreaci, následně se z něj vyvinuly i sportovní disciplíny, mezi které patří klasické sjezdové lyžování, akrobatické lyžování (jízda v boulich, akrobatické skoky, skikros), snowboarding

V zájmovém území je vybudováno několik areálů sjezdovek a vleků (viz tab. 5.7.1).

Tabulka 5.7.1: Vleky v zájmovém území

Centrum	Areál	Vlek	Počet sjezdovek	Délka (m)	Typ	Kapacita (os./h)
Praděd – Figura Ovčárna celkem			8	3110		3350
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Petrovy kameny A	1	750	kotva	900
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Petrovy kameny B	2	600	dvouvlak	400*
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Petrovy kameny C	2	610	tatrapoma	900
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Velký Václavák	1	550	tatrapoma	650
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Malý Václavák	1	250	tatrapoma	200*
Praděd - Figura Ovčárna	Praděd - Figura Ovčárna	Lyžařská sjezdovka D	1	350	tatrapoma	300*
Skiareál Avalanche Dolní Moravice celkem			3	1500		4000
Skiareál Avalanche Dolní Moravice	Skiareál Avalanche Dolní Moravice	4SEDAČKA AVALANCHE	2	1000	lanovka	3000*
Skiareál Avalanche Dolní Moravice	Skiareál Avalanche Dolní Moravice	POMA "VYDRA	1	500	tatrapoma	1000*
Ski areál Karlov celkem			25	4510		9000
Ski areál Karlov	Ski KLOBOUK	LV600	2	625	tatrapoma	470*
Ski areál Karlov	Pawlín	Vlek BLV0	2	550	tatrapoma	300*
Ski areál Karlov	Pawlín	Tatrapoma H60	5	550	tatrapoma	300*
Ski areál Karlov	Pawlín	Vlek EPV 300	1	750	tatrapoma	500*
Ski areál Karlov	Pawlín	bez označení	1	600	tatrapoma	550*
Ski areál Karlov	Pawlín	Vlek EPV 300	1	500	tatrapoma	450
Ski areál Karlov	SK Jantar	Nad Horskou službou	2	480	kotva	900*
Ski areál Karlov	Ski Karlov	Katrák	1	615	kotva	900*
Ski areál Karlov	Ski Karlov	Roháč	2	670	kotva	900*
Ski areál Karlov	Ski Karlov	U Pradědu	1	380	tatrapoma	730
Ski areál Karlov	Areál Kazmarka	Kotva	2	540	kotva	900*
Ski areál Karlov	Myšák	Myšák	3	550	tatrapoma	900
Ski areál Karlov	Myšák	Myšáček	1	200	tatrapoma	300*
Ski areál Karlov	Kopřivná	Kotva	1	450	kotva	900*
Ski Annaberg celkem			2	1000		700
Ski Annaberg - Suchá Rudná	Ski Annaberg - Suchá Rudná	Hlavní (vlek TLV)	1	350	tatrapoma	300*
Ski Annaberg - Andělská Hora	Ski Annaberg - Andělská Hora	Hlavní (vlek BLV)	1	650	tatrapoma	400

Centrum	Areál	Vlek	Počet sjezdovce	Délka (m)	Typ	Kapacita (os./h)
Ski areál Stará Ves	Ski areál Stará Ves	(vlek TLV)	1	500	tatrapoma	600
Ski Areál Ludvíkov	Ski Areál Ludvíkov	Vlek EPV300	1	450	tatrapoma	600*
Ski areál Pod Vysokou horou	Ski areál Pod Vysokou horou	Michálek Double Max	1	760	kotva	1000*
Skiareál Sedlář	Skiareál Sedlář	dvoukotva Leitner	1	540	kotva	900
Vlek Vraclávek	Vlek Vraclávek	1. (vlek EPV)	1	530	tatrapoma	960

Pozn.: *kapacita byla určena expertním odhadem

LV = lyžařský vlek

TLV = teleskopický lyžařský vlek

BLV = bubínkový lyžařský vlek

EPV = EPV poma

Známé záměry

Na katastru obcí **Andělská Hora** a Vrbno pod Pradědem existuje záměr na vybudování sportovního a lyžařského centra „Pod Vysokou horou“ rozvojem lokality nynějšího vleku.

Další záměr lyžařského areálu je ve **Václavově u Bruntálu**, kde jsou zamýšleny lyžařské vleky a lyžařské školy.

V obci **Hošťálkovy** je záměr vybudovat 2 další lyžařské vleky na katastrálních územích Staré Purkartice a Vraclávek, včetně dobudování lyžařského areálu.

V nedaleké obci **Krasov** je zamýšlen areál pro běžecké a sjezdové lyžování a běžecké trasy ve východní části obce.

Na území obce **Heřmanovice** je záměr vybudovat rekreační areály pro sjezdové lyžování v lokalitě pod Kostelním vrchem a v lokalitě na Salaši.

V blízké obci **Petrovice** zamýšlejí rozšíření lyžařského areálu pod Ďáblovým kopcem pro sjezdové lyžování.

V části obce Dolní Moravice – **Nová Ves** je záměr vybudovat lyžařský areál v lokalitě u vyhlídkové věže a dobudování a modernizace stávajícího běžeckého areálu.

V lyžařském areálu **Praděd – Figura Ovčárna** je záměr modernizace a rozšíření vleku „C“ na sedačkovou lanovku Figura.

V zájmovém území je několik záměrů vybudování **lanovek**. Jedná se o lanovou dráhu „Klobouk“ (dvousedačková lanová dráha o teoretické přepravní kapacitě 1440 osob/hod.) na území obecní části Malá Morávka – Karlov, lanovou dráhu „Myšák“ na území obce Malá Morávka, lanovou dráhu „Kopřivná“ ve ski-areálu Kopřivná v katastru obce Malá Morávka a lanovou dráhu v zamýšleném lyžařském areálu ve Václavově u Bruntálu.

Tabulka 5.7.2: Známé záměry v oblasti sjezdového lyžování v zájmovém území

záměry – sjezdové lyžování		
obec	záměr	stav
Andělská Hora	záměr na vybudování sportovního a lyžařského centra „Pod Vysokou horou“ rozvojem lokality nynějšího vleku.	ÚPD
Andělská Hora	Sportovní a lyžařské centrum	ÚPD
Andělská Hora	lyžařský areál a přestavby ploch rekreace v okolí lyžařského vleku	ÚPD
Dolní Moravice	lyžařská areál	ÚPD
Dolní	lyžařská areál	ÚPD

záměry – sjezdové lyžování		
Moravice		
Heřmanovice	rekreační areály pro sjezdové lyžování v lokalitě pod Kostelním vrchem a v lokalitě na Salaši.	ÚPD
Hošťálkovy	2 další lyžařské vleky na katastrálních územích Staré Purkartice a Vraclávek, včetně dobudování lyžařského areálu.	ÚPD
Karlov pod Pradědem	seďáčková lanovka	realizuje se
Krasov	areál pro běžecké a sjezdové lyžování a běžecké trasy ve východní části obce.	ÚPD
Malá Morávka	Lanová dráha "Klobouk"	ÚPD
Malá Morávka	Lanová dráha "Myšák"	ÚPD
Malá Morávka	Lanová dráha "Kopřivná"	ÚPD
Nová Ves	vybudování vleku v lokalitě u vyhlídkové věže a dobudování a modernizace stávajícího běžeckého areálu.	ÚPD
Petrovice	rozšíření lyžařského areálu pod Ďáblovým kopcem	ÚPD
Praděd	Figura Ovčárna vlek „C“ seďáčková lanovka Figura.	ÚPD
Světlá Hora	Rozšíření stávajících ploch v okolí lyžařského vleku	ÚPD
Václavov u Bruntálu	zamýšleny lyžařské vleky a lyžařské školy.	ÚPD
Vrbno pod Pradědem	Sportovní a lyžařské centrum	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.8 Sportovní létání

Sportovní létání je sportem, při kterém se létá na sportovním létajícím zařízení, mezi které patří: ultralehké letouny, rogala (závěsné kluzáky, motorová rogala), padákové kluzáky (paragliding), motorový paragliding, vírníky, ultralehké vrtulníky. Správu nad sportovními leteckými zařízeními vykonává Letecká amatérská asociace.

Ke sportovnímu létání patří také **parašutismus**, který je novodobý outdoorový adrenalinový sport z rodiny leteckých sportů.

V zájmovém území není žádné zařízení, které by poskytovalo potřebnou infrastrukturu pro letecký sport. Bez této infrastruktury je možno provozovat pouze létání s horkovzdušným balónem, příp. s drobnými úpravami v terénu paragliding, motorová rogala. Paraglidingovému sportu se v oblasti Jeseníků věnuje občanské sdružení **Spolek létajících horalů**. Spolek provozuje startoviště pro paraglidingové létání (Na Kamenci u Mravenečnicku), stanovuje pravidla provozu startoviště a případný poplatek za využití startovacích a přistávacích ploch. Pro paraglidingové létání jsou v Jeseníkách nejčastěji využívány lokality Šerák (Ramzová), Mráčná (Ramzová), Na Kamenci u Mravenečnicku (Loučná nad Desnou), Břidličná (Loučná nad Desnou), Loučná (Loučná nad Desnou), Sviní hora (Dolní Morava), Vysoká Hole (Petrovy kameny), Břidličná hora (Skřítek), z nichž na hranici zájmového území se nachází pouze **Vysoká hole** a **Břidličná hora**.

Rogalové létání v současnosti nemá na celém území Jeseníků potřebnou infrastrukturu. Zvažováno je využití sjezdovky v Koutech nad Desnou (část Jeseníků spadající do Olomouckého kraje).

Celé území Jeseníků má vhodný potenciál pro paraglidingové a rogalové létání. Jedním z omezení využitelnosti území je jeho určitá plytkost (tzn. chybí zde ostré svahy s dostatečným převýšením), což způsobuje i náročnost létání a celé území je tedy vhodné spíše pro pokročilé letce, než pro začátečníky. Dalším omezením je, že téměř celé zájmové území pokrývají

oblasti s cennými přírodními výskyty a tudíž musí být respektovány požadavky ochrany přírody a krajiny.

Mimo zájmové území, ale v těsné blízkosti se nachází **Aeroklub Letiště Krnov**, kde je možno absolvovat parašutistický výcvik pod vedením instruktorů s možností absolvovat i tandemový seskok, vyhlídkové lety. V provozu je letecká škola poskytující výcvik k získání průkazu pilota kluzáků.

5.9 Relaxace, lázeňství, wellness

V oblasti Jeseníků se nachází mnoho lázeňských míst a minerálních pramenů. V zájmovém území se nacházejí prameny hydrouhličitano-vápenaté kyselky se zvýšeným obsahem kyseliny metakřemičité v Karlově Studánce. Prameny uhličitě kyselky se nacházejí také v Bílém Potoku u Vrbna, v Ludvíkově, Branticích, Lichnově, Karlově Pláni (obec Nová Pláň), Slezských Pavlovicích a v Zátoru.

Nejvýznamnějšími lázněmi v zájmovém území s dlouhou a bohatou historií a pozitivními léčebnými výsledky jsou bezesporu **Lázně Karlova Studánka**. Přírodními léčivými zdroji státních léčebných lázní Karlova Studánka jsou:

- minerální prameny (Vrt S2A pramen Petr, Vrt S7 hlouběji zanořený k Jihu pramen Vladimír),
- rašelina,
- čisté horské prostředí, které je zdrojem léčivého klimatu,
- nejčistší vzduch v České republice a ve střední Evropě.

Dalšími turisticky navštěvovanými prameny jsou:

- pramen **Zátorské kyselky** v Zátoru,
- minerální pramen **Anina studánka** u obce Sosnová,
- **pramen Moravské kyselky** u Dolní Moravice.

Nedaleko města Albrechtice se nachází obec **Žáry**, ve které se nacházely **lázně Žáry**. Obec je umístěná prakticky na okraji lesa s průměrným počtem 70 obyvatel v poslední dekádě. Lázně byly určeny pro dlouhodobě nemocné a také pro léčbu TBC, pro kterou je tato lokalita vhodná především díky svému čistému vzduchu. Dnes se lázně nacházejí v katastrofálním stavu. Jeden z objektů lázní byl již opraven a je využit jako domov pro seniory. Lázně byly velmi zajímavé také z architektonické stránky a daly by se využít i k jiným nelázeňským účelům, např. lokalita je pověstná vysokým výskytem černé zvěře (především divočáků), což by mohlo přilákat aktivity rekreační myslivosti, nebo jako místo pro školy v přírodě či lyžařské kurzy (vlek Vraclávek se nachází v blízkosti obce, bohužel bez vhodné dopravní komunikace). Tyto dnes již zdevastované lázně by se mohly stát turistickou atraktivitou, v případě, že by se zajistily potřebné služby a doprava.

Wellness

Wellness provází novou vlnu péče o zdraví. Nejde již jen o fyzickou zdatnost, která zde hraje pouze jednu z rolí, ale o zdravý způsob života. Řada společností nabízí wellness služby v podobě spíše známějších fitness center (ty také tvoří základ wellness klubu). Mnohdy jsou za wellness centra považovány samotná existence sauny, příp. s parní kabinou. Wellness však v sobě zahrnuje daleko širší škálu aktivit.

Styl wellness se skládá z několika neoddelitelných součástí:

- pozitivního přístupu k životu,
- péče o fyzickou kondici,

- správná výživa a udržování tělesné hmotnosti,
- péče o tělesnou schránku,
- tvorby duševní rovnováhy, ochrany proti stresu.

V zájmovém území se nachází tato zařízení poskytující wellness služby:

- **Lázně Karlova Studánka** - zbudovaný *bazénový komplex*, zahrnující bazén s teplou vodou (32 - 34 °C) a s řadou vodoléčebných aktivit. Bazén nabízí 3 šijové chrliče k masáži krční páteře, dále různě vysoko posazené trysky a také nástěnné zábradlí k masáži zad, pánve, trupu a končetin. V části bazénu se nachází *whirlpool*. K relaxaci slouží perličková lehátka a perličkové lavice pod vodou a dnová vřídla. Dále je zde *tepidárium, finská sauna a solární louka, solná jeskyně*.
- **Wellness centrum Bruntál** – aquapark, sport, relaxace, zábava - plavecký bazén, relaxační bazén s řadou masážních prvků, vířivky, výukový bazén, divoká řeka, 100 m dlouhý krytý tobogán, aromatická parní sauna, mokřý bar přístupný v plavkách. Všechny bazény se slanou vodou. Dále je k dispozici restaurace, fitness centrum, masáže, kosmetika, solárium a obchod se sportovním zbožím.

Níže uvedené objekty (hotely) disponují zařízením jako je např. sauna nebo Whirlpool ale jedná se spíše o doplňkovou službu k ubytování:

- **STAN - Special Team for Adventure in Nature - Horská chata Orientka** - vnitřní vyhřívaný bazén, sauna, solárium.
- **Horský hotel Figura** - finská sauna, whirlpool.
- **Horský hotel Vidly** - finská sauna, parní sauna, venkovní whirlpool a masáže.
- **Horský hotelu Neptun** - sauna s ochlazovacím bazénkem.
- **Sporthotel Kurzovní** - finská, parní a infra sauna, whirlpool, solárium, Hydromasážní vana, masáže.
- **Horský hotel Brans** - bazén, finská sauna a relaxace, pivní lázeň, odpočinek ve slámovém loži.

Znamé záměry

Záměrem v oblasti rozvoje možností **relaxačních aktivit** je vybudování **Funparku Kopřivná** ve Ski areálu Kopřivná v Malé Morávce, rehabilitačního a relaxačního centra na území obce **Osoblaha a odpočinkového areálu v obci Holčovice**. Dalším záměrem je rozvoj areálu **Avalanche** v Dolní Moravici o doplňkové služby vybudováním **zookoutku**.

V oblasti **wellness** je rozvojovým záměrem vytvoření areálu **bylinných lázniček v Tvrdkově**, který bude tvořen objekty pro ubytování a hlavní budovou s bylinnými lázněmi, saunou, vířivkou pro 6 osob. Dalším záměrem je vybudování sportovně rekreačního areálu **Sport Camp Bruntál**, který bude zahrnovat rovněž wellness centrum.

Tabulka 5.9.1: Možnosti a známé záměry v oblasti relaxace, lázeňství a wellness v zájmovém území

Relaxace, lázeňství a wellness*		
obec	možnosti	
Bruntál	Wellness centrum Bruntál	aquapark, sport, relaxace, zábava - plavecký bazén, relaxační bazén s řadou masážních prvků, vířivky, výukový bazén, divoká řeka, 100 m dlouhý krytý tobogán, aromatická parní sauna, mokřý bar přístupný v plavkách. Všechny bazény se slanou vodou.
Loučná nad Desnou	Sporthotel Kurzovní	finská, parní a infra sauna, whirlpool, solárium, Hydromasážní vana, masáže.
Malá Morávka	Horský hotel Brans	bazén, finská sauna a relaxace, pivní lázeň, odpočinek ve slámovém loži.

Relaxace, lázeňství a wellness*		
Malá Morávka	Horský hotel Neptun	sauna s ochlazovacím bazénkem.
Malá Morávka	Horský hotel Figura	finská sauna, whirlpool.
Stará Ves	Horská chata Orientka	vnitřní vyhříváný bazén, sauna, solárium.
Vrbno pod Pradědem	Horský hotel Vidly	finská sauna, parní sauna, venkovní whirlpool a masáže.
Záměry - Relaxace, lázeňství a wellness**		
obec	záměr	stav
Bruntál	Sportovně rekreační areál Sport Camp Bruntál	postupně se realizuje, vybudován aquapark
Dolní Moravici	rozvoj areálu Avalanche	ÚPD
Holčovice	odpočinkový areál	ÚPD
Malá Morávka	Funparku Kopřivná	ÚPD
Tvrdkov	Bylinné lázně	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.10 Poznávací turistika (příroda, kulturní a technické památky)

V celém území je množství významných objektů, zřícenin zámků a hradů. U některých památek byly vytvořeny informační cedule s textem o historii s nákresem z doby, kdy byly dané stavby strategickým obranným místem či rezidenčním sídlem šlechty. Poznávací turistika by se měla zaměřit na objekty uvedené v kapitole 4.2.

V zájmovém území je vybudováno několik **naučných stezek**, které se nacházejí na území obcí Petrovice, Heřmanovice, Vrbno pod Pradědem, Malá Morávka, Karlova Studánka, Andělská Hora, Bruntál a Razová. Síť naučných stezek v zájmovém území je znázorněna v mapě 5.10.1, jejich přehled je uveden v Příloze 6.

Muzea se nachází v následujících obcích:

- Hošťálkovo - **Muzeum praček, valch a mandlů**,
- Karlovice - **Karlovice muzeum** v objektu tzv. kosárny,
- Rýmařov - **Městské muzeum**,
- Malá Morávka - **Soukromé muzeum Kapličky vrch** v kapličce Nejsvětější Trojice,
- Dvorce - **Muzeum Dvorců**, vesnické muzeum na místní faře,
- Choltice – muzeum v místním větrném mlýně,
- Bohušov - **Geologické muzeum**,
- Janov - malé regionální muzeum.

Nutno ovšem podotknout, že se jedná o muzea malého významu v zájmovém území.

Další zajímavostí poznávací turistiky jsou **rozhledny, příp. další rozhledová místa**, z nichž nejvýznamnější v zájmovém území jsou:

- **Praděd** - televizní vysílač, který slouží také jako rozhledna,
- **Vrch Strážnice** - severně od Liptaně, rozhledna s výhledy na opolskou nížinu v Polsku,
- **Hraniční vrch** - u Města Albrechtice,
- **Rozhledna Velký Roudný** – dřevěná rozhledna otevřená v roce 2007,
- **Jánské kameny** (u Medvědího vrchu),
- **Žárový vrch** (u Vrbna pod Pradědem),
- **Karliny kameny** (nad Bílým potokem),
- **Annenský vrch** (Andělská Hora),
- **Uhlířský vrch u Bruntálu** (Bruntál).

V zájmovém území jsou **památkové zóny v Rýmařově**, kde centrum města chráněno jako městská památková zóna, v lázních **Karlova Studánka**, kde je vesnická památková zóna chránící unikátně dochovanou architekturu lázeňské osady z 19. a počátku 20. století a v **Malé Morávce**, kde je chráněn střed obce jako vesnická památková zóna s památky lidové architektury. Další vesnickou památkovou zónou je Stará Ves – Žďárský potok, Petrovice a Město Albrechtice – Piskořov, vesnickou památkovou rezervací je obec Heřmanovice. Historické centrum města Bruntálu je chráněno městskou památkovou zónou.

Turisticky navštěvovanými technickými památkami v zájmovém území jsou:

- Karlovice – **Kosárna** z roku 1600, v které se původně dále zpracovávalo železo z místních hamrů.
- Bruntál – **mlýnský náhon**.
- Osoblaha – **Osoblažská úzkokolejka**.
- Choltice – **větrný mlýn**.
- Milotice nad Opavou - objekty **pohraničního opevnění**, **Památník Čs. opevnění** provozuje Klub vojenské historie Bruntál a jeho cílem je obnovit tři lehké objekty a vybudovat naučnou stezku v jejich okolí.
- Ruda (obec Tvrdkov) – **Křížová cesta** na Křížový vrch.

V zájmovém území se nachází několik **židovských hřbitovů**, z nichž nejvýznamnější je v obci **Osoblaha** a ve městě **Bruntál**. Hřbitov v Osoblaze je památkou na řadu vynikajících židovských osobností, které svým významem překračovaly dějiny regionu. Hřbitov je jedním z nejceněnějších židovských hřbitovů v České republice a jednou z nejvýznamnějších památek Moravskoslezského kraje. V současné době není hřbitov udržován a chátrá, což degraduje jeho turistickou hodnotu.

Známé záměry

V zájmovém území existují záměry na vybudování nových **rozhleden**, konkrétně v obci Václavov u Bruntálu v rámci výstavby lyžařského areálu, na území obce Osoblaha v rámci zamýšleného golfového areálu, na území obce Ludvíkov na Zámeckém vrchu a na území obce Holčovice v sedle západně pod Špičákem. Dalším záměrem je dobudování a rekonstrukce areálu Vyhliďkové věže v Dolní Moravici.

Další rozvojové záměry v oblasti poznávací turistiky jsou v rámci projektu Geopark Jeseníky. Jedná se o realizaci **Naučné stezky Javorový vrch** na území Malé Morávky a vybudování **Muzeum** v kapli na Nové Vsi v obci Dolní Moravice.

Kromě toho je plánováno vybudování **vesnického muzea** v Malé Štáhli, které bude zachycovat historii, společenský, kulturní a hospodářský život obce od jejího založení a **Muzea tufitů** v Razové, které bude obsahovat expozici místních tufitů.

Dále je plánováno rozšíření **úzkorozchodné železnice**, a to výstavba jejího depa a prodloužení do Polska.

Existují i další záměry na vybudování nových **naučných stezek** v některých oblastech. Konkrétní projekty již připravují např. v obci Horní Město (historická těžební štola s doprovodnou infrastrukturou a naučnou stezkou), či Stará Ves (naučná stezka – splavování dříví). Dalším záměrem je vybudování naučné stezky v Břidličné, směrem na Ryžoviště, naučných stezek Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem I., II., naučné stezky Břidličná – Malá Štáhle – Velká Štáhle – Dolní Moravice – Malá Morávka, naučné stezky s výchozím bodem u Sporthotelu Kurzovní (rekreační středisko Praděd).

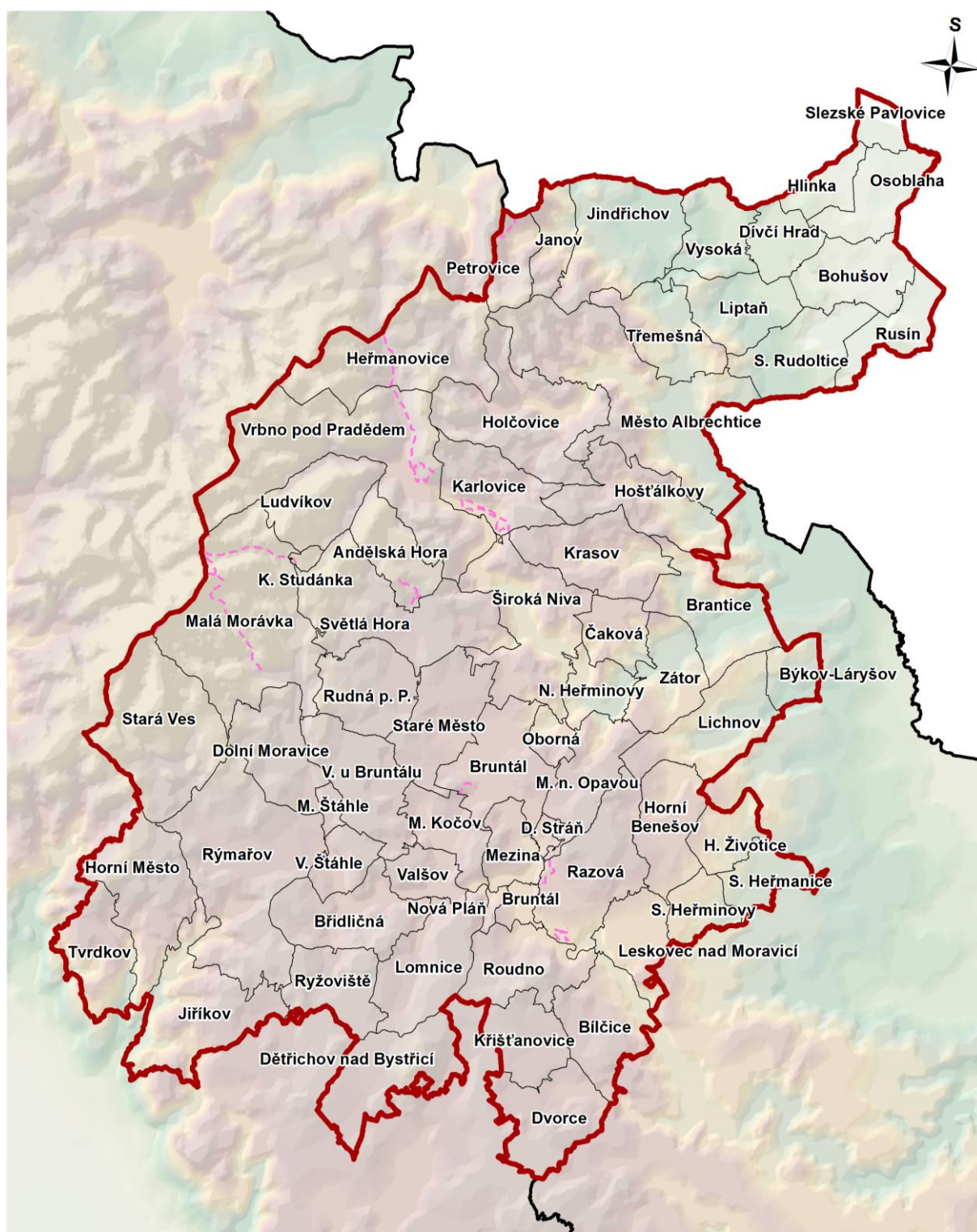
Tabulka 5.10.1: Možnosti a známé záměry v oblasti poznávací turistiky v zájmovém území

Poznávací turistika (příroda, kulturní a technické památky)*		
obec	možnosti	
Bohušov	Geologické muzeum	
Bratříkovice	větrný mlýn	
Bruntál	mlýnský náhon.	
Dvorce	Muzeum Dvorců, vesnické muzeum na místní faře,	
Hošťálkovy	Muzeum praček, valch a mandlů	
Choltice	muzeum v místním větrném mlýně,	
Choltice	větrný mlýn	
Janov.	malé regionální muzeum.	
Karlovice	Karlovice muzeum v objektu tzv. kosárny,	
Karlovice	Kosárna	
Liptaň	Vrch Strážnice - severně od Liptaně, rozhledna s výhledy na opolskou nížinu v Polsku	
Malá Morávka	Soukromé muzeum Kapličkový vrch v kapliče Nejsvětější Trojice,	
Město Albrechtice	Hraniční vrch - u Města Albrechtice,	
Milotice nad Opavou	Památník Čs. opevnění	
Osoblaha	Osoblažská úzkokolejka.	
Praděd	televizní vysílač, který slouží také jako rozhledna	
Roudno	Rozhledna Velký Roudný	
Rýmařov	Městské muzeum	
Vrbno pod Pradědem	Žárový vrch (u Vrbna pod Pradědem),	
	Jánské kameny (u Medvědího vrchu)	
	Karlíny kameny (nad Bílým potokem).	
Záměry - Poznávací turistika (příroda, kulturní a technické památky)**		
obec	záměr	stav
Břidličná	rýžoviště	ÚPD
Dětřichovice	Obnova interiéru kostela s. Michala v Dětřichově	zpracovávána žádost o dotace
Dolní Moravice	Muzeum v kapli na Nové Vsi	ÚPD
Horní Město	Úprava křížové cesty Ruda	ÚPD
Horní Město	Odpočívadlo u Božích Muk	ÚPD
Ludvíkov	Rozhledna na zámeckém vrchu	zpracování PD, žádost o dotaci
Malá Štáhle	vesnické muzeum	ÚPD
Osoblaha	Rozhledna Osoblaha	průběžná realizace
Osoblaha	využití uzavřených nádraží Osoblažské úzkokolejky	realizuje se
Rázová	Muzeum tufitů	probíhá projektová příprava
Slezské Rudoltice	Areál zámku Slezské Rudoltice, rekonstrukce a následné využití	realizuje se po částech
Světlá Hora	Oprava dřevěné kaple	byla prozatím provedena částečná realizace
Vrbno pod Pradědem	Obnova kapličky Železná	podaná žádost o dotaci
Vrbno pod Pradědem	Stavba repliky historické osady a strážního hrádku Drakov	s projektem se počítá

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

Mapa 5.10.1: Naučné stezky v zájmovém území

Administrativní hranice

- Hranice vymezeného území
- Hranice krajů ČR
- Hranice obcí

Trasy

- - - Naučné stezky

0 5 10 km

Zdroj dat:
 ČSU (admin. hranice platné k 1.7.2009)
 Krajský úřad Moravskoslezského kraje

PROCES

5.11 Agroturistika

Agroturistika je rekreační aktivitou, ve které se jedná o turistiku v typických venkovských podmínkách, často i spojenou s dobrovolnou, neplacenou prací v zemědělství na venkově (která může být spojena s pokrytím části nákladů na pobyt), nebo napodobováním tradičních (nebo současných) venkovských prací a zvyků. Smyslem je poznání života zemědělců a venkova, blízký kontakt se zvířaty, zemědělskými plodinami, zlepšení vztahu k půdě, posílení vlasteneckých pocitů - sounáležitosti s kořeny českého národa, obyvateli venkova, poznání jejich každodenní práce apod. Podílí se na udržování a rozšiřování kulturních a sociálních tradic. Za agroturistiku lze považovat také návštěvu vinařských sklípků, spojenou s prohlídkou vinic, výrobou vína a jeho konzumací, či myslivost, rybolov, jezdecká škola.

V zájmovém území poskytují agroturistiku tyto subjekty:

- **Agroturistika Ljuba Kielarová**, Malá Morávka – rodinná farma, ekologické zemědělství, péče o zvířata.
- **Ekofarma Babočka**, Světlá Hora – umožňuje návštěvníkům kontakt se zvířaty (ovce, skot) a účast na chodu farmy.
- **Ranč Koločava**, Heřmanovice – rodinný ranč zabývající se chovem skotu a koní.
- **Farma Bovine**, Heřmanovice – ekologická farma zaměřená na chov skotu, koní, oslů, ovcí, koz a jaků.
- **Ranč Solný potok**, Hynčice – farma zaměřená na chov koní a domácích zvířat, sportovní trénink koní a jezdců.
- **Rybářský dům ČRS**, Roudno – ubytování spojeno s rybářstvím, součástí je půjčovna loděk a prodej povolenek na přehradní nádrži Slezská Harta.
- **Rybářství Tylov**, Lomnice – agroturistika zaměřená na chov lososovitých ryb.
- **Stáj Láryšov**, Býkov-Láryšov – menší rodinná stáj zaměřená na chov koní.
- **Penzion „Na farmě“**, Horní Město – ubytování na zemědělské farmě zabývající se zemědělskou výrobou a chovem skotu.
- **Penzion U Kinclů**, Horní Město – penzion spojen s chovem koní a jejich výcvikem.

Znamé záměry

Je plánováno rozšíření stávajícího jezdeckého areálu a ranče Koločava v **Heřmanovicích**.

Tabulka 5.11.1: Možnosti a známé záměry v oblasti agroturistiky v zájmovém území

Agroturistika*		
obec	možnosti	
Malá Morávka	Agroturistika Ljuba Kielarová	rodinná farma, ekologické zemědělství, péče o zvířata
Světlá Hora	Ekofarma Babočka	umožňuje návštěvníkům kontakt se zvířaty (ovce, skot) a účast na chodu farmy.
Heřmanovice	Ranč Koločava	rodinný ranč zabývající se chovem skotu a koní.
Heřmanovice	Farma Bovine	ekologická farma zaměřená na chov skotu, koní, oslů, ovcí, koz a jaků.
Hynčice	Ranč Solný potok	farma zaměřená na chov koní a domácích zvířat, sportovní trénink koní a jezdců.
Roudno	Rybářský dům ČRS	ubytování spojeno s rybářstvím, součástí je půjčovna loděk a prodej povolenek na přehradní nádrži Slezská Harta.

Agroturistika*		
Lomnice	Rybářství Tylov	agroturistika zaměřená na chov lososovitých ryb.
Býkov-Láryšov	Stáj Láryšov	menší rodinná stáj zaměřená na chov koní.
Penzion „Na farmě“	Penzion „Na farmě“	ubytování na Tvrdkovské zemědělské farmě zabývající se zemědělskou výrobou a chovem skotu.
Horní Město	Penzion U Kinclů	penzion spojen s chovem koní a jejich výcvikem.
Záměry – agroturistika**		
obec	záměr	stav
Heřmanovice	rozšíření stávajícího jezdeckého areálu a ranče Koločava	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012.

5.12 Adrenalinové a výkonnostní sporty

Adrenalinové a výkonnostní sporty spadají pod kategorii extrémních sportů. V dnešní době jsou k extrémním sportům řazeny také sporty, které nejsou příliš propagovány či podporovány na komerční úrovni a jejichž provozování se omezuje na nepříliš početné skupiny nadšenců, které však u ostatních vyší riziko evokují i přes to, že s jejich provozováním často není spojeno. I takový sport se ovšem časem může proměnit v masovou záležitost, o čemž svědčí např. snowboarding, který byl v roce 2002 zařazen do programu olympijských her.

Mezi adrenalinové sporty vhodné pro provozování v zájmovém území lze zařadit např.: Zorbing, Bungee Jumping, Kiteboarding, Wakeboarding, Snowkiting, Airboarding.

Dalším extrémním sportem je **horolezectví**, členěné na alpinismus a sportovní lezení a bouldering. Bouldering lze provozovat také na **umělých lezeckých stěnách**, které slouží jako trénink skalního lezení.

V zájmovém území je několik míst hojně využívaných pro horolezecké aktivity. Nejvýznamnější je lezecká skalní oblast **Rabštejn** skalní stěny a věže tady dosahují 25 až 35 metrů, je tady velká řada cest různých stupňů obtížnosti. Další místa jsou **Skály na Výsluní** (Vrbno pod Pradědem), **skalní masiv Dobřečov** (Horní Město), **Čertova stěna** u Rešovských vodopádů.

Jedním z centr boulderingu na umělých lezeckých stěnách je v zájmovém území např. **Boulder Centrum** v Rýmařově. Centrum se skládá se ze tří boulderů, které imitují přírodní balvany.

Adrenalinové aktivity v zájmovém území lze provozovat v následujících zařízeních:

- **Lanové centrum PROUD**, Malá Morávka-Karlov – nízké a vysoké lanové překážky, lanovka.
- **Hotelový komplex Avalanche**, Dolní Moravice – paragliding, výcvik sebeobrany, paintball
- **Arctic park**, Křížov - adrenalinový a zábavní park poskytující širokou škálu od moderních aktivit (zorbing, skákací boty, paintball) až po aktivity historického typu (lukostřelba, sněžnice, jízda na koních). Nabízí přenocování v mongolské jurtě (i v zimě), teepee a v zimě iglú.

- **Relaxa**, Stará Ves u Rýmařova – relaxační a adrenalinový park, outdoor aktivity (paintball, lukostřelbu, „rambodráhu“, airsoft atd.), k dispozici 2 velké lezecké stěny a malá bouldrová, vysokolanové centrum, adrenalin park, bungee trampolína, bazén.
- **Orientka**, Stará Ves u Rýmařova – relaxační a adrenalinový park, vybavení: lezecká stěna, lanové centrum, adrenalin park, bungee trampolínu, hřiště na plážový volejbal atd.

Výkonnostní jezdecký sport je možno provozovat v Dostihovém centru Wrbna Racing, a.s., Světlá Hora (dostihová stáj, dostihové centrum s dostihovou dráhou) a v Jezdecké škole Amír, Rudná pod Pradědem (jezdecký sport – parkur, drezura, pořádání závodů).

Známé záměry

Rozvojovým záměrem v oblasti adrenalinových a netradičních sportů je především plánovaná výstavba **údolní nádrže Nové Heřminovy**, která umožní provozovat různé druhy vodních sportů. Dalším záměrem je výstavba areálu pro netradiční sportovní a rekreační aktivity v obci **Krasov**.

Tabulka 5.12.1: Možnosti a známé záměry v oblasti adrenalinových a výkonnostních sportů v zájmovém území

Adrenalinové a výkonnostní sporty*		
obec	možnosti	
Malá Morávka-Karlov	Lanové centrum PROUD	nízké a vysoké lanové překážky, lanovka.
Dolní Moravice	Hotelový komplex Avalanche	paragliding, výcvik sebeobrany, paintball
Křížov	Arctic park	adrenalinový a zábavní park
Stará Ves u Rýmařova	Relaxa	relaxační a adrenalinový park
Stará Ves u Rýmařova	Orientka	relaxační a adrenalinový park
Wrbno pod Pradědem	Skály na Výsluní	horolezectví
Horní Město	skalní masiv Dobřečov	horolezectví
	Rabštejn	horolezectví
Bruntál	Krytá motokárová trať	celková délka tratě je 300 m. Více než 13 zatáček se střídá v technických a rychlých pasážích, maximální rychlost se blíží 70 km/h.
Záměry - Adrenalinové a výkonnostní sporty**		
obec	záměr	stav
Krasov	výstavba areálu pro netradiční sportovní a rekreační aktivity	ÚPD
Nové Heřminovy	vybudování údolní nádrže	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.13 Golf

Golf je v dnešní době sportem spíše vyšší střední třídy. Tento fakt může přivést větší finanční zisky do lokality, ve které je dobré golfové zázemí. Lokalita Jeseníků Moravskoslezského kraje je velmi vyhlášená čistým vzduchem a krásnou přírodou. V zájmovém území se však nenachází žádné golfové hřiště, které by mohlo přilákat tuzemské nebo zahraniční turisty. V lokalitě se nenachází ani žádné odpaliště, které by mohlo alespoň sloužit jako plocha pro trénink. Toto sportovní vyžití by mohlo přilákat do Jeseníků turisty ze sousedních zemí, především z Polska, kde se tento sport také stává čím dál tím více atraktivní.

Jedinou golfovou aktivitou v zájmovém území jsou vybudovaná **minigolfová hřiště** u některých velkých hotelů a hotelových komplexů, např. **Hotelový komplex Avalanche** v Dolní Moravici, **Horský hotel Neptun** v Malé Morávce.

Znamé záměry

Významnějším záměrem v oblasti golfu je vybudování golfového hřiště o rozloze 12 ha na území obce **Osoblaha**.

Dalším záměrem je výstavba **minigolfu** v prostorách parku Lázní Karlova Studánka.

Tabulka 5.13.1: Možnosti a známé záměry v oblasti golfu v zájmovém území

Golf*		
obec	možnosti	
Dolní Moravice	minigolf Hotelový komplex Avalanche	
Malá Morávka	minigolf Horský hotel Neptun	
Záměry – Golf**		
obec	záměr	stav
Karlova Studánka	minigolf	ÚPD
Osoblaha	Golfový areál	zpracována studie, v ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.14 Kongresová turistika

Kongresová turistika se dlouhodobě řadí k nejefektivnějším druhům turistiky. Z marketingových studií cílových trhů vyplývá, že výlohy zahraničních účastníků kongresů, konferencí, seminářů převyšují dvakrát až třikrát útratu „běžných“ turistů (Statistika Časopisu COT Business, 2012).

Typické pro kongresovou turistiku je to, že se nejedná o klasický skupinový zájezd, účastníci kongresů jsou lidé vzdělaní ze středních či vyšších vrstev. Kongresová turistika je jedním z nejresistivnějších odvětví turismu (nepodléhající ekonomickým tlakům, změnám devizových kurzů apod.) a přináší potlačení sezónnosti a umožňuje rovnoměrné vytížení ubytovacích kapacit. Doprovodné akce související s kongresovou turistikou mohou také podpořit jiná turistická odvětví. Kongresová turistika však s sebou nese náročné požadavky jak na vybavení kongresových sálů, tak i klientů takovéto turistiky.

V zájmovém území jsou pro kongresovou turistiku poskytovány v následujících zařízeních, které mají **vhodný sál a technické zázemí** (min. dataprojektor, kopírka, internet):

- **Kongresová turistika v lázních Karlova Studánka** - Kapacita: 40 – 80 osob
Lázně Karlova Studánka, s.p. je držitelem akreditace České lékařské komory ke školení v systému celoživotního vzdělávání lékařů v oborech otorinolaryngologie, alergologie a klinické imunologie, fyziatrie, balneologie a léčebné rehabilitace, tuberkulózy a respiračních nemocí a klinické biochemie.
- **Hotelový komplex Avalanche v Dolní Moravici** - Kapacita: 120 osob
- **Chata Kopřivná, Malá Morávka** - Kapacita: 70 osob
- **Hotel Ovčárna, Malá Morávka** - Kapacita: 45 osob
- **Relaxa, Stará Ves u Rýmařova** - Kapacita: 45 osob
- **Horský hotel Neptun, Malá Morávka** - Kapacita: 100 osob
- **Sporthotel Kurzovní pod Pradědem** - Kapacita: 40 - 100 osob

Další zařízení, které poskytují prostory vhodné pro kongresovou turistiku, ale s nižším technickým vybavením jsou:

- **Hotel Montenegro, Bruntál** - Kapacita: 30 osob
sál vybavený plátnem, DVD, flipchart
- **Hotel Slezan, Bruntál** - Kapacita: 50 osob
sál vybaven pouze flipchartem

Tabulka 5.14.1: Možnosti kongresové turistiky v zájmovém území

Kongresová turistika		
obec	záměr	
Bruntál	Hotel Montenegro	kongresová kapacita 30 osob, sál vybavený plátnem, DVD, flipchart.
Bruntál	Hotel Slezan	kongresová kapacita 50 osob, sál vybaven pouze flipchartem.
Dolní Moravice	Hotelový komplex Avalanche v Dolní Moravici	-
Karlova Studánka	Kongresová turistika v lázních Karlova Studánka	-
Karlova Studánka	Sporthotel Kurzovní pod Pradědem	Hotel nabízí prostory zařízené za účelem provádění školení, konferencí či firemních akcí s kapacitou do 40 míst.
Malá Morávka	Chata Kopřivná	vybavený kongresový sál s kapacitou 70 osob, kinoprojektor, dataprojektor, DVD, klimatizace, plátno, kopírka, počítač, internet, flipchart.
Malá Morávka	Hotel Ovčárna	sál s kongresovou kapacitou 45 osob, vybavení: dataprojektor, klimatizace, plátno, flipchart, kopírka, internet.
Malá Morávka	Horský hotel Neptun	velký konferenční sál
Stará Ves	Relaxa	sál s velkoplošnou plazmovou televizí se satelitním příjmem, DVD přehrávačem, systémem domácího kina, možností připojení notebooku.

Zdroj: místní šetření.

5.15 Jiné

Oblast zájmového území je vhodná také pro další turistická odvětví, z nichž některá jsou již v oblasti aktivně provozována.

Geocaching⁴

V zájmovém území se nachází velké množství těchto míst, jejich výskyt je však roztržštěný. Významnou lokalitou geocachingu je oblast mezi Miloticemi nad Opavou a Lichnovem⁵. Cache jsou v tomto místě umístěny do tvaru zubaté žáby, podle novodobého loga Bruntálu, který vznikl z podnětu jednoho českého televizního seriálu a obyvatelé Bruntálu jej vzali za svůj. Oblast láká příznivce tohoto sportu i dalekého okolí. Další četnější výskyt cache se také nachází přímo ve městě Bruntál a blízkém okolí. V porovnání s částí Jeseníků Olomouckého kraje, je v Jeseníkách Olomouckého kraje daleko vyšší hustota rozmístění cachí.

Tenis

Tenis je v dnešní době sportem určeným spíše pro vyšší příjmové skupiny. Tento fakt může přivést větší finanční zisky do lokality, ve které má tento sport dobré zázemí. Tenis bývá hrán v halách, častěji však na otevřených kurtech. Lokalita Jeseníků Moravskoslezského kraje je

⁴ Geocaching je hra na pomezí sportu a turistiky, která spočívá v použití navigačního systému GPS při hledání skryté schránky nazývané cache (v češtině psáno i keš), o níž jsou známy její zeměpisné souřadnice (v systému WGS 84). Při hledání se používají turistické přijímače GPS. Jednou ze základních myšlenek geocachingu je umístování keší na místech, která jsou něčím zajímavá a přesto nejsou turisticky navštěvovaná. V popisu cache (listing) jsou pak uvedeny informace o místě s jeho zvláštnostmi a zajímavostmi. Cache se ale umísťují i do zajímavých míst velmi frekventovaných. V některých případech je zajímavým právě úkol, který je s nalezením cache spojen.

⁵ Mapa geocachingu. Dostupná na WWW: <<http://www.geocaching.com/map/default.aspx>> [cit. 2012-02-22].

velmi vyhlášená čistým vzduchem a krásnou přírodou, hráči tak mohou hrou v přírodě zároveň příjemně relaxovat.

Většími centry tenisového sportu jsou v zájmovém území následující lokality:

- **Osoblaha** – silná tenisová základna, kvalitní tenisové kurty (6 antukových), včetně cvičné stěny, k dispozici i veřejnosti.
- **Bruntál** – Tenisový areál - 5 antukových kurtů. V odpoledních hodinách je přímo v areálu k dispozici bufet k občerstvení i posezení, zázemí šaten, sociální zařízení.
- **Vrbno pod Pradědem** - Tenisové kurty - 4 antukové kurty, 1 kurt s umělým povrchem. Sociální zařízení.
- **Karlova Studánka** – 3 kurty s antukovým povrchem, 1 kurt s umělým povrchem.
- **Brantice** – sportovní areál s 2 antukovými tenisovými kurty.

Rybářství

Rybolov je odchyt ryb z tekoucích vod, jezer, umělých nádrží (rybníků, přehrad) a moří. Pojem zahrnuje dvě odlišné činnosti:

- **hospodářské výlovy** - při nich se odchyt provádí pomocí sítí, případně i elektrického proudu
- **sportovní aktivity** - také označované termínem rybaření; zde se pro lov ryb používají udice s nástrahou.

V České republice se za účelem rybolovu vedle přirozených vodních toků, řek a potoků, využívají především umělé vodní nádrže – rybníky, jejichž budování má v České republice dlouhodobou tradici. Celkový výnos těchto nádrží je často navyšován pravidelným či nárazovým přidáváním živin – příkrmováním.

V zájmovém území jsou tato významnější centra rybářství:

- Roudno – **Rybářský dům ČRS** – půjčovna loděk, prodej povolenek, lov na přehradě Slezská Harta, která je bohatě zarybněným rybářským revírem.
- Lomnice - **Rybářství Tylov** - pstruhařství chová lososovité ryby (pstruh duhový, siven americký), vlastnoruční chytání pstruhů se zapůjčeným či vlastním rybářským náčiním, Kurzy pro začátečníky v rybolovu a zpracování ryb, exkurze pro školy.
- Vrbno pod Pradědem – **Pstruhařství – Rybářská bašta** – chov lososovitých ryb, v současné době je zde odchovávána násada a tržní ryba pstruha amerického duhového - místní forma. Možnost chytání pstruhů na udici (vlastní, či možnost zapůjčení rybářského prutu), celoroční prodej živých ryb. Součástí pstruhařství je stylová restaurace Rybářská bašta.
- Karlovice - **Penzion Schaumannův Dvůr**, s.r.o. – výchozí bod pro dovolenou spojenou s rybařením.

Celé zájmové území je pokryto registrovanými **rybářskými revíry**, jedná se o revíry uvedené v Příloze 7.

Známé záměry

V obci **Hošťálkovy** je navrženo vybudování víceúčelové plochy pro sportovní a rekreační využití s vodní nádrží určenou pro chov ryb a sportovní rybaření.

Myslivost

Jeseníky jsou díky svým přírodním podmínkám vhodnou oblastí k mysliveckému sportu, včetně lovu. Myslivost lze však provozovat pouze v rámci uznané honitby. Celé zájmové území je pokryto honitebními revíry s vysokou četností výskytu divoké zvěře. Za lovem samozřejmě nemůže vyrazit každý, ale pouze držitel příslušného oprávnění. Každý obdivovatel přírody však může nerušeně pozorovat pasoucí se zvěř, chráněné ptáky a další živočichy.

V zájmovém území hospodaří několik mysliveckých sdružení:

- **Myslivecké sdružení Rýmařov** – obhospodařovaná honitba je členěná na lokality Růžová, Harrachov, Jamartice. Růžová hraničí s jelenářskou oblastí Jeseníky-jih. V této části je největší přechod vysoké zvěře. Poslední dobou nepříznivě ovlivňuje výskyt zvěře vysoký počet pasoucího se dobytka, který vytlačuje zejména zvěř srnčí ze svých stávaníšť. Ve vegetačním období je to velmi úživná část honitby. V této části se nachází mnoho mokřin, porostlé olší a rákosem, které slouží za úkryt černé a vysoké. Jamartice je vhodná lokalita k chovu drobné a srnčí zvěře. V části Harrachov se nacházejí největší celky lesa. V Rýmařově jsou pravidelně spoluporařadány tímto sdružením **Lesnické a myslivecké dny**.
- **Myslivecké sdružení Slezská Harta** – se sídlem v Bohdanovicích, převaha zvěře srnčí a černé.
- **Myslivecké sdružení Mokřiny Březová** – hospodaří v honitbě Březová, převaha srnčí a drobné zvěře (kachny, bažanti).
- **Myslivecké sdružení Kapalice** – hospodaří v pronajaté honitbě Dolní Životice.
- **Myslivecké sdružení Hladké Životice**.

Dalším významnějším centrem myslivosti v zájmovém území je **obora Helena** u obce Dívčí Hrad. Obora se rozkládá na rozloze 300 ha a je zaměřena na mufloní a dančí zvěř. Obora patří obci Dívčí Hrad a hospodaří v ní jako nájemce soukromý zemědělec.

In-line bruslení

Bruslení je rekreační sport, který neomezuje prostor, bruslit je možno ve městě i ve volné přírodě (cross country), na stezkách i mimo ně, v hale i venku.

Významnější dráha pro in-line bruslení je v obci **Václavov u Bruntálu**, kde je **In-line dráha** dlouhá zhruba 310 m.

Známé záměry

Záměrem je realizace in-line stezky z **Malé Štáhle** do **Dolní Moravice**.

Mototurismus a autoturismus

Celé zájmové území je díky svému příjemnému prostředí s řadou atraktivit (kulturních, přírodních, aj.) vyhledáváno zejména pro motocyklovou turistiku, samozřejmě se zohledněním požadavků ochrany přírody. Jediným omezením je nepříznivý stav silničních komunikací v některých lokalitách.

Ve sledovaném území se nachází několik hojně využívaných motocyklových tras. Výběr těch nejvýznamnějších a mezi vyznavači tohoto druhu turismu nejoblíbenějších tras je uveden v následující tabulce.

Tabulka 5.15.1: Přehled vybraných motocyklových tras v zájmovém území

Trasa	Číslo silnice	Atraktivita na trase
Hanušovice – Jeseník – Zlaté Hory – Bruntál	369, 445, 452	Větrné elektrárny (u obce Ostružná), Kolštejnský okruh (Branná, závod historických silničních motocyklů a sidecarů.), nejvýše položená rychlíková zastávka v ČR (Ramzová), horské serpentiny.
Červenohorské sedlo – Dlouhé Stráně – Skřítek – Bruntál	44, 11	Výhled u Francouzské brány, horské serpentiny, scenérie na hřbetu vrcholů Mravenečník a Vřesník – přečerpávací vodní nádrž Dlouhé Stráně, renesanční zámek Velké Losiny, rašeliniště,
Dolní Moravice – Vrbno pod Pradědem – Andělská Hora – Bruntál – Dolní Moravice	445, 448, 451, 452, 11	Příroda Hrubého Jeseníku, Karlova Studánka, hora Praděd.

Zdroj: místní šetření.

Další atraktivitou tohoto typu mohou být elektřinou poháněná motokola pro seniory (tzv. elektrokola), samozřejmě se zajištěním potřebné infrastruktury v podobě nabíjecích stanic v území.

Autoturismus

V zájmovém území se nachází několik autokempů:

- **Autocamping Dolina** v Ludvíkově u Vrbna pod Pradědem,
- **Autokemp Osoblaha** ve stejnojmenné obci,
- **Kemp Rybářský dům** Roudno.
- Ubytování ve stanech, karavanech a chatkách rovněž nabízí **Kemp a rekreační areál Bohušov**.

Od roku 2007 se každoročně pořádá automobilový **závod Vrbenský vrch** („závod do vrchu“). Závodní trať je situovaná na silnici 2. třídy z Karlovic ve směru na Pustou Rudnou.

Další sportovní a rekreační aktivity

Oblast Jeseníků je svou polohou a přírodní vybaveností vhodná i pro další sportovní či rekreační aktivity. Jednou z oblastí těchto aktivit jsou „psí sporty“ jako je např. **dogtrekking**⁶, **mushing**⁷. V zájmovém území není pořádán žádný organizovaný závod pro tyto sporty. V části Jeseníků spadající do Olomouckého kraje se pravidelně pořádají akce tohoto typu (např. „Stopou strejdy Šeráky“ se startem v obci Lipová Lázně, „Stezkou vlka“ v okolí Loučné nad Desnou, Pohár lady Bright Magadan v závodech psích spřežení Bystřec - Červenohorské sedlo v Bělé pod Pradědem, Závody psích spřežení Hanušovice). Dalším „psím sportem“ provozovaným v zájmovém území jsou **terénní dostihy chrtů** (coursing). Jsou pořádány v areálu Jezdecké školy Amír v Rudné pod Pradědem a jsou to jediné závody tohoto druhu v České republice.

⁶ Dogtrekking je kynologický vytrvalostní sport, při němž jsou překonávány mimořádné vzdálenosti v časovém limitu.

⁷ Mushing je zimní obdobou dogtrekkingu, aneb jízda se psím spřežením.

Tabulka 5.15.2: Možnosti a známé záměry v ostatních odvětvích rekreace v zájmovém území

Jiné*		
obec	možnosti	
Brantice	sportovní areál s tenisovými kurty.	-
Bruntál	Tenisový areál	5 antukových kurtů. V odpoledních hodinách je přímo v areálu k dispozici bufet k občerstvení i posezení, zázemí šaten, sociální zařízení.
Bruntál	Bowling ve Společenském domě	-
Březová	Myslivecké sdružení Mokřiny Březová	-
Dolní Životice	Myslivecké sdružení Kapalice	-
Hladké Životice	Myslivecké sdružení Hladké Životice	-
Karlova Studánka	Tenisové kurty	3 kurty s antukovým povrchem, 1 kurt s umělým povrchem.
Karlovice	Penzion Schaumannův Dvůr, s.r.o. .	výchozí bod pro dovolenou spojenou s rybařením.
Lipová Lázně,	Dogtrekking „Stezkou vlka“	-
Lomnice	Rybářství Tylov	pstruhařství chová lososovité ryby
Mikroregion Slezská Harta	Myslivecké sdružení Slezská Harta	-
Osoblaha	Tenisové kurty	V obci je silná rovněž tenisová základna, přičemž kvalitní tenisové kurty včetně cvičné stěny jsou k dispozici i ostatním návštěvníkům, kteří do Osoblahy zavítají.
Roudno	Rybářský dům ČRS	půjčovna loděk, prodej povolenek, lov na přehradě Slezská Harta, která je bohatě zarybněným rybářským revírem.
Rudná pod Pradědem	terénní dostihy chrtů Jezdecké školy Amír	-
Rýmařov	Myslivecké sdružení Rýmařov	-
Václavov u Bruntálu	In-line dráha	dlouhá zhruba 310 m.
Vrbno pod Pradědem	Tenisové kurty	4 antukové kurty, 1 kurt s umělým povrchem. Sociální zařízení.
Vrbno pod Pradědem	Pstruhařství – Rybářská bašta	chov lososovitých ryb, v současné době je zde odchovávána násada a tržní ryba pstruha amerického duhového
Záměry – jiné**		
obec	záměr	stav
Břidličná	úprava tábořiště u Břidlicových jezírek	ÚPD
Břidličná	oprava sportoviště	ÚPD
Dlouhá Stráň	Revitalizace víceúčelového sportoviště	projekt byl částečně již realizován
Dolní Moravice	multifunkční hřiště	ÚPD
Dolní Moravice	sportovní rekreační komplex	ÚPD
Dolní Moravice	propojení il-line a cyklo trasy	ÚPD
Hošťálkovy	navrženo vybudování víceúčelové plochy pro sportovní a rekreační využití s vodní nádrží určenou pro chov ryb a sportovní rybaření	ÚPD
Karlova Studánka	Sportovní centrum	projekt se připravuje, hledají se finanční zdroje

Záměry – jiné		
Lomnice	víceúčelové hřiště	ÚPD
Lomnice u Rýmařova	Odbahnění a revitalizace rybníku Tylov	čeká se na projektovou dokumentaci
Malá Morávka	in-line dráha	ÚPD
Malá Morávka	víceúčelová sportovní hala	ÚPD
Malá Štáhle	in-line trasa	ÚPD
Rázová	víceúčelové sportovní zařízení	byla podána žádost o dotace
Rýmařov	multifunkční hřiště na sídlišti Dukelská	ÚPD
Rýmařov	zastřešení zimního stadionu	ÚPD
Tvrdkov	víceúčelové hřiště	ÚPD

Zdroj: * místní šetření.

**Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

5.16 SWOT analýza turistického potenciálu oblasti

Pro celkové zhodnocení území z hlediska turistického využití dle jednotlivých odvětví byla použita SWOT analýza.

Tabulka 5.16.1: SWOT analýza zájmového území

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Kvalitní přírodní podmínky a zchovalá příroda je atraktivní pro všechny typy rekreačních aktivit, zejména pro sjezdové a běžecké lyžování, pěší turistiku, cykloturistiku, agroturistiku, mototurismus, rybářství, myslivost.</p> <p>Hustá síť pěších i cyklistických tras, které propojují jak přírodní, tak i kulturní rekreační atraktivity.</p> <p>Každoroční pořádání různých akcí, jako např. cyklistických závodů a seriálů, terénních dostihů chrtů (jako jediný závod tohoto typu v ČR), Slavností Lapků z Drakova.</p> <p>Existence většího počtu zařízení umožňujících jezdecký sport a hipoturistiku, např. jezdecké školy, rodinné farmy, dostihové centrum.</p> <p>Hustá síť upravovaných běžeckých tras v podhorské a horské oblasti, zejména na území obcí Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Karlova Studánka, Andělská Hora, Malá Morávka, Světlá Hora, Rudná pod Pradědem, Stará Ves, Dolní Moravice, Václavov u Bruntálu, Horní Město, Rýmařov, Tvrdkov a Břidličná.</p> <p>Dostatek infrastruktury a vhodné klimatické podmínky pro sjezdové lyžování, zejména ve střediscích rekreace.</p> <p>Výskyt minerálních pramenů zejména v Karlově Studánce, dále také v Bílém Potoku u Vrbna p. Pradědem, v Ludvíkově, Branticích, Lichnově, Karlově Pláni (obec Nová Pláň), Slezských Pavlovicích a v Zátoru.</p> <p>Existence významného lázeňského střediska Lázně Karlova Studánka a dalších zařízení poskytujících služby wellness v celém území.</p> <p>Existence naučných stezek v rekreačních střediscích a výukových programů zejména pro školy v přírodě</p>	<p>Absence zelených stezek (greenways), které by byly uvedeny v mezinárodní databázi těchto stezek.</p> <p>Absence bezpečných cyklostezek vedených po trase souběžně s motorovou dopravou. Absence stezek EuroVelo, které by byly uvedeny v mezinárodní databázi těchto stezek.</p> <p>Malé množství poskytovatelů cyklistických servisních služeb, kteří nedokáží rovnoměrně pokrýt celé území.</p> <p>Absence většího počtu vodních toků vhodných pro vodáctví a vodní turistiku. Existující vodácké trasy sjízdné pouze sezónně během jarního tání.</p> <p>Nepříliš vhodné klimatické podmínky k provozování vodních sportů (chladné počasí, malý počet slunečných dnů).</p> <p>Absence upravovaných tras pro běžecké lyžování, zejména v severní a východní části území.</p> <p>Neprovázanost, nespolupráce jednotlivých poskytovatelů v lyžařských střediscích a areálech.</p> <p>Nedostačující kapacity rekreačních atraktivit, ubytovacích a stravovacích zařízení a infrastruktury statické dopravy, zejména ve střediscích sjezdového lyžování.</p> <p>Absence potřebné infrastruktury pro sportovní létání v celém zájmovém území a určitá plytkost území (chybí ostré svahy s dostatečným převýšením), což umožňuje využitelnost území pouze pro zkušené provozovatele sportovního létání (zejména rogalového a paraglidingového).</p> <p>Malý počet naučných stezek v celém zájmovém území, s výjimkou rekreačních středisek.</p> <p>Existence malého množství subjektů poskytujících služby agroturistiky.</p>

<p>v jednotlivých rekreačních střediscích.</p> <p>Vodní plocha s potenciálem pro vodní sporty (Slezská Harta).</p> <p>Existence významných areálů pro adrenalinové aktivity (adrenalinové parky).</p>	<p>Nízké povědomí veřejnosti o možnostech provozování adrenalinových sportů v zájmové oblasti.</p> <p>Nízká nabídka luxusních rekreačních služeb, která by přilákala potenciální návštěvníky z vyšších příjmových skupin.</p> <p>Malá nabídka konferenčních prostor s dostatečným vybavením.</p>
Příležitosti	Ohrožení
<p>Rozvoj přeshraniční spolupráce a nabídky služeb pro občany Polska může pozitivně ovlivnit ekonomickou situaci oblasti.</p> <p>Vybudování greenways může přilákat do zájmového území nové návštěvníky, domácí i zahraniční.</p> <p>Zvýšení propagace cyklistických závodů a seriálů může přilákat další návštěvníky do zájmového území.</p> <p>Posílení napojení místních a regionálních tras na stezky EuroVelo procházející v blízkosti zájmového území by mohlo přilákat další návštěvníky do zájmového území.</p> <p>Vhodná oblast pro vybudování značených koňských stezek, zejména z důvodu kvalitních přírodních podmínek a většího množství subjektů zabývajících se jezdeckým a hipoturistikou (potenciální stanice koňských stezek).</p> <p>Využití potenciálu Slezské Harty k provozování různých vodních a adrenalinových sportů může zvýšit návštěvnost v této oblasti.</p> <p>Vybudováním nových tras pro běžecké lyžování v oblastech, kde dosud tyto trasy nejsou, může dojít k přilákání nových návštěvníků do zájmového území.</p> <p>Dostatečná návštěvnost zvyšuje příliv finančních prostředků do rekreačních středisek v zájmovém území, zejména od zahraničních návštěvníků.</p> <p>Vybudování potřebné infrastruktury pro paragliding a rogalové létání může zvýšit atraktivitu území pro provozovatele tohoto typu sportu.</p> <p>Využití kulturních a přírodních atraktivit zájmového území k vytvoření dalších naučných stezek.</p> <p>Zvýšení využití potenciálu oblasti pro agroturistiku může příznivě ovlivnit rozvoj celého zájmového území.</p> <p>Existence vhodných rovinatých ploch pro vybudování golfových hřišť. Vybudování golfových areálů může přilákat návštěvníky hrající golf z vyšších příjmových skupin.</p> <p>Rozšíření nabídky konferenčních prostor umožní konání většího počtu konferencí, což představuje příliv finančních prostředků do zájmového území.</p> <p>Využití potenciálu elektřinou poháněných motokol pro seniory při dostatečném pokrytí území nabíjecími stanicemi.</p> <p>Rozvoj netradičních sportovních odvětví (vybudováním infrastruktury, pořádáním závodů, či jiných akcí apod.), jako např. geocaching, dogtrekking, adrenalinové vodní sporty, může přilákat nové návštěvníky do oblasti.</p>	<p>Vyšší frekvence turistů v atraktivních částech území (zejména na frekventovaných trasách), může mít negativní vliv na přírodní prostředí, zejména v oblastech se zvýšeným stupněm ochrany přírody a krajiny (zejména odpad, možný negativní vliv na místní přírodní ekosystém).</p> <p>Možný konflikt pěších turistů a cyklistů na souběžných částech tras.</p> <p>Nárůst motorové dopravy i na vedlejších silnicích II. a III. třídy může ohrozit cyklisty na souběžně vedených trasách.</p> <p>Riziko znečištění povrchových vod nárůstem počtu objektů rodinné rekreace.</p> <p>V případě vybudování golfových areálů může dojít k jejich nevyužití z důvodu absence doprovodných luxusních rekreačních služeb.</p> <p>Při neuváženém rozvoji všech zmíněných aktivit, zejména motorismu, může dojít k negativním dopadům na přírodní prostředí, zejména v oblastech se zvýšenou ochranou přírody a krajiny.</p> <p>Úbytek kupní síly obyvatelstva a nezájem o dražší potraviny vyrobených na ekofarmách.</p>

6 UBYTOVACÍ KAPACITY

Pro rekreační střediska je kvalita a kapacita ubytovacích zařízení důležitou součástí součástí jejich rekreačního potenciálu. Návštěvníci považují možnosti ubytování v daném rekreačním středisku jako jeden z hlavních faktorů lokalizace jejich rekreace. Požadavky návštěvníků závisí především na jejich věku a na tom, zda sem přijeli jednotlivě nebo ve skupinách. Zcela jiné požadavky mají rodiny s dětmi, mladí návštěvníci či senioři. Výhodou rekreačního střediska je zastoupení velké nabídky typů ubytování, kdy si mohou rekreatanti zvolit ubytování dle svých finančních možností. Při vytváření ubytovacích kapacit je nutné zohlednit ráz krajiny, ve které se ubytování nachází, stejně jako poptávku turistů po ubytování v jednotlivých oblastech zájmového území.

Ubytování lze členit dle jeho charakteru na několik typů:

Hotel je ubytovací zařízení sloužící pro přechodné ubytování hostů, které má více než deset pokojů. Hostům poskytuje kromě ubytování, stravování i doplňkové služby, zábavní a společenské služby, služby obchodním cestujícím a rekreačně-sportovní služby na aktivní trávení volného času.

Garni hotel je ubytovací zařízení kategorie hotel, které poskytuje hostům rozsah služeb stanovený pro příslušnou třídu hotelu, ale s rozsahem stravování omezeným zpravidla na podávání snídaně.

Horský hotel je umístěný v horském terénu, nezřídka bez přímého napojení na silniční síť.

Wellness hotel je určen především na specifické přechodné pobyty spojené s odbornou péčí a rehabilitací hostů. Tento typ hotelu je vybaven funkčními sportovními a rekreačními zařízeními, které jsou hostům k dispozici, a nabízí i možnost racionální stravy. Jako wellness hotel lze označit pouze hotel, který splňuje požadavky nejméně třídy ***.

Lázeňský hotel je ubytovací zařízení kategorie hotel. Nachází se v místech, které mají statut lázeňského místa. Hostům poskytuje rozsah služeb stanovený pro příslušnou třídu hotelu s nabídkou léčebné péče. V lázeňském hotelu je k dispozici lékař pro hosty. Jako lázeňský hotel lze označit pouze hotel, který splňuje požadavky nejméně hotelu třídy ***.

Penzion je jednoduché ubytovací zařízení hotelového typu nejméně s pěti pokoji a nejvíce se čtyřmi stálými lůžky v pokoji. Hostům zajišťuje podávání snídaní, případně i celodenní stravu a poskytuje základní služby.

Turistická ubytovna je jednoduchý hotel s větším počtem lůžek v pokojích. Hosté mají k dispozici společná hygienická zařízení.

Kemp je ubytovací zařízení, které ve svém areálu umožňuje hostům ubytovat se ve vlastních mobilních ubytovacích zařízeních, jakými jsou zejména stan, obytný přívěs, obytný automobil, nebo v mobilních a pevných ubytovacích objektech provozovatele, např. mobilní dům, bungalov, chata nebo srub. Hostům poskytuje kromě základní hygienické vybavenosti i možnost stravování, rekreačně-sportovní, kulturně-společenskou a obchodní vybavenost v rozsahu příslušné třídy. Kemp je umístěn v přírodním prostředí s travnatými plochami, zelení a rovinatým terénem.

Ubytování v soukromí představuje ubytování hostů ve vyčleněných pokojích rodinných domů nebo poskytnutí celého objektu (rodinného domu, rekreačního domu, rodinné chalupy nebo chaty) pro tento účel. Do této kategorie ubytování patří i prázdninový byt.

Objekty rodinné (individuální) rekreace - základní právní vymezení pojmu „objekt individuální rekreace“ obsahuje Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby a též vyhláška 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. Objekt individuální rekreace je definován jako jednoduchá stavba s objemovými parametry a stavebním uspořádáním odpovídajícím požadavkům na rodinnou rekreaci. Mezi stavby pro individuální rekreaci patří následující objekty: rekreační domek, chata, rekreační chalupa, zahrádkářská chalupa apod.

Největší podíl na ubytovací kapacitě v řešeném území zaujímají oblasti Malá Morávka, která je zázemím Karlova pod Pradědem, a stejně tak i rekreačních aktivit na Pradědu. Podobně je na tom i Karlova Studánka, která navíc nabízí lázeňské služby. Naopak nejnižší podíl na ubytovací kapacitě se v současné době nachází v oblasti Slezská Harta, která může mít do budoucna vysoký rekreační potenciál.

Lůžkové kapacity v hotelech vyšší třídy se vyskytují v největší míře ve střediscích Praděd a Malá Morávka. Rekreační střediska Slezská Harta, Světlá Hora – Andělská Hora a Stará Ves nemají v této kategorii žádné ubytovací kapacity. Ve srovnání cen u jednotlivých rekreačních oblastí je nejdražší lokalitou ubytovacích zařízení oblast Hrubého Jeseníku.

6.1 Počet ubytovacích míst v hromadných zařízeních dle obcí a dle středisek rekreace

Ze srovnání celkových kapacit ubytovacích zařízení všech typů dle obcí v zájmovém území Hrubého a Nízkeho Jeseníku vyplývá, že nejvyšší počet ubytovacích kapacit (počet lůžek) je v obci Malá Morávka (3111 lůžek). Je to dáno především existencí dvou středisek rekreace na území této obce (místní části Karlov pod Pradědem a Praděd). Další obcí s vysokou kapacitou ubytování je Karlova Studánka s 990 lůžky. Ubytovací kapacity dalších obcí jsou značně různorodé. Velmi nízký počet ubytovacích kapacit se nachází v obcích Malá Štáhle, Lichnov, Zátor a Tvrdkov. Seznam všech ubytovacích zařízení je uveden v Příloze 8.

Tabulka 6.1.1: Srovnání ubytovacích kapacit dle obcí

Název obce	Celková ubytovací kapacita (počet lůžek)
Malá Morávka	3111
Karlova Studánka	990
Ludvíkov	686
Vrbno pod Pradědem	580
Dolní Moravice	554
Město Albrechtice	346
Bruntál	325
Karlovice	318
Stará Ves	289
Světlá Hora	251
Rýmařov	183
Bohušov	121
Petrovice	107
Andělská Hora	75
Holčovice	70
Lomnice	70
Osoblaha	62
Horní Město	60

Název obce	Celková ubytovací kapacita (počet lůžek)
Roudno	58
Jiříkov	52
Široká Niva	46
Velká Štáhle	46
Rudná pod Pradědem	42
Leskovec nad Moravicí	35
Jindřichov	26
Mezina	25
Nová Pláň	24
Břidličná	22
Janov	20
Třemešná	15
Tvrdkov	13
Zátor	12
Lichnov	11
Malá Štáhle	8

Ze srovnání celkového počtu ubytovacích kapacit zařízení všech typů dle jednotlivých rekreačních středisek lze vidět jasnou převahu rekreačního střediska Malá Morávka (2399 lůžek). Toto středisko je k rekreaci využíváno celoročně. V pořadí dalším střediskem s největší ubytovací kapacitou je Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov s 1034 lůžky. Naopak nejmenší počet ubytovacích kapacit se nachází v rekreační oblasti Slezská Harta (142). Tato oblast je potencionálním rekreačním střediskem pro letní rekreaci a rekreační infrastruktura v této oblasti není ještě příliš rozvinuta. Z důvodu neexistence komplexní rekreační infrastruktury je prozatím nižší návštěvnost tohoto střediska. Rozpis všech ubytovacích zařízení dle rekreačních středisek je v Příloze 9.

Tabulka 6.1.2: Srovnání ubytovacích kapacit dle rekreačních středisek

Název střediska	Celkový počet ubytovacích kapacit
Malá Morávka	2399
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov	1034
Karlova Studánka	796
Dolní Moravice	554
Praděd	512
Světlá Hora - Andělská Hora	326
Karlovice	314
Stará Ves	258
Slezská Harta	142

Kapacity ubytovacích zařízení jsou dostatečné, v případě sezónního zvýšení počtu návštěvníků může ve střediscích Malá Morávka a Praděd dojít k naplnění ubytovací kapacity.. Naopak středisko Karlova Studánka má neobsazené ubytovací kapacity.

V rekreačních střediscích Dolní Moravice, Praděd, Malá Morávka, Stará Ves, Světlá Hora – Andělská Hora a Slezská Harta jsou záměry na vybudování či dobudování ubytovacích kapacit.

Tabulka 6.1.3: Známé záměry na dobudování ubytovacích kapacit v zájmovém území

Záměry – ubytování		
obec	záměr	stav
Dolní Moravice	Penzion	ÚPD
Dolní Moravice	4 rekreační komplexy	ÚPD
Dolní Moravice	Rekonstrukce penzionu	ÚPD
Karlova Studánka	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní - zkvalitnění ubytovacích služeb (RS Praděd)	Vydáno stavební povolení
Malá Morávka	Stavební úpravy přístavba hotelu "Brans"	ÚPD
Malá Morávka	Nástavba restaurace Hvězda	ÚPD
Malá Morávka	Přístavba a nástavba hotelu "Sauna"	ÚPD
Malá Morávka	Rozšíření ubytovacích kapacit na chatě Sabinka	ÚPD
Mikroregion Slezská Harta	Kemp	zvažuje se možnost umístění a příprava projektu
Stará Ves	Rekonstrukce Alfrédovy chaty	ÚPD
Světlá Hora	Hotel v Suché Rudné	ÚPD

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013

6.1.1 V hotelích vyšší kategorie (***) a více)

Při srovnání ubytovacích kapacit hotelů vyšší třídy (***) a více) na základě rozdělení dle obcí, opět dosáhla největšího počtu lůžkových kapacit obec Malá Morávka. Tato obec má v kategorii Hotelů *** a Hotelů **** ubytovací kapacitu 325 lůžek. Nižší počet těchto ubytovacích kapacit se nachází v obci Dolní Moravice (300 lůžek). Obce, které nejsou v tabulce uvedeny, nemají žádné ubytovací kapacity v této kategorii ubytovacích zařízení.

Tabulka 6.1.1.1: Srovnání kapacit hotelů vyšší třídy dle obcí

Název střediska	Ubytovací kapacit (počet lůžek)
Malá Morávka	
Hotel Kamzík	155
Hotel Ovčárna	125
Hotel Figura	45
Celkem	325
Dolní Moravice	
Hotel Avalanche	300
Celkem	300
Bruntál	
Hotel Slezan	126
Hotel Montenegro	66
Hotel Hvězda	22
Celkem	214
Karlova Studánka	
Sporthotel Kurzovní	140
Hotel Džbán	70
Celkem	210
Vrbno pod Pradědem	
Horský hotel Vidly	50
Centrum Stone - Hotel Sport	43
Parkhotel Garni	24
Celkem	117

Název střediska	Ubytovací kapacit (počet lůžek)
Rýmařov	
Hotel Slunce	46
Hotel Pivovar Excelent	45
Celkem	91
Ludvíkov	
Hotel Singer	55
Celkem	55
Karlovice	
Hotel Hubert	40
Celkem	40

Ze srovnání lůžkových kapacit u hotelů vyšší třídy dle rekreačních středisek vyplývá, že největší počet hotelů vyšší třídy a tudíž i s nejvyšší lůžkovou kapacitou se nachází v rekreačním středisku Praděd. Největší podíl na této ubytovací kapacitě zastává Sporthotel Kurzovní (310 lůžek). Další v pořadí je rekreační středisko Dolní Moravice, u kterého lůžkovou kapacitu v zařízeních vyšší třídy zabezpečuje jedno ubytovací zařízení a to Hotel Avalanche (kapacita 300 lůžek). Rekreační střediska Slezská Harta, Světlá Hora – Andělská Hora a Stará Ves nemají žádné ubytovací kapacity z kategorie hotelů vyšší třídy.

Tabulka 6.1.1.2: Srovnání kapacit hotelů vyšší třídy dle středisek rekreace

Název střediska	Ubytovací kapacit (počet lůžek)
Praděd	
Sporthotel Kurzovní	140
Hotel Ovčárna	125
Hotel Figura	45
Celkem	310
Dolní Moravice	
Hotel Avalanche	300
Celkem	300
Karlovice	
Hotel Slezan	126
Hotel Hubert	40
Celkem	166
Malá Morávka	
Hotel Kamzík	155
Celkem	155
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov	
Hotel Singer	55
Parkhotel Garni	24
Celkem	79
Karlova Studánka	
Hotel Džbán	70
Celkem	70
Stará Ves	
Celkem	0

Název střediska	Ubytovací kapacit (počet lůžek)
Světlá Hora - Andělská Hora	
Celkem	0
Slezská Harta	
Celkem	0

6.1.2 Počet ubytovacích míst v kempech a turistických ubytovnách

Srovnání ubytovacích kapacit v zařízeních typu penziony, hotely nižší kategorie (do **), turistické ubytovny a kempy dle jednotlivých obcí se do jisté míry odvíjí také od velikosti dané obce. V popředí, jako ve všech kategoriích je stále obec Malá Morávka, ve které je největší počet ubytovacích zařízení tohoto typu s celkovou kapacitou 3692 lůžek. Další v pořadí je Karlova Studánka s 1032 lůžky. Naopak mezi obce s malým počtem ubytování patří obce spadající pod rekreační středisko Slezská Harta (Roudno 58 lůžek, Mezina 25 lůžek, Nová Pláň 24 lůžek). Zcela minimální množství ubytovacích kapacit v zařízeních tohoto typu je v obci Malá Štáhle (8 lůžek).

Tabulka 6.1.2.1: Srovnání kapacit penzionů, hotelů nižší kategorie, turistické ubytovny a kempů dle obcí.

Název obce	Celková ubytovací kapacita (počet lůžek)
Malá Morávka	3692
Karlova Studánka	1032
Vrbno pod Pradědem	719
Ludvíkov	600
Dolní Moravice	594
Stará Ves	432
Bruntál	401
Karlovice	372
Světlá Hora	347
Město Albrechtice	346
Rýmařov	183
Bohušov	121
Petrovice	107
Horní Město	89
Andělská Hora	87
Holčovice	87
Lomnice	70
Velká Štáhle	66
Osoblaha	62
Roudno	58
Jiříkov	52
Leskovec nad Moravicí	48
Široká Niva	46
Rudná pod Pradědem	42
Jindřichov	26
Mezina	25
Nová Pláň	24
Břidličná	22
Janov	20

Název obce	Celková ubytovací kapacita (počet lůžek)
Třemešná	15
Tvrdkov	13
Zátor	12
Lichnov	11
Malá Štáhle	8

Při komparaci kapacit ubytovacích zařízení typu penziony, hotely nižší kategorie (do **), turistické ubytovny a kempy dle středisek rekreace je zřetelně vidět převaha rekreačního střediska Malá Morávka s 1735 lůžky. Další v pořadí je Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov s ubytovací kapacitou 817 lůžek. Naopak nejmenší počet lůžek v zařízeních tohoto typu se nachází v rekreačním středisku Praděd (70 lůžek). Toto rekreační středisko však netrpí nedostatkem ubytovacích, ale spíše u něj převažuje možnost ubytování v hotelech vyšší třídy.

Tabulka 6.1.2.2: Srovnání kapacit penzionů, hotelů nižší kategorie, turistických ubytoven a kempů dle středisek rekreace.

Název střediska rekreace	Celková ubytovací kapacita (počet lůžek)
Malá Morávka	1735
Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov	817
Světlá Hora – Andělská Hora	320
Stará Ves	265
Karlovice	248
Dolní Moravice	225
Karlova Studánka	175
Slezská Harta	129
Praděd	70

6.2 Průměrné ceny za ubytování

Pro rozvoj rekreačního potenciálu zájmového území je jedním ze stěžejních faktorů, kolik finančních prostředků do něj přinesou návštěvníci v rámci cestovního ruchu. Největší část těchto finančních prostředků tvoří náklady návštěvníků na ubytování. Průměrné ceny za ubytování za osobu na noc se v zájmovém území značně liší.

Následující tabulky uvádí průměrné ceny za ubytování na osobu za noc v jednotlivých typech ubytovacích zařízení - hotel vyšší kategorie (*** a více), hotel nižší kategorie (do **), penzion. Průměrné ceny jsou vyjádřeny za jednotlivá střediska rekreace a oblasti mimo tato střediska (v členění Nízký Jeseník, Hrubý Jeseník, Osoblažsko).

V tabulce 6.2.1 je provedeno srovnání průměrných cen za ubytování na noc v jednotlivých typech ubytovacích zařízení dle středisek rekreace. Ne u všech rekreačních středisek, jsou zastoupeny všechny typy ubytování. Především se vyskytuje velmi málo hotelů vyšší třídy. Nejméně vybavenou rekreační oblastí je Slezská Harta a stejně tak rekreační středisko Stará Ves. Nejvyšší průměrná cena v kategorii penzionů je v rekreační oblasti Karlovice (300 Kč/os./noc). Průměrné ceny u všech rekreačních středisek jsou na velmi podobné úrovni, mezi středisky tudíž neexistují v cenách za ubytování markantní rozdíly. Nejmenší průměrnou cenu má ubytování v penzionech v Karlově Studánce (167,66 Kč/os./noc). V kategorii hotelů vyšší třídy se mezi nejdražší řadí rekreační oblast Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov (897,50 Kč/os./noc). Další výrazně dražší rekreační oblastí pro ubytování v hotelech vyšší kategorie je středisko Dolní Moravice (800 Kč/os./noc). V průměru se ceny za ubytování v hotelech vyšší

třídy, pohybuje okolo 550 Kč. V kategorii hotelů nižší třídy se průměrná cena dosti liší. Nejdražší ubytování v této kategorii se nachází v rekreační oblasti Karlovice (790 Kč/os./noc), naopak nejlevnější ubytování je možno nalézt v rekreační oblasti Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov (250 Kč/os./noc).

Tabulka 6.2.1: Průměrné ceny za ubytování za noc v jednotlivých typech ubytovacích zařízení dle středisek rekreace

Rekreační středisko	HOTEL NIŽŠÍ KAT. (* a **)	HOTEL VYŠŠÍ KAT. (** a ***)	PENZION
	ubyt./noc Kč	ubyt./noc Kč	ubyt./noc Kč
Praděd	500,00	542,50	250,00
Dolní Moravice	-	800,00	276,66
Karlovice	790,00	605,00	300,00
Malá Morávka	423,33	550,00	218,75
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov	250,00	897,50	266,66
Karlova Studánka	-	550,00	167,66
Světlá Hora - Andělská Hora	345,00	-	263,33
Slezská Harta	-	-	275,00
Stará ves	-	-	233,33

Pozn.: U neuváděných údajů nejsou v daných střediscích ubytovací zařízení daného typu.

Při srovnání cen u jednotlivých rekreačních oblastí, které nespádaly do vymezených středisek rekreace, jsou ceny standardně nejvyšší u hotelů vyšší třídy (viz tab. 6.2.2). Nejdražší lokalitou u tohoto typu ubytovacích zařízení je oblast Hrubého Jeseníku (586,67 Kč/os./noc). V kategorii hotelů nižší třídy je dražší lokalita Osoblažsko, kdy průměrně stojí noc v hotelu nižší třídy 353,33 Kč/os./noc. V oblasti Nížkého Jeseníku není žádný hotel nižší třídy, který by již nebyl zařazen do vymezeného rekreačního střediska, stejně tak v případě hotelů vyšší třídy v oblasti Osoblažska. V kategorii penzionů, které nespádají do vymezených středisek rekreace, je nejdražší lokalitou oblast Hrubého Jeseníku (286,67 Kč/os./noc).

Tabulka 6.2.2: Průměrné ceny za ubytování za noc v jednotlivých typech ubytovacích zařízení v oblastech zájmového území mimo střediska rekreace

Lokalita	HOTEL NIŽŠÍ KAT. (* a **)	HOTEL VYŠŠÍ KAT. (** a ***)	PENZION
	ubyt./noc Kč	ubyt./noc Kč	ubyt./noc Kč
HRUBÝ JESENÍK	250,00	586,67	286,67
NÍŽKÝ JESENÍK	-	531,67	282,50
OSOBLAŽSKO	353,33	-	265,00

Pozn.: U neuváděných údajů nejsou v daných střediscích ubytovací zařízení daného typu.

7 NÁVŠTĚVNÍCI

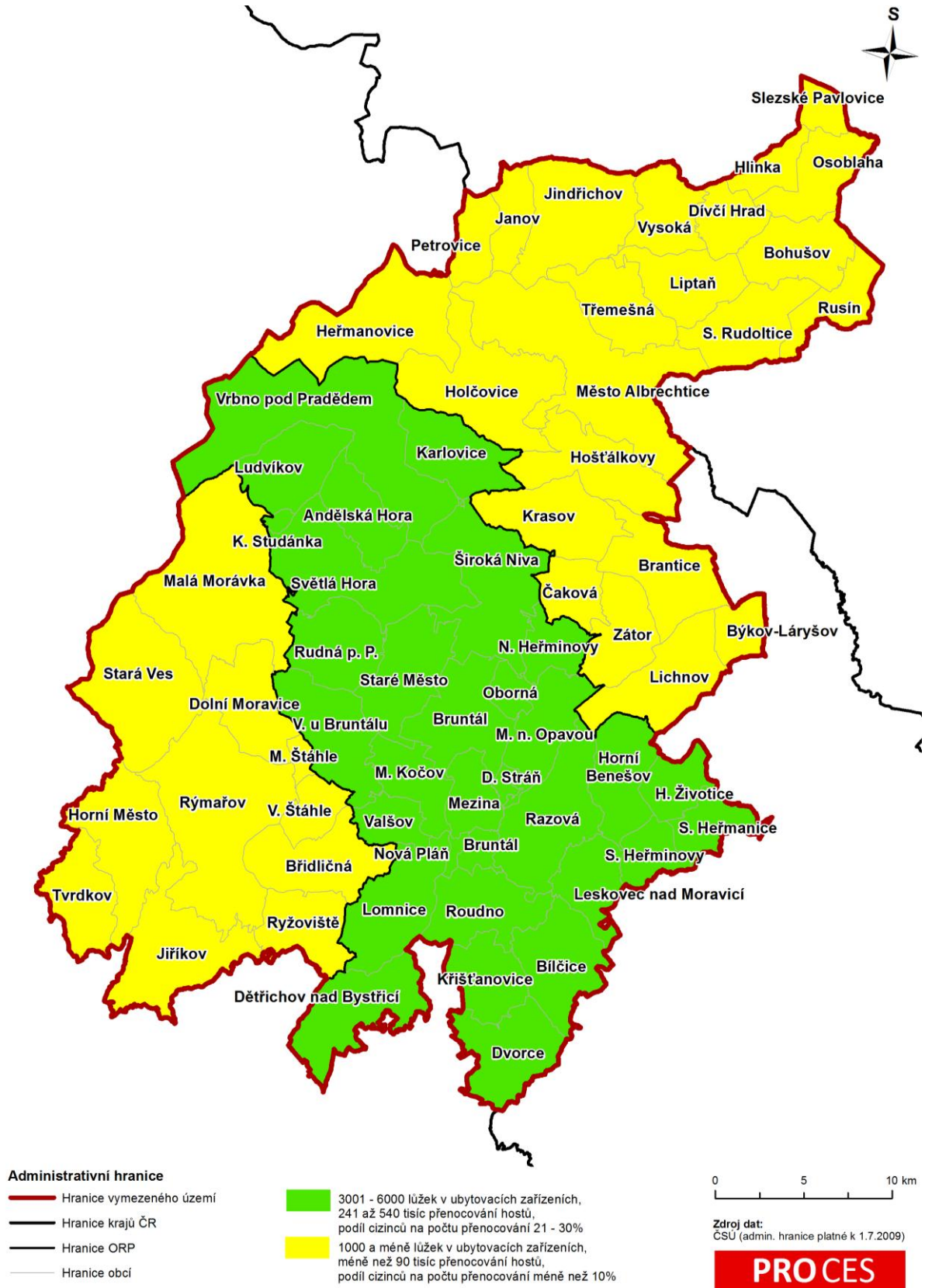
Struktura a počet návštěvníků rekreačních středisek jsou určujícím faktorem pro další vývoj střediska v oblasti cestovního ruchu, stejně jako pro hospodářskou situaci ve středisku i jednotlivých obcích. Velký počet návštěvníků přináší větší přínos finančních prostředků do oblasti, zároveň však zvýšené požadavky na rekreační infrastrukturu, zejména ubytovací, stravovací a parkovací kapacity.

Požadavky na rekreační infrastrukturu se liší v závislosti na jednotlivých typech návštěvníků. Jiné nároky mají rodiny s dětmi, senioři či skupiny mladých lidí.

Mezi jednotlivými lokalitami v oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje jsou značné rozdíly z hlediska frekvence návštěvnosti. Data vypovídající o počtu lůžek, přenocovaných hostů a podílu cizinců na přenocovaných hostech za jednotlivé ORP v zájmovém území, jsou přehledně ilustrována v mapě 7.1.

ORP Krnov a ORP Rýmařov patří mezi oblasti s 1000 a méně lůžek v ubytovacích zařízeních, s počtem přenocovaných hostů do 90 tis. a podílem zahraničních turistů méně než 10 % na celkově přenocovaných hostech. Oproti tomu ORP Bruntál patří k oblastem s 3001 – 6000 lůžky v ubytovacích zařízeních, s počtem přenocovaných hostů 241 – 540 tis. a podílem zahraničních turistů 21 – 30 % na všech přenocovaných hostech.

Mapa 7.1: Turistický význam území z hlediska jeho ubytovací infrastruktury a návštěvnosti

7.1 Návštěvnost území dle typu návštěvníků

V řešeném území se ukázalo, že rekreační středisko Karlova Studánka je v největší míře navštěvováno rodinami s dětmi, staršími návštěvníky (nad 55 let) a seniory, mladí návštěvníci ve věku 20 – 30 let, si toto středisko nevybírají. Naopak středisko Vrbno pod Pradědem je v nejmenší míře navštěvováno rodinami s dětmi, ale je preferováno jako druhé nejnavštěvovanější místo u skupin mladých návštěvníků ve věku 20 – 30 let (páry, jednotlivci, skupiny přátel), starších návštěvníků (nad 55 let) a seniorů. Rekreační středisko Praděd je nejnavštěvovanější destinací mladých návštěvníků ve věku 20 – 30 let, ale není vyhledávaným místem pro rodiny s dětmi, starší návštěvníky (nad 55 let) a seniory.

• Rodiny s dětmi

Rodiny s dětmi tvoří početnou skupinu návštěvníků v zájmovém území. Tvoří něco přes pětinu všech návštěvníků (viz kap. 13.3). V zájmovém území existují lokality, které rodiče s dětmi vyhledávají častěji, tzn. podíl návštěvníků této kategorie je v daných lokalitách vyšší než jinde. Jedná se zejména o místa s vyhovující rekreační infrastrukturou, jako je ubytování s atraktivitami pro děti (dětská hřiště, vnitřní bazén, lanové centrum atd.), či v blízkosti lyžařských škol v zimním období.

Zvláštní kategorii tvoří také zařízení specializovaná na pobyt dětských kolektivů. Jedná se především o pořádané školky a školy v přírodě, lyžařské výcviky apod. Takovéto pobyty nabízí více než polovina ubytovatelů v zájmovém území. U zařízení tohoto typu tvoří dětské kolektivy převážnou část návštěvníků (např. Horská chata Soliter v Malé Morávce uvedla 85 % dětských kolektivů ze všech ubytovaných návštěvníků).

Z hlediska jednotlivých středisek rekreace z dotazníkového šetření ubytovatelů vyplynulo, že rodiny s dětmi tvoří největší podíl ve střediscích Karlova Studánka (27,3 % celkové návštěvnosti) a Světlá Hora – Andělská Hora (25 % návštěvníků). Naopak nejmenší podíl těchto návštěvníků je ve středisku Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov (necelých 12 % celkové návštěvnosti).

Tabulka 7.1.1: Podíl rodin s dětmi na celkové návštěvnosti rekreačních středisek

Rekreační středisko	Podíl na celkové návštěvnosti (%)
	Rodiny s dětmi
Karlova Studánka	27,3
Světlá Hora/Andělská Hora	25,0
Slezská Harta	22,2
Malá Morávka	18,4
Praděd	18,2
Karlovice	16,7
Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov	11,8

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

• Mladí 20 – 30 let (páry, jednotlivci, skupiny přátel)

Mladí ve věku 20 – 30 let tvoří cca 30 % návštěvníků zájmového území (v některých lokalitách až 50 %, viz kap. 13.2 a 13.3). Nejčastějšími návštěvníky ve věkové skupině mezi 20 a 30 lety jsou páry a skupiny přátel. U této kategorii návštěvníků však velmi záleží na počtu lůžek v pokojích v jednotlivých ubytovacích zařízeních. Někteří ubytovatelé nabízejí vícelůžkové pokoje, tento typ ubytování vyhledávají skupiny návštěvníků. Naopa dvoulůžkové pokoje preferují především páry. Ubytování jednotlivců není příliš časté, většina návštěvníků preferuje rekreaci ve 2 a více lidech.

Ve věkové skupině 20 – 30 let má dle dotazníkového šetření ubytovatelů (viz kap. 13.2) největší podíl návštěvníků středisko Praděd (54,6 % celkové návštěvnosti tohoto střediska) a středisko Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov (necelých 53 % celkové návštěvnosti tohoto střediska), přičemž největší část tvořily páry bez dětí a skupiny turistů. Naopak nejmenší podíl mladých návštěvníků mají střediska Slezská Harta (36,4 % návštěvníků) a Karlova Studánka (40,7 % návštěvníků).

Tabulka 7.1.2: Podíl mladých (20 – 30 let) na celkové návštěvnosti rekreačních středisek

Rekreační středisko	Podíl na celkové návštěvnosti (%)			
	Mladí 20 - 30 let celkem*	Páry bez dětí	Skupiny turistů	Turisté jednotlivci
Praděd	54,6	18,2	18,2	18,2
Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov	52,9	23,5	17,6	11,8
Karlovice	50,1	16,7	16,7	16,7
Světlá Hora/Andělská Hora	50,0	12,5	25,0	12,5
Malá Morávka	46,9	14,3	16,3	16,3
Slezská Harta	40,7	14,8	11,1	14,8
Karlova Studánka	36,4	18,2	9,1	9,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

* Do skupiny „mladí 20 – 30 let“ nejsou započítávány rodiny s dětmi, které tvoří samostatnou kategorii.

- **Starší návštěvníci bez dětí (nad 55 let), senioři**

Kategorie starších návštěvníků tvoří cca 20 % návštěvníků zájmového území (viz kap. 13.2). U této věkové kategorie záleží na vybavení ubytovacího zařízení a souvisejících službách. V některých lokalitách proto tvoří podíl seniorů až 40 %, naopak v jiných pouze 10 % z celkového počtu návštěvníků. Ve věkové skupině starších 55 let tvoří nejčastější skupinu ubytovaných stejným podílem páry a skupiny. Ubytovaní jednotlivců není ani v případě seniorů časté a většina návštěvníků dává přednost rekreaci ve 2 a více lidech.

Dle dotazníkového šetření ubytovatelů v zájmovém území (viz kap. 13.2) je největší podíl starších návštěvníků ve střediscích Karlova Studánka (36,5 % z celkové návštěvnosti) a Vrbno pod Pradědem (35,2 % z celkové návštěvnosti), přičemž ve středisku Karlova Studánka je tento podíl tvořen především návštěvníky staršími (55-64 let), kdežto u střediska Vrbno pod Pradědem jsou to především senioři (65+). Naopak nejmenší podíl starších návštěvníků mají střediska Světlá Hora – Andělská Hora (25 % návštěvníků) a Praděd (27,2 % návštěvníků).

Tabulka 7.1.3: Podíl starších návštěvníků (55 let – 64 let) a seniorů (65+) na celkové návštěvnosti rekreačních středisek

Rekreační středisko	Podíl na celkové návštěvnosti (%)		
	Starší návštěvníci (nad 55 let) a senioři celkem	Starší návštěvníci (nad 55 let)	Senioři
Karlova Studánka	36,4	27,3	9,1
Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov	35,2	17,6	17,6
Karlovice	33,4	16,7	16,7
Malá Morávka	30,6	16,3	14,3
Slezská Harta	29,6	14,8	14,8
Praděd	27,2	13,6	13,6
Světlá Hora/Andělská Hora	25,0	12,5	12,5

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

7.2 Návštěvnost dle místa původu (kraj, ČR, zahraničí)

Většinu návštěvníků zkoumaného území tvoří dle dotazníkového šetření ubytovatelů (viz kap. 13.2) lidé české národnosti, především návštěvníci ze Slezska a severní Moravy, méně pak návštěvníci z jiných částí republiky. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Poláci, dále pak Slovinci a Němci. Dalšími zahraničními návštěvníky byli uváděni např. Holanďané.

Tabulka 7.2.1: Struktura návštěvníků dle národnosti

Národnost	Procenta kladných odpovědí
Česká	77,6
Polská	59,2
Slovenská	38,8
Německá	36,7
Jiná	34,7

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Zkuste prosím přibližně vyjádřit, jaké národnosti jsou Vaši klienti.

V rámci monitoringu návštěvníků, které provádělo České centrum cestovního ruchu (ČCCR – Czech Tourism) v letech 2005-2007, bylo realizováno šetření pro celou tehdejší turistickou oblast Jeseníků. Z porovnání návštěvnosti území dle okresu bydliště návštěvníků vyplynulo, že nejvíce návštěvníků tvořili obyvatelé sousedních okresů. Ze vzdálenějších okresů nejvíce návštěvníků přijíždělo z okresů Praha, Brno, Olomouc a Ostrava.

Tabulka 7.2.2: Struktura návštěvníků turistické oblasti Jeseníky dle okresů

Okres původu	Podíl na celkové návštěvnosti (%)		
	Turistická oblast Jeseníky	Turistický region Severní Morava a Slezsko	ČR
Bruntál	12,16	4,40	0,96
Šumperk	8,16	1,87	0,66
Opava	7,20	10,19	1,55
Olomouc	7,03	2,85	1,67
Jeseník	6,02	1,42	0,69
Tachov	5,46	1,40	1,11
Brno - město	5,06	2,76	3,19
Ostrava - město	4,33	7,28	1,59

Okres původu	Podíl na celkové návštěvnosti (%)	Okres původu	Podíl na celkové návštěvnosti (%)
Karlovy Vary	4,28		0,99
Praha	4,22		3,03
Louny	2,42		3,41
Prostějov	2,42		1,56
Hradec Králové	1,97		1,41
Chomutov	1,80		2,15
Karviná	1,69		8,66
Nový Jičín	1,58		8,35
Liberec	1,18		0,40
Pardubice	1,18		0,53
Pelhřimov	1,13		1,38
Náchod	1,13		2,44
Ústí nad Orlicí	1,07		0,29
Zlín	1,07		1,71
Frydek - Místek	1,07		8,55
Blansko	1,01		0,74
Přerov	0,96		1,78
Kroměříž	0,84		0,77
Hodonín	0,79		0,60
Uherské Hradiště	0,79		0,91
Plzeň - jih	0,68		0,19
Teplice	0,68		0,29
Jičín	0,68		0,33%
Litoměřice	0,62		2,48
Plzeň - město	0,56		0,42
Jihlava	0,56		0,68
Tábor	0,51		0,39
Svitavy	0,51		0,43
Třebíč	0,51		0,43
Vsetín	0,51		3,69
Vyškov	0,39		0,40
Žďár nad Sázavou	0,39		0,35
Havlíčkův Brod	0,34		0,21
Kladno	0,28		0,20
Příbram	0,28		0,25
Cheb	0,28		0,17
Rychnov n./K.	0,28		2,32
Brno - venkov	0,28		0,18
Znojmo	0,28		0,38
Ostatní	0,28		0,20
Benešov	0,23		0,18
Nymburk	0,23		0,10
Český Krumlov	0,23		0,25

Okres původu	Podíl na celkové návštěvnosti (%)	Okres původu	Podíl na celkové návštěvnosti (%)
Plzeň - sever	0,23	0,25	1,18
Břeclav	0,23	0,29	0,78
Jindřichův Hradec	0,17	0,12	0,83
Česká lípa	0,17	0,13	1,14
Jablonec n./N.	0,17	0,16	0,91
Most	0,17	0,10	0,63
Ústí nad Labem	0,17	0,18	0,92
Chrudim	0,17	0,18	1,22
Mělník	0,11	0,14	0,94
Praha - východ	0,11	0,14	1,02
Rakovník	0,11	0,10	0,53
České Budějovice	0,11	0,16	1,27
Domažlice	0,11	0,12	1,44
Trutnov	0,11	0,27	1,83
Kolín	0,06	0,17	0,82
Kutná Hora	0,06	0,08	0,81
Klatovy	0,06	0,09	0,80
Sokolov	0,06	0,15	1,15
Semily	0,06	0,18	0,95

Zdroj: Monitoring cestovního ruchu, ČCCR-CzechTourism 2005 – 2007.

8 STAVBY RODINNÉ REKREACE

Stavby pro rodinnou rekreaci definuje Prováděcí vyhláška ke stavebnímu zákonu č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území. *Stavba pro rodinnou rekreaci* může mít nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví (§ 2 písm. b výše zmíněné vyhlášky. Taková budova zpravidla není označena číslem popisným, ale číslem evidenčním.

8.1 Lokality s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci

Údaje o lokalizaci těchto budov obsahuje Registr sčítacích obvodů zpracovávaný Českým statistickým úřadem. Registr sčítacích obvodů obsahuje přímo atributy, které udávají způsob nebo typ využití budovy. Dle tohoto atributu byly vybrány budovy, které mají definovaný způsob využití jako: „Stavba pro rodinnou rekreaci (rekreační domek, chata, rekreační chalupa, zahrádkářská chata)“. V zájmovém území se jich podařilo lokalizovat **1931**. Lokalizací těchto objektů na mapovém výstupu lze identifikovat místa s vyšší koncentrací budov pro rodinnou rekreaci, za použití prostorových analýz. K identifikaci oblasti s vyšší koncentrací zkoumaných jevů, příp. objektů či jiných bodově vyjádřených prvků je vhodná analýza jádrových odhadů (Kernel).

Jádrové odhady (Kernel)

Dle ESRI (2011) jádrové odhady počítají hustotu prvků v definovaném okolí. Mezi možné využití patří zjištění hustoty domů, trestných činů, hustoty silnic a inženýrských sítí ovlivňujících město nebo území volně žijících zvířat. Při výpočtu jádrových odhadů lze využít i možností vážení určitou vlastností jako např. počet bytů v domě.

Jádrové odhady počítají hustotu bodových prvků kolem každé buňky výstupního rastru. Hodnota prvku je nejvyšší v místě bodu (události) a klesá s rostoucí vzdáleností od dané události. Využívá se zde pouze kruhové okolí. Objem pod povrchem je roven váze, která je k jednotlivým bodům se vstupních datech přiřazena (ESRI, 2011).

Horák (2011) definuje jádrové odhady jako neparametrickou metodu, protože neurčuje tvar funkční závislosti regresního vztahu, podobně jako klouzavé aritmetické průměry. Odhad intenzity prostorového bodového vzorku je velmi podobný odhadu dvojrozměrné hustoty pravděpodobnosti, a proto dvojrozměrný jádrový odhad může být snadno upraven k odhadu intenzity. Jestliže S reprezentuje obecně místo v \mathfrak{R} , a S_1, S_2, \dots, S_n místa n pozorovaných událostí, potom intenzita v bodě S označená $\lambda(s)$ může být odhadnuta jako:

$$\lambda_{\tau}(s) = \frac{1}{\delta_{\tau}(s)} \sum_{i=1}^n \frac{1}{\tau^2} k\left(\frac{s-s_i}{\tau}\right)$$

Rovnice 8.1 - Obecný tvar vzorce výpočet Kernelu (Horák, 2011)

kde k je funkce dvourozměrné hustoty pravděpodobnosti, známá jako kernel (jádro), která musí být symetrická kolem počátku. Parametr $\tau > 0$ se označuje jako šířka pásma (bandwidth) a určuje stupeň vyhlazení – v podstatě je to poloměr kruhu se středem v S , v kterém každý bod S_i významně přispívá do $\lambda_{\tau}(s)$. V praxi se optimální hodnota τ hledá zkoušením, zda výsledný obraz jádrového vyhlazení vyhovuje především z hlediska vhodného postizení variability pole. S_i zde reprezentují centroidy jednotlivých obcí, které mají přiřazenou

$$\delta_{\tau}(s) = \int_{\mathfrak{R}} \frac{1}{\tau^2} k\left(\frac{s-u}{\tau}\right) du$$

hodnotu odpovídajícího jevu (Horák, 2011). Faktor

označuje

okrajovou (hraniční) korekci – je to objem uzavřený pod kernelem se středem v S , ležící uvnitř R .

Výstupem této analýzy je rastr, v němž je hustota pro každou buňku tohoto rastru vypočítána jako součet všech hodnot překrývajících se buněk rastrů (ESRI, 2011). Dle Horák (2011) sumací příspěvků jednotlivých kernelů lze získat výsledný odhad intenzity.

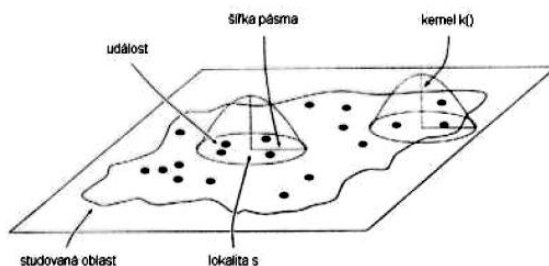
Programový produkt ArcGIS ve verzi 9. 3. poskytuje ve své nadstavbě Spatial analyst nástroj pro výpočet jádrových odhadů, který má pod názvem Kernel Density. Jádrové odhady v ArcGIS jsou založeny na kvadratickém kernelu, jehož výpočet je následující:

$$\lambda_{\tau}^l(s) = \sum_{h_i \leq \tau} \frac{3}{\pi \cdot \tau^2} \left(1 - \frac{h_i^2}{\tau^2}\right)^2$$

Rovnice 8.2 - Vzorec pro výpočet kvadratického kernelu (Horák, 2011)

kde h_i je vzdálenost mezi bodem S a místem pozorované události S_i , τ reprezentuje již zmiňovanou šířku pásma, která vyjadřuje poloměr kolem místa S . Sumace se provádí pouze pro $h_i \leq \tau$ (Horák, 2011).

Pro lepší pochopení lze kernel považovat za 3D plovoucí funkci, která postupně navštíví každý bod S jemné mřížky. Vzdálenost ke každé pozorované události S_i , která leží uvnitř zóny vlivu (vzdálenost), je změřena a přispívá k výpočtu intenzity v místě S (Horák, 2011).

Obrázek 8.1 - Princip Jádrových odhadů (Horák, 2011)

Při analýze jádrových odhadů byla nastavena šířka vyhledávacího pásma na 1000m. Výstupem byla koncentrace staveb pro rodinnou rekreaci na škále od 0 do cca. 50. Pro vymezení lokalit s vyšší koncentrací těchto budov byly vybrány oblasti s hustotou 10 a výše.

Výsledkem bylo vymezení 35 oblastí, které jsou zaznačené v následující mapě.

Detailní přehled těchto lokalit spolu s počtem objektů k rodinné rekreaci v nich je uveden v následující tabulce.

Tabulka 8.1.1: Lokality s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci

Id oblasti	Počet objektů individuální rekreace	Název obce (obcí)
LSRR 31	130	Holčovice
LSRR 27	75	Hošťálkovy
LSRR 13	74	Dolní Moravice/ Malá Morávka
LSRR 10	67	Dolní Moravice/ Malá Morávka
LSRR 3	60	Tvrdkov/ Horní Město
LSRR 11	51	Milotice na Opavou/ Zátor
LSRR 21	45	Světlá Hora/ Andělská Hora
LSRR 4	40	Valšov
LSRR 28	39	Město Albrechtice
LSRR 35	38	Tvrdkov
LSRR 25	37	Karlovice
LSRR 5	36	Horní Město
LSRR 26	35	Hošťálkovy
LSRR 34	31	Heřmanovice
LSRR 17	31	Malá Morávka
LSRR 7	29	Stará Ves
LSRR 12	28	Rudná pod Pradědem
LSRR 1	27	Jiříkov
LSRR 29	24	Město Albrechtice
LSRR 32	24	Město Albrechtice
LSRR 33	22	Město Albrechtice
LSRR 15	22	Rudná pod Pradědem/ Světlá Hora
LSRR 23	20	Karlovice/ Široká Niva
LSRR 8	19	Dolní Moravice
LSRR 6	19	Rýmařov
LSRR 20	18	Brantice
LSRR 16	18	Světlá Hora
LSRR 24	18	Ludvíkov
LSRR 22	16	Krasov
LSRR 19	15	Světlá Hora
LSRR 30	11	Město Albrechtice
LSRR 9	11	Dolní Moravice/ Václavov u Bruntálu
LSRR 14	10	Čaková
LSRR 2	8	Tvrdkov
LSRR 18	6	Široká Niva

8.2 Lokality s vyšším výskytem chatových osad

Lokalizace výskytu chatových osad vypovídá o atraktivitě území pro rodinnou rekreaci. Dá se předpokládat, že čím atraktivnější oblast bude, tím vyšší bude v dané lokalitě koncentrace výskytu chatových osad. Za *chatovou osadu* je považována lokalita s vyšší koncentrací staveb rodinné rekreace.

Při vymezení lokalit s vyšším výskytem chatových osad bylo postupováno následujícím způsobem. Okolo lokalit s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci byly vytvořeny zóny o velikosti 1000 m, což byla expertně určená vzdálenost. Po vytvoření zón byly zachovány pouze polygony ve společném rozsahu. Výsledná místa jsou tedy plochami, ve

kterých jsou do vzdálenosti 1000 m tvořeny shluky lokalit s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci.

Na základě výše uvedeného byly vymezeny lokality uvedené v následující tabulce.

Tabulka 8.2.1: Lokality v zájmovém území s vyšším výskytem chatových osad

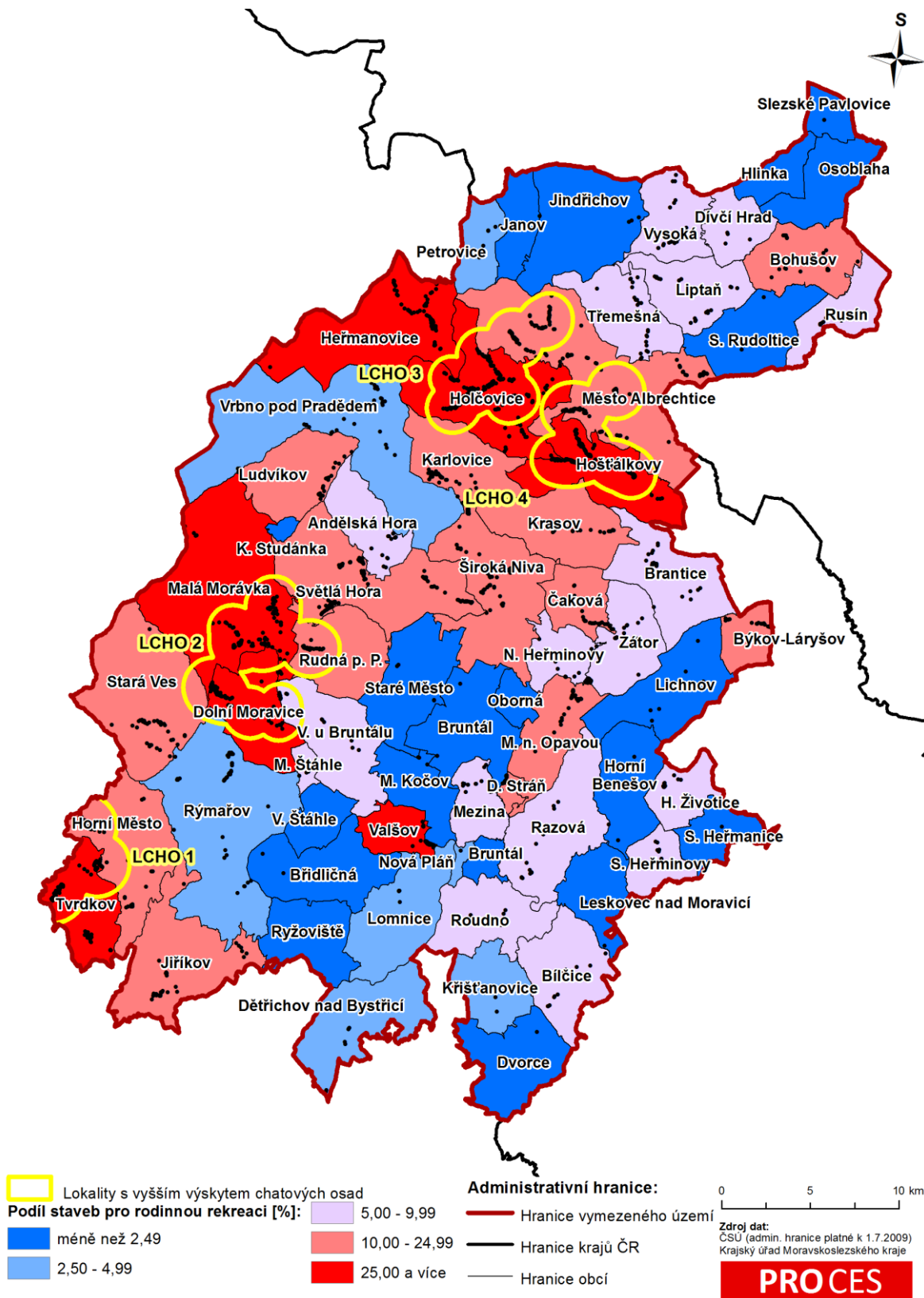
Název lokality	Počet staveb pro rodinnou rekreaci
LCHO1	139
LCHO2	267
LCHO3	212
LCHO4	191

Lokalitou s největším počtem staveb je lokalita s označením LCHO2 (267 staveb pro rodinnou rekreaci), která se nachází v oblasti obcí Dolní Moravice, Malá Morávka, Rudná pod Pradědem, Stará Ves, Světlá Hora a Václavov u Bruntálu. Lokality jsou tvořeny chatovými osadami v následujících základních sídelních jednotkách:

- LCHO1:
 - Horní Město - centrum obce, Dobřečov, Rešov, Skály.
 - Tvrdkov - centrum obce, Mirotínek, Tvrdkov.
- LCHO2:
 - Dolní Moravice - centrum obce, Horní Moravice, Nová Ves.
 - Malá Morávka - centrální obec, Karlov pod Pradědem.
 - Rudná pod Pradědem - Nová Rudná, Stará Rudná.
 - Rýmařov – Skalka.
 - Stará Ves - Žďárský Potok.
 - Světlá Hora – Podlesí.
 - Václavov u Bruntálu - Horní Václavov.
- LCHO3:
 - Heřmanovice - centrální obec.
 - Holčovice - centrální obec, Dlouhá Ves, Hejnov, Jelení, Komora, Spálené.
 - Karlovice - Zadní Ves, Adamov.
 - Město Albrechtice - Dlouhá Voda, Hynčice, Valštejn, Ztracená Voda.
- LCHO4:
 - Holčovice - centrální obec, Hejnov, Dlouhá Ves.
 - Hošťálkovy - centrální obec, Křížová, Staré Purkartice, Vráclavek.
 - Krasov - centrální obec.
 - Město Albrechtice - centrální obec, Hynčice, Linhartovy, Opavice, Burkvíz, Česká Ves, Žáry.

V některých základních sídelních jednotkách je větší počet chatových osad (oblastí s vyšší koncentrací staveb rodinné rekreace), tzn. v jedné základní sídelní jednotce jsou chatové osady spadající do dvou různých lokalit s vyšším výskytem chatových osad. Zaznačení lokalit v zájmovém území je provedeno v mapě 8.2.1.

Mapa 8.2.1: Lokality v zájmovém území s vyšším výskytem chatových osad

Celkový přehled o koncentraci staveb pro rodinnou rekreaci zájmovém území poskytuje tab. 8.2.2. Tabulka obsahuje souhrn počtu staveb pro rekreaci v zájmovém území a vyčíslení podílu staveb pro rekreaci na celkovém počtu budov, včetně souhrnů za jednotlivá území ORP. Za každé území ORP jsou uvedeny obce s nejvyšším podílem staveb pro rekreaci na

celkovém počtu budov. V celém zájmovém území je podíl staveb pro rekreaci 9,96 % z celkového počtu budov. Nejvyšší podíl je v ORP Rýmařov (12,51 %), naopak nejnižší je v ORP Bruntál (6,73 %), tzn. budovy v ORP Bruntál jsou využity zejména k rezidenčnímu bydlení, k individuální rekreaci je využita pouze velmi nízká část budov (což lze vyčíst také z výše uvedeného vymezení lokalit s vyšším výskytem chatových osad).

Tabulka 8.2.2: Podíl staveb pro rekreaci na celkovém počtu budov v zájmovém území

ORP	Název obce	Celkový počet budov	Počet staveb pro rekreaci	Podíl staveb pro rekreaci
Rýmařov	Tvrdkov	264	114	43,18
	Dolní Moravice	292	108	36,99
	Malá Morávka	478	131	27,41
	Jiříkov	212	43	20,28
	Stará Ves	324	49	15,12
	Horní Město	430	63	14,65
Celkem ORP Rýmařov		4 515	565	12,51
Krnov	Hošťálkovy	313	117	37,38
	Čaková	145	30	20,69
	Býkov-Láryšov	92	17	18,48
	Krasov	200	31	15,50
	Město Albrechtice	1 276	183	14,34
Celkem ORP Krnov		6 583	808	12,27
Bruntál	Valšov	133	45	33,83
	Světlá Hora	492	113	22,97
	Dlouhá Stráň	58	12	20,69
	Rudná pod Pradědem	163	30	18,40
	Milotice nad Opavou	203	36	17,73
	Široká Niva	318	53	16,67
	Ludvíkov	185	29	15,68
Celkem ORP Bruntál		8 295	558	6,73
Celkem zájmové území		19 393	1 931	9,96

8.3 Známé záměry na rozšiřování chatových osad

V zájmovém území je vymezen pouze jeden známý záměr pro rozšíření chatových osad (rodinné rekreace). V obci Václavov u Bruntálu je vyčleněna plocha pro individuální rekreaci, tzn. je zde záměr vytvoření chatové osady v rámci stávajícího rekreačního areálu.

Na základě Rozboru udržitelného rozvoje území ORP Krnov z roku 2011 byl spatřen potenciál v oblasti Osoblažska, kde chátrající a neobydlené domy by bylo vhodné využít k rekreační funkci (chalupaření). Slabou stránkou této příležitosti je zanedbanost obcí, péče o čistotu, údržba – vzhled obcí a špatný stav místních komunikací a veřejných prostranství. V RURÚ ORP Krnov je také zmínka o obci Dívčí Hrad, kde je záměr na rozšíření stávajícího areálu pro sport a rekreaci (v současném ÚP, je plocha navržena pro sady a zahrádkářskou osadu). Záměr na rozšíření ploch pro sport a rekreaci je v aktivní zóně stanoveného záplavového území a regionálním ÚSES. S tímto limitem je ve střetu i současný návrh využití předmětné plochy v ÚP.

9 DOPRAVNÍ DOSTUPNOST STŘEDISEK

Dopravní dostupnost je důležitým faktorem ovlivňujícím rozvojový potenciál jednotlivých středisek rekreace. Kvalita dopravní dostupnosti ovlivňuje počet návštěvníků střediska a i v případě, že středisko bude nadstandardně vybaveno rekreačními atraktivitami, ale nebude mít dobrou dopravní dostupnost, bude navštěvováno nižším počtem rekreatantů.

Dopravní dostupnost střediska rekreace lze členit dle různým parametrů. Jedním z nich je členění dle typu dopravního prostředku. V následujícím textu je zhodnocena dopravní dostupnost jednotlivých středisek hromadnou dopravou (vlakem či autobusem) a individuální dopravou (automobilovou a cyklistickou).

Při hodnocení dopravní dostupnosti hromadnou dopravou je zohledněn počet spojů a nákladovost jednotlivých způsobů veřejné dopravy. Při hodnocení dopravní dostupnosti individuální dopravou je kladen důraz na časovou dostupnost, tzn., jak rychle lze kterým úsekem projet, a jsou vytvářeny oblasti obslužnosti jednotlivých středisek rekreace.

Dále jsou jednotlivá střediska rekreace analyzována z hlediska dopravní dostupnosti ze sídelních center kraje, center okolních regionů a zahraničních center. Zde je především kladen důraz na vzdálenost sídelních center od jednotlivých středisek rekreace.

9.1 Zhodnocení dostupnosti hromadnou dopravou (vlak, autobus)

Pro zhodnocení dostupnosti středisek rekreace v oblasti Jeseníků hromadnou dopravou (vlakovými a autobusovými spoji) bylo použito vyhledávání přes Internetový jízdní řád IDOS, což je výstup Celostátního systému o jízdních řádech (CIS JŘ), který je veden z pověření Ministerstva dopravy ČR. Byly vyhledávány spoje mezi středisky rekreace (příp. obcemi, které do daného střediska spadají, pokud takových obcí bylo více) a významnými městy v okolí, které mohou být zdrojem turistů mířících do této oblasti (Olomouc, Ostrava, Opava), příp. do města, které je vstupní bránou, resp. „přestupní stanicí“ na cestě do této oblasti (Bruntál). Spoje mezi středisky a těmito městy byly vyhledávány pro všední den mezi 6. a 20. hodinou, šlo o spoje vlakové, autobusové nebo kombinace autobus/vlak. Byly vyhledávány pouze alternativy s největší frekvencí spojů.

V tabulce jsou uvedena spojení mezi střediskem, příp. obcemi spadajícími do střediska (např. dostupnost hromadnou dopravou střediska *Slezská Harta* byla řešena jako dostupnost hromadnou dopravou obcí *Valšov, Nová Pláň, Roudno, Leskovec nad Moravicí a Razová*), a vybranými městy. Pokud je na trase uvedeno více obcí než pouze cílový bod (např. *Bruntál – Ostrava*), znamená to, že u tohoto spoje je nutný přestup (v obci *Bruntál*). V tabulce je uveden způsob dopravy (např. *Vlak/Bus* znamená, že z výchozí stanice se jede vlakem a po přestupu autobusem). Je uveden i čas, cena a cena za 1 km při cestování hromadnou dopravou.

Tabulka 9.1.1: Dostupnost hromadnou dopravou včetně časové a finanční náročnosti

Středisko	Trasa	Způsob	Délka (km)	Čas (min)	Cena (Kč)	Cena za km (Kč)
Vrbno pod Pradědem / Ludvíkov	V. p. P. - Milotice nad Opavou - Ostrava	Vlak/Vlak	91	124	124	1,36
	V. p. P. - Opava	Bus	61	87	88	1,44
	V. p. P. - Olomouc	Bus	77	108	85	1,10
	V. p. P. - Bruntál	Bus	24	37	34	1,42
	L. - Rýmařov - Ostrava	Bus/Bus	113	190	126	1,12
	L. - Bruntál - Opava	Bus/Bus	76	160	94	1,24
	L. - Olomouc	Bus	73	100	85	1,16
	L. - Bruntál	Bus/Bus	29	55	39	1,34
Malá Morávka	Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	84	147	107	1,27
	Bruntál - Opava	Bus/Bus	52	102	71	1,37
	Olomouc	Bus	61	84	76	1,25
	Bruntál	Bus	19	29	26	1,37
Praděd (aut. zast. Ověčárna)	M. Mor. - Kar. Stud. - Bruntál - Ostrava	Bus/Bus/Bus	96	180	128	1,33
	M. Mor. - Kar. Stud. - Bruntál - Opava	Bus/Bus/Vlak	64	133	101	1,58
	M. Mor. - Kar. Stud. - Bruntál - Olomouc	Bus/Bus	73	165	94	1,29
	Bruntál	Bus	32	63	44	1,38
Karlova Studánka	Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	92	165	119	1,29
	Bruntál - Opava	Bus/Bus	60	113	83	1,38
	Olomouc	Bus	69	95	76	1,10
	Bruntál	Bus	23	40	34	1,48
Stará Ves	Ostrava	Bus	94	135	100	1,06
	Opava	Bus	62	84	76	1,23
	Rýmařov - Olomouc	Bus/Bus	54	92	74	1,37
	Bruntál	Bus	25	35	34	1,36
Dolní Moravice	Rýmařov - Ostrava	Bus/Bus	98	145	110	1,12
	Rýmařov - Opava	Bus/Bus	66	95	88	1,33
	Olomouc	Bus	58	80	70	1,21
	Rýmařov - Bruntál	Bus/Bus	29	49	48	1,66
Karlovice	Milotice - Ostrava	Vlak/Vlak	87	117	120	1,38
	Bruntál - Opava	Bus/Bus	57	93	79	1,39
	Bruntál - Olomouc	Bus/Vlak	84	124	119	1,42
	Bruntál	Bus	20	32	30	1,50
Světá Hora / Andělská Hora	Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	79	128	94	1,19
	Opava	Bus	47	67	70	1,49
	Bruntál - Olomouc	Bus/Bus	68	132	88	1,29
	Bruntál	Bus	10	15	18	1,80
Slezská Harta	V. - Bruntál - Hrabyně - Ostrava	Vlak/Bus/Bus	70	113	104	1,49
	V. - Bruntál - Opava	Vlak/Bus	45	65	68	1,51
	V. - Olomouc	Bus	49	71	60	1,22
	V. - Bruntál	Vlak	8	8	19	2,38
	N. P. - Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	82	125	98	1,20
	N. P. - Bruntál - Opava	Bus/Bus	50	68	71	1,42
	N. P. - Valšov - Olomouc	Bus/Bus	53	129	70	1,32
	N. P. - Bruntál	Bus	13	17	22	1,69

Středisko	Trasa	Způsob	Délka (km)	Čas (min)	Cena (Kč)	Cena za km (Kč)
	Ro. - Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	88	131	106	1,20
	Ro. - Bruntál - Opava	Bus/Bus	56	74	79	1,41
	Ro. - Moravský Beroun - Olomouc	Bus/Bus	59	110	75	1,27
	Ro. - Bruntál	Bus	19	29	30	1,58
	L. n. M. - Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	85	165	102	1,20
	L. n. M. - Bruntál - Opava	Bus/Bus	53	120	75	1,42
	L. n. M. - Olomouc	Bus	59	95	70	1,19
	L. n. M. - Bruntál	Bus	16	22	26	1,63
	Ra. - Bruntál - Ostrava	Bus/Bus	80	146	98	1,23
	Ra. - Bruntál - Opava	Bus/Bus	48	96	71	1,48
	Ra. - Moravský Beroun - Olomouc	Bus/Bus	67	117	79	1,18
	Ra. - Bruntál	Bus	11	17	22	2,00

Zdroj dat: IDOS.cz, vlastní zpracování PROCES, 2012.

Poznámky:

V. p. P. – Vrbno pod Pradědem, L. – Ludvíkov, M. Mor. – Malá Morávka, Kar. Stud. – Karlova Studánka, V. – Valšov, N. P. – Nová Pláň, Ro. – Roudno, L. n. M. – Leskovec nad Moravicí, Ra. – Razová.

U středisek Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov a Slezská Harta je první uvedená obec výchozí bod.

Mezi střediskem (příp. obcemi, které do daného střediska spadají) a vybranými městy bylo vždy nalezeno více spojení, které se mohly lišit ve všech sledovaných parametrech – v počtu přestupů, ve způsobu dopravy (vlak/autobus), době trvání spoje a ceně. Primárně byly jako nejideálnější spoje vybírány nejlevnější varianty. Pouze v případě, že by doprava levným spojem trvala výrazně déle nebo by návštěvník musel mnohokrát přestupovat, byla vybrána pohodlnější varianta. Komentáře k vybraným spojmům jsou uvedeny níže.

Pokud se týká dojezdu do střediska, u většiny spojů je zajišťována autobusovou dopravou. Železniční trať probíhá – z obcí zařazených mezi střediska – Karlovicemi, Vrbnem pod Pradědem, Světlou Horou, Malou Morávkou, železnicí lze dojet také do Valšova nedaleko Slezské Harty.

Dostupnost hromadnou dopravou střediska - Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov

Spoje byly vyhledávány zvláště pro obec Vrbno pod Pradědem a zvláště pro Ludvíkov. Spoje z Vrbna pod Pradědem do Olomouce a Bruntálu, uvedené v tabulce, jsou nejlepším spojením z hlediska ceny i času. Spojení do Ostravy bylo vybráno dražší (124 Kč oproti 100 Kč), avšak rychlejší (2 hod 4 min oproti 3 hod 37 min). Spoje z Ludvíkova do Opavy, Olomouce i Bruntálu uvedené v tabulce jsou nejlevnějšími variantami (v případě spojů do Olomouce a Bruntálu i nejrychlejšími). V případě spoje Ludvíkov – Ostrava byl vybrán dražší spoj (126 Kč místo 115 Kč), ale o 32 minut rychlejší spoj (3 hod 10 min).

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Malá Morávka

Spoje byly vyhledávány pro obec Malá Morávka a některé z nich zahrnovaly i Karlov pod Pradědem, který je součástí obce Malá Morávka. Všechny spoje uvedené v tabulce za obec Malou Morávku jsou nejlevnější, v případě cestování do Olomouce i nejrychlejší. Spoje do Ostravy, Opavy a Bruntálu nejrychlejší nejsou, ale oproti nejrychlejšími spojmům jsou pomalejší v řádech minut.

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Praděd

Rekreační středisko Praděd zasahuje na území obcí Malá Morávka a Vrbno pod Pradědem, které samy jsou počítány mezi střediska, a byl by nesmysl vyhledávat spoje přímo do těchto obcí. Spoje byly vyhledávány na zastávku *Malá Morávka, Ovčárna točna*. Spoje z Ovčárny do Ostravy, Opavy i Olomouce uvedené v tabulce jsou nejlevnější i nejrychlejší, spoj z Ovčárny do Bruntálu je oproti nejrychlejšímu spoji pomalejší jen o 3 minuty.

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Karlova Studánka

Spoj Karlova Studánka – Olomouc uvedený v tabulce byl nejlevnější i nejrychlejší. Na trase do Opavy byl vybrán spoj nejlevnější, ale ne nejrychlejší spoj – ten byl ale rychlejší jen o 3 minuty a navíc na něm bylo nutné absolvovat o jeden přestup více. Trasa z Karlovy Studánky do Bruntálu nabízí dvě varianty nejlevnějšího spojení, do tabulky byl vybrán o 8 minut rychlejší autobus. Spoj Karlova Studánka – Ostrava uvedený v tabulce je nejlevnější, ale o zhruba dvě desítky minut pomalejší než nejrychlejší spoj, který však měl o jeden přestup více.

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Stará Ves

Všechna spojení ze Staré Vsi do vybraných měst uvedená v tabulce jsou nejlevnějšími a zároveň nejrychlejšími variantami spojů.

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Dolní Moravice

Spojení Dolní Moravice – Ostrava a Dolní Moravice – Olomouc uvedená v tabulce jsou nejlevnějšími a zároveň nejrychlejšími variantami spojů. Spojení s Opavou sice není nejlevnější, ale je dražší pouze o 3 Kč a hlavně je o téměř hodinu rychlejší (má také o jeden přestup méně). Vybrané spojení Dolní Moravice s Bruntálem je sice o třetinu dražší než nejlevnější spoj (48 Kč oproti 36 Kč), avšak časová rezerva je na zhruba dvacetikilometrové trati podstatná (25 min).

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Karlovice

Spoj z Karlovic do Bruntálu, který je uveden v tabulce, je nejlevnější a nejrychlejší variantou spojení těchto dvou obcí. Spojení s Opavou a Olomoucí sice je nejlevnější, ale není nejrychlejší – rozdíl je však zanedbatelný (několik minut). Spoj z Karlovic do Ostravy uvedený v tabulce je zhruba o 13 % dražší než nejlevnější spoj, je však značně rychlejší než nejlevnější varianta – konkrétně o 26 minut (1 hod 57 min oproti 2 hod 23 min).

Dostupnost hromadnou dopravou - středisko Světlá Hora/Andělská Hora

Spoje nebyly vyhledávány zvlášť pro obě obce, spoje většinou zahrnovaly obě zastávky (Světlá Hora, Andělská Hora). Spoj uvedený v tabulce ze Světlé Hory do Bruntálu je nejrychlejší i nejlevnější. Spoj ze Světlé Hory do Opavy sice není nejlevnější, avšak je podstatně rychlejší (1 hod 7 min oproti 1 hod 48 min) a je dražší pouze o 3 Kč. Naopak vybrané spoje ze Světlé Hory do Ostravy a Olomouce jsou pomalejší o 8, příp. 22 minut, ale jsou nejlevnější.

Dostupnost hromadnou dopravou - střediska Slezská Harta

Spoje byly vyhledávány pro obec Valšov (kde se nachází lokalita s vysokou koncentrací budov k rodinné rekreaci), Nová Pláň, Roudno, Leskovec nad Moravicí a Razová (tyto obce se nacházejí v blízkosti Slezské Harty a mají ubytovací kapacity).

Vyhledaný spoj z Valšova do Ostravy je kompromisem mezi nejrychlejší a nejlevnější cestou. Je dražší (o 10 Kč) než nejlevnější spoj a pomalejší (o 6 min) než nejrychlejší, ale je levnější než nejrychlejší spoj a rychlejší než nejlevnější linka. Spoje do Olomouce a do Bruntálu nejsou nejrychlejší, resp. nejlevnější, ale rozdíl je tak minimální (4 min, resp. 1 Kč), že zařazení vybraných spojů do tabulky nic nebrání. Spojení do Opavy je nejrychlejší i nejlevnější.

Vyhledané spoje z Nové Pláně do Ostravy a Bruntálu je ideální z hlediska času i financí. Spoj do Opavy je o něco dražší (6 Kč), ale podstatně rychlejší než nejlevnější spojení. Spoj do Olomouce byl vybrán o něco pomalejší (24 min), ale levnější spoj a s menším množstvím přestupů.

Podobná situace nastává u Roudna, kde bylo vyhledáno rovněž ideální spojení do Bruntálu a Ostravy, ale spoje do Opavy a Olomouce byly kompromisem. U spoje do Roudna byl výběr mezi dvěma linkami – buď o 35 min rychlejší, nebo o 22 Kč levnější. Nakonec byl vybrán rychlejší spoj. Do Olomouce nebyl vybrán ani levnější, ani rychlejší spoj, ale spoj s menším množstvím přestupů, který však zároveň není ani podstatně dražší, ani podstatně pomalejší než ideální spoje v rámci těchto kritérií.

Z Leskovec nad Moravicí byly vybrány nejrychlejší a nejlevnější spoje do Olomouce i Bruntálu. Do Ostravy byl vybrán o 25 min pomalejší, ale o 34 Kč levnější spoj, navíc s menším množstvím přestupů. Podobně do Opavy byl vybrán pomalejší (o 16 min), ale levnější spoj.

Spojení z Razové bylo ideální do Opavy a Bruntálu, do Ostravy byl vybrán pomalejší (o 12 min), ale podstatně levnější spoj. Podobně také do Olomouce.

Z **dotazníkového šetření návštěvníků zájmového území** (viz kap. 13.3) vyplynulo, že hromadná doprava není preferovaným způsobem dopravy do zkoumaného území. Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou byla hodnocena autobusem jako průměrná (průměrná odpověď 3, kterou volilo více než 44 % respondentů) a vlakem spíše podprůměrná (průměrná odpověď 2,4, možnost 2 volilo necelých 40 % dotázaných). Počet a kvalitu dopravních spojů veřejné dopravy hodnotili respondenti jako průměrné.

9.2 Zhodnocení dostupnosti individuální dopravou

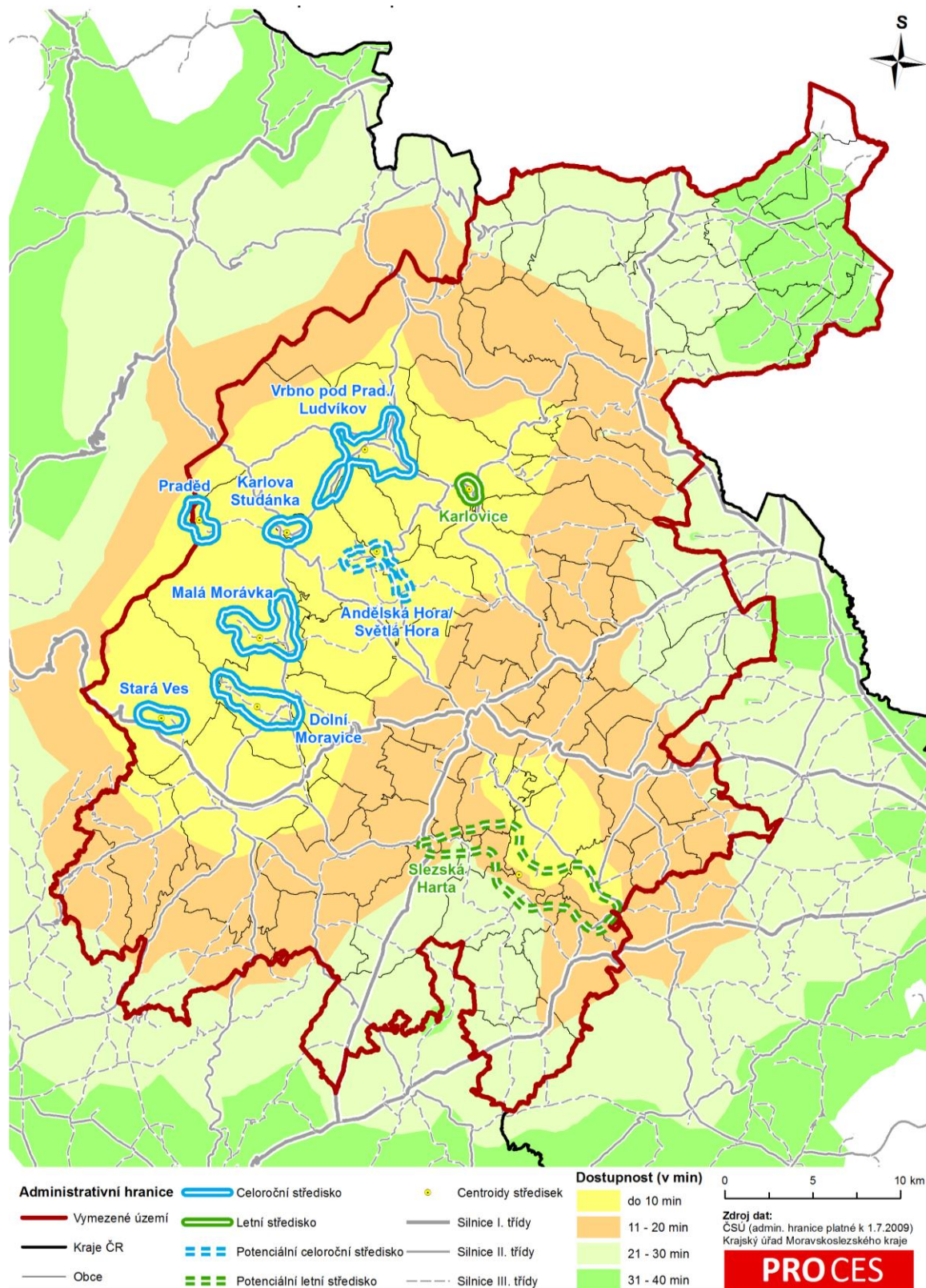
Pro zhodnocení dostupnosti oblasti Hrubého a Nízkého Jeseníku, resp. středisek rekreace v této oblasti, bylo použito vytvoření „oblastí obslužnosti“ v okolí středisek.

Pro analýzu byla použita data lokalizující hodnocení silnic ve zkoumané oblasti – tedy byly k dispozici informace o tom, jak rychle lze jednotlivými úseky silnice projet. Střediskům byly vytvořeny centroidy, tedy těžiště a z nich byly vytvářeny oblasti obslužnosti. Tedy byly vytýčeny lokality, do kterých se dá z daného střediska dojet – do 10, do 20 a do 30 minut. Tyto lokality jsou přehledně zobrazeny v mapě 9.2.1 (mapa formátu A3 je uvedena jako Příloha J).

Nejlépe dostupná oblast, ze které se do 10 minut dá dostat do některé ze středisek rekreace v oblasti Jeseníků, je zejména v západní části vymezeného území, kde je největší koncentrace těchto středisek. Správnost vymezení středisek rekreace potvrzuje, že drtivá většina

ubytovacích kapacit je buď ve vymezených střediscích, nebo v oblastech, odkud se do některého ze středisek dá dostat do 10 minut. Problémem může být to, že silnice I. třídy ve vymezené oblasti prochází v bezprostřední blízkosti středisek pouze v západní části území (zasahuje do střediska Stará Ves) a v jihovýchodní části území (u Slezské Harty). Problémem se může jevit také to, že východní část (část obce Býkov-Láryšov) a hlavně Osoblažský výběžek je z hlediska rekreace odříznutý od zbytku tohoto vymezeného území. Střediska rekreace jsou totiž vzdálena i více než půl hodiny jízdy. Rozvoji této části území, ale i rozvoji západní části území, kde byl lokalizován největší potenciál v oblasti cestovního ruchu a rekreace, by mohla pomoci lepší dopravní dostupnost.

Mapa 9.2.1: Časová dostupnost do středisek rekreace z okolí

Z dotazníkového šetření návštěvníků zájmového území (viz kap. 13.3) vyplynulo, že většina návštěvníků nejčastěji volí tento způsob dopravy do zájmového území. Více než 44 % respondentů označilo dopravní dostupnost automobilovou dopravou jako velmi dobrou a průměrná odpověď byla 4,1 (na škále 1 – 5, kdy 1 – „velmi špatná“, 5 – „velmi dobrá“). I přes tento fakt však vyjádřili nespokojenost se stavem komunikací, kdy kvalitu silnic hodnotili průměrnou odpovědí 2,9 (na škále 1 – 5, kdy 1 – „zcela nedostačující“, 5 – „zcela dostačující“).

Porovnání časové a finanční dostupnosti hromadné a individuální formy dopravy

Pro porovnání výše uvedených vybraných spojů s dostupností této oblasti individuální dopravou bylo použito porovnání údajů uvedených v tabulce týkající se dostupnosti oblasti hromadnou dopravou a modelového případu použití osobního auta při cestě z vybraných měst (Ostrava, Opava, Olomouc a Bruntál) do obcí spadajících do středisek rekreace. Pro vyčíslení finanční náročnosti cestování byla použita aktuální cena pohonných hmot. Bylo počítáno s použitím osobního auta s normovanou kombinovanou spotřebou (vážený průměr spotřeby ve městě a mimo město) 7,0 l benzínu na 100 km. Bylo počítáno s cenou benzínu Natural 95 36,25 Kč⁸. Z těchto údajů byla vyčíslena cena za 1 km v hodnotě **2,54 Kč** (nebylo dále počítáno s amortizací vozidla).

Při pohledu do zmíněné tabulky je jasné, že cena cesty za 1 km bude vždy levnější při cestování hromadnou dopravou. Pouze v případě osmikilometrové cesty Valšov – Bruntál, případně další krátké vzdálenosti mezi Razovou a Bruntálem byla hodnota 2 Kč a více. V případě, že cestuje více lidí, existuje na dráze i při cestě autobusem sleva.

Tabulka 9.2.1: Porovnání časové a finanční náročnosti individuální a veřejné hromadné dopravy

Středisko	Trasa	Délka cesty autem (km)	Čas autem (min)	Čas VHD (min)	Cena autem (Kč)	Cena VHD (Kč)	Rozdíl času	Rozdíl ceny
Vrbno pod Pradědem / Ludvíkov	Ostrava	93	88	124	236,22	124,00	-36	112,22
	Opava	60	51	87	152,40	88,00	-36	64,40
	Olomouc	77	66	108	195,58	85,00	-42	110,58
	Bruntál	23	21	37	58,42	34,00	-16	24,42
Malá Morávka	Ostrava	87	84	147	220,98	107,00	-63	113,98
	Opava	54	47	102	137,16	71,00	-55	66,16
	Olomouc	57	59	84	144,78	76,00	-25	68,78
	Bruntál	17	17	29	43,18	26,00	-12	17,18
Praděd (aut. zast. Ovčárna)	Ostrava	93	91	180	236,22	128,00	-89	108,22
	Opava	60	54	133	152,40	101,00	-79	51,40
	Olomouc	77	69	165	195,58	94,00	-96	101,58
	Bruntál	23	24	63	58,42	44,00	-39	14,42
Karlova Studánka	Ostrava	89	86	165	226,06	119,00	-79	107,06
	Opava	56	49	113	142,24	83,00	-64	59,24
	Olomouc	73	64	95	185,42	76,00	-31	109,42
	Bruntál	19	19	40	48,26	34,00	-21	14,26
Stará Ves	Ostrava	92	87	135	233,68	100,00	-48	133,68
	Opava	59	50	84	149,86	76,00	-34	73,86

⁸ Zdroj: CCS, Česká společnost pro platební karty s.r.o.. Dostupné na WWW: <<http://www.ccs.cz>> [cit. 2012-03-02], dle dat z 29. února 2012.

Středisko	Trasa	Délka cesty autem (km)	Čas autem (min)	Čas VHD (min)	Cena autem (Kč)	Cena VHD (Kč)	Rozdíl času	Rozdíl ceny
	Olomouc	50	52	92	127,00	74,00	-40	53,00
	Bruntál	22	20	35	55,88	34,00	-15	21,88
Dolní Moravice	Ostrava	86	81	145	218,44	110,00	-64	108,44
	Opava	54	44	95	137,16	88,00	-51	49,16
	Olomouc	56	54	80	142,24	70,00	-26	72,24
	Bruntál	17	15	49	43,18	48,00	-34	-4,82
Karlovice	Ostrava	75	64	117	190,50	120,00	-53	70,50
	Opava	88	83	93	223,52	79,00	-10	144,52
	Olomouc	75	64	124	190,50	119,00	-60	71,50
	Bruntál	20	19	32	50,80	30,00	-13	20,80
Světlá Hora / Andělská Hora	Ostrava	79	65	128	200,66	94,00	-63	106,66
	Opava	46	38	67	116,84	70,00	-29	46,84
	Olomouc	63	54	132	160,02	88,00	-78	72,02
	Bruntál	9	9	15	22,86	18,00	-6	4,86
Slezská Harta	Ro. - Ostrava	66	66	131	167,64	106,00	-65	61,64
	Ro. - Opava	34	32	74	86,36	79,00	-42	7,36
	Ro. - Olomouc	50	47	110	127,00	75,00	-63	52,00
	Ro. - Bruntál	18	19	29	45,72	30,00	-10	15,72
	L. n. M. - Ostrava	60	61	165	152,40	102,00	-104	50,40
	L. n. M. - Opava	28	27	120	71,12	75,00	-93	-3,88
	L. n. M. - Olomouc	55	48	95	139,70	70,00	-47	69,70
	L. n. M. - Bruntál	14	14	22	35,56	26,00	-8	9,56

Zdroj dat: vlastní zpracování PROCES, 2012.

Poznámky:

VHD – veřejná hromadná doprava, Ro. – Roudno, L. n. M. – Leskovec nad Moravicí.

U střediska Slezská Harta je první uvedená obec výchozí bod, byly vybrány obce Roudno a Leskovec nad Moravicí. U střediska Vrbno pod Pradědem/Ludvíkov jsou uvedeny trasy pro obec Vrbno pod Pradědem.

Rozdíly jsou vypočteny automobil – veřejná hromadná doprava (tedy např. doba cestování autem – doba cestování VHD).

Cestování automobilem je vždy časově úspornější než cestování veřejnou hromadnou dopravou. Úspory jsou řádově v minutách, nejčastěji desítkách minut, rekordmanem je trasa Leskovec nad Moravicí – Ostrava. Tu se dá autem zvládnout zhruba za hodinu, ideálním spojením veřejnou hromadnou dopravou to trvá zhruba o 100 minut déle.

Z tabulky je dále patrné, že cena při cestě mezi vybranými městy a obcemi spadajícími do středisek rekreace je téměř vždy dražší při cestování autem. Výjimkami jsou cesty z Bruntálu do Dolní Moravice a z Opavy do Leskovce nad Moravicí, které jsou o cca 5, resp. 4 Kč levnější autem než veřejnou hromadnou dopravou. V ostatních případech je cesta autem často v řádech desítek nebo i stovek korun dražší. Při cestě plně obsazeného auta se situace mění a úspora je kromě času i finanční.

Porovnání dostupnosti oblastí Hrubého a Nízkého Jeseníku a oblastí Beskyd v Moravskoslezském kraji

Dopravní dostupnosti oblastí Hrubého a Nízkého Jeseníku v západní části kraje byla porovnána s dopravní dostupností oblastí Moravskoslezských a Slezských Beskyd, která má podobný charakter jako zájmové území této studie, ve východní části Moravskoslezského kraje. Z důvodu této podobnosti obou oblastí mohou často obyvatelé Moravskoslezského

kraje volit mezi rekreací v řešeném území a rekreací v oblasti Moravskoslezských a Slezských Beskyd.

Dostupnost oblasti Beskyd byla řešena pro dva výchozí body. Jeden výchozí bod analýzy byl umístěn na území obce Staré Hamry a druhý severovýchodněji na území obce Dolní Lomná. Z obou těchto bodů byly na základě ohodnocených silničních úseků (tedy silničních úseků o známé délce a známém čase nutném pro jejich překonání) vymezeny zóny, do kterých se lze dostat do 10 min, v době 10 – 20 min a v době do 30 min.

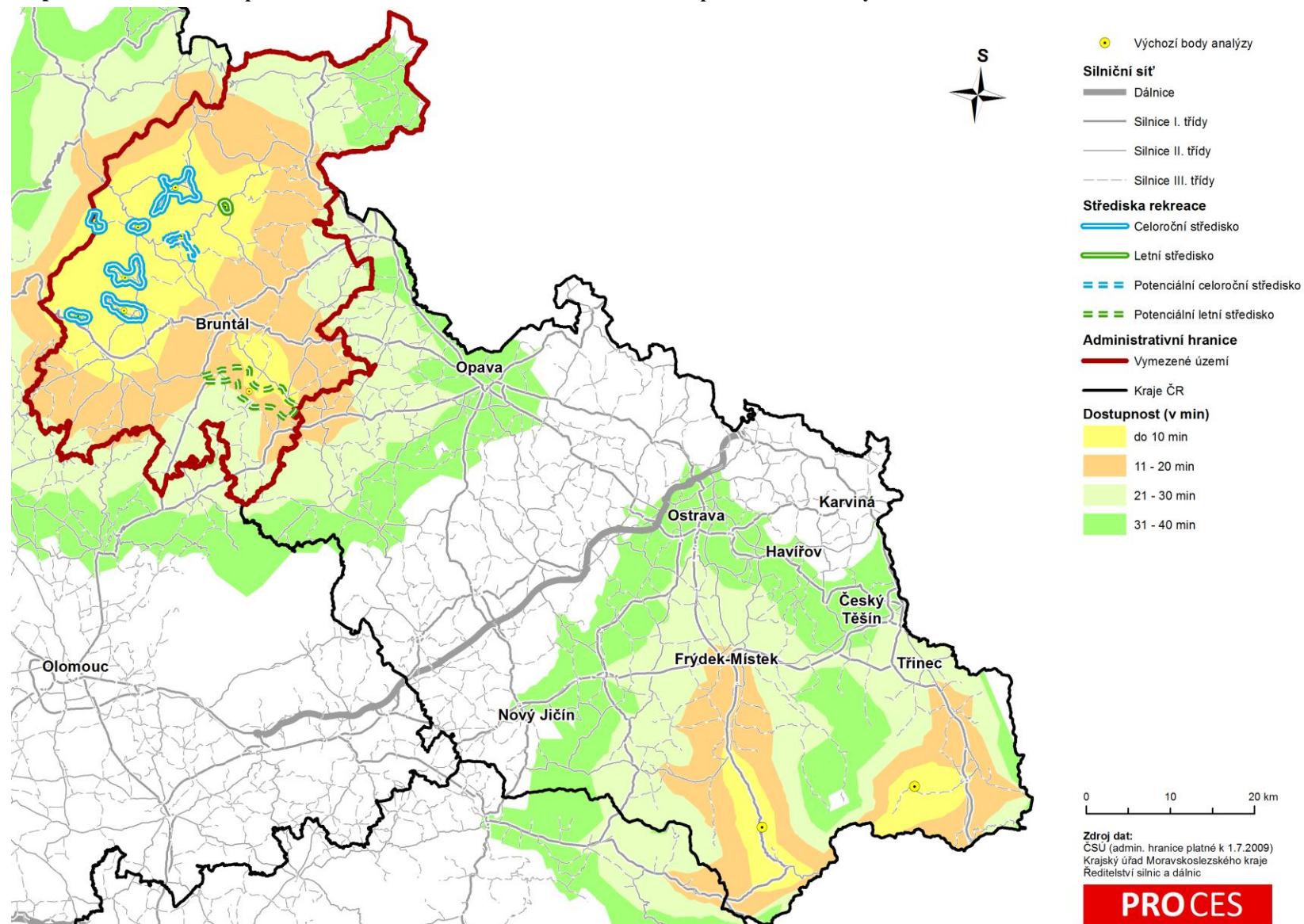
Jak již bylo popsáno výše, dostupnost oblasti Jeseníků byla řešena z devíti středisek rekreace nebo potenciálních středisek rekreace. Zóna dostupnosti do 30 min při analýze této oblasti pokryla téměř celé zájmové území, avšak za hranice území příliš velký prostor nepokrývala. Z významnějších měst dosáhla nedaleko města Opavy, což znamená, že do zhruba půl hodiny se dá z Opavy dostat do některého ze středisek rekreace v oblasti Jeseníků.

Druhá oblast podobného charakteru v Moravskoslezském kraji, tedy oblast Beskyd, je pro většinu větších měst kraje dopravně daleko lépe dostupná. Do 30 minut jsou v Beskydech obyvatelé Frýdku-Místku a Třince. Půlhodinová zóna jen těsně nepokrývá Ostravu a Český Těšín a sahá na jižní okraj jejich katastrálního území. V této oblasti kraje jsou další velká města – Karviná a Havířov. Ta sice nejsou pokrývána půlhodinovou zónou, avšak z nich se zájemce o atraktivitu Beskyd do této oblasti dostane zhruba za 40 min.

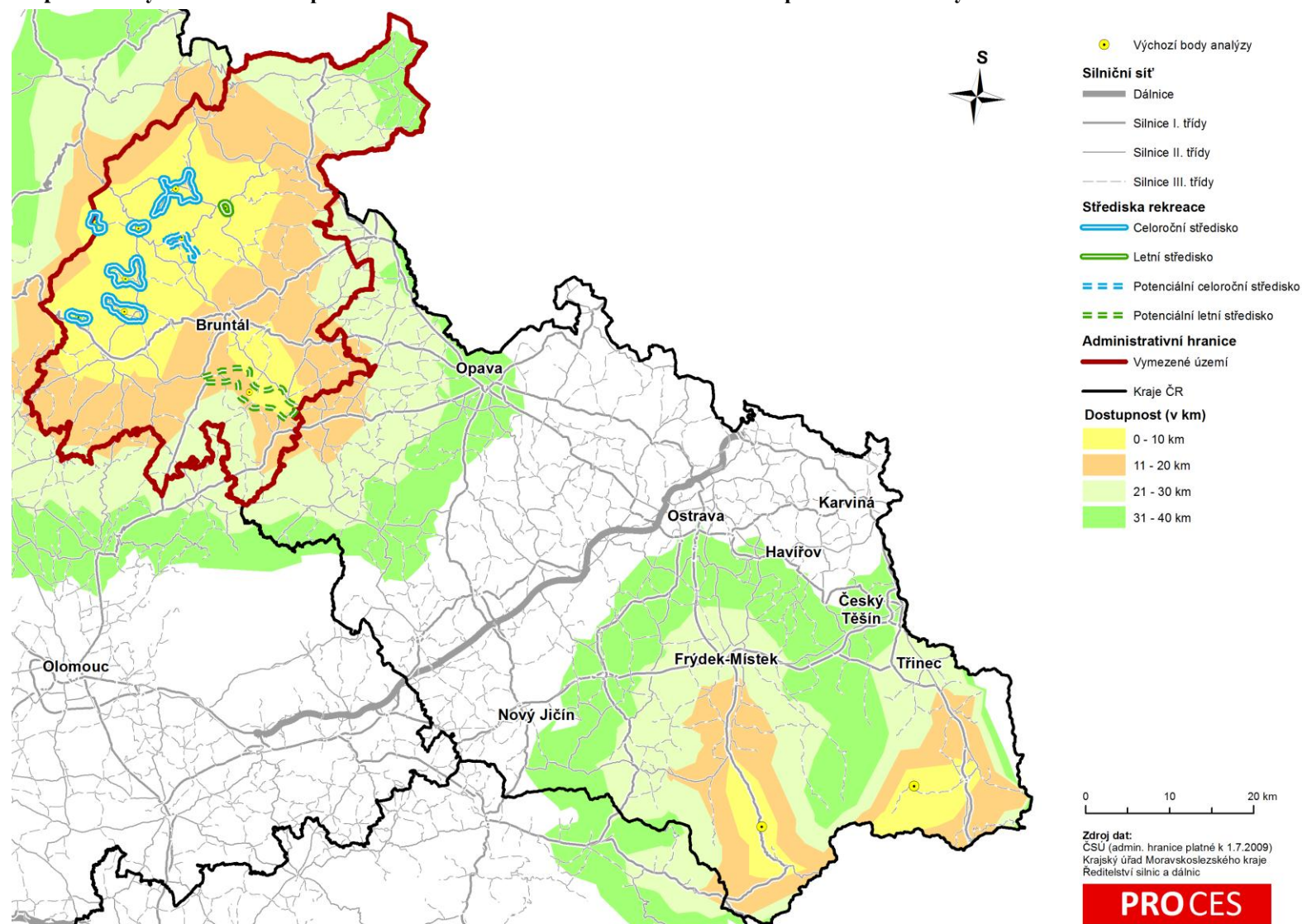
Kromě lepší dopravní dostupnosti individuální formou dopravy je velkou výhodou Beskyd oproti Jeseníkům i výborná dopravní dostupnost hromadnou dopravou. Vlakové spojení Ostrava – Frýdek-Místek – Frýdlant nad Ostravicí vyjíždí z Ostravy ve všední den zhruba každou půlhodinu až hodinu a tato 32 km dlouhá trasa trvá cca 50 min. Ve Frýdlantu n. Ostravicí se pak lze rozhodnout buď pro cestu směrem na Frenštát pod Radhoštěm, nebo na Ostravicí. Podobně dobře dostupná je i druhá oblast na rozmezí Moravskoslezských a Slezských Beskyd nedaleko česko-polsko-slovenského trojmezí. Pokud bychom si vzali trasu z Ostravy do Návší, jezdí vlaky opět co 30 min až hodinu, záleží na denní době. Trasa dlouhá zhruba 60 km trvá podle typu použitého spoje zhruba 70 až 90 min. V Návší je následně možno využít autobusových přípojí do okolních podhorských obcí.

Na základě výše uvedeného je možné konstatovat, že na příkladu srovnání dopravní dostupnosti Beskyd a Hrubého a Nízkého Jeseníku individuální a hromadnou dopravou, je zřejmé, že rozvoj rekreačního potenciálu této oblasti je limitován horší dopravní dostupností. Srovnání dopravní dostupnosti obou oblastí je graficky znázorněno v mapě 9.2.2. Z tohoto pohledu pro obyvatele Ostravské aglomerace Beskydy slouží především k jednodenní, příp. krátkodobé rekreaci a Jeseníky k dlouhodobé rekreaci (tři a více dní). Z toho vyplývají i rozdílné požadavky na rekreační infrastrukturu.

Mapa 9.2.2: Časová dostupnost středisek rekreace v oblasti Jeseníků a dostupnost oblasti Beskyd

Mapa 9.2.3: Vydálenostní dostupnost středisek rekreace v oblasti Jeseníků a dostupnost oblasti Beskyd

9.3 Dostupnost dálkovými cyklotrasami

Vymezené zájmové území je dostupné dvěma dálkovými cyklotrasami. Je to trasou *Jeseník – Znojmo* o celkové délce 320 km, která vede po trase Jeseník – Rejvíz – Drakov – Vrbno pod Pradědem – Znojmo, a trasou s názvem *Slezská magistrála* vedoucí po trase *Mikulovice – Písečná – Jeseník – Rejvíz – Opava – Šilheřovice – Chahupki (PL)*, která je celkově dlouhá 160 km.

Kromě dálkových cyklotras existuje síť evropských cyklistických stezek s názvem *EuroVelo*, kterou organizuje Evropská cyklistická federace jako projekt dálkových tras napříč celým evropským kontinentem. Zájmovým územím žádná z těchto stezek neprochází, nejbližšími dvěma jsou: *EuroVelo EV4* (jméno trasy *Roscoff-Kyjev*) o celkové délce 4000 km procházející Francií, Belgií, Německem, Českou republikou, Polskem a Ukrajinou, která na území ČR vede po ose *Praha – Brno – Krakov (PL)*. Druhou stezkou je *EuroVelo EV9* (jméno trasy *Od Baltu k Jadranu*, alias *Jantarová stezka*) o celkové délce 1930 km procházející zeměmi Polsko, Česká republika, Rakousko, Slovinsko, Itálie a Chorvatsko – na území ČR po ose *Olomouc – Brno – Vídeň (A)*.

9.4 Dostupnost ze sídelních center kraje a center okolních regionů

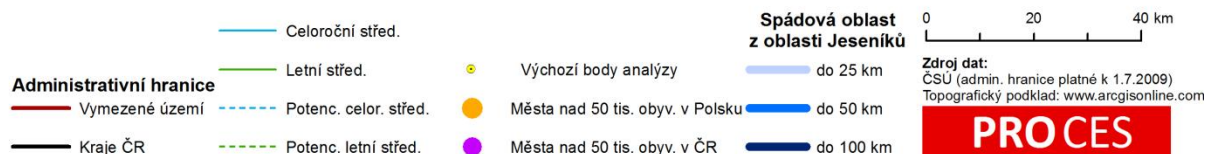
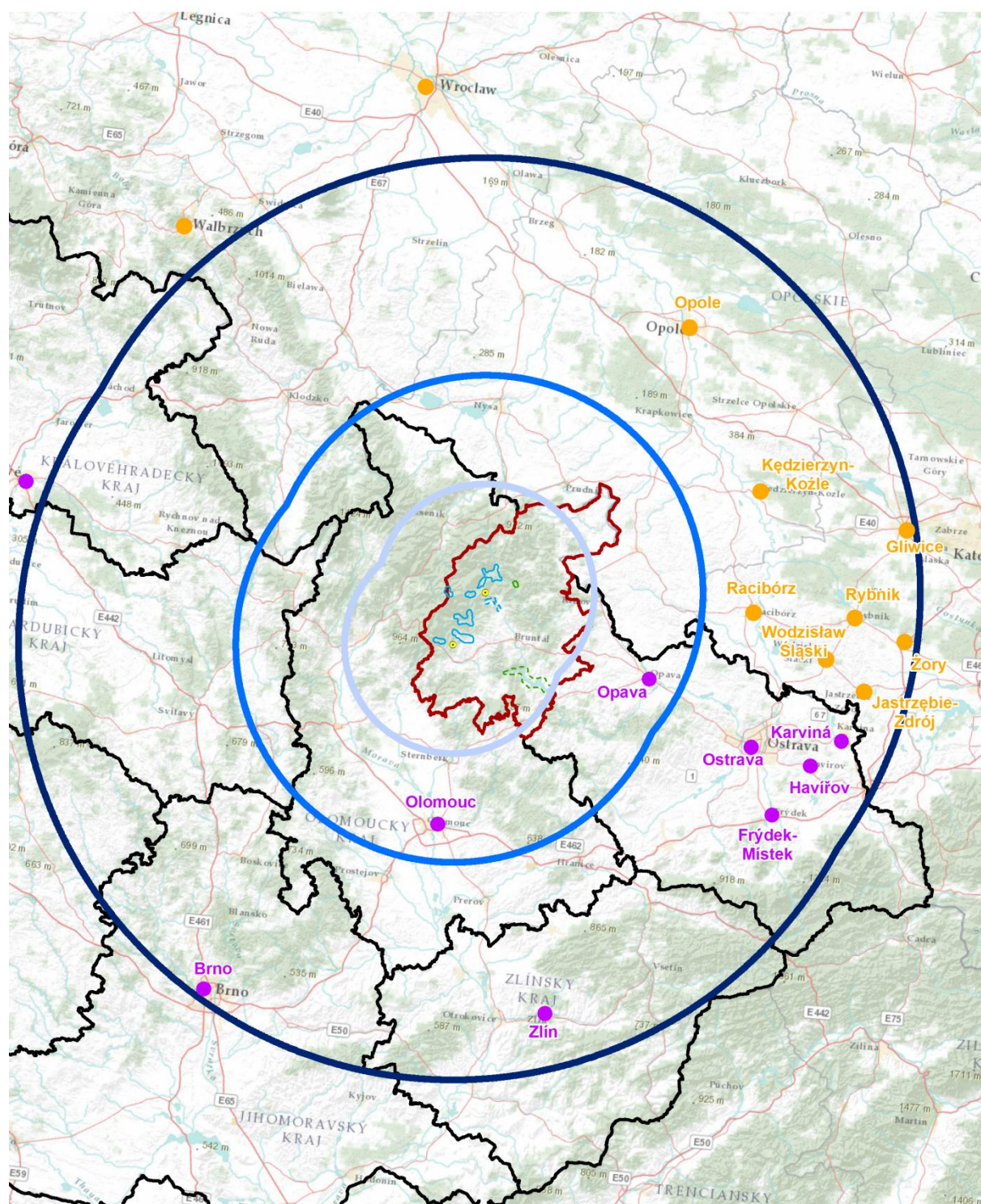
Dostupnost z center kraje a center okolních regionů byla zpracována rozdělením prostoru do tří oblastí. Do oblasti 0 – 25 km od vymezeného území, do oblasti 26 – 50 km a nad 50 a méně než 100 km od vymezeného území. Vzdálenost byla určována vzhledem ke dvěma bodům, které sloužily za výchozí body analýzy. Graficky dostupnost z center kraje a center okolních regionů znázorňuje mapa 9.4.1 (mapa formátu A3 je uvedena v Příloze K)

První oblast, tedy prostor se vzdáleností menší než 25 km od výchozích bodů analýzy, pokrývala prakticky jen vymezené území a nejbližší přílehlý prostor západně od vymezeného území se stejným charakterem (pohoří Hrubého Jeseníku). Druhá zóna – tedy vzdálenost větší než 25 a menší než 50 km od vymezeného území – již zahrnuje dvě větší města (pro potřeby této analýzy byla brána do úvahy města větší než 50 tisíc obyvatel). Těmito městy byla Opava a z vedlejšího Olomouckého kraje Olomouc. Dopravní dostupnost Opavy do této oblasti může být po silnici I/11 nebo po železnici přes Krnov. Z Olomouce vede silnice I/46, dále před Moravským Berounem se rozdvouje a pokračuje se silnicí I/45. Z tohoto místa vede také trať do Bruntálu i Rýmařova, možná je i cesta přes Ostravu.

Nejširší zóna, tedy ve vzdálenosti 50 – 100 km, zahrnuje další větší města. Z Moravskoslezského kraje se jedná o Ostravu, Frýdek-Místek, Havířov a Karvinou. Dále je to Zlín ze Zlínského a Brno z Jihomoravského kraje. Cesta z výše uvedených měst Moravskoslezského kraje do zkoumané oblasti vede přes Opavu. Ideální je tedy spojení silnicí I/11, příp. I/56 přes Hlučín. Spojení ze Zlína, jak silniční, tak vlakové, je poněkud komplikovanější. Silniční orientace vede přes Přerov (I/49 – R55 – I/55) a dále pak přes Olomouc, vlakové spojení je nutné po trase Zlín – Otrokovice – Hulín – Přerov – Olomouc a dále, jak již bylo zmíněno. Z Brna je rovněž ideální, v případě cestování po silnici i železnici, orientovat se na Olomouc.

Vytvořená stokilometrová zóna v okolí zájmového území zabrala tedy na území České republiky celkem osm měst nad 50 tisíc obyvatel o celkovém počtu obyvatel větším než 1,1 milionu. Problémem v této situaci však je, že až na Opavu, Olomouc a zřejmě také Brno, obyvatele ostatních zmíněných měst budou pro rekreaci zřejmě preferovat na území České republiky jiné lokality (např. Bílé Karpaty, Moravskoslezské Beskydy) než je zájmové území v oblasti Jeseníků.

Mapa 9.4.1: Města nad 50 tisíc obyvatel ve spádové oblasti Jeseníků v okolních regionech i v zahraničí

Tabulka 9.4.1: Města nad 50 tisíc obyvatel ve spádové oblasti do 50 a 100 km od vymezeného území

Zóna	Město	Vzdál. do oblasti (km)	Počet obyvatel (2011)
26 - 50 km	Olomouc	41	100 043
	Opava	43	58 643
51 - 100 km	Ostrava	72	302 456
	Frýdek-Místek	83	58 193
	Havířov	85	79 679
	Karviná	88	59 627
	Zlín	88	76 010
	Brno	97	384 277

Zdroj dat: vlastní zpracování PROCES, 2012.

Pro zjištění časové dopravní dostupnosti vybraných měst byl zvolen jako výchozí bod analýzy centroid oblasti s největší koncentrací středisek rekreace. Dostupnost byla zjišťována na základě silniční sítě a následně vymezených spádových oblastí. Ty byly definovány v 30minutovém intervalu, kdy maximální hodnota byla stanovena na 180 minut. V okolí výchozího bodu analýzy byl pro přehled stanoven navíc 15minutový interval, ve kterém se nachází sledovaná střediska rekreace. Časová dopravní dostupnost je přehledně znázorněna v mapě 9.4.2 (mapa formátu A3 je uvedena v příloze L).

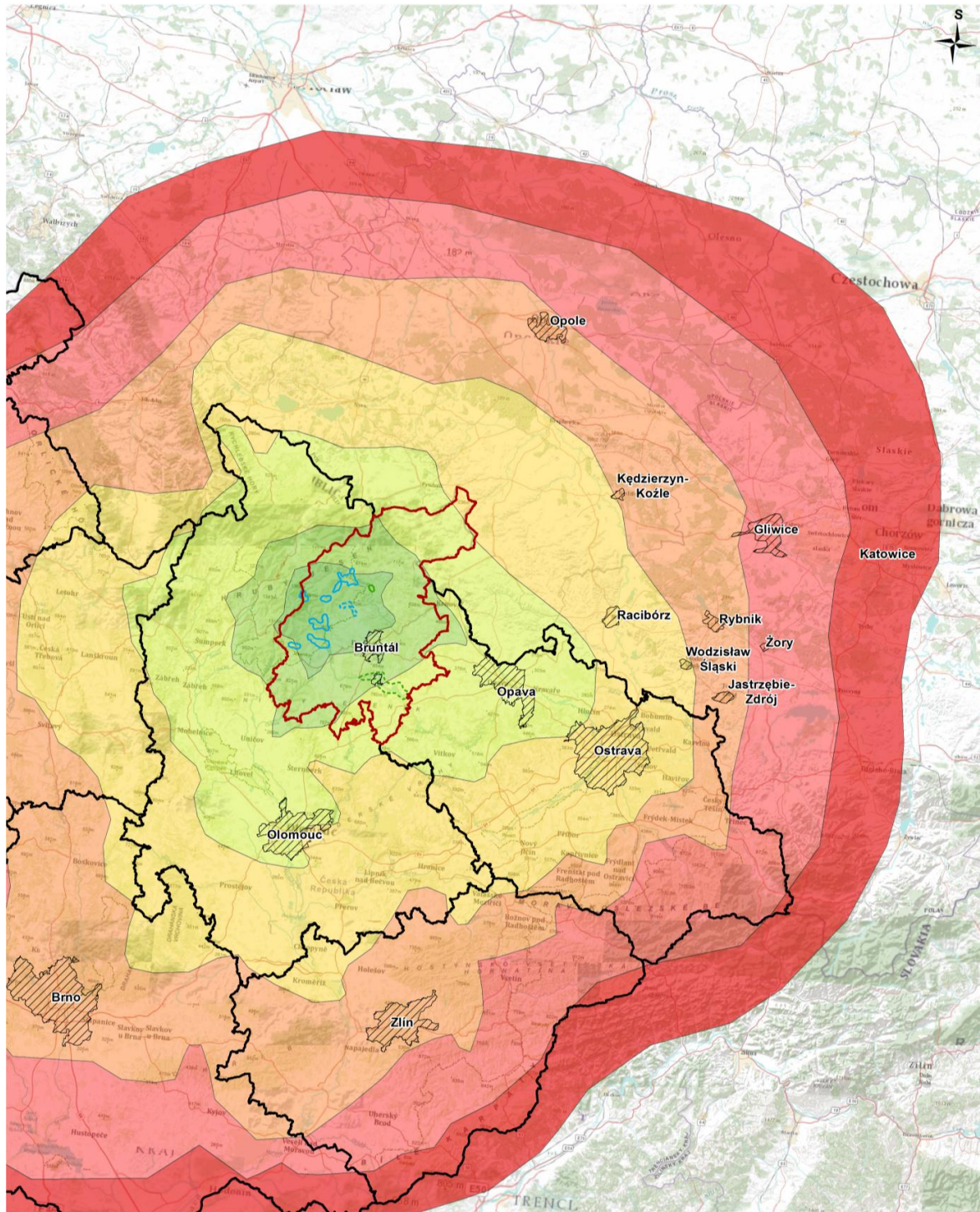
Co se týče měst v ČR mimo zájmové území, je na tom nejlépe město Opava a Olomouc, které jsou dostupné do 60 minut. Na hranici této spádové oblasti se také nachází Ostrava. Ve spádové oblasti do dvou hodiny leží Brno a Zlín.

Tabulka 9.4.2: Spádové oblasti zahrnující vybraná města ČR

Zóna	Město	Min	Počet obyvatel (2011)
do 30 min	Bruntál	21	17 030
31 - 60 min	Opava	51	58 643
	Olomouc	58	100 043
61 - 90 min	Ostrava	88	302 456
91 - 120 min	Zlín	114	76 010
	Brno	116	384 277

Zdroj dat: vlastní zpracování PROCES, 2012

Mapa 9.4.2: Dopravní dostupnost vybraných měst

Administrativní hranice	Celoroční středisko	Spádová oblast z centroidu oblasti s největší koncentrací středisek rekreace	0 - 15 min	31 - 60 min	91 - 120 min	151 - 180 min
Vymezené území	Letní středisko	16 - 30 min	61 - 90 min	121 - 150 min		
Kraje ČR	Potenciální celoroční středisko					
Vybraná města	Potenciální letní středisko					

0 12,5 25 km
 Zdroj dat:
 CSU (admin. hranice platné k 1.7.2009)
 Topografický podklad: www.arcgisonline.com
PROCES

9.5 Dostupnost ze zahraničí

Stokilometrová zóna v okolí zájmového území (viz mapa v předchozí podkapitole), které bylo vymezeno pro potřeby této studie, zahrnuje kromě větších českých měst i několik měst větších než 50 tisíc obyvatel na území sousedního Polska. Právě Polsko je potenciálním možným zdrojem turistů, kteří by mohli mířit do zkoumané oblasti. Větší slovenská města jsou již přece jenom více vzdálená od zájmového území a za druhé na území Slovenska je velká konkurence v podobě rekreačního využití v místních horských oblastech.

Na území Polska je ve vzdálenosti do 100 km od zájmového území celkem osm měst větších než 50 tisíc obyvatel. V těchto městech, která jsou vzdálena od 63 do 98 km, žije celkem necelých 800 tisíc obyvatel. Ovšem ve vymezené zóně na území Polska, zejména v její východní části, žije celkem daleko více obyvatel, neboť je hustě osídlená.

Problémem ovšem může být poloha většiny těchto měst. Ta jsou lokalizována v oblasti Horního Slezska, které má daleko lepší dostupnost do Beskyd, a tak je pravděpodobné, že místní obyvatelé budou více inklinovat k Beskydám – ať již na české nebo polské straně – potažmo dál do slovenské části Tater. Však to, že se v poměrně dobře dostupné vzdálenosti od zájmového území nachází na území Polska takto hustě osídlená oblast (kromě vymezených měst se těsně za stokilometrovou hranicí nachází Katowická aglomerace s několika miliony obyvatel) může být výhodou. Polsko totiž kromě své části Krkonoš, Beskyd a Tater moc dalších rekreačních oblastí podobného charakteru, jaký mají Jeseníky, nenabízí. Poláci tedy vyhledávají podobná místa v zahraničí. A zde může být potenciál zájmového území.

Tabulka 9.5.1: Zahraniční města nad 50 tisíc obyvatel ve spádové oblasti do 50 a 100 km od vymezeného území

Zóna	Město	Vzdál. do oblasti (km)	Počet obyvatel (2010)
51 - 100 km	Racibórz	63	56 397
	Kędzierzyn-Koźle	68	62 238
	Opole	77	125 710
	Wodzisław Śląski	80	50 172
	Rybnik	86	141 410
	Jastrzębie-Zdrój	90	92 462
	Gliwice	98	195 472
	Żory	98	60 444

Zdroj dat: vlastní zpracování PROCES, 2012

Ve spádové oblasti do 100 km se nachází také významná města v Polsku, která nespádají do kategorie měst nad 50 tisíc obyvatel. Jedná se o města Klodzko, Prudnik, která spadají do kategorie nad 20 tisíc obyvatel a město Nysa (cca 47 000 obyvatel).

Z hlediska časové dostupnosti z Polska (viz mapa 9.4.2, příloha L) je patrný značný turistický potenciál v okolí města Rybnik, kde se nachází města nad 50 tisíc obyvatel (Wodzisław Śląski, Jastrzębie-Zdrój, Racibórz), která jsou vzdálena od rekreačních center v Jeseníku do 2 hodin. Vzdálenější, ale významnou oblastí je Slezské vojvodství, jehož hlavním městem jsou Katowice, které jsou střediskem největší aglomerace v Polsku.

Tabulka 9.5.2: Spádové oblasti zahrnující vybraná města PL

Zóna	Město	Min	Počet obyvatel (2010)
61 - 90 min	Racibórz	85	56 397
	Kędzierzyn-Koźle	92	62 238
91 - 120 min	Jastrzębie-Zdrój	110	92 462
	Rybnik	115	141 410
	Wodzisław Śląski	120	50 172
	Opole	120	125 710
	Żory	126	60 444
121 - 150 min	Gliwice	141	195 472
	Katowice	160	317 316

Zdroj dat: vlastní zpracování PROCES, 2012

9.6 Parkovací kapacita středisek rekreace

Důležitým faktorem při hodnocení dopravní dostupnosti individuální automobilovou dopravou jsou kapacity parkovacích míst, tzv. *statická doprava*. V následující tabulce jsou uvedeny parkovací kapacity na vyhrazených parkovištích v členění dle jednotlivých středisek rekreace. Největší parkovací kapacitu má rekreační středisko Malá Morávka, nejmenší naopak středisko Karlovice. Kromě uvedených kapacit vyhrazených parkovišť jsou ve střediscích rekreace parkoviště u jednotlivých ubytovacích zařízení určena výhradně pro ubytované. Proto např. není nízká kapacita parkovacích míst u střediska Karlovice za stávajícího využití střediska označena za nedostačující. V případě, že má rekreační středisko velký počet rekreačních atraktivit, lze předpokládat zvýšenou poptávku po parkovacích místech i u návštěvníků ve středisku neubytovaných.

Tabulka 9.6.1: Parkovací kapacity rekreačních středisek

Rekreační středisko	Kapacita (počet parkovacích míst)*
Malá Morávka	600
Praděd	285
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov	210
Karlova Studánka	140
Světlá Hora - Andělská Hora	135
Slezská Harta	85
Stará Ves	55
Dolní Moravice	40
Karlovice	15

*U parkovišť s nevymezeným počtem parkovacích míst byla kapacita stanovena odborným odhadem.

Z rozboru jednotlivých středisek (viz kap. 3.2 a 10.3) se ukazují nedostatečné parkovací kapacity u následujících středisek:

- parkovací kapacity v prostoru parkoviště u hotelu Hvězda ve středisku Praděd.
- ne zcela strategicky dobře je umístěné parkoviště ve středisku **Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov** v lokalitě u vleku Pod Vysokou horou, které se nachází daleko od místa největšího výskytu turistů,
- deficit parkovacích míst ve středisku **Malá Morávka – Karlov pod Pradědem** především z důvodu turistické významnosti střediska jako centra zimní rekreace, který by měl být řešen systém odchytných parkovišť s návaznou dopravou.

- za stávajícího využití střediska **Stará Ves** jsou parkovací kapacity dostačující. V případě zvýšení návštěvnosti střediska (rozšíření stávajících rekreačních atraktivit, či plného využití kapacity místního vleku) by bylo nutné tyto kapacity rozšířit.
- Nedostatek parkovacích míst ve středisku **Dolní Moravice**, jedinou větší parkovací plochou ve středisku je pouze parkoviště u hotelového komplexu Avalanche.
- u potenciálního střediska **Slezská Harta** chybí parkoviště v některých obcích přiléhajících k vodní nádrži. Aby byl využit rekreační potenciál střediska, je nutné dobudovat rekreační infrastrukturu, včetně rozložení parkovacích kapacit.
- ve středisku **Světlá Hora-Andělská Hora** schází větší parkoviště u významného vleku v Andělské Hoře.

V dotazníkovém šetření (viz kap. 13.3) vyjádřila většina dotázaných návštěvníků nespokojenost s parkovacími kapacitami. Variantu „velmi špatná“ volil u všech parkovacích kapacit největší počet respondentů (více než 46 % u parkování u vodních ploch, více než 45 % u parkování u ubytovacích zařízení a téměř 43 % u parkování u atraktivních lokalit). Nejhůře dopadly parkovací kapacity u vodních ploch, s průměrnou odpovědí 2,6 (na škále 1 – 5, kdy 1 – „velmi špatná“, 5 – „velmi dobrá“).

Jako nedostačující viděli návštěvníci kapacity parkování zejména v době letní a zimní sezóny či o víkendy. Jako kapacitně nejvíce nedostačující oblast označovali respondenti rekreační střediska Karlova Studánka, Malá Morávka a potenciální rekreační středisko Slezská Harta.

Tabulka 9.6.2: Hodnocení parkovacích kapacit v zájmovém území

Parkovací kapacity	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Parkování u ubytovacích zařízení (hotely, kempy, atd.)	45,4	27,0	13,8	11,5	2,3	3,4
Parkovací kapacity v atraktivních lokalitách (střediska cestovního ruchu např. Hvězda)	42,9	24,2	17,6	8,7	6,6	3,0
Parkování u vodních ploch	46,3	22,3	15,4	14,8	1,2	2,6

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Jak byste ohodnotili kapacitu parkování?“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 – Velmi špatná, 5 – Velmi dobrá.

Známé záměry

V rekreačním středisku Karlova Studánka je záměr na vybudování parkovacího domu, projekt však ještě nebyl zahájen.

U vodní nádrže Slezská Harta je záměr na dobudování parkovišť, zatím pouze zvažují možnosti umístění.

Tabulka 9.6.3: Známé záměry na dobudování parkovacích kapacit v zájmovém území

Záměry – parkování		
umístění	záměr	stav
Mikroregion Slezská Harta	parkoviště u přehrady Slezská Harta	zvažují se možnost umístění
Karlova Studánka	Parkovací dům v lázeňském místě Karlova Studánka	projekt nezahájen, je ve výhledu

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012, Marketingová strategie Moravskoslezského kraje pro léta 2009 – 2013.

10 KONFLIKTY REKREAČNÍHO VYUŽITÍ ÚZEMÍ SE ZÁJMY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY

V zájmovém území se nachází mnoho přírodních jevů, které podléhají ochraně přírody a krajiny. Jedná se o vodní toky, minerální prameny, geomorfologické jevy, kaskády, vodopády, fauny a flory. Většina z nich je chráněna v rámci CHKO Jeseníky nebo v přírodních rezervacích.

10.1 Sledované jevy a jejich zákonná ochrana

Významnou součástí rekreačního potenciálu zájmového území jsou jeho přírodní hodnoty. Ve vztahu ke konkrétním formám a intenzitě rekreačního využití jsou považovány za „limity využití území“ ve smyslu §26 stavebního zákona⁹. Kromě limitů vyplývajících ze zákonné ochrany přírody a krajiny¹⁰ jsou do vyhodnocení střetů zahrnuty vybrané limity ostatních složek životního prostředí, které s ochranou přírody a krajiny bezprostředně souvisí, tzn. ochrana vod¹¹, přírodních léčivých zdrojů¹² a pozemků určených k plnění funkcí lesa¹³. V rámci těchto problémových okruhů jsou pro potřeby této studie sledovány dále uvedené jevy.

Ochrana přírody a krajiny

Chráněná krajinná oblast (§25)

Jedná se o rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení. V zájmové oblasti se vyskytuje CHKO Jeseníky, vyhlášená roku 1969. Má charakter harmonické krajiny se zalesněnými horskými hřbety (nejvyšší horou Praděd – 1 491m n. m.), horskými bystřinami, ledovcovými kary, květnatými podhorskými loukami, rašeliništi a sídelními útvary lávového charakteru zasazenými v hlubokých údolích.

Národní přírodní rezervace (§28)

NPR představují menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku. V řešeném území se vyskytují 2 národní přírodní rezervace:

- NPR Praděd je typická pro svůj komplex přirozených a přírodě blízkých ekosystémů vázaných na geologický podklad a reliéf nejvyšších pohoří Hrubý Jeseník.
- NPR Rašeliniště Skřítek chrání vrchovištní rašeliniště prameništního typu s charakteristickými rostlinnými a živočišnými společenstvy.

Přírodní rezervace (§33)

PR mají charakter menších území se soustředěnými přírodními hodnotami se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

V řešené oblasti se nachází celkem 20 přírodních rezervací.

⁹ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů.

¹² Zákon č. 164/2001 Sb., o přírodních léčivých zdrojích, zdrojích přírodních minerálních vod ve znění pozdějších předpisů

¹³ Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů.

Národní přírodní památky (§35)

NPP jsou přírodní útvary menší rozlohy, geologické či geomorfologické útvary, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním, mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

V zájmové oblasti jsou vymezeny celkem 4 národní přírodní památky. NPP Rešovské vodopády (tvořeno 5 samostatnými segmenty), NPP Velký Roudný, NPP Javorový vrch a NPP Ptačí hora.

Přírodní památky (§36)

PP jsou přírodní útvary menší rozlohy, zejména geologické či geomorfologické útvary, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, avšak na rozdíl od předchozí kategorie (NPP) „pouze“ s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk.

V řešené oblasti se nachází celkem 7 přírodních památek.

Natura 2000 (§3, odst 1, písm. r)

NATURA 2000 je definována jako celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat typy evropských stanovišť a stanoviště evropsky významných druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je NATURA 2000 tvořena vymezenými ptačími oblastmi a vyhlášenými evropsky významnými lokalitami. V oblasti se nachází Ptačí oblast Jeseníky, která chrání lokality s výskytem populací jeřábka lesního, chřástala polního a jejich biotopy. Dále se zde vyskytuje celkem 9 Evropsky významných lokalit.

Územní systém ekologické stability (§3, odst 1, písm. a)

Územní systém ekologické stability krajiny utváří vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability.

V území řešeném územní studií je vymezeno celkem 5 nadregionálních biocenter, které jsou propojeny 11 nadregionálními biokoridory. Z regionální úrovně se zde nachází 30 regionálních biocenter s 19 regionálními biokoridory.

Přírodní parky (§12, odst. 3)

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn podle části třetí tohoto zákona, může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

V území se nacházejí 2 přírodní parky, Sovinecko a Údolí Bystřice.

Ochrana vod

Chráněná oblast přirozené akumulace vod (§ 28, odst. 1)

Oblasti, které pro své přírodní podmínky tvoří významnou přirozenou akumulaci vod, vyhláší vláda nařízením za chráněné oblasti.

CHOPAV Jeseníky zasahuje významnou část území, řešeného v předmětné územní studii.

Ochranná pásma vodních zdrojů (§30)

Účelem vyhlášení ochranných pásem (OP) vodních zdrojů je zajištění vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních, povrchových vod využitelných nebo využívaných pro zásobování pitnou vodou a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody. Ochranná pásma se dělí na OP.I. stupně, která slouží k ochranně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího zařízení a OP. II. stupně pro ochranu vodního zdroje v území stanoveném vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti.

V zájmovém území se nachází řada vodních zdrojů se stanovenými OP zejména v horské části Hrubého Jeseníku a v oblasti Osoblažského výběžku. V podhorské části mají vodní zdroje spíše lokální charakter. Okrajově do sledovaného území zasahuje OP vodní nádrže Kružberk, využívané především pro vodárenské účely.

Ochrana přírodních léčivých zdrojů a zdrojů přírodních minerálních vod

Ochranné pásmo přírodních léčivých zdrojů (§21)

K ochraně zdroje před činnostmi, které mohou nepříznivě ovlivnit jeho chemické, fyzikální a mikrobiologické vlastnosti, zdravotní nezávadnost, jakož i zásoby a vydatnost zdroje, stanoví ochranná pásma Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.

Ve sledovaném území se nachází přírodní léčivý zdroj Karlova Studánka (prameny Vladimír a Petr, peloidy Karlova Studánka, Malá Morávka a Hubertov), jehož OP, je vymezeno na svazích Pradědu.

Ochrana lesa

Pozemky určené k plnění funkce lesa (§§ 6 až 8)

Ve smyslu uvedených paragrafů zákona o lesích, je používáno členění funkcí lesa do tří kategorií:

- lesy ochranné - na mimořádně nepříznivých stanovištích, vysokohorské lesy a lesy v klečovém vegetačním stupni
- lesy zvláštního určení - v hygienických pásmech ochrany vodního zdroje I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod a na území národních parků a národních přírodních rezervací
- lesy hospodářské – tj. lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení).

Na území řešeném územní studii se nacházejí všechny tři kategorie lesních porostů s převahou lesů hospodářských. Do kategorie lesů ochranných náleží především lesní a klečové porosty ve vrcholových partiích Hrubého Jeseníku. Lesy zvláštního určení jsou v závislosti na výše uvedených aspektech vymezeny v různých částech zájmového území.

10.2 Diferenciace zájmového území

Základní podklad pro identifikaci střetů v území, a to stávajících rekreačních areálů a připravovaných záměrů s výše uvedenými limity využití území, byly použity aktuální datové vrstvy Územně analytických podkladů MS kraje¹⁴. Pro generelní vyjádření „environmentálních hodnot“ (přírodní potenciál, lesnatost, vodohospodářský význam) jednotlivých částí zájmového území byly použity výřezy z kartogramů aktualizovaných ÚAP MSK, doplněné o územní průměty sledovaných rekreačních areálů (viz kap. 3 studie).

Přírodní potenciál

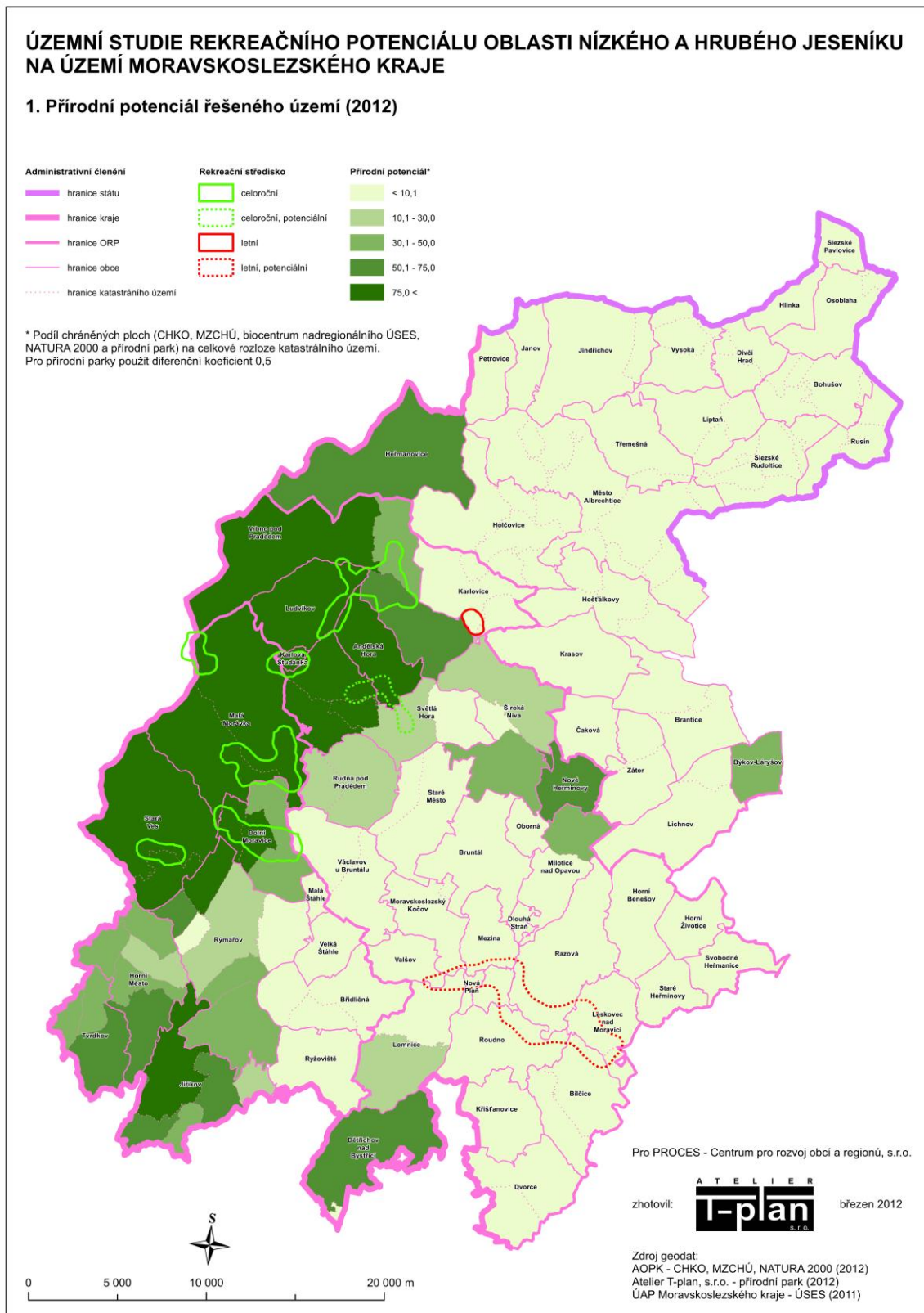
Jako vstupy byly použity datové vrstvy vymezující plochy CHKO, MZCHÚ, nadregionálních biocenter ÚSES, EVL a PO soustavy Natura 2000 a přírodních parků. Přírodní potenciál řešeného území je vyjádřen jako podíl kumulativního součty těchto ploch (při zohlednění překryvů) a rozlohy jednotlivých katastrálních území.

Z grafického schématu (viz mapa 10.2.1) je patrné, že nejvyšší přírodní potenciál vykazuje horská část Hrubého Jeseníku spadající převážně do CHKO Jeseníky (obce Heřmanovice, Vrbno pod Pradědem, Ludvíkov, Andělská Hora, Karlova Studánka, Světlá Hora, Malá Morávka, Dolní Moravice a Stará Ves). Z ostatních částí zájmového území lze jako oblasti s nejvyšším přírodním potenciálem klasifikovat údolí Oslavy a Huntavy včetně jejich širšího okolí (vybraná k. ú. obcí Horní Město, Tvrdkov a Jiříkov) a masiv Slunečné (Dětřichov nad Bystřicí) na jihozápadním úbočí Nízkého Jeseníku a dále část údolí horního toku Opavy v prostoru Nových Heřminov. V těchto oblastech se nenachází žádné ze sledovaných rekreačních středisek

Toto grafické schéma podchycuje pouze hodnoty a limity odvozené výhradně z platného znění zákona o ochraně přírody a krajiny.

¹⁴ Atelier T-plan, s.r.o. 2009 + aktualizace 2011

Mapa 10.2.1: Přírodní potenciál řešeného území

Lesnatost území

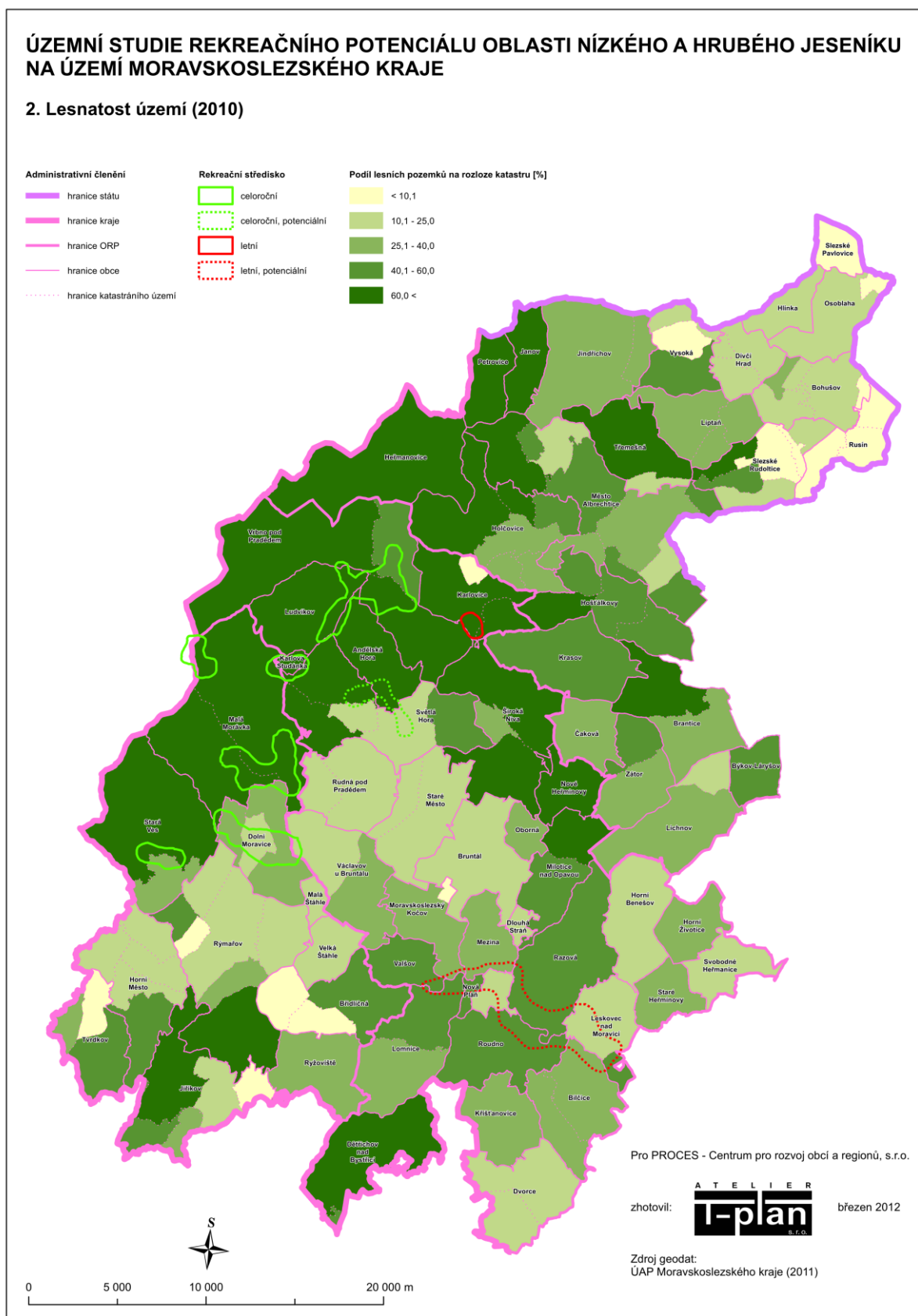
Rozsah lesních porostů v krajině lze považovat za obecnější (širší) indikátor přírodních hodnot území. Grafické schéma (viz mapa 10.2.2) vyjadřuje podíl lesních pozemků (dle hodnot ÚHDP¹⁵) na výměře jednotlivých k. ú. v řešeném území.

Z grafického schématu je patrné, že kromě oblastí uvedených výše lze zvýšené přírodní hodnoty identifikovat v převážné většině ve východní části řešeného území, představující centrální partii Nízkého Jeseníku. Do této oblasti spadají i potenciální střediska letní rekreace Slezská Harta a Karlovice.

Zvýšený přírodní potenciál vykazuje též západní část Osoblažského výběžku, tvořená zalesněnými hřbety Zlatohorské vrchoviny.

¹⁵ Úhrnné hodnoty druhů pozemků (ČÚZK 2011).

Mapa 10.2.2: Lesnatost řešeného území

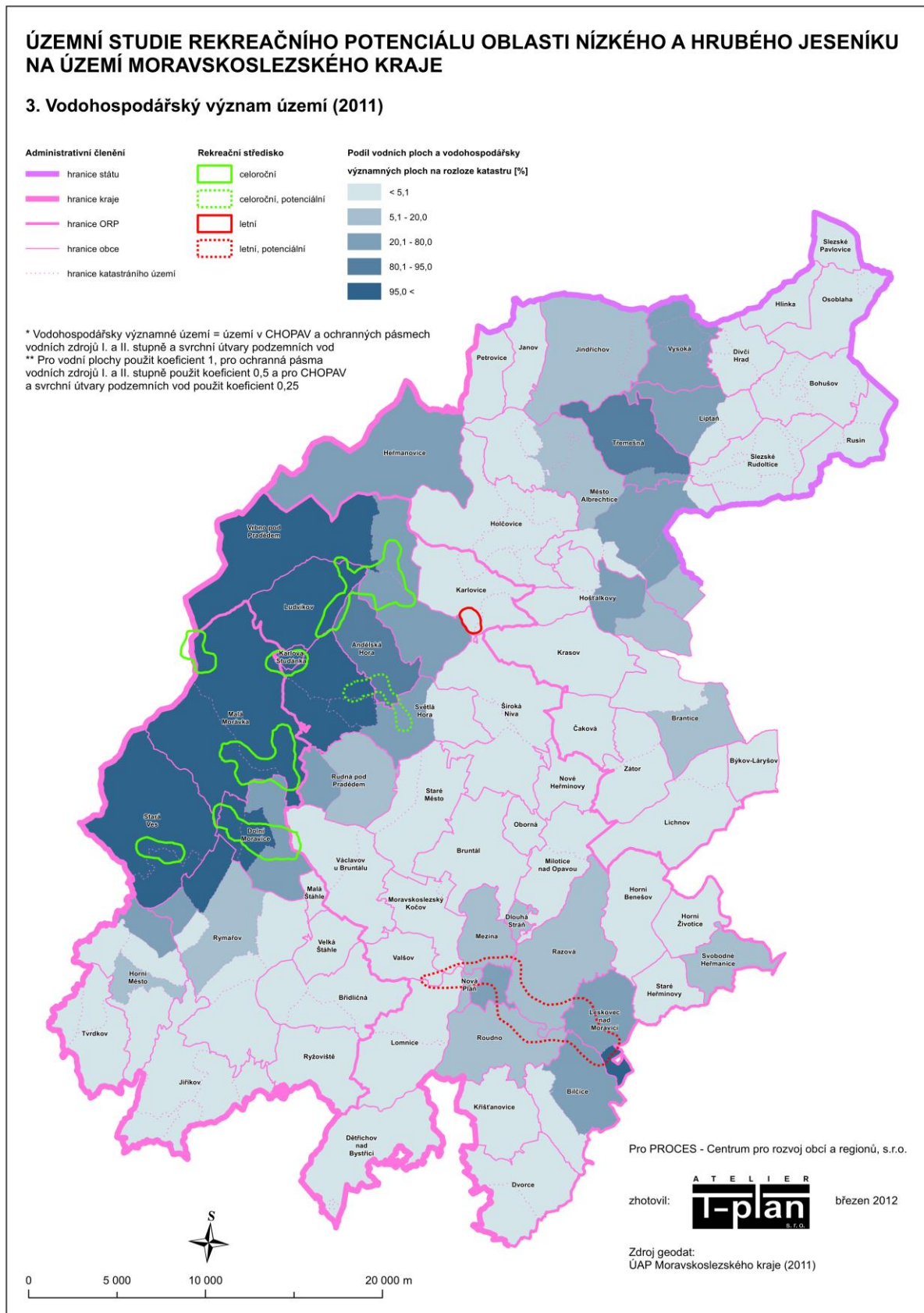
Vodohospodářský význam území

Vodní režim přímo ovlivňuje přírodní charakteristiky každého území. Za vodohospodářsky významná území jsou považovány vodní plochy, OP vodních zdrojů, OP přírodních léčivých zdrojů, území CHKO a území s výskytem svrchních útvarů podzemních vod¹⁶. Vodohospodářský význam je pak vyjádřen podílem kumulativního součtu ploch těchto jevů (při zohlednění překryvů) na výměře katastrálního území.

Z grafického schématu (viz mapa 10.2.3) je patrný vysoký vodohospodářský význam masivu Hrubého Jeseníku. Rozsah CHOPAV Jeseníky je víceméně totožný s hranicí CHKO Jeseníky. V ostatních částech řešeného území má zvýšený vodohospodářský význam prostor navazující na vodní nádrž Slezská Harta a širší okolí Třemešné s OP vodních zdrojů na potoku Mušlov.

¹⁶ VÚV TGM 2008

Mapa 10.2.3: Vodohospodářský význam území

Obsahem následujících podkapitol je identifikace potenciálních střetů s hodnotami a limity popsány v předchozí kapitole. Předmětem hodnocení jsou stávající a potenciální rekreační

areály vymezené v kap. 3 studie (podkapitola 10.3) a připravované konkrétní záměry z oblasti rekreace, cestovních ruchu (podkapitola 10.4).

10.3 Konflikty stávajícího rekreačního využití se zájmy ochrany přírody a krajiny

Z grafických schémat (mapy 10.2.1 až 10.2.3) je patrné, že všechna současná i potenciální rekreační střediska se nacházejí v území vysokých přírodních hodnot. Při identifikaci potenciálních střetů vycházíme z předpokladu nepřípustnosti jakýchkoliv zásahů do I. zóny CHKO Jeseníky, maloplošných ZCHÚ přírody a do OP vodních zdrojů a přírodních léčivých zdrojů I. stupně. V ostatních částech území je případná realizace rozvojových záměrů podmíněna jejich zapracováním do platné územně plánovací dokumentace a v případech stanovených zák. č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů též posouzením vlivů na životní prostředí včetně případného posouzení vlivů na PO a EVL Natura 2000. Celkový podíl ploch přírodních limitů“, zahrnujících jevy popsané v kap. 10.1, na území vymezených rekreačních areálů je uveden v Příloze 10.

S ohledem na definici přírodních hodnot (příroda a krajina, lesy, voda) jsou za potenciálně nejrizikovější považovány zejména aktivity spojené s rozsáhlejším zásahem do lesních porostů v plochách zvýšené ochrany přírody a krajiny (II. a III. zóna CHKO, NRBC a RBc ÚSES) nebo ve vodohospodářsky významných územích (CHOPAV, OP vodních zdrojů a přírodních léčivých zdrojů II. stupně).

Výše zmíněné lokality ochrany přírody a krajiny pokrývají nemalou část zájmového území a zejména atraktivní část území z pohledu rekreace a cestovního ruchu. Zajímavá je situace např. u vleků v lyžařských střediscích, kdy 26 z 29 vleků vymezených v zájmovém území leží v CHKO Jeseníky. Podobná situace nastává také v případě cyklotras, lyžařských běžeckých tras, naučných stezek a vodáckých tras. Cyklistické trasy mají poměrně hustou síť v CHKO Jeseníky, v přírodních parcích Sovinecko i Údolí Bystřice. Dále protínají oblasti Natura 2000, ÚSES a maloplošná zvláště chráněná území.

Prakticky totožná je situace z hlediska lyžařských běžeckých tras a turistických tras. Naučné stezky jsou lokalizovány hlavně v západní části území (CHKO Jeseníky) a protínají dva z 37 Územních systémů ekologické stability, dále také oblasti Natura 2000. Vodácké trasy mají počátek většinou v západní části kraje v CHKO Jeseníky, větší část průběhu tras však prochází mimo území ochrany přírody a krajiny.

Objekty rekreačního potenciálu (objekty přírodních atraktivit, kulturních a historických atraktivit, atraktivit poznávací turistiky a rekreace) jsou rovněž lokalizovány v oblastech s ochranou přírody a krajiny. Zhruba čtvrtina všech těchto objektů je lokalizovaných v zájmovém území CHKO Jeseníky – jedná se často o větší hotelové komplexy poskytující služby wellness, bazény, aquaparky nebo adrenalinové areály (např. lanové centrum). Také se zde nacházejí zámky, zříceniny apod. Několik objektů rekreačního potenciálu spadá i do oblastí ÚSES, Natura 2000, přírodních parků a maloplošných zvláště chráněných území, avšak jejich počty již nejsou tak významné, jako z hlediska těch, které jsou lokalizované v CHKO.

Z hlediska zátěže území je považována za nejrizikovější zimní sezónu v období příznivých sněhových a ostatních klimatických podmínek v kombinaci s obdobím svátků či víkendů nebo jarních prázdnin. Tato období s nejvyšší návštěvností nelze jednoznačně identifikovat, je však nutné postupně doplňovat nezbytnou rekreační, a s tím související dopravní a technickou infrastrukturu, která by umožnila optimalizaci a usměrnění této zátěže zejména s ohledem na

vrcholové partie Hrubého Jeseníku. Pro orientační kvantifikaci potřeby parkovacích míst v každém rekreačním středisku vycházíme z následujících zjednodušených předpokladů:

- maximální kapacita (os. / hod.) lyžařských vleků (V)
- využití lyžařských areálů na úrovni 66% max. hodinové kapacity (0,66V)
- 100% využití lůžkových kapacit (L), s parkováním v rámci ubytovacích zařízení
- z toho 80 % využije lyžařský areál v rámci střediska (0,8 L)
- z toho jednodenních (neubytovaných) návštěvníků ($N = 0,66V - 0,8L$)¹⁷
- výhradně individuální automobilová doprava¹⁸
- počet automobilů při vytíženosti 2,5 os. / 1 automobil [$A = N / 2,5 = (0,66V - 0,8L) / 2,5$]
- kapacita stávajících parkovišť (P)
- rezerva /deficit parkovacích kapacit [$X = P - A = P - N / 2,5 = (0,66V - 0,8L) / 2,5$]

Je nutno podotknout, že výše uvedená metodika se týká pouze období s maximálním počtem návštěvníků, tzn. v zimních měsících s dobrými sněhovými podmínkami, a to především ve střediscích Praděd, Malá Morávka a Karlov. V průběhu zbývajících roku jsou tyto kapacity nevyužity. Při posuzování výpočtu je nutné na výše uvedené tvrzení brát stále ohled.

Současná rekreační střediska

PRADĚD (celoroční)

Celou svou plochou leží v CHKO Jeseníky, do NPR Praděd (I. zóna CHKO) zasahuje více jak 90% své plochy. Ta je cenná díky přítomnosti přirozených ekosystémů, které jsou vázány na geologický reliéf a klimatické podmínky Hrubého Jeseníku. Zbytek území spadá do II. zóny CHKO. Celé území je zároveň součástí EVL Praděd (aktivní vrchoviště, rašelinný les, atd.) a ptačí oblasti Jeseníky.

ÚSES je zde vymezen nadregionálním biocentrem Praděd (horské, mezofilní bučinné a rašelinné ekosystémy), které pokrývá přes polovinu vymezené plochy. Toto biocentrum je napojeno na nadregionální vodní biokoridor K87. Ten je vázán především na vodní toky pramenící v oblasti CHKO Jeseníky.

Lesní porost je na území rekreačního střediska jako zařazen do kategorie lesů ochranných. Vzhledem k nadmořské výšce převažují ve vrcholových partiích klečové porosty, které v nejvyšších místech přecházejí v horská travní společenstva. S výjimkou odlesněného vrcholu Pradědu pokrývají většinu areálu a jeho širokého okolí.

Ochrana vod je vymezena II. stupněm ochranného pásma vodního zdroje, které se společně s ochranným pásmem přírodního léčivého zdroje Karlova Studánka zasahuje větší část střediska. Celý areál se nachází součástí CHOPAV Jeseníky.

Z výše uvedeného vyplývá, že další rozvoj areálu by měl být zaměřen zejména na zkvalitnění šetrného a bezpečného dopravního přístupu do vrcholových partií kyvadlovou autobusovou dopravou (homogenizace příjezdové cesty od sedla Hvězda k hotelu Ovčárna vč. umístění výhyben) a rozšíření kapacit statické dopravy v prostoru Hvězdy.

¹⁷ Hodnota 0,66V - L menší než 0 signalizuje deficit kapacity lyžařských areálů, v rámci střediska, resp. jeho nižší význam v zimní sezóně. V tomto případě se předpokládá využití lyžařských areálů v rámci střediska na úrovni 50% zde ubytovaných lyžařů, tzn. $0,8 L \times 0,5 L = 0,4 L$.

¹⁸ Doprava jednodenních návštěvníků autobusy není uvažována vzhledem k tomu, že studie tento údaj v rámci kapacity stávajících parkovišť samostatně neuvádí.

Potřeba dalších parkovacích míst je patrná v přehledu níže:

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)		3 350
⇒ z toho 66% (os. / hod.)		2 211
➤ L - počet lůžek		512
⇒ z toho 80%		410
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	$2\,211 - 410 =$	1 801
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	$1\,801 : 2,5 =$	720
➤ P – kapacita stávajících parkovišť		285
➤ Deficit parkovacích míst (P – A)		- 435

Rozvoj rekreačních a ubytovacích zařízení v tomto musí být podmíněn nezvyšováním zátěže složek životního prostředí. Veškeré rozvojové aktivity je nutné vzhledem k prostorovým vazbám (ubytování, doprava) řešit v úzké koordinaci s rozvojem rekreačního střediska Karlova Studánka s ohledem na ochranu jeho lázeňské funkce.

KARLOVA STUDÁNKA (celoroční)

Celé středisko se nachází v CHKO Jeseníky, cca 60% její plochy (mimo zastavěné území obce) spadá do II. zóny ochrany. EVL Praděd zasahuje do plochy střediska jen nepatrně svým východním okrajem. Ptačí oblast Jeseníky zasahuje cca 30% plochy v západní části střediska. Nadregionální a regionální ÚSES není rekreačním střediskem přímo dotčen, těsně za hranicí střediska se však nachází nadregionální biocentrum Praděd.

Lesní porosty pokrývají přibližně 80% plochy střediska a mají charakter lesů hospodářských. Zalesněno prakticky není jen zastavěné území Karlovy Studánky.

Vzhledem k přítomnosti vodních zdrojů a zejména přírodních léčivých zdrojů, zasahují jejich OP většinu území střediska včetně zastavěného území a jeho blízkého okolí. Celé středisko je součástí CHOPAV. Karlova Studánka má zároveň statut lázeňského místa dle zák. č. 164/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Případná realizace dalších rozvojových záměrů z oblasti rekreační infrastruktury musí vedle vysokých přírodních hodnot dotčeného území respektovat i ochranu lázeňského místa a přírodních léčivých zdrojů, což je spojeno mj. s minimalizací zásahů do lesních porostů. Prioritou by mělo být zejména zvýšení parkovacích kapacit mj. i s ohledem na skutečnost, že Karlova Studánka představuje nástupní centrum do rekreačního střediska Praděd a Hrubého Jeseníku. Potřebu dalších parkovacích míst dokládá tento přehled, který zohledňuje celkové údaje za obě střediska:

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	$3\,350 + 900 =$	4 250
⇒z toho 66% (os. / hod.)		2 850
➤ L - počet lůžek	$512 + 798 =$	1 310
⇒z toho 80 %		1 048
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	$2\,850 - 1\,048 =$	1 802
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	$1\,802 : 2,5 =$	721
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	$285 + 140 =$	425
➤ Deficit parkovacích míst (P – A)		425 – 721 = - 296

Z tohoto důvodu lze doporučit zpracování územní studie zaměřené na společné řešení dopravní přístupnosti a dopravy v klidu obou rekreačních středisek, při respektování požadavků ochrany lázeňského místa, přírodních léčivých zdrojů a přírodních hodnot dotčeného území. Je namístě upozornit, že zvýšení parkovacích kapacit bude nutně spojeno se vznikem nových zpevněných ploch a zejména v tomto území také s potřebou zajištění záchytu a nezávadného zneškodnění splachových vod, potenciálně znečištěných úkapy ropných látek z dopravních prostředků.

VRBNO POD PRADĚDEM – LUDVÍKOV (celoroční)

Tato rekreační oblast je z převážné části své rozlohy (cca 80%) součástí CHKO Jeseníky, avšak II. zóna je zastoupena jen okrajově v prostoru Ludvíkova. Soustava Natura 2000 je zastoupena pouze PO Jeseníky, která zasahuje do západní poloviny území střediska. ÚSES je zastoupen RBC Solná a RBC Pod Válečnou stráň, které však do vymezeného prostoru zasahují jen částečně. K významnějším střetům může docházet v případě nadregionálních biokoridorů, které obě biocentra propojují. Jmenovitě jde o biokoridory K87V (vodní), jehož osa je vymezena tokem Střední Opavy a K87MB (mezofilní bučinný), který z jihu obchází zástavbu Vrbna. Biokoridor K87N (nivní) představuje podstatně menší riziko střetu, neboť je do území střediska zasahuje jen nepatrně.

Lesní porosty jsou zařazeny do kategorie lesů hospodářských a lesů zvláštního určení (dohromady přibližně 40% území střediska). Rozsáhlejší lesní komplexy se nacházejí v prostoru Ludvíkova a Zámecké hory a dále především v okrajových částech střediska.

Ochranná pásma vodních zdrojů jsou plošně velmi omezená (do 2,5 % rozlohy) a netvoří rozsáhlejší souvislá území. Hranice CHOPAV kopíruje hranici CHKO, a proto i plošné zastoupení je stejné (cca 80%)

Středisko je kromě silnic II. třídy přístupné také po železnici, což posiluje jeho význam jako nástupního centra do severní části Hrubého Jeseníku. Potřeba dodatečných kapacit parkovacích ploch pro turisty neubytované v místě není podle orientačního výpočtu naléhavá (viz přehled níže):

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	1 600
⇒ z toho 66% (os. / hod.)	1 066
➤ L - počet lůžek	1 034
⇒ z toho 80%	827
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	$1\ 066 - 827 = 239$
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	$239 : 2,5 = 96$
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	210
➤ Rezerva parkovacích míst (P – A)	$210 - 96 = 114$

Vzhledem k funkci tohoto střediska jako nástupního centra do přilehlých partií Hrubého Jeseníku, doporučujeme případnou potřebu parkovacích ploch prověřit podrobnějším výpočtem, případně terénním šetřením. Z tohoto důvodu se i pro toto středisko doporučuje zpracování územní studie zaměřené na řešení dopravy v klidu s vazbou na nejvýznamnější lyžařské areály a další nástupní místa do hřebenových partií Hrubého Jeseníku. Rozvoj vlastní rekreační infrastruktury je třeba realizovat mj. s ohledem na minimalizaci zásahů do lesních porostů.

KARLOVICE (LETNÍ)

Rekreační středisko Karlovice leží mimo CHKO Jeseníky. Jediným limitem v rámci ochrany přírody a krajiny jsou segmenty ÚSES. Tokem Opavy a přilehlou údolní nivou jsou vedeny osy biokoridorů K87V (vodní) a K87 N (nivní). V obou případech biokoridory částečně procházejí zastavěným územím Karlovic.

Ačkoliv většina území obce se vyznačuje vysokou lesnatostí, do prostoru vymezeného střediska, zaujímá les hospodářský jen cca 10% z jeho celkové rozlohy. Rozsah OP vodních zdrojů je minimální.

Karlovice jsou nejlépe dostupné silnicí II. třídy a také železniční dopravou. Vzhledem k převážně sezónnímu charakteru střediska a k nižšímu zastoupení zásadních limitů využití území je zde riziko střetů spojené s rozvojem rekreačních aktivit relativně menší. Případná nová ubytovací zařízení však musí svými prostorovými parametry respektovat krajinný ráz celého prostoru. V případě realizace projektu ostatních rekreačních zařízení je třeba vyžadovat minimalizaci zásahů do lesních porostů, při vymezování cyklostezek pak preferovat využití stávající sítě cest.

Vzhledem k využití střediska zejména v letní sezóně, nepředpokládáme na základě výsledků uvedených v úvodu kapitoly 10.2 nedostatek parkovacích míst.

MALÁ MORÁVKA (celoroční)

Středisko svým vymezením takřka celé spadá do CHKO Jeseníky, avšak mimo I. a II. zónu ochrany. Ptačí oblast Jeseníky zaujímá téměř 90% území střediska. ÚSES zasahuje pouze okrajem regionálního biocentra RBC Miloch v prostoru Solného vrchu.

Lesní porosty mají převážně charakter lesů hospodářských (cca 60% plochy území), lesy zvláštního určení jsou zastoupeny jen malými izolovanými enklávami. Zalesněné jsou zejména údolní svahy, které obklopují zástavbu. Výjimkou jsou průseky pro lyžařské vleky a sjezdové tratě, zejména v prostoru mezi Malou Morávkou a Karlovem p. P. a podél silnice II/446 ve směru na Karlovu Studánku.

Ochranné pásmo vodního zdroje II. stupně zasahuje pouze okrajově do severní části území střediska. CHOPAV Jeseníky pokrývá většinu řešeného území.

Malá Morávka patří k nejvýznamnějším střediskům zimní i letní rekreace v řešeném území. Je hojně využívána jednak pro sjezdové lyžování a jednak pro lyžařskou turistiku, cykloturistiku, pěší turistiku, představuje vedle Karlovy Studánky další nástupní místo do Hrubého Jeseníku včetně oblasti Pradědu. Z toho resultují požadavky na minimalizaci zásahů do lesních porostů zejména s ohledem na předmět ochrany PO Jeseníky a CHOPAV Jeseníky.

Níže provedený orientační výpočet signalizuje zásadní deficit parkovacích míst v rámci tohoto střediska:

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	9 000
⇒z toho 66% (os. / hod.)	5 940
➤ L - počet lůžek	2 399
⇒z toho 80 %	1 919
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	5 940 – 1919 = 4 021
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	4 021 : 2,5 = 1 608
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	600
➤ Deficit parkovacích míst (P – A)	600 – 1 608 = - 1 008

Obdobně jako v předchozích případech se proto doporučuje zpracování územní studie zaměřené na řešení dopravy v klidu včetně problematiky zachytu a nezávadného zneškodnění splachových vod.

STARÁ VES (celoroční)

Stará Ves je nejjížeji vymezeným střediskem. Celé je součástí CHKO Jeseníky, I. a II. zóna dohromady zaujímají cca 12% území střediska. Jedná se o prostor v jižní části vymezeného území mezi kótou Ptáčník a Slatinným potokem, na který je vázána přírodní rezervace PR U Slatinného potoka s cennými mokřadními ekosystémy a s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Ptáční oblast Jeseníky je vyhlášena na celém rozsahu vymezení střediska.

Lesní porosty zaujímají přibližně 60% rozlohy střediska, zejména v prostoru kóty Ptáčník a dále na severu vymezeného území při úpatí vrchu Kamenec. CHOPAV pokrývá celé zájmové území.

Z hlediska kapacity rekreačních zařízení patří Stará Ves k menším střediskům s významem spíše pro zimní a letní turistiku než pro sjezdové lyžování. I zde je však nutné v případě realizace rozvojových záměrů preferovat minimalizaci zásahů do lesních porostů vzhledem limitům spojeným s PO a CHOPAV Jeseníky. Možný deficit parkovacích kapacit bude v tomto prostoru zřejmě nižší než v předchozích případech, nicméně zpracování studie zaměřené na rozvoj statické dopravy doporučujeme zpracovat i tentokrát.

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	600
⇒z toho 66% (os. / hod.)	396
➤ L - počet lůžek	258
⇒z toho 80 %	21
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	396 – 206 = 190
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	190 : 2,5 = 76
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	55
➤ Deficit parkovacích míst (P – A)	55 – 78 = - 23

DOLNÍ MORAVICE (celoroční)

Většina území střediska (cca 75%) je součástí CHKO Jeseníky, avšak do přísněji chráněné II. zóny spadá jen zlomek území v blízkosti Nové Vsi. PR Franz (významné zimoviště kriticky ohroženého druhu vrápence malého + fragmenty původního pralesního porostu) zasahuje do území rekreačního střediska jen okrajově při jeho jižní hranici. PO Jeseníky zaujímá cca dvě třetiny plochy střediska. EVL Moravice (výskyt mihule potoční, vranky obecné a vydry říční) je fixována na koryto horního toku stejnojmenné řeky a spolu s významnými vodárenskými odběry na středním toku proto klade zvýšené nároky na čištění odpadních vod v rámci svého povodí.

ÚSES je zastoupen pouze osou nadregionálního biokoridoru K88MB (mezofilní bučinný), která prochází západní částí střediska a přibližně kopíruje tok Mlýnského potoka.

Rozsah lesních porostů v rámci střediska je omezený (cca 15%), nevytvářejí rozsáhlejší souvislou porostní plochu a jsou roztroušeny po celém území střediska. CHOPAV kopíruje hranici CHKO Jeseníky, a zaujímá tedy stejný rozsah území jako CHKO.

Plochy veřejných parkovišť jsou v porovnání s kapacitou lyžařských areálů nedostatečné, jak dokládá níže uvedený výpočet. Kapacitou lyžařských areálů představuje Dolní Moravice v rámci Jeseníků významné středisko sjezdového lyžování ovšem pouze s menší kapacitou ubytovacích zařízení a převahou objektů individuální rodinné rekreace, což ještě zvýrazňuje závažnost tohoto problému.

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	4 000
⇒z toho 66% (os. / hod.)	2 640
➤ L - počet lůžek	554
⇒z toho 80 %	443
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	2 640 – 443 = 2 210
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	2 210 : 2,5 = 884
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	40
➤ Deficit parkovacích míst (P – A)	40 – 884 = - 844

Obdobně jako v předchozích případech se proto doporučuje zpracování územní studie zaměřené na řešení dopravy v klidu včetně problematiky záchyty a nezávadného zneškodnění splachových vod s ohledem na přírodní a vodárenský význam řeky Moravice jako hlavního recipientu dotčeného území.

Potenciální rekreační střediska

SVĚTLÁ HORA - ANDĚLSKÁ HORA (celoroční)

Toto rekreační středisko je situováno na úpatí Hrubého Jeseníku. Je sice téměř ze 70% součástí CHKO, avšak zóny nejvyšší ochrany (I. + II.) do něj nezasahují. Přibližně polovina území je pak součástí PO Jeseníky.

Lesní porosty jsou zařazeny do kategorie lesů hospodářských. V rámci střediska se vyskytují jen v dílčích fragmentech. Souvislejší lesní porost se nachází pouze v severní části území na jižních svazích Anenského vrchu. Ve vztahu k vodnímu režimu je zde významnějším limitem pouze CHOPAV Jeseníky.

Provedený orientační výpočet (viz níže) nesignalizuje nedostatek parkovacích kapacit. Jejich nevhodné rozmístění se však negativně projevuje v centrální části střediska a dále u vleku ski-areálu Annaberg.

➤ V - celková max. kapacita vleků (os. / hod.)	700
⇒z toho 66% (os. / hod.)	462
➤ L - počet lůžek	326
⇒z toho 80 %	261
➤ N - odhad jednodenních návštěvníků (0,66 V – 0,8 L)	462 – 261 = 201
➤ A - Počet automobilů (2,5 os. / auto)	80
➤ P – kapacita stávajících parkovišť	135
➤ Rezerva parkovacích míst (P – A)	135 – 80 = 55

Poměrně malá rezerva parkovacích ploch však může být v případě dalšího rozvoje aktivit orientovaných zejména na zimní sezónu poměrně rychle vyčerpána. Proto i zde dáváme ke zvážení prověřit možnost vymezení dalších ploch statické dopravy.

SLEZSKÁ HARTA (letní)

Středisko je územně fixováno na stejnojmennou vodní nádrž a její přilehlé území. v centrální části Nížkého Jeseníku, tedy již mimo CHKO a CHOPAV Jeseníky. Do vymezené plochy střediska nezasahují území soustavy Natura 2000. Nejvýznamnějším limitem z oblasti ochrany přírody a krajiny jsou PP Razovské tufity (příklad geologické stavby jesenických stratovulkánů) a NPP Velký Roudný (zachovalý starokvartérní stratovulkán), v blízkosti vymezeného území střediska. ÚSES je zastoupen osou nadregionálního biokoridoru K102MB (mezofilní bučinný) v západním cípu střediska a na ní napojeným RBC Měděnec-Návrší. Segmenty ÚSES dále okrajově zasahují do jižní části území RBK/518 a RBC Velký Roudný. Za nejvýraznější přírodní hodnotu tohoto prostoru lze považovat zachovalý ráz harmonické krajiny.

Lesní porosty se vyskytují zejména podél břehů vodní nádrže. Jde o lesy hospodářské a zvláštního určení, které dohromady zaujímají cca 20% plochy střediska.

Vodohospodářský význam území dokládá OP vodních zdrojů, která zaujímá cca 30% plochy v jihovýchodní části střediska.

Další rozvoj rekreace a cestovního ruchu je třeba podmínit nenarušením krajinného rázu širšího okolí vodní nádrže, řešením záchyta a nezávadného zneškodnění odpadních vod.

10.4 Potenciální konflikty známých záměrů rekreace a cestovního ruchu se zájmy ochrany přírody a krajiny

Připravované záměry rekreace a cestovního ruchu jsou v rámci studie lokalizovány pouze ve formě výčtu dotčených obcí, nikoliv územním průmětem do mapového pokladu. Z tohoto důvodu jsou potenciální střety s přírodními hodnotami území identifikovány pouze jejich výčtem a % podílem své rozlohy na výměře správního území dotčené obce (viz příloha 11). Riziko střetu konkrétního záměru se sledovaným jevem (limitem) roste úměrně s plošným rozsahem sledovaného jevu (limitu) v rámci území dané obce. V hodnocení jsou zohledněny pouze záměry známé z ÚPD, záměry vyplývající z Marketingové strategie MSK pro léta 2009 – 2013 (viz Příloha 12) nejsou pro účely tohoto hodnocení brány v úvahu. Hodnocené záměry jsou kategorizovány dle svého funkčního zaměření (lyžování, cykloturistika, rekreace u vody atp. viz Příloha 13). Ostatní záměry typu rekonstrukce objektů, regenerace náměstí, atd. v následujícím textu nejsou hodnoceny. V měřítku podrobnosti studie a bez jejich konkrétní lokalizace není identifikace střetů možná. Tyto záměry je nutno prověřit zejména při zpracování návrhu ÚPD dotčených obcí a případně v rámci procesu EIA dle zák. č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

LYŽOVÁNÍ (SJEZDOVÉ A BĚŽECKÉ)

Pro rozvoj těchto aktivit jsou hlavními limity využití území ochrana přírody a krajiny, ochrana lesa a vodních zdrojů, resp. odtokových poměrů. Vyšší pravděpodobnost střetů je třeba očekávat u záměrů sjezdového lyžování, zejména pokud jsou spojeny se zásahy do lesních porostů (narušení porostního pláště, krajinný ráz, odtokové poměry).

Zásahy do I. zóny CHKO Jeseníky a do maloplošných ZCHÚ přírody vylučují příslušná ustanovení zák. č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V ostatních zónách CHKO je nutné u každého záměru prokázat, že není v rozporu s režimem ochrany příslušné zóny, stanoveným v plánu péče¹⁹. Ve vztahu k PO a EVL Natura 2000 je realizace záměru možná pouze za podmínky, že nedojde k narušení příznivého stavu předmětu ochrany nebo jejich územní celistvosti. V případě ÚSES je nutné minimalizovat zásahy snižující funkčnost jeho segmentů, t. zn., zejména snižování plochy biocenter a přerušování spojitosti biokoridorů nad danou mez stanovenou pro konkrétní typ biokoridoru a jeho hierarchickou úroveň. V zájmu omezení vlivů na krajinný ráz je nutné preferovat umístování (zejména) sjezdovek a lyžařských vleků mimo lokality exponované z dálkových pohledů. Ochrana krajinného rázu platí zejména pro CHKO Jeseníky a přírodní park Sovinecko.

Z hlediska ochrany lesních porostů a PUPFL je žádoucí pro záměry přednostně využívat nelesní pozemky a plochy bezlesí s ohledem na významné mimoprodukční funkce v zájmovém území (CHKO, CHOPAV). Zásahy do lesních porostů je nutné minimalizovat, resp. vyloučit v OP vodních zdrojů I. a II. stupně.

¹⁹ § 38 zák. č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska širších územních vztahů je nutné v rámci každého záměru sjezdového i běžeckého lyžování řešit vazbu na nástupní centrum s adekvátním dopravním napojením, odpovídající infrastrukturou rekreačních zařízení a dostatečnou kapacitou parkovišť.

Jesenická magistrála

Tento záměr běžeckého lyžování je vymezen na území pěti obcí (Stará Ves, Malá Morávka, Dolní Moravice, Horní Město a Rýmařov), přičemž zvýšený přírodní potenciál má zejména obce Malá Morávka a Stará Ves. Nejvýznamnějším limitem s rizikem možných střetů jsou I. a II. zóna CHKO Jeseníky, ptačí oblast Jeseníky a segmenty NR a R ÚSES které pokrývají značnou část zmíněných obcí. Do správních obvodů obcí Horní Město a Rýmařov zasahuje přírodní park Sovinecko. Základním předpokladem pro minimalizaci střetů ve vztahu ke všem uvedeným limitům je přednostní využití stávající cestní sítě a výběr ploch pro související zařízení (občerstvení, odpočívky) po dohodě s místně příslušnými orgány ochrany přírody a krajiny.

Zřízení lyžařského vleku v obci Hošťálkovy

Obec se nachází mimo území CHKO Jeseníky. Hlavními limity využití území představují lesní porosty a OP vodních zdrojů v k.ú. Vraclávek. V případě větší kapacity vleku může být problémem dopravní dostupnost. Obec je dostupná pouze po silnici III. třídy z Karlovic (silnice II/452) res. z Krásných Louček (silnice I/57). Samozřejmou podmínkou realizace záměru musí být vyřešení dopravy v klidu v rozsahu odpovídajícím kapacitě lyžařského areálu.

Lyžařský areál a modernizace běžeckého areálu v obci Dolní Moravice

Obec je přístupná po silnici II. třídy, přičemž samotný lyžařský areál je umístěn v části obce Nová Ves, kam je možná se dostat po silnici III. třídy. Součástí záměru je také realizace záchytného parkoviště v obci, které by mělo navýšit kapacity statické dopravy. Potencionální střet zájmů může být spojen CHKO a PO Jeseníky a segmenty NR a R ÚSES (nadregionální biokoridor K88 MB a regionální biocentrum RBC/173 Miloch). Vhodnou regulací záměru je však možné většinu těchto střetů minimalizovat. Rozšíření vleku „C“ na sedačkovou lanovku Figura.

Záměr se nachází na území obce Malá Morávka. Samotný záměr je součástí lyžařského areálu Praděd – Ovčárna, který je z parkoviště Hvězda přístupný po místní asfaltové komunikaci. V lokalitě je umístěno parkoviště. Vzhledem k vysokému stupni ochrany přírody je osobní automobilová doprava omezena ve prospěch kyvadlové autobusové dopravy. Areál je umístěn ve vrcholové partii centrální části Hrubého Jeseníku v kontaktu s nejhodnotnějšími segmenty CHKO. Z tohoto důvodu zde existuje vysoké riziko střetů s většinou sledovaných jevů. (I. a II. zóna CHKO Jeseníky, PO Jeseníky, NPR, a EVL Praděd, NRBC Praděd, ochrana vod a lesních porostů). Rozvoj tohoto areálu, resp. nárůst kapacity sportovně rekreačních a ubytovacích zařízení není možný bez adekvátního zkvalitnění technické infrastruktury (čištění odpadních vod) a zejména dopravního řešení celého prostoru Karlova Studánka – Hvězda – Praděd-Ovčárna včetně dopravy v klidu.

Sportovní a lyžařské centrum, lyžařský areál a přestavby budov na rekreační objekty

Tyto záměry jsou situovány do obce Andělská Hora, při silnici II/452, spojující Bruntál a Vrbno p. Pradědem. Základem rozvoje rekreace v obci výstavba lyžařského centra „Pod Vysokou horou“ včetně rekonstrukce současného areálu na svazích Anenského vrchu. Tento areál je umístěn při okraji v těsné blízkosti silnice při okraji CHKO a jeho modernizace, příp. rozšíření by nemělo být spojeno se zásadními střety. Případné rozšíření aktivit dále směrem do masivu Vysoké Hory však může být spojeno s rizikem potencionálního střetu s I. a II.

zónou CHKO Jeseníky včetně PO a ochrannými pásmy několika vodních zdrojů nacházejících se v tomto prostoru.

Lyžařský areál v obci Václavov u Bruntálu

Obcí prochází silnice I. třídy č. 11, která představuje hlavní přístupovou komunikaci do rekreační oblasti Jeseníků. Chráněná území se nacházejí pouze v okrajových partiích obce (EVL Moravice, nadregionální biokoridor K88 MB a regionální biocentra RBC/118 Dolnováclavské a RBC/189 Nad Moravicí). Riziko potencionálních střetů připravovaného záměru s těmito limity by mělo být malé.

Rozšíření stávajících ploch rekreace v okolí lyžařského vleku v obci Světlá Hora

Obec je přístupná jak po železnici, tak silnicí II. třídy č. 452. Hlavními limity využití území obce jsou CHKO a CHOPAV Jeseníky společně s vysokým podílem lesních porostů. Vzhledem k tomu, že plochy nejprísnější ochrany (II. zóna CHKO, PO Jeseníky, OP vodních zdrojů a PLZ Karlova Studánka) sem zasahují jen v omezeném rozsahu, lze předpokládat řešitelnost zjištěných střetů při dodržení standardních podmínek lokalizace a realizace záměru.

CYKLOTURISTIKA, IN-LINE, NAUČNÉ STEZKY

Vzhledem k liniové povaze záměrů a přítomné ochraně přírody, vod a lesním porostům především na území CHKO Jeseníky je vhodné cyklotrasy přednostně vymezovat s využitím stávající cestní sítě a místních komunikací, které odpovídají parametrům pro umístování cyklostezek. Tímto opatřením dojde k eliminování většiny potencionálních střetů, které by mohly realizací těchto záměrů vzniknout.

Jesenická magistrála

Tento záměr spadá do obcí Stará Ves, Malá Morávka, Dolní Moravice, Horní Město a Rýmařov. Jesenická magistrála je navržena jako multifunkční trasa, která v letních měsících plní funkci cyklostezky. Rizika potencionálních střetů jsou stejná jako v případě lyžařské běžecké trasy.

Cyklostezka Malá Morávka – Valšov

Tento záměr zasahuje do správních obvodů obcí Malá Morávka, Václavov u Bruntálu, Malá Štáhle, Velká Štáhle, Rýmařov a Břidličná. Za nejvýznamnější potencionální střet lze považovat křížení s evropsky významnou lokalitou Moravice, která je vyhlášena na stejnojmenném toku. Případné úpravy cyklostezky v úsecích přes záplavové území řeky Moravice a Podolského potoka nesmí narušit odtokové poměry ani předmět ochrany zmíněné EVL.

Cyklostezka v obci Rýmařov

Zdrojem potencionálních střetů může být nevhodné trasování zejména vůči EVL Sovinec (území vymezeno také jako biocentrum NBC/30 Sovinec) a plochám regionálního ÚSES. V případě využití stávající sítě cest a místních komunikací je předpoklad minimalizace těchto střetů.

Cyklostezka v obci Tvrdkov

V případě využití a přiměřené úpravy stávajících cest a místních komunikací pro potřeby cyklostezky jsou střety se zájmy ochrany přírody a krajiny (přírodní park Sovinecko, regionální biocentrum RBC/186 Nad Břevencem) jen málo pravděpodobné.

Propojení in-line a cyklostezky v obci Dolní Moravice

Za předpokladu trasování po stávajících cestách a místních komunikacích lze i přes vysoký přírodní potenciál tohoto území považovat tento záměr za málo konfliktní.

In-line a cyklostezka v obci Malé Štáhle

Potencionální kolize se zájmy ochrany přírody jsou možné v případě trasování blízkosti řeky Moravice, jejíž koryto je součástí stejnojmenné EVL PR Niva Moravice. Zde je nutné respektovat zejména stanovené záplavové území řeky.

Naučné stezky v obcích Břidličná a Malá Morávka

V případě Malé Morávky jsou na území obce vyznačeny veškeré turistické trasy a cyklotrasy. Břidličnou prochází pouze cyklotrasa. Za předpokladu dohody o vymezení jejich tras s místně příslušnými orgány ochrany přírody a krajiny je vznik dalších střetů zájmů málo pravděpodobný.

VODNÍ SPORTY A KOUPÁNÍ

Realizace vodní údolní nádrže Nové Heřminovy

Navrhovaná vodní nádrž je situována v krajinářsky a přírodně velmi hodnotném údolí horního toku Opavy. (EVL a NPP Ptačí hora a NRBc Ptačí hora-Údolí Opavy představují hlavní hodnoty tohoto území, které nesmí být realizací nádrže zásadně narušeny. Výstavba nádrže zároveň vyžaduje zcela nové urbanistické řešení tohoto prostoru z důvodu likvidace části obce Nové Heřminovy a nezbytné přeložky silnice I/45. Pouze v kontextu celkové koncepce využití vodní nádrže a přilehlého území je možné navrhovat konkrétní záměry orientované na rekreační využití tohoto prostoru.

Úprava vodní nádrže Edrovice s rekreačně sportovním využitím

Vodní nádrž je situována na jz. okraji města Rýmařov (část Edrovice). Střety s ochranou přírody se zde nepředpokládají. Zásadní podmínkou a limitem rozvoje rekreačních aktivit v okolí bude zajištění odpovídající kvality vody v nádrži.

Rozvoj rekreace v okolí vodní nádrže Slezská Harta.

Rozvoj letní rekreace v okolí vodní nádrže Slezská Harta se dotýká obcí Mezina, Razová, Roudno a Leskovec nad Moravicí. Hlavními limity pro rozvoj rekreačních aktivit tohoto prostoru představují především ochrana krajinného rázu (krajinářsky hodnotné území s NPP Velký Roudný, PP Razovské tufity, PP Lávovalý proud u Meziny) a ochrana jakosti vody v nádrži. Veškerá rekreační zařízení musí kromě vhodné lokalizace a prostorových parametrů odpovídajících krajinnému prostředí splňovat podmínku vyřešení záhytu a nezávadného znečištění odpadních vod. Záměry na využití části vodní nádrže pro vodní sporty musí prokázat nenarušení podmínek OP I. a II. stupně vodárenské nádrže Kružberk, níže na toku.

ADRENALINOVÉ AKTIVITY

Lanové dráhy Klobouk, Myšák a Kopřivná v obci Malá Morávka

Záměry jsou orientovány na zvýšení atraktivity střediska mimo zimní sezónu. Nároky na dopravní infrastrukturu v tomto případě nebudou zásadní. Vzhledem k vysokým přírodním hodnotám území ve správním obvodu obce je nutné při lokalizaci těchto zařízení vycházet z následujících zásad:

- ⇒ dobrá dopravní dostupnost a zajištění parkovacích ploch,
- ⇒ vazba na zastavěné území s odpovídající vybaveností a sanitární infrastrukturou,
- ⇒ využití nelesních ploch,

- ⇒ umístění mimo kontakt s plochami zvýšené ochrany přírody (I. a II. zóna CHKO, MZCHÚ, NRBC a RBc ÚSES.

DALŠÍ ZÁMĚRY REKREACE A REKREAČNÍ INFRASTRUKTURY

Mezi tyto záměry patří např. vytvoření nových kapacit pro stravování a ubytování (rekreační komplexy, penziony), sport (hřiště), relaxace (areál Avalanche), wellness (bylinné lázně), kultura (muzea), výstavba související infrastruktury (revitalizace vodní nádrže, odpočívadla, rozhledny, tábořiště, atd.) atd.

Rizika střetů zájmů s ochranou přírodních hodnot jsou v porovnání s výše uvedenými záměry nižší. Vzhledem k jejich omezenému plošnému rozsahu existují předpoklady pro jejich umístění mimo chráněné plochy. Výjimkou mohou být ochranná pásma vodních zdrojů, ochranná pásma přírodních léčivých zdrojů a dále vyhlášená velkoplošná ochrana přírody. Především CHKO Jeseníky a ptačí oblast Jeseníky. V případě potenciálních střetů je nutno respektovat tato chráněná území.

11 MOŽNÁ OHROŽENÍ REKREAČNÍHO POTENCIÁLU ÚZEMÍ JINÝMI ZÁMĚRY V ÚZEMÍ

V zájmovém území jsou záměry rámcově omezeny Zásadami územního rozvoje Moravskoslezského kraje (dále jen „ZÚR MSK“). Zásady zpřesňují specifické oblasti republikového významu (SOB3) v zájmovém území jako území následujících obcí:

Tabulka 11.1: Specifické oblasti republikového území (SOB3) v zájmovém území

ORP	Obce
Bruntál	Andělská Hora, Bílčice, Bruntál, Děřichov nad Bystřicí, Dlouhá Stráň, Dvorce, Horní Benešov, Horní Životice, Karlova Studánka, Karlovice, Křišťanovice, Leskovec nad Moravicí, Lomnice, Ludvíkov, Mezina, Milotice nad Opavou, Moravskoslezský Kočov, Nová Pláň, Nové Heřminovy, Oborná, Razová, Roudno, Rudná pod Pradědem, Staré Heřminovy, Staré Město, Světlá Hora, Svobodné Heřmanice, Široká Niva, Václavov u Bruntálu, Valšov a Vrbno pod Pradědem
Krnov	Bohušov, Brantice, Býkov-Láryšov, Čaková, Dívčí Hrad, Heřmanovice, Hlinka, Holčovice, Hošťálkovy, Janov, Jindřichov, Krasov, Lichnov, Liptaň, Město Albrechtice, Osoblaha, Petrovice, Rusín, Slezské Pavlovice, Slezské Rudoltice, Třemešná, Vysoká a Zátor
Rýmařov	Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryzoviště, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle

Na území těchto obcí jsou dány Přílohou č. 1 k výše uvedeným Zásadám územního rozvoje Moravskoslezského kraje požadavky na využití území, kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v území.

Z těchto zásad vyplývá požadavek na zkvalitnění a rozvoj dopravního propojení se sousedními oblastmi v ČR (Ostrava, Olomouc) a v Polsku (Kladsko). Dále musí být nové ekonomické aktivity v rámci vymezené oblasti umístěny podle těchto hlavních kritérií:

- vazba na hlavní dopravní tahy území (silnice I/45 a navazující síť silnic II. třídy),
- vazba na sídla s rozvojovým potenciálem (Bruntál, Rýmařov, Vrbno pod Pradědem, Město Albrechtice, Břidličná),
- preference lokalit mimo stanovená záplavová území (v záplavových územích jen výjimečně, ve zvláště odůvodněných případech).

Důraz je kladen na zkvalitnění a rozvoj technické infrastruktury, občanského vybavení a podporu dalších opatření k posílení stability osídlení, zejména ve spádových sídelních centrech (Bruntál, Rýmařov, Město Albrechtice, Horní Benešov, Břidličná, Osoblaha, Vrbno pod Pradědem).

Rekreační funkce sídel je doporučeno rozvíjet též mimo hlavní rekreační střediska, zejména:

- v severní části této oblasti (správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem Město Albrechtice a Osoblaha),
- v prostoru vodní nádrže Slezská Harta (obce Razová, Leskovec n. Moravicí, Bílčice, Roudno, Nová Pláň, Mezina, Lomnice, Valšov, Moravskoslezský Kočov – část Moravský Kočov a Bruntál – část Karlovec).

Tento rozvoj je nutné řešit současně s odpovídající veřejnou infrastrukturou.

Při vymezování nových zastavitelných území musí být tyto lokality vymezovány především v návaznosti na stávající zastavěná území při zohlednění pohledové exponovanosti lokalit a dalších podmínek ochrany přírodních a kulturních hodnot krajiny.

V celém zájmovém území je požadavek na zkvalitnění dopravního propojení a obsluhy tohoto území, zejména rekreačních středisek. Dále je doporučeno rozvoj ubytovacích zařízení v oblasti (s výjimkou města Vrbno pod Pradědem) orientovat se zejména na výstavbu zařízení s celoroční využitelností.

Z hlediska rozvoje rekreační infrastruktury lze za rozvojové areály pro sjezdové lyžování považovat zejména areály Malá Morávka – Karlov, Vrbno pod Pradědem – Pod Vysokou horou a Václavov u Bruntálu. Lyžařský areál v lokalitě Praděd – Ovčárna se považuje za stabilizovaný. Při rozšiřování a umisťování nových sportovních a rekreačních zařízení musí být zohledňována jejich dopravní dostupnost, pohledová exponovanost a další podmínky ochrany přírodních a kulturních hodnot krajiny. Dle ZÚR MSK je dále vyjádřena podpora rozvoje občanského vybavení a doprovodných služeb pro sport, rekreaci a cestovní ruch s rozšířením možností celoročního rekreačního využití i mimo hlavní centra. Z dalších rekreačních záměrů je podporován rozvoj integrované hromadné dopravy (zejména ve vazbě na pěší dopravu a cyklodopravu), rozvoj turistických pěších a cyklistických tras (zejména nadregionálního a mezinárodního významu), rozvoj lázeňství (Karlova Studánka).

Z hlediska ubytovacích kapacit ZÚR MSK je omezeno jejich umisťování, kdy se na území CHKO Jeseníky s výjimkou zastavěného území obcí nepřipouští umisťování ubytovacích zařízení s kapacitou nad 50 lůžek. Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje dále nepřipouští **v lesní krajině** rozšiřování stávajících a vznik nových lokalit určených pro stavby k rodinné rekreaci (přehled krajinných typů je znázorněn v mapě 11.1). Přírůstek kapacit rodinné rekreace lze realizovat výhradně přeměnou objektů původní zástavby na rekreační chalupy. Toto omezení platí zejména pro vybraná katastrální území těchto obcí:

- Malá Morávka – k.ú. Malá Morávka a Karlov pod Pradědem,
- Karlova Studánka – k.ú. Karlova Studánka,
- Ludvíkov – k.ú. Ludvíkov pod Pradědem.

Mapa 11.1: Krajinné typy v zájmovém území

Z dalších požadavků ZÚR MSK vyplývá podpora zajištění odpovídajícího stupně protipovodňové ochrany území, ochrana kulturně historických hodnot sídel a vysokých přírodních hodnot krajiny včetně významných krajinných horizontů (zejména CHKO

Jeseníky) a podpora zkvalitnění funkčních a prostorových vazeb s rozvojovými oblastmi republikového významu:

- OB2 Ostrava v osách Osoblaha - Krnov – Opava (ve vazbě na rozvojovou osu nadmístního významu OS-N1), resp. Bruntál – Hor. Benešov – Opava,
- OB8 Olomouc v ose Krnov – Bruntál (– Šternberk – Olomouc).

Nové plochy sportovně rekreačních zařízení včetně koridorů odpovídající dopravní a technické infrastruktury na území CHKO Jeseníky musí být vymezovány s ohledem na požadavky dotčených orgánů ochrany přírody a krajiny.

Znamé záměry v zájmovém území dostupné z územně plánovacích dokumentací jsou uvedeny v Příloze 13. Graficky jsou znázorněny v Příloze M.

Obecně musí být dodržovány v zájmovém území požadavky **ochrany přírody a krajiny**. Ochranou přírody a krajiny se rozumí dále vymezená péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Stěžejním zákonem v oblasti ochrany přírody a krajiny je **Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny** (dále jen „ZOPK“).

Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry.

Ochrana přírody a krajiny podle tohoto zákona zahrnuje zejména:

- a) ochranu a vytváření *územního systému ekologické stability krajiny*,
- b) obecnou ochranu *druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů* a zvláštní ochranu těch druhů, které jsou vzácné či ohrožené, pozitivní ovlivňování jejich vývoje v přírodě a zabezpečování předpokladů pro jejich zachování, popřípadě i za použití zvláštních pěstebních a odchovných zařízení,
- c) ochranu vybraných *nalezišť nerostů, paleontologických nálezů a geomorfologických a geologických jevů* i zvláštní ochranu vybraných nerostů,
- d) ochranu *dřevin rostoucích mimo les*,
- e) vytváření *sítě zvláště chráněných území*,
- f) účast na tvorbě a schvalování lesních hospodářských plánů s cílem zajistit ekologicky vhodné lesní hospodaření,
- g) spoluúčast v *procesu územního plánování a stavebního řízení* s cílem prosazovat vytváření ekologicky vyvážené a esteticky hodnotné krajiny,
- h) účast na ochraně *půdního fondu*, zejména při pozemkových úpravách,
- i) ovlivňování vodního hospodaření v krajině s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při zachování přirozeného charakteru a přírodě blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů,
- j) obnovu a vytváření nových přírodně hodnotných ekosystémů, například při rekultivacích a jiných velkých změnách ve struktuře a využívání krajiny,

- k) ochranu krajiny pro ekologicky vhodné formy hospodářského využívání, turistiky a rekreace. (§2 ZOPK)

11.1 Záměry potenciálně ohrožující přírodu a krajinu

V rámci ochrany přírody a krajiny jsou chráněny dle ZOPK zvláště chráněné oblasti, typu chráněná krajinná rezervace, přírodní památka, přírodní rezervace a apod., systémy ekologické stability, významné krajinné prvky a krajinný ráz.

Zvláště chráněnou oblastí je dle §3 odst. 1, písm. H ZOPK velmi významná nebo jedinečná část živé či neživé přírody; může jí být část krajiny, geologický útvar, strom, živočich, rostlina a nerost, vyhlášený ke zvláštní ochraně příslušným státním orgánem dle typu zvláště chráněné oblasti (např. dle §25 ZOPK CHKO vyhláshuje vláda nařízením). Mezi zvláště chráněnými oblastmi tvoří zvláštní kategorii přírodní památka, resp. národní přírodní památka. Dle §36 ZOPK je **přírodní památkou** přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický útvar, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, a to i takový, který vedle přírody formoval svou činností člověk, může orgán ochrany přírody vyhlásit za přírodní památku; stanoví přitom také její bližší ochranné podmínky. Orgánem ochrany přírody je v zájmovém území Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, na území CHKO Jeseníky pak Správa CHKO Jeseníky.

Systém ekologické stability je dle §3 odst. 1, písm. D ZOPK vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. Vymezení systému ekologické stability, zajišťujícího uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny stanoví a jeho hodnocení provádějí orgány územního plánování a ochrany přírody ve spolupráci s orgány vodohospodářskými, ochrany zemědělského půdního fondu a státní správy lesního hospodářství. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.

Významné krajinné prvky jsou chráněny dle ZOPK před poškozováním a ničením. Významným krajinným prvkem jsou dle §3 odst. 1, písm. B ZOPK ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotné části krajiny utvářející její typický vzhled nebo přispívající k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy, dále jimi mohou být mokřady, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary apod. Mohou jimi být i cenné plochy porostů sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.

Dále se dle §4 ZOPK využívají tyto krajinné prvky pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umístování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Rozhodnutí o registraci významného krajinného prvku vydává orgán ochrany přírody (§ 6 ZOPK). V zájmovém území je tímto orgánem Odbor životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, na území CHKO Jeseníky pak Správa CHKO Jeseníky. Účastníkem řízení je vlastník dotčeného pozemku. Rozhodnutí o registraci se oznamuje rovněž nájemci dotčeného pozemku, územně příslušnému stavebnímu úřadu a obci.

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je dle §4 ZOPK chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umístování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině.

Jako záměry, které mohou potenciálně ohrozit přírodu a krajinu, byly vyhodnoceny záměry spadající do území přírodní rezervace, národní přírodní rezervace, přírodní památky a národní přírodní památky, do lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem a do přírodních parků, do území chráněné krajinné oblasti, územního systému ekologické stability a lokality NATURA 2000. V zájmovém území se jedná o výstavbu infrastruktury, konkrétně chodníku kolem silnice č. II/370 (v obci Tvrdkov), dále projekt obnovy a modernizace centra obce Stará Ves a tři projekty z obce Dolní Moravice (přestavba obecního domu na multifunkční dům, projekt obnovy kulturního dědictví obce a rekonstrukce kaple sv. Anny). Dále záměry na území Horního Města (revitalizace okolí školy, zpřístupnění a revitalizace štol a úprava prostranství u kostela) a Rýmařova (regenerace náměstí a regenerace brownfieldu Janovice). Dále může být za potenciálně ohrožující považována zamýšlená výstavba údolní nádrže Nové Heřminovy, která je plánována v oblasti, kde je vymezena oblast ÚSES Ptačí hora – Údolí Opavy.

11.2 Záměry potenciálně ohrožující atraktivitu území a hygienu životního prostředí

Atraktivitu území mohou ohrozit aktivity jako např. plánovaná výstavba skládky, zamýšlená povrchová těžba nerostných surovin. Za faktory **ohrožující hygienu životního prostředí** mohou být považovány emise z dopravy, lokálních tepelných zdrojů a bodových zdrojů znečištění (REZZO 1 – velké stacionární zdroje znečištění). Za lokální tepelné zdroje jsou všeobecně považovány stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů. Jedná se hlavně o velké elektrárny, spalovny a další bodové zdroje. Tyto zdroje se sledují jednotlivě a provozovatelé těchto zdrojů jsou povinni aktualizovat databázi každoročním odevzdáváním formulářů dle *vyhlášky Ministerstva životního prostředí č. 356/2002 Sb.*, kterou se stanoví seznam znečišťujících látek, obecné emisní limity, způsob předávání zpráv a informací, zjišťování množství vypouštěných znečišťujících látek, tmavosti kouře, přípustné míry obtěžování zápachem a intenzity pachů, podmínky autorizace osob, požadavky na vedení provozní evidence zdrojů znečišťování ovzduší a podmínky jejich uplatňování ze dne 11. července 2002. Kontroly těchto údajů provádí Česká inspekce životního prostředí.

Dalším jevem ohrožujícím hygienu životního prostředí může být vyšší prašnost, která vzniká jako doprovodný jev např. v souvislosti s výskytem těžby, nebo může být v zemědělsky využívaných oblastech způsobena také absencí krajinné zeleně jako přirozené bariéry pro větrnou erozi. Hlukové zatížení je způsobeno především dopravou a zpravidla je řešeno odklonem dopravy z obytných zón, či jiným opatřením k zamezení šíření hluku směrem k obyvatelstvu.

Objevujícím se problémem je výskyt a lokalizace bioplynových stanic, které vyrábějí elektrickou energii z obnovitelných zdrojů a přinášejí s sebou pachové znečištění. Pachové znečištění může produkovat také odpadové hospodářství obcí. V zájmovém území funguje ve většině obcí odpadové hospodářství a třídění odpadu, odpad je svážen a ukládán na skládky.

Problémem z hlediska hygieny životního prostředí mohou být i staré ekologické zátěže a spalování tuhých paliv.

Mezi záměry potenciálně ohrožující atraktivitu území a hygienu životního prostředí by mohla být zařazena např. plánovaná realizace skládky, těžby nerostných surovin, plánovaná stavba silnice dálničního typu, rychlostní komunikace nebo silnice I. třídy, příp. bodové zdroje znečištění (ať už z důvodu vyšší prašnosti, hlučnosti, pachového znečištění apod.). Ze známých záměrů uvedených v územní plánovací dokumentaci nevyplývá, že by v nejbližší byly ve vymezeném území plánovány aktivity výše uvedeného rázu.

Za záměr, který potenciálně ohrožuje atraktivitu území a může být v rozporu s rozvojem jeho rekreačního potenciálu, je stavba větrných či fotovoltaických elektráren. V zájmovém území existují záměry na výstavbu několika větrných elektráren (viz tab. 11.2.1). Dalším je záměr na realizaci vedení zvlášť vysokého napětí 400 kV na trase Horní Životice – Krasíkov.

Tabulka 11.2.1: Záměry na výstavbu větrných elektráren v zájmovém území

OBEC	NÁZEV
Bílčice	Větrná elektrárna Bílčice 1
	Větrná elektrárna Bílčice 2
	Větrná elektrárna Bílčice 3
	Větrná elektrárna Bílčice 4
	Větrná elektrárna Bílčice 5
	Větrná elektrárna Bílčice 6
	Větrná elektrárna Bílčice 7
	Větrná elektrárna Bílčice 8
	Větrná elektrárna Bílčice 9
Čaková	Větrná elektrárna Čaková 1
	Větrná elektrárna Čaková 2
	Větrná elektrárna Čaková 3
	Větrná elektrárna Čaková 4
	Větrná elektrárna Čaková 5
	Větrná elektrárna Čaková 6
Dívčí Hrad	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 1
	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 2
	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 3
Dvorce	Větrná elektrárna Dvorce 1
	Větrná elektrárna Dvorce 2
	Větrná elektrárna Dvorce 3
	Větrná elektrárna Dvorce 4
Hlinka	Větrná elektrárna Hlinka 1
	Větrná elektrárna Hlinka 2
	Větrná elektrárna Hlinka 3
	Větrná elektrárna Hlinka 4
	Větrná elektrárna Hlinka 5

OBEC	NÁZEV
Hošťálkovo	Větrná elektrárna Hošťálkovo 1
	Větrná elektrárna Hošťálkovo 2
	Větrná elektrárna Hošťálkovo 3
Křišťanovice	Větrná elektrárna Křišťanovice 1
	Větrná elektrárna Křišťanovice 2
	Větrná elektrárna Křišťanovice 3
	Větrná elektrárna Křišťanovice 4
	Větrná elektrárna Křišťanovice 5
	Větrná elektrárna Křišťanovice 6
Leskovec	Větrná elektrárna Leskovec
Slezské Pavlovice	Větrná elektrárna S. Pavlovice 1
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 2
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 3
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 4
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 5
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 6
	Větrná elektrárna S. Pavlovice 7

Zdroj: Moravskoslezský kraj, 2012.

12 MOŽNÉ VZÁJEMNÉ STŘETY REKREAČNÍCH AKTIVIT

Možné vzájemné střety rekreačních aktivit mohou nastat všude tam, kde se potkávají různé druhy rekreačních aktivit, u kterých může teoreticky dojít ke kolizi. Příkladem může být vedení cyklotrasy po frekventované silnici, hipostezka vedena po stejné trase jako cyklostezka nebo trasa pro pěší, případně provoz některých atraktivit cestovního ruchu v blízkosti klidových zón (např. v lázních).

Střety cyklistických tras a turistických tras nebo naučných stezek

U cyklotras může dojít ke střetu několika typů. Prvním střetem mohou být střety cyklotras s turistickými trasami. Ke střetům cyklistů a turistů může docházet v případě, že trasa není uzpůsobena (zejména svou šířkou) pro oba druhy turistiky. Souběh linií cyklotras a turistických tras můžeme nalézt např. mezi Vrbnem pod Pradědem a Andělskou Horou, v Malé Morávce, ve Staré Vsi, mezi Bruntálem a Moravskoslezským Kočovem, dále mezi Slezskými Rudolticemi a Bohušovem, mezi Lichnovem a Miloticemi nad Opavou a také mezi Křišťanovicemi a Dvorci. O méně významné úseky se pak jedná v obcích Karlova Studánka, Roudno, Holčovice, Zátor, Oborná, Horní Město, Tvrdkov, Rýmařov a Dětrichov nad Bystřicí.

Podobně jako na několika místech ve vymezeném území dochází k překryvu cyklotrasy a turistické trasy, kryje se také cyklotrasa s jednou z naučných stezek. Jedna z cyklotras probíhá po stejné trase jako naučná stezka s názvem *Údolím lapků z Drakova* obcemi Heřmanovice a Vrbno pod Pradědem.

Střety cyklistických tras a silnic

Problémem také je, že cyklostezky na mnoha místech vedou po silnicích. Takový případ nastává v území mnohokrát, největší problém je samozřejmě v situaci, kdy se jedná o frekventovanější úsek silnice. Nejvíce střetů je s nejméně frekventovanými úseky, kterými projede maximálně 3000 vozidel za den (jedná se o celoroční průměr za 24 hodin), což se jedná průměrně zhruba o dvě vozidla za minutu. Čím je úsek frekventovanější, tím méně střetů s cyklotrasami vznikne. U úseků, kterými projede zhruba čtyři a více vozidel za minutu (6000 a více vozidel za den), se jedná jen o souběh ve městě Bruntál. Z tohoto pohledu se zdá být stávající řešení cyklotras navrženo dobře.

Střetem by mohlo být i souběžné vedení cyklostezky a lyžařské běžecké trasy, avšak vzhledem k sezónnosti obou rekreačních aktivit tyto možné střety odpadají.

Střety turistických tras, naučných stezek a silnic

Podobně jako u cyklotras je problematický souběh silnic a turistických tras nebo naučných stezek. V zájmovém území je podobně jako u cyklotras střet zejména méně frekventovaných úseků silnic s výše zmíněnými trasami, na kterých se pohybují turisté. U více frekventovaných úseků (celoroční průměr za 24 hodin vyšší než 6000 vozidel za den) se jedná o střet pouze ve městě Bruntál.

U silničních úseků, kterými projede za den 3000 až 6000 vozidel, se jedná o několik kratších souběžných úseků např. v Rýmařově, Vrbně pod Pradědem, Valšově, Bruntále, Oborné nebo Městě Albrechtice. Více střetů je pak u kategorie s nejnižším celoročním čtyřadvacetihodinovým průměrem počtu vozidel v daném úseku (největší takový souběh je zaznamenán ve Vrbně pod Pradědem), ale vzhledem k počtu projíždějících vozidel (dle sčítání zhruba dvě vozidla a méně za minutu) se dá říct, že se nejedná o problém.

Slezská Harta

Střet by mohl vzniknout i v oblasti Slezské Harty. Zde jsou výborné podmínky pro provoz různých vodních sportů (jachting, jízda na motorových člunech, vede tudy vodácká trasa, jsou zde vhodné podmínky pro koupání), ale také pro rybaření, které naopak vyžaduje zachování klidu v okolí.

Střety lyžařů

Jak již bylo zmíněno, vzhledem k sezónnosti daných aktivit se nedá považovat za střet rekreačních aktivit, když po stejné trase vedou trasy pro běžkaře a trasy pro cyklisty. Avšak v území je několik případů, kdy se kříží běžecké trasy se sjezdovkami nebo vleky.

Podobný případ je v obci Stará Ves (lyžařská běžecká trasa s vlekem). V Malé Morávce dochází ke křížení lyžařské běžecké trasy s celkem pěti vleky a devíti sjezdovkami. Na podobnou překážku narážejí milovníci lyžování i v lokalitě Pradědu. Tam dochází ke křížení běžeckých tras se třemi vleky a pěti sjezdovkami. Vlek a sjezdovka se s běžeckou trasou kříží i ve Vrbně pod Pradědem.

Výše zmíněné střety je třeba ohodnotit individuálně. Menší problém zřejmě bude křížení lyžařské běžecké trasy se sjezdovkou v počátečním nebo koncovém místě sjezdařské trati, než případné křížení běžecké trasy a sjezdovky někde v prostřední části trati, kde hrozí velké nebezpečí srážky lyžařů.

Střety objektů rodinné rekreace

V zájmovém území se nachází velké množství objektů vyčleněných pro rodinnou rekreaci. V území bylo vyčleněno celkem 23 lokalit s vyšší koncentrací staveb pro rodinnou rekreaci (s počtem objektů individuální rekreace vyšším než 20). Následným zpracováním byly vyčleněny čtyři lokality s vyšším výskytem chatových osad. Konkrétně lokality o 139, 267, 212 a 191 objektech.

Negativum vytváření těchto lokalit může být zábor volné krajiny (privatizace krajiny), která by jinak mohla sloužit jiným rekreačním účelům, vytváření takových lokalit blízko vodních toků a vodních ploch (např. u nádrže Slezská Harta) zase může vytvářet střet s vodními sporty nebo vytvářet ohrožení pro čistotu vod.

Lokality byly vymezeny na území obcí Horní Město a Tvrdkov (139 objektů), druhá na území Dolní Moravice, Malá Morávka, Rudná pod Pradědem, Rýmařov, Stará Ves, Světlá Hora a Václavov u Bruntálu (267 objektů), třetí na území obcí Heřmanovice, Holčovice, Karlovice a Město Albrechtice (212 objektů) a poslední na území obcí Holčovice, Hošťálkovy, Krasov a Město Albrechtice (191 objektů).

Ostatní střety

Z dalších možných střetů by se dal zmínit specifický ráz obce Karlova Studánka. Zde jsou provozovány lázně a jejich ráz a klidnou atmosféru by mohly některé turistické aktivity narušovat (např. některé adrenalinové nebo motoristické sporty). Vzhledem k tomu, jaké turistické atraktivita v obci a okolí jsou (např. naučná stezka *Bílá Opava*, turistická trasa KČT, vesnická památková zóna), něco podobného se nedá očekávat.

13 TERÉNNÍ STATISTICKÉ ŠETŘENÍ

Terénní statistické šetření bylo provedeno dotazováním statisticky významného vzorku respondentů třech cílových skupin – starostů obcí, poskytovatelů ubytování a návštěvníků v zájmovém území, vyjadřovali se k tématům studie. Design výzkumu a příprava dotazníku, vytvoření datové matice a zpracování dotazníkového šetření bylo provedeno společností PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

13.1 Průzkum starostů

Metoda: Byly provedeny polostrukturované rozhovory metodou CATI s proškolenými tazateli.

Základní soubor: 65 starostů obcí

Datum sběru: 30. 1. 2012 – 6. 2. 2012

Výběr dotazovaných subjektů:

Byli osloveni starostové všech 65 obcí nacházejících se v zájmovém území. Z dotázaných 65 obcí odpovědělo 36 starostů, tzn. návratnost je 52 % dotázaných respondentů. Respondenti odpovídali na otázky týkající se rekreačních atraktivit v jejich obci, rekreační infrastruktury, rekreačního potenciálu obce a možnosti/bariéry jeho rozvoje. Dotazníkový arch je uveden v Příloze 14.

Rekreační atraktivita

Starostové popisovali jak nejvýznamnější přírodní, tak i kulturní atraktivita svých obcí a okolí. Z **přírodních atraktivit** byl nejčastěji uváděn za nejzajímavější nejvyšší vrchol Jeseníků Praděd, Rešovské vodopády, vodní nádrž Slezská Harta a vrch Velký Roudný. Z **kulturních, historických atraktivit a poznávací turistiky**, nejčastěji zmiňovali starostové kulturní památky, jako jsou Boží muka, kostely, křížová cesta apod. Mnoho lokalit v zájmovém území sloužilo jako rezidenční sídla šlechtických rodů, z tohoto důvodu zde byly často uváděny zámky, příp. hrady (nejčastěji již pouze jejich zříceniny).

Z hlediska **rekreačního využití** nabízí dle odpovědí starostů přes 80 % obcí možnosti pro pěší turistiku a cykloturistiku, aspoň polovinu obcí pak lze navštívit z důvodu lokalizace atraktivit poznávací turistiky (přírodní, kulturní nebo technické památky), resp. možnosti pro běžecké lyžování. Kongresové turistika, horolezectví, golf a sportovního létání respondenty nebyly uváděny. Jako jiné možnosti v tab. 13.1.1 byly dále uváděny aktivity v provozování tenisu, fotbalu, volejbalu, in-line bruslařská dráha (Václavov u Bruntálu).

Tabulka 13.1.1: Možnosti rekreačního vyžití v zájmovém území

Rekreační atrakce	Procenta kladných odpovědí
Pěší turistika	88,9
Cykloturistika	86,1
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	58,3
Běžecké lyžování	52,8
Jezdectví a hipoturistika	36,1
Koupání a vodní sporty	25,0
Jiné	22,2
Relaxace, lázeňství, wellness	22,2
Sjezdové lyžování	19,4
Agroturistika	16,7
Vodáctví	13,9
Adrenalinové a výkonnostní sporty	11,1
Kongresová turistika	5,6
Horolezectví	5,6
Golf	2,8
Sportovní létání	0,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Jaké z následujících rekreačních atrakcí poskytuje Vaše obec?

Rekreační infrastruktura

Rekreační infrastruktura zahrnuje ubytovací kapacity, včetně doprovodných služeb (stravování, parkovací kapacity, sjezdovka, bazén, wellness apod.), ale také dopravní dostupnost území (veřejnou i individuální dopravou).

Při hodnocení vybavenosti obce je dle starostů velmi důležitá dopravní **infrastrukturní vybavenost** (průměrná odpověď 4,5 na bodové škále). Celkem 89 % respondentů vnímá dopravní dostupnost individuální dopravou jako dobrou či velmi dobrou (možnosti 4 a 5 na bodové škále). Dostupnost obcí veřejnou hromadnou dopravou je dle starostů podstatně horší (průměrná odpověď 3,2 na bodové škále dále b.š.), 28 % respondentů vnímá špatnou dopravní dostupnost obce (odpověděli možností 2 b.š.), a dle 25 % respondentů lze označit dostupnost obce veřejnou dopravou jako dobrou (odpověděli možností 4 na bodové škále).

Parkovací kapacity hodnotí starostové obcí v této oblasti velmi podobně. Průměrná odpověď na tuto otázku pak je 3,1, jako dobré hodnotí parkovací kapacity 36 % starostů. Téměř všichni dotázaní starostové udávají dostupnost parkovacích míst na veřejném neplaceném parkovišti, výjimkou je obec Staré Město, kde se veřejné neplacené parkoviště nenachází. Počty parkovacích míst se pohybovaly od 6 v obci Velká Štáhle po 415 v Malé Morávce nebo 2000 v Bruntále. Někteří starostové uvedli, že v obci není problém s parkováním (Slezské Pavlovice), resp. že veškerá parkoviště v obci jsou neplacená (Dívčí Hrad). Více než 11 % dotázaných starostů uvedlo, že v jejich obcích jsou veřejná placená parkoviště, s počty míst od 5 v obci Horní Životice po 320 v Bruntále. Necelých 28 % respondentů uvádělo existenci soukromých neplacených parkovišť v obci, jež jsou budována nejčastěji u ubytovacích zařízení. V Horním Městě je soukromé placené parkoviště.

Vybavenost obcí **ubytovacími kapacitami** byla v průměru hodnocena 2,6 na b.š., téměř 39 % respondentů hodnotí ubytovací kapacity obce jako velmi špatné. V případě **stravování** je průměrná odpověď 2,7 na b.š. a jako velmi špatnou hodnotí kapacitu stravovacích zařízení více než 33 % respondentů. Dle názoru respondentů nejhůře dopadla vybavenost **doprovodnými službami** a atraktivitami typu sjezdovka, wellness, bazén. Téměř 73 %

starostů hodnotí nabídku těchto možností ve své obci jako špatnou nebo velmi špatnou (možnosti 1 a 2), průměrná odpověď pak byla 2,0 na b.š..

Tabulka 13.1.2: Vybavenost obcí v zájmovém území rekreační infrastrukturou

	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Dostupnost individuální dopravou	0,0	0,0	11,1	27,8	61,1	4,5
Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou	8,3	27,8	19,4	25,0	19,4	3,2
Parkovací kapacity	5,6	22,2	36,1	25,0	11,1	3,1
Stravování	33,3	13,9	19,4	16,7	16,7	2,7
Ubytovací kapacity	38,9	16,7	11,1	11,1	22,2	2,6
Atraktivita cestovního ruchu (sjezdovka, bazén, wellness atd.)	42,4	30,3	12,1	12,1	3,0	2,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Zhodnoťte vybavenost a dostupnost obce podle následujících kritérií.

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – velmi špatná vybavenost/dostupnost, 5 – velmi dobrá vybavenost/dostupnost.

Z hlediska dopravní dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou ohodnotili starostové dostupnost **autobusovou dopravou** s průměrnou odpovědí 4,4 b.š.. Daleko hůře je na tom dopravní dostupnost veřejnou **vlakovou dopravou**, kdy necelých 52 % respondentů ji považuje za velmi špatnou (průměrná odpověď 2,1 b.š.).

Tabulka 13.1.3: Dopravní dostupnost obcí v zájmovém území

	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Individuální	0,0	2,8	13,9	22,2	61,1	4,4
Autobusová	2,8	8,3	36,1	25,0	27,8	3,7
Vlaková	51,5	12,1	21,2	3,0	12,1	2,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Dostupnost Vaší obce hromadnou a individuální dopravou.

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – velmi špatná dostupnost, 5 – velmi dobrá dostupnost.

Chatové osady na území obce

Výskyt chatových osad může vypovídat o atraktivitě území pro individuální rekreaci, v místech s vyšší atraktivitou bude i více objektů individuální rodinné rekreace. Nejvíce chatových osad je vymezeno v obci Krasov, kde se nachází 4 lokality (Janovice, horní, dolní a střední část obce Krasov) s celkem 112 objekty individuální rekreace. Obce Rýmařov, Brantice, Vysoká a Karlovice zahrnují dle názorů jejich starostů 3 lokality chatových osad, s počty 40 objektů v Rýmařově (lokality Harrachov, Stránské, Jamartice), 20 v Branticích (lokality Brantice – u vlakového nádraží, lokalita pod vlakovým hradlem a část Radim), 55 ve Vysoké (uvnitř centrální obce, Pitárné, Bartultovice) a přes 180 objektů u obce Karlovice (uvnitř centrální obce, Zadní Ves, Nové Purkartice). Dvě lokality chatových osad uvádí obce Dívčí Hrad (území obce a část Životice, celkem do 10 objektů), Stará Ves (Žďárský potok, ulice Mlýnská, s celkem 22 objekty) a Horní Město (Rešov, Dobřečov s celkovým počtem 110 objektů). V dalších 12 obcích byla lokalizována alespoň jedna chatová osada, z toho nejvíce objektů bylo uvedeno u obce Široká Niva (více než 100), kde jsou tyto objekty roztroušeny po celé obci. Další nejvyšší počet (40 objektů individuální rekreace) vymezili starostové obcí Valšov (chatoviště Měděnec), Horní Životice (celá obec) a Hošťálkovo (Křížová ve Slezsku).

Záměry na rozvoj (nebo rozšíření) chatových osad jsou dle názoru respondentů známy pouze v obci Václavov u Bruntálu, kde je v okolí Horního Václavova záměr vybudovat objekty individuální rekreace v sadu a okolí lanovky. Ostatní dotázaní starostové záměry neuvádějí, pouze podotýkají, že v obci je spousta domů na prodej, které se mohou stát rekreačními objekty, a proto není třeba budovat samostatné lokality (např. obec Třemešná), či další rozšíření/rozvoj chatových oblastí není podporován místním obyvatelstvem (obec Dívčí Hrad).

Pokud dotazovaní starostové viděli v rozvoji chatových oblastí **přínos pro obec**, uváděli jako důvod příliv rekreatantů do obce využívající stávající služby (Václavov u Bruntálu, Horní Město) a přínos finančních prostředků do obce za ubytovací prostory (obec Václavov u Bruntálu).

Rekreační potenciál

Rekreační potenciál území jednotlivých obcí je dán ekologickými, vegetačními, kulturními a sociálními faktory, které určují vhodnost území pro rekreační aktivity.

Z dotázaných starostů 25 % považuje svou obec za významnou z hlediska rekreace (např. Brantice, Dívčí Hrad, Karlovice, Světlá Hora, Ludvíkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Stará Ves, Valšov, Třemešná). Obec Osoblaha má význam zejména pro letní cykloturistiku. Další část uvedla potenciál oblasti jako rozvojový, příp. už zahájili aktivity pro rozvoj rekreačního potenciálu, zejména budování ubytovacích kapacit a doprovodných služeb (např. Valšov, Slezské Rudoltice, Tvrdkov, Václavov u Bruntálu). Města Bruntál a Rýmařov byla označena jako významná z hlediska své polohy, slouží jako výchozí bod a zázemí turistiky. Někteří dotazovaní starostové však svou obec z hlediska rekreace nepovažují za významnou, zejména z důvodu absence rekreačních atraktivit, ale také i nízké vybavenosti rekreační infrastruktury (např. obce Vysoká, Velká Štáhle, Oborná, Býkov-Láryšov, Břidličná, Bílčice).

Z hlediska hodnocení stavu a potenciálu jednotlivých **odvětví turistiky** v jednotlivých obcích, dosáhlo nejlepšího hodnocení (na škále 1 – 5, kdy 1 – „Rozhodně nedostatečné“, 5 – „Rozhodně dostatečné“) dle dotazovaných starostů odvětví pěší turistiky (průměrná známka 3,7). Dále obdržela alespoň průměrnou známku 3 odvětví cykloturistiky, poznávací turistiky a běžeckého lyžování. U všech těchto odvětví byla nejčastější odpověď 4, kdy tuto možnost zaznačilo vždy minimálně 30 % starostů. Výjimkou je běžecké lyžování s velmi rozdílnými odpověďmi – nejvíce starostů vybralo možnost „rozhodně nedostatečné“ (32,3 %) a druhý největší počet starostů vybral možnost „rozhodně dostatečné“ (29,0 %).

Nejmenší hodnocení v této oblasti obdržely adrenalinové a výkonnostní sporty, kongresová turistika, sportovní létání, vodáctví, horolezectví a golf, kdy průměrná odpověď byla pod hodnotou 2,0. U těchto sportovních a turistických odvětví byla nejčastěji vybíraná možnost „rozhodně nedostatečné“, kdy ji vybralo minimálně 72 % starostů (v případě golfu dokonce 92 %). Tento stav je dán především nedostatkem vybudované sportovní infrastruktury pro tato odvětví. Pod položkou jiné uváděli respondenti např. trasy pro in-line bruslení.

Tabulka 13.1.4: Stav a potenciál odvětví turistiky v zájmovém území

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NEDOSTATEČNÉ	2	3	4	Rozhodně DOSTATEČNÉ	
Pěší turistika	2,9	8,8	23,5	41,2	23,5	3,7
Cykloturistika	12,1	3,0	33,3	36,4	15,2	3,4
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	12,9	19,4	16,1	32,3	19,4	3,3
Běžecké lyžování	32,3	6,5	19,4	12,9	29,0	3,0
Sjezdové lyžování	55,2	10,3	6,9	0,0	27,6	2,3
Relaxace, lázeňství, wellness	44,8	24,1	10,3	6,9	13,8	2,2
Jezdeckví a hipoturistika	48,1	18,5	14,8	11,1	7,4	2,1
Koupání a vodní sporty	56,7	13,3	16,7	3,3	10,0	2,0
Agroturistika	50,0	19,2	15,4	11,5	3,8	2,0
Adrenalinové a výkonnostní sporty	73,1	7,7	11,5	0,0	7,7	1,6
Sportovní létání	78,6	7,1	7,1	3,6	3,6	1,5
Kongresová turistika	72,0	12,0	8,0	8,0	0,0	1,5
Jiné	75,0	0,0	25,0	0,0	0,0	1,5
Vodáctví	81,5	7,4	7,4	0,0	3,7	1,4
Horolezectví	77,8	14,8	7,4	0,0	0,0	1,3
Golf	92,0	0,0	4,0	4,0	0,0	1,2

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Zhodnoťte stav a potenciál následujících odvětví turistiky. Je dostačující?

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně nedostatečný stav a potenciál, 5 – rozhodně dostatečný stav a potenciál.

Větší komplikací z hlediska rekreace je **sezónní rekreační využitelnost** území. Problém v nemožnosti celoročního využití území své obce vidí téměř 53 % dotázaných starostů.

Největší potenciál nalákat turisty má dle názorů starostů jejich obec v rámci roku v období červenec až září, 65 % respondentů udalo nejvyšší hodnotu využitelnosti (průměrná odpověď 4,4). Naopak jako období s nejmenším potenciálem označili respondenti říjen až prosinec, kdy průměrná odpověď byla 3,1 a jako nejméně příznivé období jej vyhodnotilo téměř 37 % respondentů. Nejrozporupněji dopadlo období leden až březen, kdy byly nejčtenější odpovědi na obou pólech použité stupnice (shodně 38 % starostů označilo využitelnost území v tomto období stupněm 2 a 5).

Tabulka 13.1.5: Možnosti celoročního využití zájmového území

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NE	2	3	4	Rozhodně ANO	
Červenec - Zář	3,2	6,5	6,5	19,4	64,5	4,4
Duben - Červen	6,5	19,4	29,0	29,0	16,1	3,3
Leden - Březen	9,7	38,7	9,7	3,2	38,7	3,2
Říjen - Prosinec	9,7	29,0	19,4	22,6	19,4	3,1
Celoročně	26,3	26,3	21,1	5,3	21,1	2,7

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Možnosti celoročního využití – celoročně, sezónně (kdy?)

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně není možnost celoročního využití, 5 – rozhodně je možnost celoročního využití.

Sezónní využitelnost území je dána především závislostí rekreace na počasí. Kromě jara byla v každém ročním období nejčastější odpověď „rozhodně ANO“. Rekreační využitelnost území v jarním období shledalo jako velmi závislé na počasí 33 % dotázaných starostů. Nejvyšší průměrné odpovědi dosáhlo období zimy (4,1) a jako velmi závislé rekreační využití na počasí shledává toto období 51 % dotázaných starostů.

Tabulka 13.1.6: Možnosti celoročního využití zájmového území

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NE	2	3	4	Rozhodně ANO	
Zima	0,0	8,6	20,0	20,0	51,4	4,1
Jaro	3,0	9,1	36,4	18,2	33,3	3,7
Podzim	11,8	8,8	29,4	11,8	38,2	3,6
Léto	20,0	8,6	20,0	11,4	40,0	3,4

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

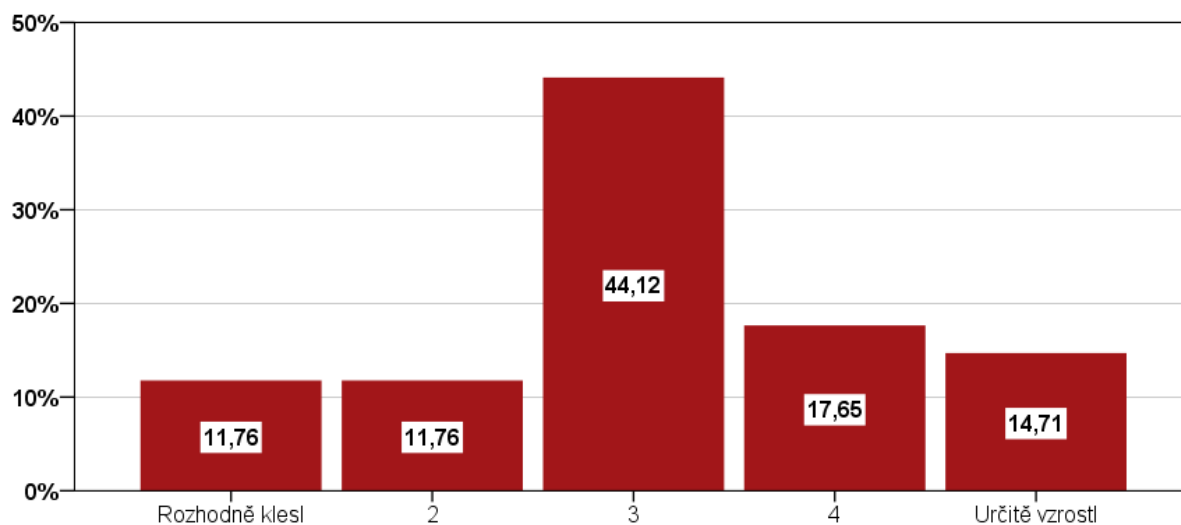
Otázka: Je rekreace ve Vaší obci závislá na počasí?

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně není závislá na počasí, 5 – rozhodně je závislá na počasí.

Z hlediska vývoje počtu turistů v zájmovém území nejsou dotazovaní starostové názorově vyhranění. Na otázku, zda počet turistů v posledních pěti letech v dané obci klesl či vzrostl (škála od 1 – 5, kdy „1 - rozhodně klesl“, „5 - určitě vzrostl“) odpověděla největší část starostů neutrálně, tzn. možnostmi 3 (44 % respondentů). Podle 32 % dotázaných starostů počet turistů vzrostl (odpověděli možnostmi 4 a 5) a podle téměř 24 % starostů počet turistů klesl (možnosti 1 a 2).

Za příčiny růstu počtu turistů považují dotázaní starostové např. rozšiřování služeb v rámci rekreace a budování ubytovacích kapacit a sportovních zařízení (Václavov u Bruntálu, Ludvíkov, Dívčí Hrad), nově objevovaná, dosud nepřilíživě navštěvovaná turistická lokalita (Dívčí Hrad). Naopak jako důvody poklesu počtu turistů uváděli respondenti např. nově vzniklé lyžařské areály v okolí a absenci sedačkové lanovky (Malá Morávka), nedostatečnou kapacitu ubytování (Třemešná).

Graf 13.1.1: Vývoj počtu turistů v zájmovém území v posledních 5 letech

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření starostů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: V posledních 5 letech počet turistů ve Vaší obci.

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně klesl, 5 – určitě vzrostl.

Rozvoj rekreačního potenciálu

V oblasti rekreace a cestovního ruchu mohou obce využít za účelem rozvoje rekreačního potenciálu **spolupráci s jinou obcí (obcemi) či podniky** v okolí. Spolupráci uvedlo 55 % dotázaných starostů, z nichž 60 % spolupracuje v rámci mikroregionu či dobrovolného sdružení obcí a zbývajících 40 % obcí spolupracuje mimo oficiální sdružení např. při údržbě lyžařských běžeckých tras, turistických tras a jiné turistické infrastruktury, příp. propagují navzájem turistickou nabídku v jiné obci. Zbývajících 45 % obcí, které s jinými obcemi či podniky v rámci rekreace nespolečně pracují, uvádí jako důvod zejména absenci významnější rekreační atraktivity v dané obci nebo jejím nejbližším okolí tudíž nepřilíh silný cestovní ruch v oblasti.

V současné době se podílí na financování nějakého **projektu na podporu rozvoje cestovního ruchu** 58 % dotázaných obcí. Jedná se např. o spolufinancování značení běžeckých stop, úpravu cyklostezek (Stará Ves), sedačková lanovka, in-line okruh (Malá Morávka), obnova zámeckého parku, zámku a ubytování (Slezské Rudoltice), výstavba lyžařských a běžeckých tratí (Václavov u Bruntálu), příspěvek na cyklostezky, naučné stezky (Ludvíkov, Břidličná, Malá Štáhle). Podíl obcí na financování těchto projektů se velmi liší – od procentního příspěvku (Široká Niva), až po 100% hrazení projektu (Karlovice). Kromě využití prostředků z obecního rozpočtu na financování projektů rozvoje cestovního ruchu (66,7 % dotázaných obcí financujících projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu), jsou na financování projektů čerpány i dotace ze strany kraje a státu (47,6 % dotázaných obcí realizujících projekty na podporu rozvoje cestovního ruchu), resp. Evropské unie (38,1 % těchto obcí). Kromě těchto zdrojů financování jsou využívány i jiné zdroje, např. finanční příspěvek ze Sdružení obcí Rýmařovsko (Malá Štáhle), resp. nadace (Horní Město).

Z hlediska **stěžejních záměrů rozvoje obce** se dotazované obce v budoucích letech chystají investovat především do projektů v oblasti školství, kultury (Slezské Rudoltice, Karlovice) a výstavby sportovních, dětských hřišť (Hošťálkovy, Velká Štáhle), případně do rekonstrukcí stávajících objektů (Břidličná, Rýmařov, Vysoká, Bruntál, Široká Niva, Krasov, Slezské Pavlovice, Staré Město). Turistika a cestovní ruch jsou stěžejní oblastí rozvoje území pouze pro některé dotazované obce (obce Bílčice, Dvorce, Václavov u Bruntálu, Malá Štáhle,

Třemešná, Malá Morávka, Ludvíkov). Konkrétní projekty již připravují např. v obci Horní Město (historická těžební štola s doprovodnou infrastrukturou a naučnou stezkou), Malá Štáhle (revitalizace území po důlní činnosti pro volnočasovou aktivitu a turistiku), Stará Ves (naučná stezka – splavování dříví).

Ačkoli v zájmovém území leží oblasti se zvýšenou ochranou přírody, 61 % dotazovaných starostů se necítí **omezováno v rozvoji rekreace a cestovního ruchu** z důvodů ochrany přírody a krajiny (dle vyjádření starosty obce Nová Pláň je tomu dokonce „spíše naopak“). Částečné omezení pocítuje 18 % dotázaných starostů (např. starosta obce Světlá Hora poznamenává, že se jedná o omezení dle zásad Chráněné krajinné oblasti, starosta Slezských Pavlovic uvádí špatnou komunikaci ze strany orgánů činných v oblasti životního prostředí). Omezováno se cítí být 21 % respondentů, jedná se např. o omezení při výstavbě lyžařských vleků (Rýmařov), omezení vjezdu na MTB (Stará Ves), omezení z důvodu polohy obce v CHKO Jeseníky a v území NATURA 2000 (Ludvíkov).

Oproti tomu 76 % dotázaných starostů se cítí být omezováno v rozvoji cestovního ruchu a rekreace na území obce z jiného důvodu než kvůli ochraně přírody a krajiny. U 50 % respondentů jsou omezením finanční prostředky, pro 18 % dotázaných je to absence rekreačních aktivit (příp. se aktivity nacházejí v okolních obcích, ale ne přímo na území obce), nebo nedostatek ubytovacích kapacit. Necelých 10 % respondentů je pak limitováno dopravní infrastrukturou, tzn. špatným stavem komunikací ve správě kraje, resp. špatnou dopravní dostupností do městských aglomerací, která vytváří pocit izolovanosti a dále také legislativou, která omezuje územní rozvoj, např. Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje.

Konkrétní návrhy na zlepšení rekreačního potenciálu obce má téměř 75 % dotázaných starostů. Jedná se např. o návrh na zlepšení využití potenciálu Slezské Harty (Bruntál), dále bylo zmíněno rozšíření rekreačních aktivit v případě nepřízně počasí – vybudování krytého sportoviště, wellness (např. Ludvíkov, Světlá Hora), či vybudování nových cyklostezek, hipostezek, pěších turistických tras. Starostům chybí také větší podpora regionu od vyšších orgánů a možnost větší podpory podnikatelů v oblasti rozvoje a zkvalitnění nabízených služeb. Starostové zmínili také nutnost zaměřit se na údržbu komunikací jako hlavní páteře procházející obcemi a mnohdy sloužící zároveň jako cyklostezky, tedy jedna z turistických aktivit, byla zmíněna také nekoordinovanost rozvoje rekreačního potenciálu oblasti a přílišné zaměření obcí na řešení vlastního prospěchu, nelogičnost a nekoncepčnost dotačních programů na podporu situace v oblasti.

13.2 Průzkum ubytovatelů

Metoda: Byly provedeny polostrukturované rozhovory metodou CATI s proškolenými tazateli.

Základní soubor: databáze 276 poskytovatelů ubytování v zájmovém území

Datum sběru: 2. 2. 2012 – 10. 2. 2012

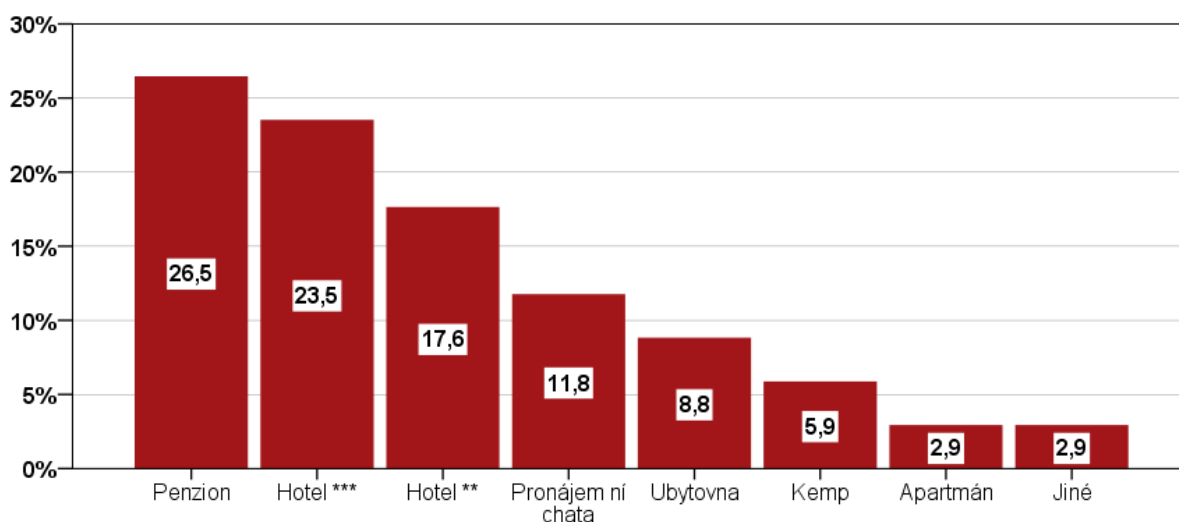
Výběr dotazovaných subjektů:

Bylo osloveno 100 poskytovatelů ubytování ze základní databáze. Jako kritérium výběru dotazovaných subjektů byl nejprve typ zařízení, kdy byla oslovena všechna zařízení hotelového typu, následně byl proveden náhodný výběr z databáze, kdy byl respektován požadavek zastoupení všech lokalit zájmového území. Při dotazování 48 oslovených ubytovatelů striktně odmítlo odpovídat, a to zejména z důvodu časové vytíženosti, protože v době sběru probíhala zimní sezóna, která je pro mnohé poskytovatele stěžejním ziskovým

obdobím v roce. Odpovědělo 52 respondentů, tzn. návratnost je 52 % dotázaných ubytovatelů. Dotazníkový arch je uveden v Příloze 15.

Mezi poskytovateli ubytování byla poměrně zastoupena zařízení různých typů - hotely vyšší kategorie (**** a výše), hotely nižší kategorie, penzióny, pronájemní chaty, ubytovny, apartmány, kempy a lázeňské domy. Největší zastoupení mezi respondenty měli ubytovatelé poskytující služby v penzionu (26,5 %). Zhruba 41 % respondentů byli provozovatelé hotelů (** nebo ***). Necelých 12 % tvořili ubytovatelé v pronájemních chatách.

Graf 13.2.1: Struktura dotazovaných poskytovatelů ubytování v zájmovém území

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Zvolte kategorii, do které spadá Vaše zařízení.

Ubytovatelé odpovídali na otázky týkající se lokalizace jejich ubytovacího zařízení, ubytovací kapacity a vybavenosti zařízení (parkoviště, sauna, bazén apod.), dostupnosti zařízení veřejnou hromadnou dopravou, struktury návštěvníků (typy poskytovaných služeb, národnost návštěvníků, věková struktura návštěvníků, sociální struktura jako např. páry, jednotlivci, skupiny), finanční oblasti (cena za ubytování, vývoj obrátu, zdroj financování apod.), zájmu turistů o rekreační atrakce a možnosti spolupráce s jiným zařízením. Dále se vyjadřovali k problematice rekreačního potenciálu oblasti, tzn. sezónnost rekreace a závislost na počasí, provázanost nabídky služeb a rekreačních atrakcí a případné bariéry rozvoje rekreace v zájmové oblasti.

Ubytovací kapacity a vybavenost zařízení

Podle typu zařízení se **ubytovací kapacity** respondentů lišily od 460 lůžek ve Státních léčebných lázních Karlova Studánka až po 7 lůžek v pronájemní chatě Mezina v Bruntálu. Stejně tak byly odlišné dle typu zařízení počty jednolůžkových a vícelůžkových pokojů, ale lze konstatovat, že vybavení pokoje sociálním zařízením jsou především v ubytovacích zařízeních typu hotel vyšší kategorie, apartmány a penzióny s menší ubytovací kapacitou.

Z hlediska **vybavenosti zařízení** 51 % ubytovatelů poskytuje ve svém zařízení wifi připojení k internetu, 45 % má společenskou místnost a přes 20 % poskytuje bazén, wellness a saunu. 16 % ubytovatelů pak má ve svém zařízení posilovnu. Jako další nejčastější vybavení respondenti uváděli stolní fotbal, stolní tenis, půjčovnu lyží, volejbalové hřiště, možnost zapůjčení televize či dětský koutek.

Tabulka 13.2.1: Vybavenost ubytovacího zařízení

	Procenta kladných odpovědí
Jiné	55,1
Wifi	51,0
Společenská místnost	44,9
Bazén	22,4
Wellness	22,4
Sauna	20,4
Posilovna	16,3

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Vybavenost Vašeho zařízení.

Z **rekreačních atrakcí** poskytovaných ubytovaným v zařízení či blízkém okolí je podle ubytovatelů nejdostupnější pěší turistika a cykloturistika (shodně téměř 82 % respondentů uvádí, že je možno v jejich zařízení využít tuto rekreační atrakci). Dále téměř 78 % ubytovatelů uvedlo, že jsou v okolí vhodné podmínky pro běžecké lyžování. Ve více než 50 % dotázaných zařízení lze provozovat poznávací turistiku, sjezdové lyžování, koupání a vodní sporty, kongresovou turistiku, příp. poskytují služby relaxace, lázeňství a wellness. Nejhůře dopadly rekreační atrakce: golf, sportovní létání, agroturistika a horolezectví, které neoznačila ani desetina dotázaných ubytovatelů.

Tabulka 13.2.2: Rekreační atrakce poskytované zařízením či v blízkém okolí

	Procenta kladných odpovědí
Pěší turistika	81,6
Cykloturistika	81,6
Běžecké lyžování	77,6
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	69,4
Sjezdové lyžování	69,4
Relaxace, lázeňství, wellness	59,2
Koupání a vodní sporty	55,1
Kongresová turistika	51,0
Jezdectví a hipoturistika	49,0
Adrenalinové a výkonnostní sporty	24,5
Jiné	20,4
Vodáctví	14,3
Horolezectví	8,2
Agroturistika	6,1
Sportovní létání	4,1
Golf	2,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Jaké z následujících rekreačních atrakcí poskytuje Vaše zařízení (případně blízké okolí)?

Dostupnost ubytovacího zařízení

Pro zajištění dostupnosti ubytovacího zařízení je stěžejním vybavením parkoviště a možnost parkování v blízkosti zařízení. Téměř všichni dotázaní ubytovatelé (94 % respondentů) poskytují soukromé parkoviště pro své ubytované u svého zařízení. 60 % ubytovatelů uvedlo, že je v blízkosti dostupné také veřejné parkoviště. Podle vyjádření ubytovatelů parkovací kapacity nejsou problém. Možnost „velmi DOBRÁ“ při hodnocení kapacit parkování vybralo pro kapacity u zařízení 85 % ubytovatelů (průměrná odpověď 4,7), pro kapacity u atraktivních

míst 77 % ubytovatelů (průměrná odpověď 4,6) a pro kapacity v obci celkově 57 % ubytovatelů (průměrná odpověď 4,2).

Tabulka 13.2.3: Parkovací kapacity v okolí ubytovacích zařízení

	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Parkovací kapacity u zařízení	0,0	2,6	7,7	5,1	84,6	4,7
Parkovací kapacity u atraktivních míst	2,9	0,0	11,4	8,6	77,1	4,6
Parkování v obci - celkově	0,0	13,3	13,3	16,7	56,7	4,2

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nizkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Parkování.

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – velmi špatná, 5 – velmi dobrá.

Dostupnost **veřejnou hromadnou dopravou** je podstatně horší, u většiny zařízení je do vzdálenosti jednoho kilometru alespoň jedna zastávka autobusové dopravy. Naopak vlakové zastávky jsou u většiny ubytovatelů vzdálené 5 km a více.

Podle ubytovatelů se nejčastěji návštěvníci do jejich zařízení dopravují individuální automobilovou dopravou (téměř 92 %), dále velmi často také autobusem (86 %). Přes 70 % ubytovatelů uvedlo, že mají zákazníky, kteří se k nim dopravují na kole, vlakem nebo na motocyklu.

Tabulka 13.2.4: Doprava návštěvníků do ubytovacího zařízení

	Procenta kladných odpovědí
Autem	91,8
Autobusem	85,7
Na kole	73,5
Vlakem	71,4
Na motocyklu	71,4
Jinak	67,3

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nizkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Jak se Vaši návštěvníci dopravili do oblasti?

Struktura návštěvníků

Dotazovaní respondenti uváděli jako své **nejčastější ubytované** návštěvníky rodiny s dětmi (podíl zhruba od 50 % na všech ubytovaných, u některých ubytovatelů dokonce tvoří 80 % ubytovaných). Další nejpočetnější skupinou jsou dle respondentů skupiny turistů (30 % až 50 % ubytovaných), starší návštěvníci nad 55 let a páry (obě skupiny 10 % - 40 % ubytovaných).

Některá zařízení jsou úzce specializovaná na pobyt dětských kolektivů, které tvoří největší část ubytovaných (např. Horská chata Soliter v Malé Morávce uvedla 85 % dětských kolektivů ze všech ubytovaných návštěvníků). Typ nejčastějších návštěvníků je dán rovněž **nabídkou poskytovaných pobytů** ze strany ubytovatele. Více než 57 % dotázaných ubytovatelů umožňuje pobyty pro školy a školky v přírodě, příp. lyžařský výcvik a firemní školení, včetně teambuildingu. Prostory pro kongresovou turistiku nabízí 51 % ubytovatelů.

Tabulka 13.2.5: Nabídka jednotlivých typů pobytu

	Procenta kladných odpovědí
Školy – školky v přírodě (lyžařský výcvik aj.)	57,1
Firemní školení, teambuilding aj.	57,1
Kongresová turistika	51,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Umožňujete pobyt typu:

Z hlediska **věkové a sociální struktury** návštěvníků, nejčastějšími návštěvníky ve věkové skupině 20-30 byly páry a skupiny, kdy záleží na struktuře velikosti pokojů, tzn. u některých poskytovatelů s více-lůžkovými pokoji převažují skupiny návštěvníků v této věkové skupině, jiní poskytovatelé mají více dvou-lůžkových pokojů, a tudíž převažovaly páry.

Ve věkové skupině 55 let a více opět nejčastější skupiny tvoří páry a skupiny, ve stejné četnosti. V obou věkových skupinách je nejmenší podíl ubytovaných jednotlivců, z čehož lze odvodit, že většina ubytovaných preferuje rekreaci ve 2 a více osobách.

Dle **národnosti návštěvníků** převažují dle 78 % ubytovatelů návštěvníci národnosti české. Mezi dalšími národnostmi mezi zákazníky ještě Poláci (59 %), Slováci (39 %), Němci (37 %) a jiné (35 % - byli uvedeni např. Holanďané).

Tabulka 13.2.6: Struktura návštěvníků dle národnosti

Národnost	Procenta kladných odpovědí
Česká	77,6
Polská	59,2
Slovenská	38,8
Německá	36,7
Jiná	34,7

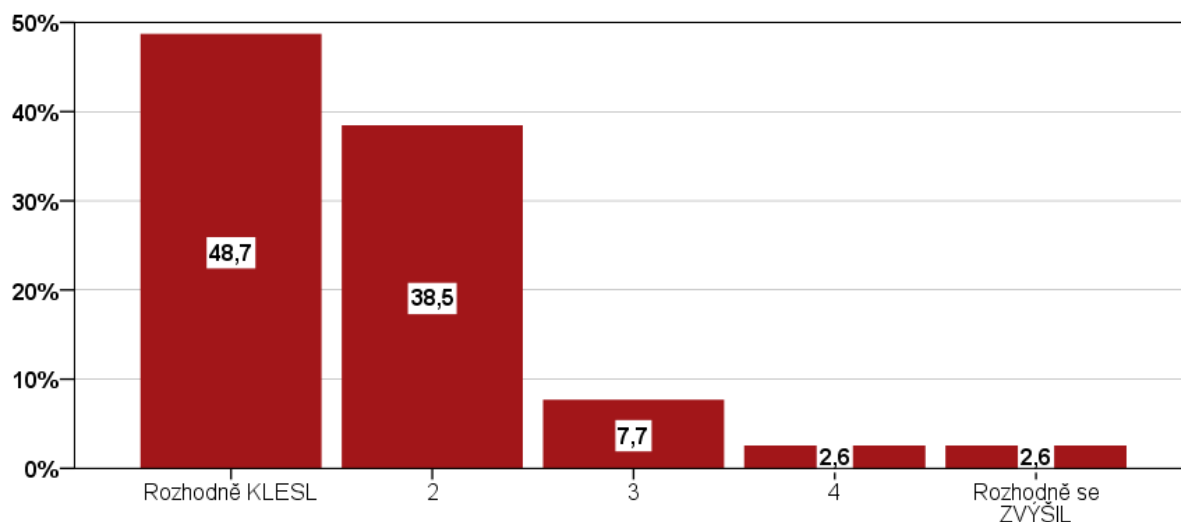
Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Zkuste prosím přibližně vyjádřit, jaké národnosti jsou Vaši klienti.

Problematika hospodaření a financování

Otázka **vývoje obratu** dotázaných poskytovatelů ubytování přinesla alarmující výsledky. Přes 87 % ubytovatelů odpovědělo na otázku, zda se jejich obrat v posledních 5 letech zvýšil či klesl, výběrem možnosti „rozhodně klesl“ nebo možnosti 2 (na bodovací škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně klesl“, 5 – „rozhodně se zvýšil“). Pouze něco málo přes 5 % dotázaných odpovědělo opačně (výběrem možnosti 4 a možnosti „rozhodně se zvýšil“). Jako nejčastější důvod poklesu obratu uváděli ubytovatelé vliv hospodářské krize, dalšími důvody byla např. nedostatečná propagace zařízení, či nově zavedené ubytovací zařízení.

Graf 13.2.2: Vývoj výše obratu poskytovatelů ubytování v posledních 5 letech

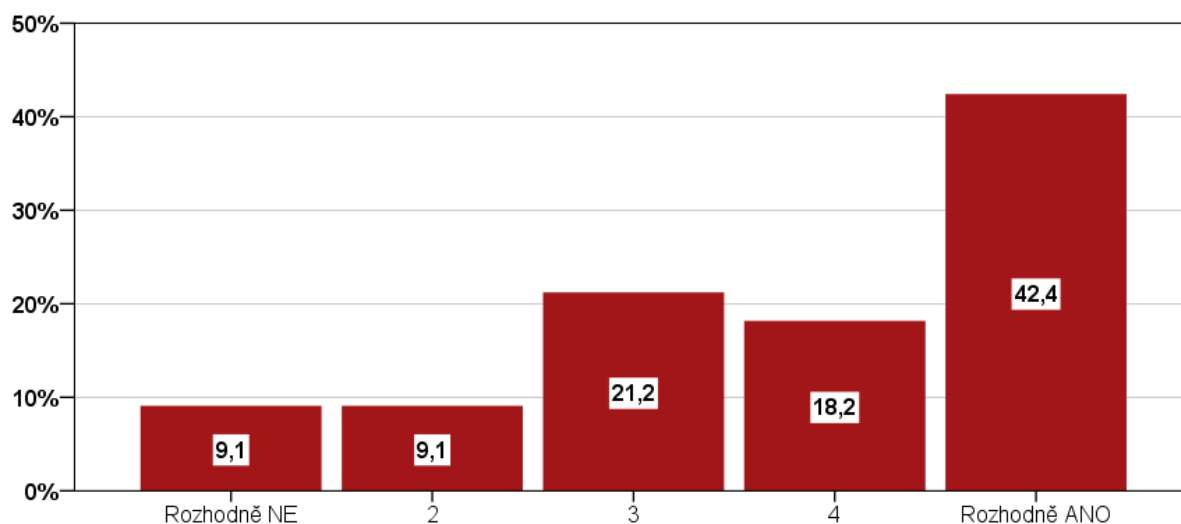
Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: V posledních 5 letech Váš roční obrat:

Pozn.: Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně klesl, 5 – rozhodně se zvýšil.

S negativním vývojem obratu rovněž souvisí případné **existenční problémy** ubytovatelů. Přes 60 % odpovědělo, že mají existenční problémy (výběrem možnosti 4 a možnosti „rozhodně ano“, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“), jen něco málo přes 18 % dotázaných poskytovatelů odpovědělo, že se nepotýkají s existenčními problémy (možnost 1 a 2).

Graf 13.2.3: Existenční problémy poskytovatelů ubytování v zájmovém území

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Máte existenční problémy?

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

Z hlediska **poměru nákladů a výnosů** v předchozím roce vyčíslila převážná většina ubytovatelů podíl 50 % nákladů a 50 % výnosů, tzn. neutřžili sice ztrátu, ale ani žádný zisk. Pokud byl vykázán zisk, pohyboval se maximálně do výše 20 % celkových výnosů.

Zdrojem příjmů všech dotázaných poskytovatelů ubytování jsou v rozhodující míře příjmy od ubytovaných. **Částky za ubytování** se liší dle typu ubytovacího zařízení a vybavení

pokoje, někteří ubytovatelé rozlišují ceny pobytů na sezónní a mimosezónní. Částka za jednolůžkový pokoj se pohybuje od 200 do 1100 Kč, za dvoulůžkový od 500 do 1750 Kč. Pokud je v zařízení poskytováno **stravování**, pohybuje se částka za osobu za snídani kolem 50 až 120 Kč, za polopenzi od 90 do 230 Kč/den a plnou penzi 170 až 370 Kč/den. Většina dotázaných ubytovatelů však stravování přímo neposkytuje, nechává jej na individuálním řešení návštěvníků, příp. smluvně domlouvá v blízkém zařízení restauračního typu.

Žádný z ubytovatelů nevykázal **příjmy z dotací**. Pokud uvedli jiný zdroj příjmů, pak to byly např. poskytované wellness služby, příjmy z dalšího rodinného podnikání, či zemědělské činnosti. V případě, že poskytovatelé umožňují pobyty typu školy a školky v přírodě, podniková školení a teambuilding, či kongresovou turistiku, vyplatí se jim tyto pobyty pouze tehdy, když je zaplněna celková kapacita zařízení. Objevovaly se ale i odpovědi, že je výhodný kdykoliv, zejména mimo sezónu, když je menší zájem o ubytovací kapacity. Někteří ubytovatelů z různých důvodů, např. nízké kapacity zařízení, danou službu neposkytují.

Rekreační potenciál zájmové oblasti

Při hodnocení zájmu návštěvníků o rekreační atraktivity vyhodnotili dotázaní ubytovatelé jako nejžádanější odvětví turistiky poznávací turistika, sjezdové lyžování, pěší turistika, běžecké lyžování, cykloturistika a kongresová turistika (všechny tato odvětví obdržela průměrnou odpověď vyšší než 4 a 2/3 odpovědí s možností „rozhodně ano“, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“). Naopak nejhorší hodnocení, a tudíž i nejnižší zájem ze strany návštěvníků, obdržel golf, kde byla nejčastěji vybírána odpověď „rozhodně ne“ (60 % dotázaných ubytovatelů). Pod položkou jiné uváděli jako žádané aktivity ze strany turistů např. tenis, rybaření, houbaření, využití víceúčelového hřiště apod.

Tabulka 13.2.7: Zájem turistů v zájmovém území o rekreační atraktivity

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NE	2	3	4	Rozhodně ANO	
Jiné	3,8	0,0	3,8	19,2	73,1	4,6
Pěší turistika	5,3	0,0	7,9	15,8	71,1	4,5
Sjezdové lyžování	6,3	0,0	9,4	6,3	78,1	4,5
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	5,9	0,0	2,9	17,6	73,5	4,5
Běžecké lyžování	3,0	12,1	3,0	6,1	75,8	4,4
Cykloturistika	5,1	5,1	7,7	15,4	66,7	4,3
Kongresová turistika	7,1	3,6	10,7	7,1	71,4	4,3
Koupání a vodní sporty	7,1	0,0	57,1	10,7	25,0	3,5
Relaxace, lázeňství, wellness	0,0	3,7	63,0	18,5	14,8	3,4
Adrenalinové a výkonnostní sporty	5,9	11,8	23,5	58,8	0,0	3,4
Jezdeckví a hipoturistika	7,1	14,3	35,7	28,6	14,3	3,3
Vodáctví	38,5	7,7	7,7	23,1	23,1	2,8
Agroturistika	16,7	16,7	33,3	33,3	0,0	2,8
Sportovní létání	50,0	16,7	0,0	16,7	16,7	2,3
Horolezectví	40,0	0,0	40,0	0,0	20,0	2,2
Golf	60,0	20,0	0,0	20,0	0,0	1,8

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Jakou máte zkušenost se zájmem turistů u následujících rekreačních atrakcí?

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

Co se týče **naplněnosti ubytovacího zařízení** v průběhu roku, dle vyjádření ubytovatelů je nejlepší v období červenec až září (průměrná odpověď 4,3, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně

ne“, 5 – „rozhodně ano“). V tomto období byly nejčastěji vybírané odpovědi možnost 4 (55,3 % respondentů) a možnost „rozhodně ano“ (39,5 % respondentů). Hned za ním bylo vyhodnoceno období leden až březen s průměrnou odpovědí 3,5, kdy toto období hodnotí jako období s nejvíce naplněným ubytovacím zařízením největší počet respondentů, tj. 48,6 % poskytovatelů ubytování. Nejhorším obdobím z hlediska naplněnosti ubytovacího zařízení je dle ubytovatelů období konce kalendářního roku (říjen až prosinec). Pro toto období byla průměrná odpověď 2,8 a nejčastěji uváděnou odpovědí možnost 2 (39,5 % respondentů).

Tabulka 13.2.8: Naplnění ubytovacího zařízení v průběhu roku

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NE	2	3	4	Rozhodně ANO	
Červenec - Zář	0,0	2,6	2,6	55,3	39,5	4,3
Leden - Březen	16,2	21,6	5,4	8,1	48,6	3,5
Duben - Červen	2,6	5,3	60,5	21,1	10,5	3,3
Říjen - Prosinec	5,3	39,5	26,3	26,3	2,6	2,8
Celoročně	25,0	0,0	25,0	25,0	25,0	3,3

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Ve kterém ročním období máte nejvíce naplněné středisko.

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

Většina dotázaných ubytovatelů vyjádřila názor, že počty ubytovaných v jejich zařízení **závisí na počasí** (průměrná odpověď u všech ročních období byla vyšší než 4, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“), a to zejména v jarním (průměrná odpověď 4,5) a zimním období (průměrná odpověď 4,4). Nejvíce odpovědí „rozhodně ano“ na otázku, zda návštěvnost ubytovacího zařízení závisí na počasí, obdržela zima (71,8 % respondentů), naopak nejméně léto (57,5 % respondentů). Z tohoto pohledu by se dala nejmenší závislost (byť i tak celkem silná) návštěvnosti na počasí vysledovat v létě. Jako příčinu lze označit skutečnost, že děti mají prázdniny a proto si jejich rodiče vybírají dovolené i přes nepřízeň počasí. Je tedy pravděpodobnější, že se do těchto oblastí vydají, než by tomu bylo v jiném období roku.

Tabulka 13.2.9: Závislost počtu ubytovaných na počasí

	%					Průměrná odpověď
	Rozhodně NE	2	3	4	Rozhodně ANO	
Jaro	2,5	0,0	15,0	15,0	67,5	4,5
Zima	5,1	2,6	7,7	12,8	71,8	4,4
Podzim	5,0	5,0	12,5	15,0	62,5	4,3
Léto	12,5	2,5	2,5	25,0	57,5	4,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

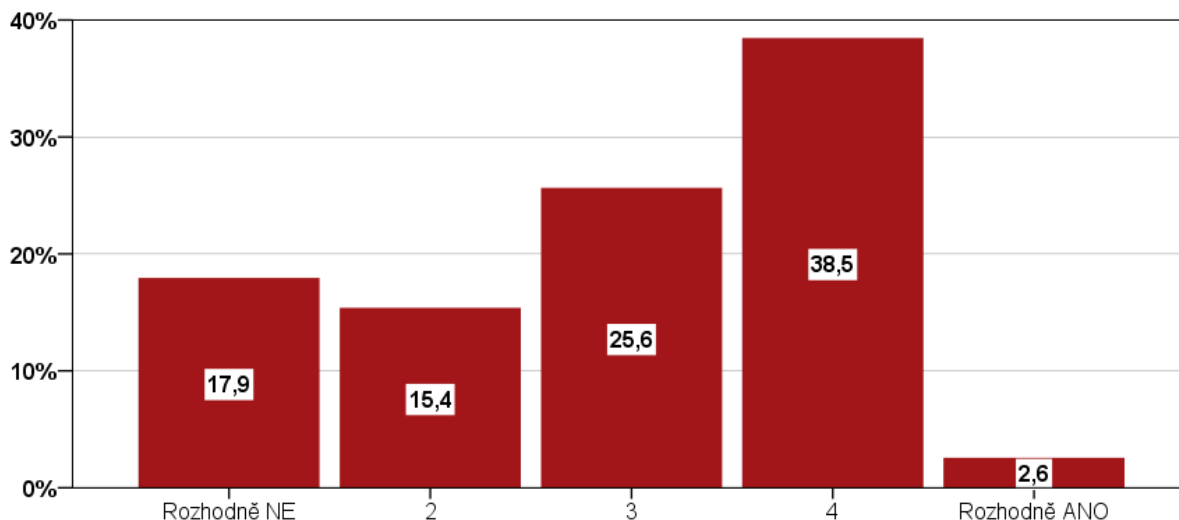
Otázka: Jste závislí na počasí, co se týče návštěvnosti?

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

V otázce **provázanosti nabídky služeb a zábavy** pro turisty se více než 40 % ubytovatelů domnívá, že tato nabídka je dostatečně provázaná (volili odpověď 4 a 5 na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“). Opačný názor vyjádřilo přibližně 33 % dotázaných ubytovatelů (možnost „rozhodně NE“ a možnost 2). Důvod nedostatečné provázanosti nabídky služeb vidí ubytovatelé např. v nedostatku finančních prostředků a tím i nedostatečnou nabídku luxusu pro návštěvníky, nespolupráci subjektů poskytujících služby a ubytování. Naopak pozitivně hodnotí např. snahu obce zviditelnit své turisticky zajímavé atraktivitu, které jsou někdy málo známé v širší veřejnosti. Možnost **spolupráce s jinými**

subjekty při nabídce služeb návštěvníkům využívá 50 % dotázaných ubytovatelů. Jedná se např. o spolupráci s lyžařskými areály (vleky), blízkým agroturistickým zařízením.

Graf 13.2.4: Provázanost nabídky služeb a zábavy pro turisty

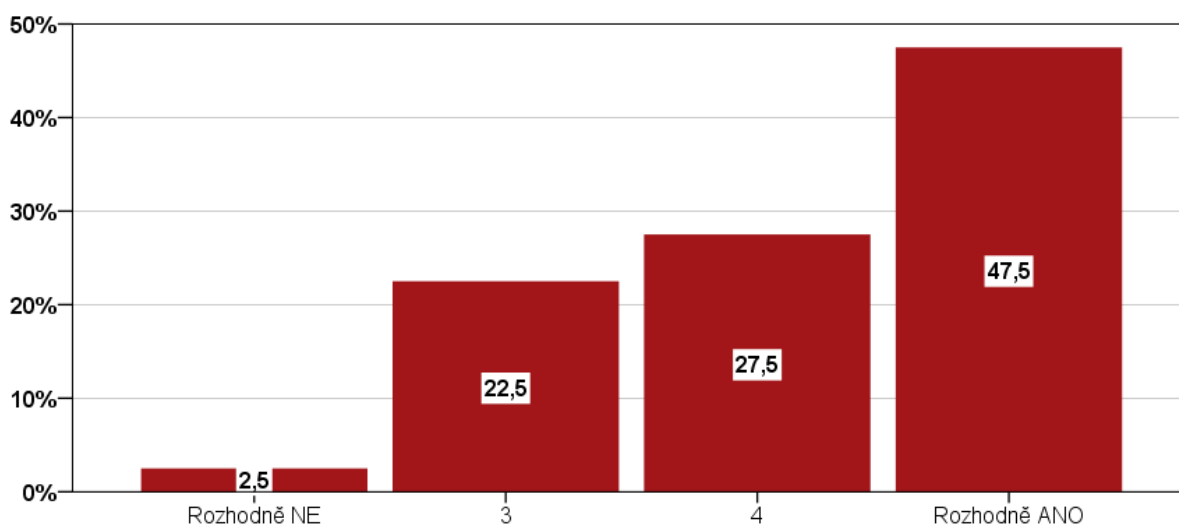
Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Máte pocit, že celková nabídka služeb a zábavy pro turisty je dostatečně provázaná?

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

Převážná většina dotázaných ubytovatelů shledává **mezery v možném rozvoji turistiky** v oblasti Jeseníků, kdy 75 % ubytovatelů odpovědělo výběrem možnosti 4 a 5, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“. Mezery rozhodně neshledává pouze 2,5 % ubytovatelů. Jako pozitiva v možném rozvoji turistiky v zájmové oblasti uváděli respondenti zejména krásnou přírodu, naprosto vhodnou pro turistiku. Naopak největší bariéry spatřují zejména v požadavcích ochrany přírody (zejména na Pradědu), nedostatečnou propagaci tohoto regionu, nekonceptčnost podpory, neochotu místních obyvatel a veřejné správy, nevyhovující stav infrastruktury, špatnou ekonomickou situaci místních obyvatel a nedostatek finančních prostředků poskytovatelů služeb pro turisty.

Graf 13.2.5: Mezery v rozvoji turistiky v zájmové oblasti

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření ubytovatelů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2012.

Otázka: Shledáváte mezery v možném rozvoji turistiky v oblasti Jeseníků?

Hodnotící škála v rozmezí 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ne, 5 – rozhodně ano.

13.3 Průzkum názorů návštěvníků

Metoda: Byly provedeny polostrukturované rozhovory metodou PAPI, rozhovory prováděli proškolení tazatelé.

Datum sběru: Turisté byli tázáni ve dvou vlnách a to v letním období v srpnu/září 2011 a v zimním období leden/únor 2012. Tento model byl zvolen z toho důvodu, aby škála respondentů byla co nejrozmanitější a byly zastoupeny všechny typy turistů, kteří navštěvují rekreační střediska v Jeseníkách Moravskoslezského kraje.

Výběr dotazovaných subjektů:

Bylo osloveno 208 respondentů, z nichž bylo ochotno vyplnit dotazník 198, tzn. návratnost je 95,2 %. Tazatelé se pokoušeli zvolit respondenty ze všech věkových kategorií a různých sociálních forem seskupení (rodiny s dětmi, skupiny turistů, senioři). Dotazníkový arch je uveden v příloze 16.

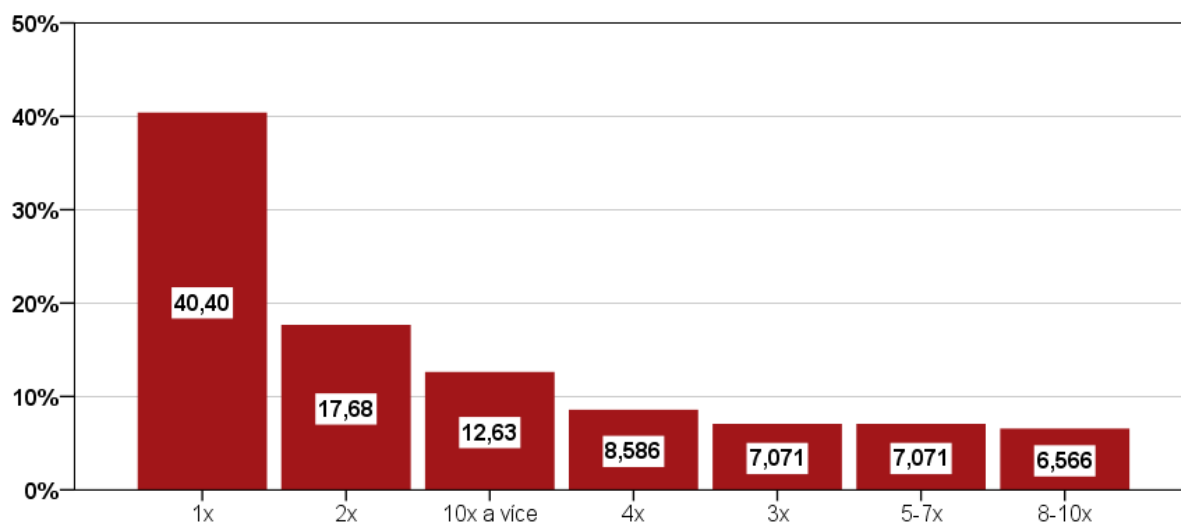
Respondenti odpovídali na otázky týkající se frekvence a délky jejich pobytu, typu ubytování, způsobu stravování, využití rekreačních aktivit v zájmovém území, dopravní dostupnosti, průměrných nákladů utracených v zájmovém území a otázky týkající se rekreačního potenciálu Jeseníků (v čem jsou výjimečné, kam se hodlají podívat při své návštěvě, či mají v plánu se znovu do oblasti vrátit).

Většina respondentů přijela do zájmového území v páru (51,5 % respondentů), další nejpočetnější skupinou byly skupiny přátel (36,9 % respondentů), rodiny s dětmi tvořily (21,2 % respondentů) a pouze 4,6 % respondentů přijelo do oblasti v rámci organizovaného pobytu či zájezdu.

Délka a frekvence pobytu

Z hlediska **frekvence pobytu** v zájmovém území využívá Jeseníky pouze jedenkrát ročně více než 40 % dotázaných. Dvakrát do roka navštíví zájmové území pouze necelá pětina respondentů (17,7 %). Více než desetkrát za rok zde bylo pouze 12,6 % respondentů.

Graf 13.3.1: Frekvence pobytu návštěvníků v zájmovém území

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Jak často jezdíte do Jeseníků?“

Nejvíce respondentů využívá zájmové území k pobytu v délce 4 – 7 dní (40,1 % z dotázaných). Velmi často je zájmové území využíváno k jednodenním návštěvám (22,9 % respondentů) či víkendovým pobytům, kdy tuto **délku pobytu** využívá čtvrtina respondentů.

Dopravní dostupnost

Nejlépe hodnotili respondenti dopravní dostupnost území individuální automobilovou dopravou, kdy průměrná odpověď byla 4,1 (na škále 1 – 5, kdy 1 – „velmi špatná“, 5 – „velmi dobrá“) a více než 44 % respondentů označilo dopravní dostupnost automobilovou dopravou jako velmi dobrou. Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou byla hodnocena autobusem jako průměrná (průměrná odpověď 3, kterou volilo více než 44 % respondentů) a vlakem spíše podprůměrná (průměrná odpověď 2,4, možnost 2 volilo necelých 40 % dotázaných). Třetina dotázaných však dopravní dostupnost veřejnou hromadnou dopravou nedokázala vůbec posoudit.

Tabulka 13.3.1: Hodnocení dopravní dostupnosti zájmového území jednotlivými dopravními prostředky

	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Autem	1,6	3,3	24,5	26,1	44,5	4,1
Autobusem	3,6	26,4	44,5	14,6	10,9	3,0
Vlakem	19,4	39,5	28,7	5,4	7,0	2,4

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Ohodnoťte prosím dostupnost do této lokality.“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 – Velmi špatná, 5 – Velmi dobrá, 9 – Nedokážu posoudit

Co se týče **hodnocení silnic a dopravních spojů** v zájmovém území, nejhůře hodnotili respondenti kvalitu silnic (průměrná odpověď 2,9, na škále 1 – 5, kdy 1 – „zcela nedostačující“, 5 – „zcela dostačující“). Naopak množství silnic v zájmovém území hodnotili nejvíce jako průměrnou, nejvíce respondentů vybralo možnost 3 (více než 38 % respondentů) a průměrná odpověď byla 3,4. Počet a kvalitu dopravních spojů veřejné dopravy hodnotili respondenti jako průměrné.

Tabulka 13.3.2: Hodnocení silnic a dopravních spojů v zájmovém území

	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ/ zcela nedostačující	2	3	4	Velmi DOBRÁ/ zcela dostačující	
Doprava (spojů) – množství/ počet	5,8	24,5	42,6	16,8	10,3	3,0
Doprava (spojů) – kvalita/ úroveň	6,4	19,7	50,3	12,1	11,5	3,0
Silnice – množství/ počet	5,2	11,0	38,4	32,6	12,8	3,4
Silnice – kvalita/ úroveň	9,9	25,6	39,0	16,8	8,7	2,9

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Jak byste ohodnotili množství/počet?; Jak byste ohodnotili kvalitu/úroveň?“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 – Velmi špatná, 5 – Velmi dobrá.

Z důvodu horší dostupnosti veřejnou hromadnou dopravou je nejčastěji využívaným **dopravním prostředkem** do zájmového území osobní automobil. Tento způsob dopravy využilo více než tři čtvrtiny respondentů (76,3 %). Z veřejné dopravy je pak častěji využívána autobusová přeprava (21,2 % respondentů) než vlaková (9,1 % respondentů). Ojediněle je jako dopravní prostředek využíváno kolo (3,0 %).

Z hlediska vybavenosti **parkovacími kapacitami** hodnotili respondenti nejlépe parkovací kapacity u ubytovacích zařízení jako například u hotelů, penzionů a kempů s průměrnou odpovědí 3,4 (na škále 1 – 5, kdy 1 – „velmi špatná“, 5 – „velmi dobrá“). Naopak nejhůře hodnotili respondenti parkovací kapacity u vodních ploch s průměrnou odpovědí 2,6. Alarmující je že nejhorší variantu (velmi špatná) volilo u všech parkovacích kapacit největší množství respondentů (více než 46 % u parkování u vodních ploch, více než 45 % u parkování u ubytovacích zařízení a téměř 43 % u parkování u atraktivních lokalit). Jako nedostačující vidí kapacity parkování zejména v době letní a zimní sezóny či o víkendy. Jako kapacitně nejvíce nedostačující oblast označovali respondenti Karlovu Studánku, Malou Morávku a v okolí přehrady Slezská Harta.

Tabulka 13.3.3: Hodnocení parkovacích kapacit v zájmovém území

Parkovací kapacity	%					Průměrná odpověď
	Velmi ŠPATNÁ	2	3	4	Velmi DOBRÁ	
Parkování u ubytovacích zařízení (hotely, kempy, atd.)	45,4	27,0	13,8	11,5	2,3	3,4
Parkovací kapacity v atraktivních lokalitách (střediska cestovního ruchu např. Hvězda)	42,9	24,2	17,6	8,7	6,6	3,0
Parkování u vodních ploch	46,3	22,3	15,4	14,8	1,2	2,6

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Jak byste ohodnotili kapacitu parkování?“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 – Velmi špatná, 5 – Velmi dobrá.

Rekreační infrastruktura

Jako **typ ubytování** využívá více než třetina respondentů ubytování v penzionech. Téměř čtvrtina návštěvníků zvolila možnost jiné, kdy se jednalo zejména o soukromé ubytování, převážně u svých známých či rodiny. Více než desetina respondentů se ubytovává v hotelech v kategorii *** a více. Nejméně využívané je ubytování v turistických ubytovnách, kde tuto možnost využívají pouze 4 % dotázaných.

Tabulka 13.3.4: Využívaná ubytovací zařízení v zájmovém území

Ubytovací zařízení	Procenta kladných odpovědí
Penzion	35,9
Jiné	24,2
Hotel*** a více	11,6
Kemp	8,1
Pronájem chaty	8,1
Turistická ubytovna	4,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011.

Otázka: „Kde jste ubytování během své rekreace?“

Dle způsobu **stravování** lze návštěvníky rozdělit do dvou kategorií na ty, kteří upřednostňují vlastní stravu a ty, kteří se stravují ve stravovacích zařízeních. Většina respondentů spadá do druhé kategorie, kdy téměř 65 % dotázaných využívá restaurací a více než 10 % dotázaných využívá rychlá občerstvení. Vlastní stravou se stravuje téměř 51 % dotázaných.

Tabulka 13.3.5: Využití stravovacích zařízení

Stravovací zařízení	Procenta kladných odpovědí
Restaurace	64,7
Vaříme si sami	28,8
Máme již jídlo s sebou	21,7
Jiné	12,6
Rychlá občerstvení	10,6

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011.

Otázka: „Kde se převážně stravujete v rámci vašeho pobytu?“

Z hlediska využívaných **rekreačních aktivit** v zájmovém území uváděli respondenti jako nejčastější aktivitu pěší turistiku, kterou zde provozuje 85,9 % respondentů. Mezi další významné letní aktivity patří cykloturistika, poznávací turistika a také koupání a vodní sporty či rybaření a to především v okolí přehrady Slezské Harty. V zimním období využívá oblast 48,5 % respondentů, a to zejména ke sjezdovému lyžování (28,8 % dotázaných). Jako jiné

aktivity uváděli respondenti zejména lázeňské služby v Karlově Studánce. Žádný z dotázaných respondentů nevedl využití golfu či kongresové turistiky.

Tabulka 13.3.6: Využití aktivit v oblasti Jeseníků

Aktivita	Procenta kladných odpovědí
Pěší turistika	85,9
Cykloturistika	30,8
Sjezdové lyžování	28,8
Relaxace, lázeňství, wellnes	27,8
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	22,2
Běžecké lyžování	19,7
Koupání a vodní sporty	14,1
Jiné	7,6
Vodáctví	4,0
Horolezectví	4,0
Jezdectví a hipoturistika	3,0
Sportovní létání	2,5
Agroturistika	1,5
Adrenalinové a výkonnostní sporty	1,5
Golf	0,0
Kongresová turistika	0,0

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011.

Otázka: „Které z níže uvedených aktivit v oblasti Jeseníků využíváte?“

Průměrné náklady návštěvníků v zájmovém území

Z průzkumu vyplynulo, že za **jídlo a pití** denně respondenti průměrně vynaloží na osobu mezi 200-300 Kč (průměr 239 Kč), maximální částka uvedena v dotazníkovém šetření byla 1 000 Kč za osobu. Obdobnou částku vynaloží i za **ubytování**, kde se to pohybuje mezi 250-300 Kč (průměr 288 Kč), avšak maximální částka uvedena za ubytování byla oproti částce vynaložené za stravu výrazně nižší, činila 600 Kč za osobu a den. Částka vynaložená na **dopravu** se nejčastěji pohybovala mezi 50-100 Kč (průměr 179 Kč). Tato částka se pochopitelně velmi lišila v závislosti na způsobu dopravy a na vzdálenosti od střediska. Na vynaložení financí za **sportovní atrakce** mělo největší vliv roční období, zejména v zimním období je tato částka výrazně vyšší z důvodu využívání lyžařských vleků a lanových drah. Průměrně za sportovní atrakce respondenti utratí mezi 100-500 Kč (průměr 296 Kč). Nejmenší částku dotázaní vynaloží za **kulturní atrakce, suvenýry a místní produkty**, kde se tato hodnota pohybuje v rozmezí 50-100 Kč (průměr 107 Kč).

Rekreační potenciál zájmového území

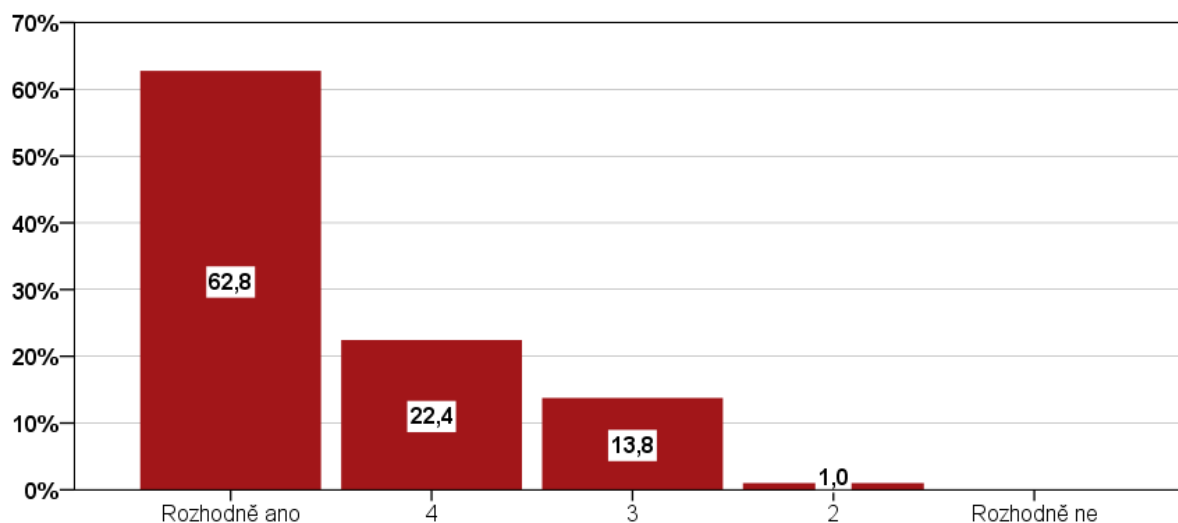
Jako **důvod návštěvy** zájmového území uváděli respondenti nejčastěji krásnou přírodu, čistý vzduch a zachovalé prostředí. Tento důvod uvedla téměř polovina respondentů. Dalšími nejčastějšími důvody byla cenová a vzdálenostní dostupnost, či přijeli na doporučení svých známých či cestovní kanceláře.

Z hlediska **ročního období** je zájmové území nejvíce navštěvované v letním období (87,9 % respondentů). Dalším nejnavštěvovanějším obdobím je zima (50,5 % respondentů). Nejméně navštěvované je zájmové území v jarním období (24,8 % respondentů).

Jedinečnost zájmového území, ale i celých Jeseníků spatřují respondenti zejména v krásné a nezníčené přírodě a zdravému ovzduší. Dotázaní také uváděli jako výhodu zájmového

území zatím nízkou frekvencí turistů v oblasti a cenovou dostupnost rekreace. Více než 85 % dotázaných respondentů se chce do zájmového území opět vrátit.

Graf 13.3.2: Návratnost návštěvníků do zájmového území

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Hodláte se do Jeseníků ještě vrátit?“

Hodnotící škála 1 – 5, kdy 1 – rozhodně ano, 5 – rozhodně ne.

Převážná většina návštěvníků se pohybuje v oblasti mezi Vrbnem pod Pradědem a Malou Morávkou, což jsou také **nejčastěji zmiňované lokality** v dotazníkovém šetření. Mezi nejnavštěvovanější středisko patří Karlova Studánka, kterou navštívilo více než polovina z dotázaných. Z průzkumu dále vyplývá, že mezi vyhledávané lokality patří oblast Rýmařovska a Bruntálska.

Tabulka 13.3.7: Nejčastěji navštěvované lokality

Lokalita	% návštěvnosti respondentů
Karlova Studánka	50,8
Malá Morávka	33,0
Vrbno pod Pradědem	25,7
Bruntál	21,2
Rýmařov	12,3
Praděd	10,1
Karlovice	6,1
Ludvíkov	4,5
Rudná pod Pradědem	3,9
Nová Pláň	3,4
Osoblaha	3,4
Slezská Harta	2,8
Jiříkov	2,2

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Uvedte obce, které jste již navštívili, nebo hodláte navštívit, v rámci Vašeho pobytu.“

Jako rekreační aktivitu, pro kterou je zájmové území nejvhodnější, vyhodnotili respondenti pěší turistiku (s průměrnou odpovědí 4,6, na škále 1 – 5, kdy 1 – „rozhodně ne“, 5 – „rozhodně ano“). Další nejlépe hodnocené aktivity jsou koupání a vodní sporty, běžecké

lyžování, cykloturistika, vodáctví a horolezectví. Mezi nejlépe hodnocenými aktivitami je zřejmá převaha letních sportů nad zimními aktivitami. Naopak jako nejméně vhodné bylo respondenty vyhodnoceno zájmové území pro provozování agroturistiky.

Tabulka 13.3.8: Vhodnost zájmové oblasti pro jednotlivé aktivity

Aktivita	Průměrná odpověď
Pěší turistika	4,6
Koupání a vodní sporty	4,1
Běžecké lyžování	4,0
Cykloturistika	3,9
Vodáctví	3,8
Horolezectví	3,8
Kongresová turistika	3,3
Golf	3,1
Sportovní létání	3,0
Sjezdové lyžování	2,9
Jiné	2,8
Jezdectví a hipoturistika	2,7
Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	2,7
Adrenalinové a výkonnostní sporty	2,7
Relaxace, lázeňství, wellnes	2,5
Agroturistika	2,1

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nizkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Nakolik je podle Vás oblast Jeseníků vhodná pro níže uvedené aktivity?“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 - Rozhodně ne, 5 – Rozhodně ano.

Při celkovém zhodnocení zájmového území hodnotili návštěvníci nejlépe vstřícnost lidí a obyvatel Jeseníků (průměrná odpověď 3,9 na škále 1 – 5, kdy 1 – „zcela nedostatečné“, 5 – „zcela dostatečné“) a také možnosti ubytování a stravování, jak z hlediska počtu zařízení i kvality. Naopak možnost kulturního vyžití a dopravní dostupnost území hodnotili spíše průměrně až podprůměrně. Hustota silniční sítě byla hodnocena mírně nadprůměrně (průměrná odpověď 3,4), ale co se týče kvality a stavu silniční sítě, bylo hodnocení spíše podprůměrné (průměrná odpověď 2,9).

Tabulka 13.3.9: Hodnocení služeb a atraktivit lokality Jeseníků

Služby/ atraktivity	Průměrná odpověď	
	množství/ počet	kvalita/ úroveň
Vstřícnost lidí	3,9	3,9
Možnosti ubytování	3,9	3,9
Možnosti stravování	3,8	3,9
Nabídku přírodních úkazů	3,7	3,6
Možnost sportovního vyžití	3,6	3,5
Silnice	3,4	2,9
Nabídku památek	3,2	3,1
Obchodů	3,2	3,1
Doprava (spojů)	3,0	3,0
Možnost kulturního vyžití	2,8	2,9

Zdroj: PROCES, Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje, 2011

Otázka: „Jak byste ohodnotili množství/počet?; Jak byste ohodnotili kvalitu/úroveň?“

Použitá škála 1 – 5, kdy 1 – Velmi špatná, 5 – Velmi dobrá.

Jako **největší problém** sledované oblasti jednoznačně označila převážná většina respondentů stav pozemních komunikací a dopravní dostupnost jednak do samotné oblasti, tak i mezi jednotlivými středisky v oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku. Mezi další bariéry uvedli respondenti nedostatečnou dostupnost informací a propagaci dané oblasti, nedostatek kulturního vyžití a špatné značení turistických a cyklistických tras. V neposlední řadě také z šetření vyplynula nespokojenost návštěvníků nedostatečným a neaktualizovaným stavem turistických a cyklistických tras a nedostatečnou nabídkou služeb a obchodů. Dále návštěvníci oblasti pocíťovali nedostatek koupališť a infocenter.

14 NÁVRH OPTIMÁLNÍHO STAVU REKREAČNÍHO VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Základní východiska rozvoje rekreace v zájmovém území

Specifičnost přírodního prostředí a jeho krajinářská hodnota, spolu se zvyšujícím se podílem rekreace ve volné přírodě na struktuře volného času obyvatelstva vyvolávají určitý tlak na rekreační využívání území, zejména v rekreačních střediscích v oblasti Hrubého Jeseníku. S uvedeným trendem souvisí vzrůstající nepříznivý tlak na vývoj ekologické situace, vedoucí k růstu nároků na ochranu přírodního prostředí obecně, a zvláště v území podléhající specifické ochraně. Limitami pro rekreační využití území jsou Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje.

Zájmové území z hlediska rekreace nemá jednotný charakter. Jeho centrální část má horský až vysokohorský charakter (zejména oblast Hrubého Jeseníku), který je využitelný jak pro zimní sporty tak i letní aktivity, v této oblasti je nejvyšší koncentrace návštěvníků. Oproti tomu okrajové části zájmového území mají charakter podhorský, v oblasti Osoblažska až nížinný charakter, který je vhodný především pro individuální pobytovou rekreaci, pěší turistiku a cykloturistiku a kde převládá spíše letní sezóna.

Oblast řešená v této územní studii je vzhledem k historickým souvislostem a k současné situaci strukturálně specifickým regionem. Jde o ekonomicky slabou oblast s nízkou koupěschopností obyvatel, což se projevuje na demografickém vývoji této oblasti, kdy dochází ke snižování počtu trvale bydlících obyvatel. Jednou z možností jak částečně řešit rozvoj této oblasti je využití cestovního ruchu a rekreace. Analyzované území má v oblasti cestovního ruchu vysoký potenciál.

Území Jeseníků nabízí mnoho přírodních i kulturních atraktivit pro potenciální návštěvníky, ale je nutné provést jeho propagaci. Výraznou bariérou je zkvalitnění dopravního napojení na centrum Ostravské aglomerace. Nejde ani tak o zhuštění dopravní sítě, jako spíše o zkvalitnění systému stěžejních komunikací propojujících oblasti s rekreačním potenciálem, především jejich povrchová úprava.

Pro zlepšení fungování středisek rekreace je vhodné jejich propojení s širším územím, jak nabídkou vhodných produktů, tak i organizačně. K propojení je nutné využít existující organizační struktury místních aktérů, např. místní akční skupiny, mikroregiony a euroregion, příp. další instituce.

Základním požadavkem k zajištění udržitelnosti a rozvoje cestovního ruchu v dané oblasti je diverzifikace cílových skupin návštěvníků, aby i v případě dopadu ekonomické recese, byl co nejmenší pokles příjmů z cestovního ruchu. Proto se musí zaměřit nejen na návštěvníky z nejbližšího okolí, ale i ze zahraničí. Nabízí se orientace produktů nabízených v této oblasti nejen na nejbližší sousedy (Poláci, Slováci), ale i na zahraniční turisty, kteří historicky do této oblasti rádi jezdili (Holanďané, Angličané) nebo turisty z národů, které s oblibou cestují (Němci, Norové). Dalším problémem, který bude z hlediska rekreace a cestovního ruchu v této oblasti nutné řešit, je vyžití v případě nepříznivého počasí, návštěvníci musí mít možnost vybrat si alternativní cíl nebo aktivitu pro svůj čas strávený v Jeseníkách.

14.1 Návrh optimálního stavu využití středisek rekreace

Jak již bylo výše zmíněno, bude třeba řešit problémy nevhodného počasí, příp. sezónnosti. Jako vhodné se jeví připravení produktových balíčků, které by odstraňovaly problémy

sezónnosti (některé lokality mají silně sezónní charakter – jsou využívány hlavně v létě, nebo v zimě a ve druhé části roku jen minimálně) a problémy vrtkavosti počasí (nabídnout návštěvníkům alternativu – např. výlet do vzdálenějších oblastí od středisek rekreace).

Problémy sezónnosti by mohla řešit také větší orientace na využití středisek mimo hlavní sezónu – ozdravné pobyty s výukovými programy pro děti, kongresová a podniková turistika, podniková školení, teambuildingy atd.

Pro optimalizaci využití jednotlivých středisek rekreace se jeví jako vhodné provedení následujících opatření:

RS Praděd

- Zkvalitnění šetrného a bezpečného dopravního přístupu do vrcholových částí střediska, který je nyní řešen kyvadlovou autobusovou dopravou (zkapacitnění příjezdové cesty od sedla Hvězda k hotelu Ovčárna (včetně umístění výhyben), s využitím elektrobusů, nebo vybudování velkokapacitní lanovky apod.).
- Rozšíření prostoru statické dopravy v oblasti parkoviště u hotelu Hvězda (byl stanoven deficit 435 parkovacích míst).
- Mimo zimní sezónu, zejména v období duben – červen, jsou ubytovací kapacity středně vytížené, proto by bylo vhodné posílit nabídku rekreačních aktivit také na období mimo tuto zimní sezónu. Momentálně již existuje záměr na zkvalitnění ubytovacích služeb a zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní.
- V případě navýšení počtu návštěvníků budou stávající kapacity nedostačující. Veškeré rozvojové aktivity je nutné vzhledem k prostorovým vazbám (ubytování, doprava) řešit v úzké koordinaci s rozvojem rekreačního střediska Karlova Studánka s ohledem na jeho lázeňské funkce.
- Rozvoj rekreačních a ubytovacích zařízení musí být podmíněn nezvyšováním zátěže složek životního prostředí.

RS Karlova Studánka

- Středisko funguje jako nástupní místo pro středisko Praděd, proto je nutné řešit rozvoj obou těchto středisek společně. Zejména v obdobích zimní sezóny má středisko Praděd vytížené ubytovací kapacity a jeho návštěvníci by mohli k ubytování využít kapacity střediska Karlova Studánka.
- V oblasti parkovacích kapacit s ohledem na pozici střediska vůči středisku Praděd vykazuje Karlova Studánka deficit 296 parkovacích míst. V současné době již existuje záměr na výstavbu parkovacího domu, zatím však projekt nebyl zahájen.
- Z důvodu propojení středisek Karlova Studánka a Praděd je vhodné zpracování studie zaměřené na společné řešení dopravní přístupnosti a dopravy v klidu obou rekreačních středisek.
- A výjimkou letního období (červenec – září) jsou nedostatečně naplněny ubytovací kapacity. Bylo by vhodné rozšířit stávající nabídku služeb a rekreačních aktivit (zejména pro zimní sezónu). Existuje záměr na výstavbu sportovního centra. Případná realizace rozvojových aktivit musí respektovat kromě vysokých přírodních hodnot území také ochranu lázeňského místa (zejména minimalizace zásahů do lesních porostů).

RS Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov

- Středisko plní funkci nástupního centra do severní části Hrubého Jeseníku, proto je vhodné prověřit dostatek parkovacích kapacit podrobnějším výpočtem, či terénním šetřením. Doporučuje se zpracování územní studie na řešení dopravy v klidu s vazbou na nejvýznamnější lyžařské areály a další nástupní místa do vrcholových částí Hrubého Jeseníku.
- Ne zcela strategicky dobře jsou umístěny parkovací kapacity v lokalitě u vleku Pod Vysokou horou, které se nachází daleko od místa největšího výskytu turistů.
- Ubytovací kapacity střediska jsou v průběhu roku středně naplněné. Bylo by vhodné posílit aktivity zejména pro období zimní sezóny. Již existují záměry na vybudování sportovního a lyžařského centra „Pod Vysokou horou“ rozvojem lokality nynějšího vleku a vybudování běžeckých tras na Vrbensku.

RS Karlovice

- Nedostatečná nabídka doprovodných služeb pro ubytované a rekreanty způsobuje nižší vytížení ubytovacích kapacit mimo období letní sezóny (červenec – září).
- Jedná se o středisko letní rekreace, v zimním období jsou ubytovací kapacity téměř nenaplněny. Pro optimální využití střediska by bylo vhodné posílit především aktivity zimní sezóny. V lokalitě již existuje záměr na vybudování lyžařských běžeckých tras na Vrbensku, projekt je však zatím pouze v přípravné fázi.
- Jako vhodné se jeví propojení rekreačních aktivit se střediskem rekreace Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov. Při rozvoji aktivit je nutné vyžadovat minimalizaci zásahů do lesních porostů, v případě budování cyklostezek preferovat využití cestní sítě.

RS Malá Morávka

- Jedná se o významné středisko zimní i letní rekreace, zároveň plní funkci nástupního místa do vrcholových partií Hrubého Jeseníku. Z toho vyplývají požadavky na minimalizaci zásahů do lesních porostů zejména s ohledem na předmět ochrany PO Jeseníky a CHOPAV Jeseníky.
- V lokalitě je nedostatek parkovacích kapacit (deficit byl vyčíslen na 1008 parkovacích míst). Doporučuje se zpracování územní studie zaměřené na řešení dopravy v klidu, včetně problematiky záchytu a nezávadného zneškodňování splachových vod.
- Středisko je nejvíce zatížené v zimním období, bylo by proto vhodné posílit aktivity mimo zimní sezónu. Již existuje záměr na vybudování Funparku, in-line dráhy, víceúčelové sportovní haly, cyklostezek a naučné stezky.
- Pokud se zvýší počet návštěvníků i v zimní sezóně, budou stávající ubytovací kapacity nedostačující. Již existuje záměr na rozšíření stávajících ubytovacích zařízení.

RS Stará Ves

- Jedná se o menší středisko s významem spíše pro zimní a letní turistiku. Ubytovací kapacity jsou nedostatečně vytížené, je zde nutnost posílit služby pro rekreanty. Existuje záměr na vybudování cyklotrasy a lyžařské běžecké trasy, záměry na rozšíření doprovodných služeb pro rekreanty však chybí.
- Za stávajícího využití střediska jsou parkovací kapacity dostačující, v případě navýšení návštěvnosti střediska (rozšířením stávajících rekreačních aktivit, či plným využitím kapacity místního vleku) by bylo nutné tyto kapacity rozšířit. Obdobně jako

v předchozích případech se doporučuje zpracování územní studie zaměřené na rozvoj statické dopravy.

RS Dolní Moravice

- Středisko je kapacitou svých lyžařských areálů významným centrem sjezdového lyžování s nízkým počtem ubytovacích kapacit a převahou staveb rodinné rekreace. Rozvoj rekreačních aktivit je nutné řešit s ohledem na přírodní a vodárenský význam řeky Moravice.
- Zejména v období duben – červen jsou ubytovací kapacity ve středisku nenaplněny, bylo by vhodné posílit rekreační aktivity a doprovodné služby rekreantům, zejména v mimosezónním období. Momentálně již existují záměry na vybudování cyklostezek, běžecké trasy, lyžařského areálu, sportovního rekreačního komplexu, multifunkčního hřiště a dále záměr na rozvoj wellness v areálu Avalanche.
- Ve středisku je nedostatek parkovacích kapacit (deficit byl stanoven na 844 parkovacích míst). Doporučuje se zpracování územní studie zaměřené na řešení dopravy v klidu, včetně problematiky záchytu a zneškodňování splachových vod.

Potenciální RS Světlá Hora – Andělská Hora

- Bylo by vhodné posílit doprovodné služby pro turisty a rozšířit aktivity především na mimozimní sezónu. Prozatím existuje záměr pouze na rozšíření stávajících ploch sjezdového lyžování.
- Pokud dojde k navýšení počtu turistů, bude stávající ubytovací kapacity nedostatečné. Již existuje záměr na vybudování ubytovacího zařízení.
- Ve středisku schází větší parkoviště u významného vleku v Andělské Hoře. V případě dalšího rozvoje aktivit, zejména orientovaných na zimní sezónu, mohou být parkovací kapacity nedostačující. Je vhodné prověřit možnost vymezení dalších ploch statické dopravy.

Potenciální RS Slezská Harta

- Středisko je fixováno na vodní nádrž Slezská Harta, další rozvoj rekreace a cestovního ruchu je nutné podmínit nenarušením krajinného rázu širšího okolí vodní nádrže a důrazem na řešení záchytu a nezávadného zneškodnění odpadních vod, vzhledem k vodohospodářskému významu vodní nádrže.
- Jedná se o potenciální středisko, proto je nutné dobudovat rekreační infrastrukturu, včetně doprovodných služeb pro návštěvníky, rekreačních aktivit a parkovacích míst. Je zde záměr v oblasti rozvoje rekreačních aktivit na vznik turistického značení v obci Leskovec nad Moravicí, vytvoření trasy „V létě pěšky, v zimě běžky“, zřízení přívozu na vodní nádrži Slezská Harta (v obcích Razová, Nová Pláň, Mezina) a vybudování objektu půjčovny s ubytováním (Jachtklub Nová Pláň).
- Středisko je v období letní sezóny (červenec – září) velmi vytížené, bylo by vhodné dobudovat ubytovací kapacity. Momentálně existuje záměr na vybudování ubytovacího zařízení (kempu).
- Je nutné dobudovat rozložení parkovacích kapacit. V některých obcích přiléhajících k nádrži Slezská Harta parkovací kapacity zcela chybí. Na vybudování parkovišť již existuje záměr, nyní se zvažuje rozmístění parkovacích ploch.

- Ekonomicky přínosné se v této lokalitě jeví využití elektrokol, především pro seniory a turisty s omezenou pohyblivostí (za vybudování potřebné infrastruktury).

14.2 Návrh optimálního stavu celkového rekreačního využití řešeného území

K optimalizaci celkového rekreačního využití zájmového území je nutné území těsněji propojit s centrem kraje a vytvořit základní síť stěžejních komunikací propojující základní střediska osídlení s rekreačními středisky a místy s koncentrací turisticky atraktivních jevů. Zaměřit se na síťovou dostupnost základních služeb pro turisty a návštěvníky (půjčovny kol, lyží apod.).

Nejpodstatnější ale je důraz na provázanost jednotlivých atraktivit a středisek rekreace, zejména rozvojem stávajících forem faktické spolupráce středisek (viz kap. 3.2). Jako vysoce účelné se jeví řešit společně rozvoj a postupné propojení rekreačních středisek Karlova Studánka a Praděd.

Dalším ze stěžejních požadavků je zvýšení propagace území a schopnost nabídnout potenciálním turistům a návštěvníkům hotový produkt cestovního ruchu. Velmi podstatná bude také pravidelná aktualizace propagačních materiálů o atraktivitách v zájmovém území a také o zájmovém území jako celku. Výsledný produkt, který by mělo území nabízet, by ale neměl být ochuzen o příběhy, události a zajímavosti, jichž jistě je tak velké a zajímavé území jako řešená část území Jeseníků plné. Zajímavou myšlenkou, kterou by jistě stálo za to rozvést, je širší podpora a propagace značky „Jeseníky originální produkt“, jež je udělována na území celých Jeseníků. V části Jeseníků Moravskosleského kraje je však registrován pouze jeden takový produkt (Výrobky z ovčího rouna, Břidličná), na rozdíl od Olomouckého kraje kde je tato aktivita výrazněji zastoupená.

Vhodná forma propagace této oblasti pro potenciální návštěvníky je ve využití 3D modelu ortofotomapy Moravskoslezského kraje, který funguje na stránkách Moravskoslezského kraje. Po doplnění většího množství informací k jednotlivým atraktivitám a střediskům rekreace v zájmovém území a při udržení těchto informací aktuálních by byl tento způsob propagace území velmi atraktivní, především pro zahraniční klientelu.

Zájmovým územím studie je oblast Hrubého a Nízkého Jeseníku spadajících do Moravskoslezského kraje. Pro optimalizaci rekreačního využití řešeného území je nutné řešit oblast Hrubého a Nízkého Jeseníku komplexně, tzn. včetně části rozkládající se na území Olomouckého kraje (turisté ani příroda hranice nerespektují). Zároveň není účelné řešit pouze specifickou část využití zájmového území (rekreační využití), ukazuje se potřeba územně-komplexního (tedy mezioborového) přístupu k řízení a podpoře rozvoje území. Jako vhodné se jeví usilovat o zpracování Krajinného integrovaného plánu rozvoje (KIPR), který je zaměřený na všeobecný rozvoj území v návaznosti na Usnesení Vlády ČR č. 1569/2009 k Ideovému záměru k postupu realizace Krajinných integrovaných plánů rozvoje a Usnesení Vlády ČR č. 818/2010 ke Zprávě o Metodickém pokynu k přípravě a realizaci Krajinných integrovaných plánů rozvoje. Pilotní projekt tohoto plánu je v současné době řešen pro Region NP Šumava.

Jižní část řešeného území a oblast Osoblažska jsou oblasti s nízkým ekonomickým potenciálem pro rozvoj oblasti. Rozvoj těchto oblastí by měl být založen na využití přírodního potenciálu s vyšší přidanou hodnotou (biozemědělství, kozí farmy, apod.), nikoliv na intenzivním využití území v rámci cestovního ruchu. Rekreační potenciál těchto území spočívá především v jeho vhodnosti pro individuální rodinnou rekreaci, příp. pro některá odvětví rekreace (např. agroturistika).

14.3 Návrh optimálního stavu orientace na cílové skupiny návštěvníků

Pro zlepšení celkového stavu této oblasti bude z hlediska cílových skupin návštěvníků potřebná již výše zmíněná diverzifikace cílových skupin (orientace na návštěvníky nejen z ČR, ale i ze zahraničí – Poláci, Němci, Holanďané, Angličané, Norové apod.).

Výše již byla zmíněna také snaha odstranit problémy sezónnosti a nepřízně počasí. Je nutné vytvořit komplexní nabídku služeb pro cílové skupiny, která vznikne pouze propojením jednotlivých středisek a vzájemnou spoluprací a koordinací aktivit v oblasti cestovního ruchu. Velkou část návštěvníků oblasti tvoří rodiny s dětmi nebo senioři s dětmi a tyto skupiny potřebují mít možnost alternativních programů při nepříznivém počasí.

15 ZÁVĚR

Zájmové území je vzhledem k historickým souvislostem a k současné situaci strukturálně specifickým regionem. Jde o oblast se složitou územní administrativní strukturou, které leží na okraji správních území dvou krajů, což zvyšuje počet aktérů regionálního rozvoje a komplikuje komunikaci mezi nimi. Kromě environmentálního účelu plní Jeseníky i roli významné turistické a rekreační destinace. Oblast Jeseníků ale patří k ekonomicky nejslabším regionům v rámci celé republiky s nejnižší koupěschopností obyvatelstva. To se negativně projevuje na demografickém vývoji této oblasti, jelikož zde dochází ke snižování počtu trvale bydlících obyvatel.

Rozvojové možnosti Jeseníků související se socioekonomickou situací by měly směřovat do podpory malého a středního podnikání především v oborech, které nejsou závislé na lokální kupní síle obyvatelstva. Aby k tomuto mohlo dojít, je třeba změnit uzavřenost společnosti a neochotu přijímat nové trendy. Rovněž by měla být podporována navazující výroba na zemědělskou a lesnickou produkci (potravinářský průmysl, zpracování dřeva). V těchto oblastech je nutné zaměřit se na nové technologie (výroba biomasy, nových způsobů zpracování dřeva). Poroste rovněž význam příhraniční spolupráce s Polskem. Nové poznatky ukazují, že právě česko-polská spolupráce by mohla znamenat nový impuls pro ekonomický rozvoj této oblasti.

Při stanovování rozvojových priorit oblasti je nutno v rámci integrovaných projektů zachovat základní střediska osídlení s doprovodnou infrastrukturou a základní střediska cestovního ruchu, která by měla vytvářet síť. Toto by mělo být klíčovou prioritou z pohledu Moravskoslezského kraje k zachování jeho celistvosti. Stěžejní je funkční propojení prostřednictvím dopravní infrastruktury mezi jádrem aglomerace a oblastí Jeseníky.

K řešení těchto specifických problémů však při současné roztříštěnosti operačních programů neexistuje odpovídající systém regionálně cílených intervencí. V současném plánovacím období je systém intervencí operačních programů ČR orientován převážně sektorově, což se u strukturálně specifických regionů projevuje jako významná komplikace při efektivním využívání evropských fondů. Ukazuje se potřeba územně-komplexního a tedy mezioborového přístupu k řízení a podpoře rozvoje území. K ochraně přírody a vyváženému rozvoji tohoto velkoplošného chráněného území je třeba mít integrovaný přístup. Způsob jak využít synergických efektů, které integrovaný přístup umožňuje a zefektivnit tak čerpání evropských dotací, je ve zpracování Krajinného integrovaného plánu rozvoje (KIPR) zaměřené na všeobecný rozvoj území celé oblasti Jeseníků včetně území ležícího v Olomouckém kraji. Klíčem k rozvoji celé oblasti jsou obyvatelé a jejich aktivity, pokud se nezmění jejich postoj, nezmění se ani toto území.

SEZNAM ZKRATEK

b.š.	Bodová škála
EVL	Evropsky významná lokalita
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
LCHO	Lokalita s vyšším výskytem chatových osad
LSRR	Lokalita s vyšším výskytem staveb rodinné rekreace
MAS	Místní akční skupina
MSK	Moravskoslezský kraj
NS	Naučná stezka
OP	Ochranné pásmo
ORP	Obec s rozšířenou působností
RBC	Regionální biocentrum
RURÚ	Rozbor udržitelného rozvoje území
RS	Rekreační středisko
ÚP	Územní plán
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability

SEZNAM ZDROJŮ A POUŽITÁ LITERATURA

- [1] AP, J. *Recreation trends and implications for government*. In R. Castle, D. Lewis & J. Mangan (eds) *Work, Leisure and Technology*. Melbourne, Longman Cheshire, 1986. pp. 167-83 (p. 167).
- [2] BÍNA, J. a kol. *Aktualizace potenciálu cestovního ruchu v České republice*. Ústav územního rozvoje, Praha, 2010
- [3] *Euroregion Praděd*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.europaded.cz/>> [cit. 2012-03-09]
- [4] *Euroregiony*. ec.europa.eu, Portál Evropské komise, 2012. Dostupné na WWW: <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/euroregions/index_cs.htm> [cit. 2012-03-09].
- [5] Greenways. Nadace Partnerství. Dostupné na WWW: <<http://www.nadacepartnerstvi.cz/greenways>> [cit. 2012-02-22].
- [6] HAMPL, M.; MÜLLER, J. (1996) *Komplexní organizace systému osídlení*. In HAMPL, Martin, et al. *Geografická organizace společnosti a transformační procesy v České republice*. Praha: Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, 1996. s. 53-89. ISBN 80-902154-2-4.
- [7] Hipostezky. Dostupné na WWW: <<http://www.hipostezkyonline.cz/>> [cit. 2012-02-22].
- [8] HORÁK, J. (2011) *Prostorové analýzy dat*. 2011. 3 vyd. VŠB-TU Ostrava. 127 s. [online].[cit. 2011-6-6]. Dostupné na: <<http://gisak.vsb.cz/~hor10/PAD/Skripta/>>.
- [9] HŘEBÍČKOVÁ, S. *Sylaby k předmětu Rekreologie*, MUNI,Brno, 2006.
- [10] IVAN, I.; TVRDÝ, L. (2007) *Regionalizace Moravskoslezského kraje 2001*. IN: *Symposium GIS Ostrava 2007*, Poster, Ostrava: VSB-TU Ostrava, HGF, Institut geoinformatiky, 2007.
- [11] *Kompletní veřejný internetový jízdní řád IDOS*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.idos.cz>> [cit. 2012-03-02]
- [12] Mapa geocachingu. Dostupná na WWW: <<http://www.geocaching.com/map/default.aspx>> [cit. 2012-02-22].
- [13] *Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009 – 2013*.
- [14] *Mikroregion Krnovsko*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.mikroregionkrnovsko.cz>> [cit. 2012-03-09]
- [15] *Mikroregion Osoblažsko*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.mikroregion-osoblazsko.cz/>> [cit. 2012-03-09]
- [16] *Mikroregion Slezská Harta*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.slezskaharta.eu/>> [cit. 2012-03-09]
- [17] *Mikroregion Vrbensko*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.jeseniky-vrbensko.cz/>> [cit. 2012-03-09]

- [18] *Místní akční skupiny*. eAGRI, resortní portál Ministerstva zemědělství ČR, 2012. Dostupné na WWW: <<http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>> [cit. 2012-03-09]
- [19] *Portál o iniciativě LEADER v České republice*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://leader.isu.cz>> [cit. 2012-03-09]
- [20] *Územně analytické podklady Moravskoslezského kraje. Aktualizace 2011. Rozbor udržitelného rozvoje území*.
- [21] *Sdružení obcí Rýmařovsko*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.rymarovsko.cz/>> [cit. 2012-03-09]
- [22] *Seznam certifikovaných produktů*. Asociace regionálních značek, 2012, dostupné na WWW: <www.regionalni-znacky.cz/jeseniky/cs/certifikovane-produkty> [cit. 2012-03-20]
- [23] *Statistika Časopisu COT Business*. Dostupné na WWW: <http://www.cot.cz/data/cesky/99_05/5_statistika2.html> [cit. 2012-02-22].
- [24] *Turistické regiony a oblasti České republiky*. Dostupné na WWW: <<http://www.jeseniky.tourism.cz>> [cit. 2012-02-09]
- [25] *Turistický a informační portál České Hory*, 2012. Dostupné na WWW: <<http://www.ceskehory.cz>> [cit. 2012-03-02]
- [26] *Turistický a informační portál Jeseníků*. Dostupné na WWW: <<http://www.jeseniky.net/>> [cit. 2012-02-22].
- [27] VITÁKOVÁ, M. *Využití kulturních a přírodních památek pro ČR*. Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha, 2007. Dostupné na WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=f2f9e2aa-a640-4d8c-bb45-38c8831cb574>> [cit. 2012-02-09]
- [28] VYSTOUPIL, J. et al. *Návrh nové rajonizace cestovního ruchu ČR*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 98 s. ISBN 978-802-104-2636.
- [29] *Webová nápověda pro ArcGIS Desktop*. ESRI, 2011.[online]. [cit. 2011-07-20]. Dostupné na WWW: <<http://webhelp.esri.com/arcgisdesktop>>
- [30] Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, ve znění pozdějších předpisů.
- [31] Zákon č. 114/1992 Sb., *o ochraně přírody a krajiny*, ve znění pozdějších předpisů.
- [32] *Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje*
- [33] ZERZÁŇ, Z. a kol. *Jeseníky. Průvodce Olympia*. Praha, 1981.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1: Přehled rekreační infrastruktury a rekreačních atraktivit u jednotlivých obcí v zájmovém území
- Příloha 2: Další ubytovací zařízení v rekreačním středisku Malá Morávka
- Příloha 3: Přehled významných kulturních a historických památek v zájmovém území
- Příloha 4: Přehled pěších turistických tras v zájmovém území
- Příloha 5: Přehled cyklistických tras v zájmovém území
- Příloha 6: Přehled naučných stezek v zájmovém území
- Příloha 7: Registrované rybářské revíry v zájmovém území
- Příloha 8: Souhrn ubytovacích kapacit všech typů dle obcí
- Příloha 9: Souhrn ubytovacích kapacit všech typů dle středisek rekreace
- Příloha 10: Podíl ploch významných přírodních limitů využití území v rámci vymezených rekreačních středisek
- Příloha 11: Podíl ploch významných přírodních limitů využití území ve správních obvodech obcí s připravovanými záměry rekreační infrastruktury
- Příloha 12: Priority turistické oblasti Jeseníky dle Marketingové strategie MSK pro léta 2009 - 2013
- Příloha 13: Známé záměry v zájmovém území
- Příloha 14: Dotazníkový arch ke statistickému šetření starostů
- Příloha 15: Dotazníkový arch ke statistickému šetření ubytovatelů
- Příloha 16: Dotazníkový arch ke statistickému šetření návštěvníků

Mapové přílohy

- Příloha A: Mapa rekreačního střediska Praděd
- Příloha B: Mapa střediska Karlova Studánka
- Příloha C: Mapa rekreačního střediska Vrbno pod Pradědem – Ludvíkov
- Příloha D: Mapa rekreačního střediska Karlovice
- Příloha E: Mapa rekreačního střediska Malá Morávka – Karlov
- Příloha F: Mapa rekreačního střediska Stará Ves
- Příloha G: Mapa rekreačního střediska Dolní Moravice
- Příloha H: Mapa potenciálního rekreačního střediska Světlá Hora – Andělská Hora
- Příloha I: Mapa potenciálního rekreačního střediska Slezská Harta
- Příloha J: Dopravní dostupnost do středisek rekreace
- Příloha K: Dopravní dostupnost do středisek rekreace ze zahraničí
- Příloha L: Mapa známých záměrů v zájmovém území

PŘÍLOHY

Příloha 1: Přehled rekreační infrastruktury a rekreačních aktivit u jednotlivých obcí v zájmovém území

Název obce	ORP Bruntál																																				
	Ubytovací zařízení celkem	Celkem zimní atraktivita	Celkem letní atraktivita	Index dopravní obslužnosti	Objekty rodinné rekreace	Hotely vyšší kategorie (***) a víc	Hotely nižší kategorie, penziony	Kempy,	Turistické ubytovny a nezařazené	Železnice	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy	Pěší turistika - červená trasa	Pěší turistika - zelená trasa	Pěší turistika - žlutá trasa	Pěší turistika - modrá trasa	Cykloturistika	Jezdeckví a hipoturistika	Vodáctví	Koupání a vodní sporty	Běžeccké lyžování	Sjezdové lyžování	Sportovní létání	Relaxace, lázeňství, wellness	Naučné stezky	Přírodní atraktivita	Kulturní atraktivita	Technické atraktivita	Agroturistika	Adrenalinové a výkonnostní sporty	Golf	Kongresová turistika	Jiné			
Andělská Hora	6	2	6	1,0	15		1	1	4			1	1	1		1	1	1				1	1														
Bílčice	0	0	3	2,0	12						1	1	1					1	1										1								
Bruntál	10	3	21	3,0	2	3	2	3	2	1	1	1	1		1	1	1	1		1	2				1	1			7			2		2	1		
Dětřichov nad Bystřicí	0	0	4	3,0	9					1	1	1	1	1		1	1	1																			
Dlouhá Stráň	0	0	1	1,0	12							1	1					1																			
Dvorce	0	1	3	1,3	1							1		1				1					1														
Horní Benešov	0	0	1	2,0	3							1	1	1				1																			
Horní Životice	0	0	4	1,3	12							1		1				1	1																	1	
Karlova Studánka	24	5	13	0,7	0	2	14	0	8				1	1	1	1	1	1		1	1	1	1		2	1								1	1		
Karlovice	10	0	9	2,0	63	1	5	0	4	1		1	1		1	1	1	1		1							1	2							1		
Křišťanovice	0	0	2	0,3	3								1	1				1																			
Leskovec nad Moravicí	2	0	3	1,0	3		1		1			1	1					1		1	1																
Lomnice	2	0	6	2,3	7		1		1	1	1		1				1	1		1											1				1		
Ludvíkov	16	2	5	0,7	29	1	5	1	9			1		1			1	1		1		1	1												1		
Mezina	2	0	6	1,0	12		1	0	1			1	1			1	1	1		1								2									
Milotice nad Opavou	0	0	5	3,0	36					1	1	1	1		1		1	1								1											
Moravskoslezský Kočov	0	0	4	2,3	4					1	1		1		1	1	1	1																			
Nová Pláň	2	0	6	0,3	1		1		1				1		1		1	1		1	2																
Nové Heřminovy	0	0	2	3,0	13					1	1	1	1					1		1																	
Oborná	0	0	2	2,3	1					1	1		1		1			1																			
Razová	2	0	6	2,0	13			1	1		1	1	1					1		1	1						1	1									1
Roudno	2	0	10	0,3	8		1	1	0				1		1			1		1	1																1
Rudná pod Pradědem	1	1	3	2,0	30		1			1		1	1					1	1				1														1
Staré Heřminovy	0	0	1	1,0	8							1	1					1																			
Staré Město	0	0	1	2,7	4					1	1	1						1																			
Světlá Hora	8	2	8	2,0	113		3		5	1		1	1	1		1	1	1	1	1		1	1													1	
Svobodné Heřmanice	0	0	3	1,3	1					1			1					1				1							1								
Široká Niva	1	0	5	2,0	53		1			1		1	1		1			1		1	1																
Valšov	0	0	3	3,0	45					1	1	1	1		1			1		1																	
Václavov u Bruntálu	0	3	3	1,3	14						1		1					1		1		1	2														1
Vrbno pod Pradědem	18	3	19	2,0	31	3	8		7	1		1	1	1	1	1	1	1		1		1	1		1	1										2	
Bohušov	4	0	8	1,3	21		1	1	2	1			1	1	1			1		1	1																
Brantice	0	0	8	3,0	30					1	1	1	1		1	1	1	1	1	1																	1
Býkov-Láryšov	0	0	2	1,0	17							1	1					1																			1
Čaková	0	0	2	0,3	30								1					1																			
Dívčí Hrad	0	0	4	2,0	4					1		1	1		1					1																	
Heřmanovice	0	1	19	1,0	70							1	1	1	1	1		1	1	1		1				1	2	5	3	2							
Hlinka	0	0	0	0,3	0								1																								
Holčovice	4	0	5	0,7	175		2		2					1	1	1	1	1		1																	

ORP Krnov (vymezená část)

Název obce	Ubytovací zařízení celkem	Celkem zimní atraktivita	Celkem letní atraktivita	Index dopravní obslužnosti	Objekty rodinné rekreace	Hotely vyšší kategorie (***) a víc	Hotely nižší kategorie, penziony	Kempy,	Turistické ubytovny a nezafazené	Železnice	Silnice I. třídy	Silnice II. třídy	Silnice III. třídy	Pěší turistika - červená trasa	Pěší turistika - zelená trasa	Pěší turistika - žlutá trasa	Pěší turistika - modrá trasa	Cykloturistika	Jezdeckví a hipoturistika	Vodáctví	Koupání a vodní sporty	Běžecké lyžování	Sjezdové lyžování	Sportovní létání	Relaxace, lázeňství, wellness	Naučné stezky	Přírodní atraktivita	Kulturní atraktivita	Technické atraktivita	Agroturistika	Adrenalinové a výkonnostní sporty	Golf	Kongresová turistika	Jiné		
Hošťálkovy	1	1	5	0,3	117			0	1			1		1	1							1						3								
Janov	0	0	5	0,7	1						1			1	1	1				1								1								
Jindřichov	3	0	7	2,0	3		1		2	1	1	1		1	1	1	1	1	1								1									
Krasov	0	0	2	0,3	31								1		1	1																				
Lichnov	3	0	4	1,0	6		1		2		1	1		1	1		1										1									
Liptaň	0	0	3	2,3	22					1	1		1	1		1											1									
Město Albrechtice	5	0	13	3,0	183		3		2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1						1	2	1	1							
Osoblaha	1	0	8	2,0	0			1	0	1	1	1	1	1		1		1	1	1	1						2	1					1			
Petrovice	3	1	6	1,0	7		2		1		1	1		1	1	1	1		1			1				1	1	1								
Rusín	0	0	2	0,3	7								1					1								1										
Slezské Pavlovice	0	0	3	0,3	1								1														3									
Slezské Rudoltice	0	0	4	1,3	2					1			1	1				1									2									
Třemešná	2	0	4	2,3	26		1		1	1	1		1	1	1	1																				
Vysoká	0	0	5	2,0	17						1	1	1		1		1			1						1		1								
Zátor	1	1	8	2,3	38				1	1	1		1		1	1	1	1		1					1		1	1								
Břidličná	2	1	6	2,0	4		2			1		1	1					1	1	1	2	1				1										
Dolní Moravice	11	4	10	1,0	108	1	7	0	3			1	1			1		1	1	1	1	1			2		1				1		1			
Horní Město	1	1	12	1,0	63		1					1	1	1	1	1	1	1	1			1				1	1			2	2					
Jiříkov	3	1	8	1,0	43		1		2			1	1	1	1	1	1	1	1			1					1				1					
Malá Morávka	79	27	21	2,0	131	3	25	0	51	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	19		4	1		4			1	1		3			
Malá Štáhle	1	0	1	1,0	4		1				1								1																	
Rýmařov	7	1	16	3,0	45	2	5			1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1						4				1			2		
Ryžoviště	0	0	2	1,0	3							1	1	1				1																		
Stará Ves	6	6	15	1,3	49		3	0	3		1		1	1	1	1	1	1			2	1	1		3	1		1				2		1		
Tvrdkov	1	1	5	1,0	114		1					1	1	1	1	1		1			1	1														
Velká Štáhle	4	0	2	2,0	1		1		3	1		1	1					1		1																

Pozn.: Index dopravní obslužnosti = Železnice + Silnice I. třídy + 2/3 * Silnice II. třídy + 1/3 * Silnice III. třídy

Příloha 2: Další ubytovací zařízení v rekreačním středisku Malá Morávka

Ubytování	Kapacity (počet lůžek)
Chata Harmonie	42
Penzion Roháč	42
Penzion BÍLÝ DŮM	40
Chata SLAVOJ	40
Chata Strojírny Prostějov	39
Rekreační středisko KARLOV	38
Chata Viktorka	37
Pension ROHÁČ	36
Penzion Slavík	35
Chata ANTONIE	32
Chata KLÁRA	30
Pension VE MLÝNĚ	30
Chata MYŠÁK	30
Turistická ubytovna u Petra Ostřížka	30
Chata Ladka	28
Penzion POHÁDKA	28
Pension POHODA	28
Hotel Sauna	28
Chata NA STATKU	24
Penzion U Cejnků	24
Penzion U krbu	24
Pension RELA	23
Chata LUCKA	22
Chalupa Alexandra	21
Chalupa Zelený Domek	20
Chata U Aničky	20
Rekreační zařízení Karlov pod Pradědem	20
Ubytování Pod strání	18+2
Pension Na Hvězdě	20
Penzion Iva	20
Penzion U POTŮČKU	20
Ubytování U Marků	19
Chata U Vlastíka	18
Chalupa Moser	17
Ubytování U Kubů	17
Ubytování u Chytilů	16
Chalupa u Hálů	15
Orion	15
Ubytování F	15
Pension Pod Kapličkou	14
Chalupa Malá Morávka	12
Chalupa pod Alejí	12
Chata Slunce	10+2
Penzion Eden	12
Penzion Stodola	10+2

Ubytování	Kapacity (počet lůžek)
Chaty KARLOV	10
Bohumilka	10
Chata KARLOV	10
Chalupa za Křížkem	8
Rekreační chalupa Petr Sadovský	8
Chalupa U koní	7
Chata Jan	7
Chata Tereзка	7
Apartmán Pišl	5
Pension ŠÍBL	5
Apartmán Mendrok	4

Příloha 3: Přehled významných kulturních a historických památek v zájmovém území

OBEC	TYP	NÁZEV	KATEGORIE
Andělská Hora	Kulturní památka	Kostel Narození Panny Marie	Významné památky
Andělská Hora	Kulturní památka	Poutní kostel sv. Anny	Významné památky
Bílčice	Kulturní památka	Hrad Šternek, zřícenina	Významné památky
Bílčice	Kulturní památka	Kostel sv. Markéty	Významné památky
Bohušov	Kulturní památka	Výklenková kaplička	Významné památky
Bohušov	Kulturní památka	Hrad Fulštejn, zřícenina	Významné památky
Bohušov	Kulturní památka	Hrobka rodiny Gebauerových	Významné památky
Bohušov	Kulturní památka	Kostel sv. Martina	Významné památky
Brantice	Kulturní památka	Zámek č.p. 33	Významné památky
Brantice	Kulturní památka	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Významné památky
Brantice	Kulturní památka	Dům č.p. 163 (bývalá fara)	Významné památky
Brantice	Kulturní památka	Zděný dům č.p. 8	Významné památky
Brantice	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Brantice	Ostatní památky
Bruntál	Národní kulturní památka	Zámek č.p. 1	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kostel sv. Jana Nepomuckého	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kostel P. Marie Pomocné	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kostel Církve československé husitské	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kaple Archanděla Michaela	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Kostel Panny Marie Těšitelky	Významné památky
Bruntál	Kulturní památka	Výpravní budova čp. 1095	Významné památky
Bruntál	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Bruntál	Ostatní památky
Břidličná	Kulturní památka	Kostel Nejsvětější Trojice	Významné památky
Břidličná	Kulturní památka	Kostel sv. Tří králů	Významné památky
Býkov-Láryšov	Kulturní památka	Kostel Panny Marie Karmelské	Významné památky
Čaková	Kulturní památka	Zvonice	Významné památky
Dětřichov nad Bystřicí	Kulturní památka	Kostel sv. Jiří	Významné památky
Dívčí Hrad	Kulturní památka	Socha sv. Jana Nepomuckého	Významné památky
Dívčí Hrad	Kulturní památka	Zámek č.p. 56	Významné památky
Dívčí Hrad	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Dívčí Hrad	Ostatní památky
Dolní Moravice	Kulturní památka	Kostel sv. Jakuba staršího	Významné památky

Dolní Moravice	Kulturní památka	Kamenný most	Významné památky
Dvorce	Kulturní památka	Kostel sv. Jiljí	Významné památky
Dvorce	Kulturní památka	Kaple sv. Kateřiny	Významné památky
Heřmanovice	Kulturní památka	Dřevouhelná pec Drakov	Významné památky
Heřmanovice	Kulturní památka	Kostel sv. Ondřeje	Významné památky
Heřmanovice	Kulturní památka	Rychta - býv. Šoltěství s kaplí sv. Isidora	Významné památky
Heřmanovice	Vesnická památková rezervace/zóna	VPR Heřmanovice	Ostatní památky
Heřmanovice	Místo s významnými památkami lidové architektury	Místo s významnými památkami lidové architektury - Heřmanovice	Ostatní památky
Hlinka	Kulturní památka	Kostel sv. Valentina	Významné památky
Holčovice	Kulturní památka	Zvonička	Významné památky
Holčovice	Kulturní památka	Kostel Neposkvrněného Početí P. Marie	Významné památky
Holčovice	Místo s významnými památkami lidové architektury	Místo s významnými památkami lidové architektury - Holčovice	Ostatní památky
Horní Benešov	Kulturní památka	Hřbitovní kaple Panny Marie	Významné památky
Horní Benešov	Kulturní památka	Kostel sv. Kateřiny	Významné památky
Horní Benešov	Kulturní památka	Liniové opevnění	Významné památky
Horní Benešov	Ostatní urbanisticky hodnotné soubory	Urbanistický významný městský soubor - Horní Benešov	Ostatní památky
Horní Město	Kulturní památka	Kostel sv. Kateřiny	Významné památky
Horní Město	Kulturní památka	Kostel sv. Maří Magdalény	Významné památky
Horní Město	Kulturní památka	Kostel	Významné památky
Horní Životice	Kulturní památka	Větrný mlýn	Významné památky
Hošťálkovy	Kulturní památka	Zámek č.p. 26	Významné památky
Hošťálkovy	Kulturní památka	Kostel sv. Michala	Významné památky
Hošťálkovy	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Hošťálkovy	Ostatní památky
Janov	Kulturní památka	Filiální kostel Nejsvětější Trojice	Významné památky
Janovice u Rýmařova	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Janovice u Rýmařova	Ostatní památky
Jindřichov	Kulturní památka	Zděný dům č.p. 46	Významné památky
Jindřichov	Kulturní památka	Zámek č.p. 24	Významné památky
Jindřichov	Kulturní památka	Kostel	Významné památky
Jindřichov	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Jindřichov	Ostatní památky
Jiříkov	Kulturní památka	Kostel sv. Augustina	Významné památky
Jiříkov	Kulturní památka	Hrad Sovinec - hláska horního hradu	Významné památky
Jiříkov	Kulturní památka	Kaple sv. Františka xaverského	Významné památky
Jiříkov	Kulturní památka	Kostel sv. Michaela archanděla	Významné památky

Karlova Studánka	Kulturní památka	Kostel P. Marie Uzdravení nemocných	Významné památky
Karlova Studánka	Vesnická památková rezervace/zóna	V PZ Karlova Studánka	Ostatní památky
Karlova Studánka	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Karlova Studánka	Ostatní památky
Karlovice	Kulturní památka	Bývalá kosárna č. P. 146	Významné památky
Karlovice	Kulturní památka	Kostel sv. Jana Nepomuckého	Významné památky
Krasov	Kulturní památka	Kostel	Významné památky
Leskovec nad Moravicí	Kulturní památka	Kaple sv. Archanděla Michaela	Významné památky
Lichnov	Kulturní památka	Větrný mlýn	Významné památky
Lichnov	Kulturní památka	Kostel sv. Mikuláše	Významné památky
Lichnov	Kulturní památka	Kostel sv. Antonína Paduánského	Významné památky
Linhartovy	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Linhartovy	Ostatní památky
Liptaň	Kulturní památka	Kaple	Významné památky
Liptaň	Kulturní památka	Kostel Nanebevzetí Panny Marie	Významné památky
Liptaň	Kulturní památka	Kaple	Významné památky
Lomnice	Kulturní památka	Kostel sv. Jiří	Významné památky
Ludvíkov	Kulturní památka	Kostel Navštívení Panny Marie	Významné památky
Ludvíkov	Kulturní památka	Zřícenina hradu Fűstenwalde	Významné památky
Malá Morávka	Kulturní památka	Kostel sv. Trojice	Významné památky
Malá Morávka	Kulturní památka	Kaple	Významné památky
Malá Morávka	Vesnická památková rezervace/zóna	VPZ Malá Morávka	Ostatní památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Kostel Povýšení sv. Kříže	Významné památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Zámek č.p. 36	Významné památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Kostel Navštívení Panny Marie	Významné památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Zámek /tzv. Nový/	Významné památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Kaple	Významné památky
Město Albrechtice	Kulturní památka	Kostel	Významné památky
Město Albrechtice - Piskořov	Vesnická památková rezervace/zóna	VPZ Piskořov	Ostatní památky
Mezina	Kulturní památka	Kostel sv. Valentina	Významné památky
Milotice nad Opavou	Kulturní památka	Kostel Nanebevzetí P. Marie	Významné památky
Moravskoslezský Kočov	Kulturní památka	Kostel Archanděla Michaela	Významné památky
Nové Heřminovy	Kulturní památka	Chalupa č.p. 57	Významné památky
Nové Heřminovy	Kulturní památka	Kaple Nejsvětější Trojice	Významné památky
Osoblaha	Kulturní památka	Kostel sv. Mikuláše	Významné památky

Petrovice	Kulturní památka	Kostel sv. Rocha	Významné památky
Petrovice	Vesnická památková rezervace/zóna	VPZ Petrovice	Ostatní památky
Razová	Kulturní památka	Kostel	Významné památky
Roudno	Kulturní památka	Kaple na Velkém Roudném	Významné památky
Roudno	Kulturní památka	Kostel sv. Michala	Významné památky
Rusín	Kulturní památka	Kostel sv. Michala	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Kostel sv. Kateřiny	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Boží muka	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Zvonice	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Kostel sv. Michala	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Kostel Navštívení P. Marie	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Kostel Narození P. Marie	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Spitzerova vila č.p. 35	Významné památky
Rýmařov	Kulturní památka	Zámek č.p. 10	Významné památky
Ryžoviště	Kulturní památka	Kostel sv. Jana křtitele	Významné památky
Slezské Pavlovice	Kulturní památka	Kostel sv. Ondřeje	Významné památky
Slezské Pavlovice	Kulturní památka	Zámek č.p. 29	Významné památky
Slezské Rudoltice	Kulturní památka	Kostel. Sv. Jiří	Významné památky
Slezské Rudoltice	Kulturní památka	Zámek	Významné památky
Slezské Rudoltice	Kulturní památka	Kostel sv. Kateřiny	Významné památky
Slezské Rudoltice	Historický park/zahrada	Historický park/zahrada - Slezské Rudoltice	Ostatní památky
Stará Ves - Žďárský potok	Vesnická památková rezervace/zóna	VPZ Žďárský potok	Ostatní památky
Staré Město	Kulturní památka	Kostel Neposkvrněného Početí P. Marie	Významné památky
Světlá Hora	Kulturní památka	Kaple	Významné památky
Světlá Hora	Kulturní památka	Kostel sv. Barbory a sv. Kateřiny	Významné památky
Světlá Hora	Kulturní památka	Kostel archanděla Michaela	Významné památky
Světlá Hora	Kulturní památka	Kaple Nejsvětější Trojice	Významné památky
Široká Niva	Kulturní památka	Vila č.p.79	Významné památky
Široká Niva	Kulturní památka	Kostel sv. Martina	Významné památky
Třemešná	Kulturní památka	Kostel sv. Šebestiána	Významné památky
Tvrdkov	Kulturní památka	Křížová cesta: 12.zastavení / kalvárie	Významné památky
Tvrdkov	Kulturní památka	Kostel P. Marie Sněžné	Významné památky
Tvrdkov	Kulturní památka	Kostel sv. Antonína Paduánského	Významné památky

Václavov u Bruntálu	Kulturní památka	Kostel Neposkvrněného Početí P. Marie	Významné památky
Velká Štáhle	Kulturní památka	Kostel Nejsvětější Trojice	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Hrad Freudenstein, zřícenina	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Kaple sv. Hedviky	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Zámek č.p. 154	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Kostel Archanděla Michaela	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Vila Lothara Grohmana č.p. 347	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Hrad Pustý hrad	Významné památky
Vrbno pod Pradědem	Kulturní památka	Hrad Rabštejn, zřícenina	Významné památky
Vysoká	Kulturní památka	Farní kostel Navštívení Panny Marie	Významné památky
Vysoká	Kulturní památka	Kostel sv. Urbana	Významné památky
Zátor	Kulturní památka	Kostel Nejsvětější Trojice	Významné památky

Příloha 4: Přehled pěších turistických tras v zájmovém území

Název trasy	Průběh trasy	Barva značky	Povrch
1. Osoblaha-Fulštejn-Rudoltice	Osoblaha-Bohušov-Fulštejn-Bohušov-Dolní Povelice-Slezské Rudoltice		Asfalt
2. Osoblažským výběžkem	Třemešná-Bučávka-Slezské Rudoltice-Dolní Povelice-Bohušov-Osoblaha		Asfalt
3. Liptáňský bludný balvan	Město Albrechtice-U Kapličky-Pod Kobylou-Milovní dům-Liptáňský bludný balvan-Liptáň-Pitárné-Arnultovice-Jindřichov		Asfalt
4. Jindřichov-Heřmanovice	Jindřichov-Svinný potok-Kraví hora, Pod solnou horou-Hraniční cesta-Heřmanovice		Asfalt
5. Petrovice-Biskupská kupa	Petrovice-Biskupská kupa-Zlaté Hory		Asfalt
6. Vrbno p. Pradědem-Ludvíkov	Vrbno p. Pradědem-Ludvíkov		Asfalt
7. Hvězda-motorest	Karlova Studánka-Rezervace Bílé Opavy-Nad vodopády-Pod Ovčárnou-Chata Barborka-Pod Pradědem-Praděd rozcestí		Asfalt
8. Na Praděd	Karlova Studánka-Rezervace Bílé Opavy-Chata Barborka-Praděd-Chata Barborka-Sutě-Karlova Studánka		Asfalt
9. Okolo Pradědu	Karlova Studánka-Praděd-vodní nádrž Dlouhé Stráně II		
10. Andělská Hora-Vrbno p.Pradědem	Andělská Hora-Anenský vrch-Vrbno pod Pradědem		Asfalt
11. Anenský vrch	Karlovice-Pustá Rudná-Anenský vrch-Vrbno pod Pradědem-Zadní Ves-Karlovice		Asfalt
12. Vidly-Vrbno pod Pradědem-Karlovice-Karlova Studánka	Vidly-Bílý Potok-Vrbno pod Pradědem-Zadní Ves-Karlovice-Pustá Rudná-Anenský vrch-Malá Hvězda-Karlova Studánka		Asfalt
13. Světlá Hora-Karlovice	Světlá Hora-Andělská Hora-Anenský vrch-Pustá Rudná-Karlovice		Asfalt
14. Na Ovčárnu	Malá Morávka-Karlov rozc.-Temná-Nad Ovčárnou-Rezervace Bílé Vodopády-Karlova Studánka-U Školky-Ranná-Malá Morávka		Asfalt
15. Miroslav 01 Karlov	Karlov pod Pradědem-Jelení-Nová Ves-U Staré Vsi-Pod Ostružnou-Chata Alfrédka-Mravencovka-Jelení-Karlov pod Pradědem		Asfalt
16. Ze Staré Vsi na Mravenčí sedlo a zpět	Stará Ves-Pod Ostružnou-Chata Alfrédka-Mravenčí sedlo-U škaredé jedle-Stará Ves		Asfalt
17. Stará Ves-Praděd	Stará Ves-Pod Ostružnou-Chata Alfrédka-Jelení studánka-Ovčárna-Chata Barborka-Praděd-Chata Barborka-Nad vodopády		Asfalt
18. Rýmařov-Rešovské vodopády-Tvrdkov	Rýmařov-Skály-Rešovské vodopády-Tvrdkov		Asfalt
19. Rýmařov-Rešovské vodopády-Rýmařov	Rýmařov-Horní Město-Rešovské vodopády-Pod srázy-Dlouhá Loučka		Asfalt
20. Rešovské vodopády	Horní město-Rešovské vodopády-Pod srázy-Sovinec		Asfalt
21. Rešov	Rešovské vodopády-Pod srázy-Oslava a Huntava-Dlouhá Loučka		Asfalt
22. Rýžoviště-Slunečná	Rýžoviště-Dětřichov nad Bystřicí-Slunečná-Dětřichov-		Asfalt

Název trasy	Průběh trasy	Barva značky	Povrch
	Pod Rychtářem-Červený kříž-Roudno-Volárna-Nová Pláň-Valšov		
23. Nízkými Jeseníky	Dětřichov nad Bystřicí-Rýžoviště-Stránské-Pod Strálkem-Rýmařov		Asfalt
24. Na Velký Roudný	Lomnice-Nová Pláň-Valšov		Asfalt
25. Roudno-Valšov	Roudno-Velký Roudný-Roudno-Volárna-Nová Pláň-Valšov		Asfalt
26. Z Moravskoslezského Kočova na sopky	Moravskoslezský Kočov-Mezina-Venušina sopka-Mezina-Bruntál-Uhlířský vrch-Slezský Kočov-Moravskoslezský Kočov		Asfalt
27. Okolí Nové Pláně	Nová Pláň-Volárna-Roudno-Velký Roudný-Roudno-Nová Pláň		Asfalt
28. Kolem Radimského kopce	Milotice nad Opavou-Zátor-Hradecký potok-Radim-Vinice sedlo-Brantice		Asfalt
29. Bruntál	Bruntál-Mezina-Nad Černým mostem-Nová Pláň-Nad Černým mostem-Valšov-Moravskoslezský Kočov-Slezský Kočov		Asfalt
30. Bruntál-Vyhlička	Bruntál-Oborná-Milotice nad Opavou-Zátor-Radim-Sanatorium-Vyhlička u Ježníku		Asfalt
31. Zátor-Radim-Brantice	Zátor-Hradecký potok-Radim-Vinice sedlo-Brantice		Asfalt
32. Krasov-Karlovice	Krasov-Pod Lysou-Staré Purkartice-Karlovice		Asfalt
33. Brantice-Karlovice	Brantice-Vinice sedlo-Radim-Krasov-Karlovice		Asfalt
34. Lichnov-Bruntál	Lichnov-Havranov-Milotice nad Opavou-Oborná-Bruntál		Asfalt
35. Bruntál-Vyhlička	Bruntál-Oborná-Milotice nad Opavou-Zátor-Radim-Sanatorium-Vyhlička u Ježníku		Asfalt
36. Město Albrechtice-Karlovice	Město Albrechtice-Žáry-U Holčovic-Staré Purkartice-Karlovice		Asfalt
37. Vrbno pod Pradědem-Rejvív	Vrbno pod Pradědem-Drakov, háj-Pod Kobrštejnem-Rejvív		Asfalt, lesní cesta

Příloha 5: Přehled cyklistických tras v zájmovém území

Název trasy	Průběh trasy	Popis	Délka trasy
Ze Slezské Harty, rozcestí do Valšova	Slezská Harta-Bílčice-Roudno-Nová Pláň-Valšov	Cyklo 6142; Středně náročná	20 km
Z Bruntálu kolem Slezské Harty	Bruntál-Valšov-Roudno-Bílčice-Slezská Harta-Leskovec-Razová-Dlouhá Stráň-Bruntál	Cyklo 6029, cyklo 6142, cyklo 503, silnice č. 452; Středně náročná	39,8 km
Z Vrbna pod Pradědem na Praděd	Vrbno pod Pradědem-Bílý potok-Vidly-Parkoviště Videlské sedlo-Červenohorské sedlo-Praděd-Hvězda-Vrbno pod Pradědem	Cyklo 6029, cyklo 6074, cyklo 6154, cyklo 6075, cyklo 553; Náročná	56,3 km
Z Rýmařova na Špičák	Rýmařov-Janušov-Žďárský potok-Žlutý potok-Skřítek motorest-Rabštejn-Bedřichov-Špičák-Horní Město-Rýmařov	Silnice č. 11, cyklo 6077, cyklo 6143, cyklo 6032, silnice, místní komunikace, silnice č. 370; Středně náročná	39 km
Z Malé Morávky do Rýmařova	Malá Morávka-Mravencovka-Štěrkovec-Žďárský Potok-Stará Ves-Janovice-Rýmařov	Cyklo 6077; Středně náročná	19,5 km
Z Hvězdy na Červenohorské sedlo	Hvězda-Ovčárna-Barborka-Praděd-Švýcárna-Petrovka-Červenohorské sedlo	Cyklo 6075; Náročná	18,5 km
Z Vrbna pod Pradědem do Bruntálu	Vrbno pod Pradědem-Bílý potok-Vidly-Karlova Studánka-Hvězda-Suchá Rudná-Světlá Hora-Rudná pod Pradědem-Bruntál	Cyklo 6029; Náročná	34 km
Okolo Malé Morávky přes Malou Hvězdu	Malá Morávka-Sedlo Hvězda-Nad Ludvíkovem-Malá Hvězda-Malá Morávka	Cyklo 553, cyklo 6076, cyklo 6073; Středně náročná	21,6 km
Okolo Malé Morávky přes Karlov a Vyhličku	Malá Morávka-Karlov-Mravencovka-Na Vyhličce-Jelení-Malá Morávka	Cyklo 553, cyklo 6077; Středně náročná	18,4 km

Okolo Malé Morávky přes Karlov a sedlo Hvězda	Malá Morávka-Karlov-Karlov U Polesí-Pod Vápennou-Sedlo Hvězda-U Školky-Ranná-Malá Morávka	Cyklo 553, cyklo 6077, cyklo 6029, cyklo 6076, cyklo 6073; Středně náročná	24,6 km
Název trasy	Průběh trasy	Popis	Délka trasy
Okolo Malé Morávky přes Podlesí a Karlovu Studánku	Malá Morávka-Rozcestí-Podlesí-Sedlo Hvězda-Karlova Studánka-Sedlo Hvězda-Malá Morávka	Cyklo 6073, cyklo 6076, cyklo 6029, cyklo 553; Středně náročná	20,3 km
Vrbno pod Pradědem-Suchá Rudná	Vrbno pod Pradědem-Andělská Hora-Suchá Rudná	Cyklo 6069	10 km
Oborná-Vrbno pod Pradědem	Vrbno pod Pradědem-Karlovice-Široká Niva-Kunov-Oborná	Cyklo 6070	26,2 km
Vrbno pod Pradědem-Drakov-Rejvíc	Vrbno pod Pradědem-Mnichov-Rybářská bašta-Drakov , hájovna-Pod Koberštejnem-Starý Rejvíc	Cyklo 55, 6042, 553, 6070,	26,3 km

Příloha 6: Přehled naučných stezek v zájmovém území

Název NS	Průběh trasy	Popis NS	Délka NS
Svatý Roch	Petrovy boudy-Petrovy boudy; Stezka prochází příhraniční oblastí s Polskem v revíru Janov.	Historie oblasti, funkce lesa, způsob hospodaření v okolních lesích a ekologie; 7 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost střední.	3,6 km
Údolím Lapků z Drakova	Vrbno pod Pradědem-Rejvíz; údolím Černé Opavy	Příroda a historie údolí Černé Opavy mezi Vrbnem p. Pradědem a Rejvízem, kterým vedla stará kupecká stezka; 10 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost lehká.	12 km
Vyhliídka Praděd	Vrbno pod Pradědem	Historie města, Natura 2000, fauna a flóra Jesenicka; 5 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost lehká.	4 km
Bílá Opava	Karlova Studánka-Chata Barborka	Lesnictví, geologie, mimořádné krajinařské hodnoty a pralesovitý charakter původních smrkových porostů, vodopády, mísy; 6 zastávek na trase, značky, informační tabule a terénní stanice; Těžký a exponovaný terén.	3 km (4,5/6,5 km)
Velká kotlina	Karlov-Ovčárna	Flóra a fauna NPR Praděd, geomorfologie ledovcového karu; 7 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost středně těžká.	6 km
Se skřítkem okolím Pradědu	Ovčárna-Praděd	Příroda a historie území v okolí Pradědu; 6 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost lehká.	3,5 km
Stezka po hřebenech - Světem horských luk	Ovčárna-Skřátek	Příroda a historie území hřebenových partií; 12 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost středně těžká.	12 km
Hornická naučná stezka: Vysoká - Hláska	(Andělská hora) Malá Hvězda-Vysoká-	Rozsáhlý nenarušený komplex středověkých dolů (důlních polí);	5,5 km

Název NS	Průběh trasy	Popis NS	Délka NS
	Malá Hvězda	12 zastávek na trase, informační tabule.	
Uhlířský vrch u Bruntálu	Lipová alej u komunikace Bruntál-Moravskoslezský Kočov-vyhaslé sopečné těleso	Všeobecné informace o lokalitě Uhlířského vrchu, vodárenství, památky, flóra a fauna Bruntálska; 6 zastávek na trase, značky a informační tabule; Náročnost lehká.	°1,5 km
Tufitový lom	Lesní cesta Klimešová u komunikace Dlouhá Stráň-Razová-tufitový lom	Lesnictví, přírodní památka Razovské tufity; 6 zastávek na trase, značky, informační tabule a terénní stanice; Náročnost lehká.	5 (14) km
Vápenná pec Rázová	Petrovy boudy (bývalá turistická trasa)-Petrovy boudy	Historie oblasti, funkce lesa, způsob hospodaření v okolních lesích a ekologie; 7 zastávek na trati, turistické značky a naučné tabule; Náročnost střední.	3,6 km
Historií a přírodou Karlovic	Karlovice	Zajímavé stavby Karlovic, jako jsou bývalé lázně, stará škola, kostel, pošta, nádraží, náhon, pila nebo hostinec. 11 zastávek na trase, značky, informační tabule. Náročnost lehká	8 km

Zdroj: Moravskoslezský kraj (2009) *Naučné stezky Moravskoslezského kraje* [online] [cit. 2012-2-28]. Dostupné na <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/assets/temata/publikace/naucne_stezky.pdf>

Příloha 7: Registrované rybářské revíry v zájmovém území

V zájmovém území jsou registrovány tyto rybářské revíry:

- **Kobylí rybník** (Bruntál) – Černý potok, mimopstruhový revír, 1,5 ha.
- **Černá Opava** - pstruhový revír, přítok Opavy, Odry. Od ústí do Opavy až k pramenům včetně všech přítoků. Všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti - □ lov ryb zakázán. V úseku toku od silničního mostu pod pstruhařstvím v k. ú. Mnichov po splav nad pstruhařstvím lov ryb zakázán z obou břehů □ vyznačeno tabulemi. Úsek nad železnou lávkou pro pěší nad pstruhařstvím je účelový revír se speciálním režimem vysazování násad. Lov na umělou mušku bez omezení.
- **Rybník Celňák** – Opavice, mimopstruhový revír, v k. ú. Město Albrechtice, 4,0 ha. V chovném úseku je lov ryb zakázán □ vyznačeno tabulemi. Revír s omezenou docházkou. Na revíru je stanovena horní míra kapra 70 cm.
- **Bukový rybník** – mimopstruhový revír v k. ú. Staré Město, 5,0 ha. Na revíru platí zákaz lovu ryb v době umístění candátích hnízd z hráze a na pravém břehu 50 m od hráze □ vyznačeno tabulemi a bójkami. Na revíru je stanovena horní míra kapra 70 cm. Revír s omezenou docházkou.
- **Černý potok** – pstruhový revír, přítok Moravice, Opavy, Odry. Od jezu pod obcí Mezina až k pramenům včetně všech přítoků. Černý potok od silničního mostu v obci Staré Město místní část Nová Véska až k pramenům a všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti - □ lov ryb zakázán. Úsek toku v Bruntále od mostu u železničního viaduktu po most u SPŠ je revír se statutem Chyť a pusť. V tomto úseku platí pravidla jako pro lov v pstruhových revírech s tímto omezením: lovíci nesmí mít u sebe při lovu žádné zavazadlo (ruksak, batoh ani košík) a na použitých nástrahách mohou být háčky výhradně bez protihrotů. Veškeré ryby, kromě štiky a okouna, musí být šetrně vráceny do vody.
- **Opava 6** – mimopstruhový revír, přítok Odry. Dílčí revír v k. ú. Lichnov. Přítoky jsou chráněné rybí oblasti – lov ryb zakázán.
- **Opava 7** – pstruhový revír, přítok Odry. Od jezu u podniku Skol nad Petrovým rybníkem pod Krnovem až po bývalý jez mezi dvěma silničními mosty v Nových Heřminovech včetně všech přítoků a náhonů mimo Opavici. Přítoky jsou chráněné rybí oblasti - □ lov ryb zakázán. Náhon na MVE v k. ú. Nové Heřmanovy v ř. km. 85,770 □ 86,160 není součástí revíru □ lov ryb zakázán. V celém revíru platí ustanovení pro lov ryb v hraniční vodě.
- **Opava 8** – pstruhový revír, přítok Odry. Od bývalého jezu mezi silničními mosty v Nových Heřminovech až k silničnímu mostu v obci Široká Niva. Všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán.
- **Opavice (Zlatá) 1** – pstruhový revír, přítok Opavy, Odry. Od ústí do Opavy v Krnově až po železniční most v Městě Albrechtice včetně přítoků. Přítoky jsou chráněné rybí oblasti □ lov ryb zakázán. V celém revíru platí ustanovení pro lov ryb v hraniční vodě.
- **Opavice (Zlatá) 2** – pstruhový revír, přítok Opavy, Odry. Od železničního mostu v Městě Albrechtice až k pramenům včetně přítoků. Hlavní tok od ústí Komorského potoka a všechny přítoky až k pramenům jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán.
- **Opava 9** – pstruhový revír, od silničního mostu Široká Niva až k soutoku s Opavou Střední a Opavou Bílou v k. ú. Železná mimo Opavu Černou včetně všech přítoků.

Všechny přítoky a náhony jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán. Lov na umělou mušku bez omezení.

- **Nádrž Tylov** – lomnický potok, mimopstruhový revír, 8,5 ha v k. ú. Lomnice, Přítok do nádrže k revíru nepatří. Na konci vzduť nádrže je pásmo se zákazem lovu ryb □ vyznačeno tabulemi. Na celém revíru platí základní ustanovení výkonu rybářského práva dle zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství, a tyto bližší podmínky výkonu rybářského práva, schválené uživatelem revíru – Rybářský dům ČRS Roudno.
- **Nádrž Rýmařov** – Podolský potok, mimopstruhový revír, víceúčelová nádrž v k. ú. Rýmařov, 3,5 ha. Revír s omezenou docházkou. Vzhledem na návaznost pstruhového revíru nesmí být eventuálně ulovená štika a okoun vráceni do vody. Úprava neopravňuje k lovu dravců v době jejich hájení.
- **Podolský potok** – pstruhový revír, přítok Moravice, Opavy, Odry. Od ústí do Moravice ve Velké Štáhli až k jezu bývalého mlýna v Janušově včetně všech přítoků. K revíru patří: zatopené lomy Hutov a Jiříkov, 2,0 ha. Úsek Podolského potoka od splavu u Technických služeb v Rýmařově až po most pod Mototechnou v Rýmařově □ vyznačeno tabulemi □ a všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán.
- **Hrozová** – pstruhový revír, přítok Osoblahy, Odry. Od ústí do Osoblahy u Bohušova až k pramenům včetně všech přítoků. V celém revíru platí ustanovení pro lov ryb v hraniční vodě.
- **Hvozdnice** – pstruhový revír, přítok Moravice, Opavy, Odry. Od ústí do Moravice nad Kylešovicemi až k pramenům včetně všech přítoků. Úsek Hvozdnice od silničního mostu v katastru Jakartovice a přítoky Deštná a Heřmanický potok se všemi přítoky jsou chráněné rybí oblasti lov ryb zakázán. K revíru patří: zatopené lomy v k. ú. Svobodné Heřmanice, Jakartovice a Bohdanovice, 3 ha.
- **Kočovský potok** – pstruhový revír, přítok Moravice □ Opavy □ Odry. Od jezu na konci vzduť nádrže Slezská Harta až k pramenům včetně všech přítoků. Úsek Kočovského potoka od mostu silnice Bruntál □ Rýmařov ve Václavově až k pramenům a všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán.
- **Moravice 7** – pstruhový revír, přítok Opavy, Odry. Od jezu na konci vzduť nádrže Slezská Harta až k soutoku s Podolským potokem ve Velké Štáhli mimo Kočovský potok a Podolský potok včetně všech přítoků. K revíru patří: zatopené lomy v k. ú. Břidličná 1,0 ha. Všechny přítoky jsou chráněné rybí oblasti lov ryb zakázán. Na toku Moravice je lov ryb zakázán v úseku od splavu v Břidličné (za benzinovým čerpadlem) po energomost Kovohutí Břidličná vyznačeno tabulemi.
- **Moravice 8** – pstruhový revír, přítok Opavy, Odry. Od ústí Podolského potoka až k pramenům včetně všech přítoků. K revíru patří zatopené lomy v k. ú. Malá Štáhle 1,0 ha. Všechny přítoky kromě Volárky a Kotelního potoka jsou chráněné rybí oblasti - lov ryb zakázán.
- **Rýmařovské nádrže** – mimopstruhové revíry, revír tvoří: retenční nádrž v k. ú. Rýmařov-Edrovice, 1,1 ha rybník, U lomu Rýmařov, 1,0 ha, nádrž Rýžoviště, 0,7 ha. Vzhledem k návaznosti nádrží na pstruhové revíry nesmí být eventuálně ulovená štika a okoun vráceni do vody. Úprava neopravňuje k lovu dravců v době jejich hájení.
- **Šternberská Oslava** – mimopstruhový revír, revír tvoří: retenční nádrž Tvrdkov v k. ú. Tvrdkov, 1,5 ha zatopený lom pod Jiříkovem, 1,0 ha.

- **Slezská Harta** – mimopstruhový revír, 900 ha, Revír tvoří nádrž na Moravici, přítoku Opavy, Odry. Od tělesa hráze v ř. km 57,5 až po stupně na konci vzdutí v ř. km 74,4 v k. ú. Valšov a v ř. km 3,8 na Černém potoce v k. ú. Dlouhá Stráň. Přítoky nádrže Moravice, Kočovský potok a Černý potok nejsou součástí revíru. Ostatní přítoky jsou chráněnou rybí oblastí. Zákaz lovu ryb v úseku od hráze po obou březích vyznačeno tabulemi na obou březích a u přítoků Moravice a Černý potok vyznačeno tabulemi. Zákaz lovu je také pod obcí Nová pláň pod rybníkem vyznačeno tabulemi. Na revíru je povolena hospodářská těžba dle vývoje skladby rybího společenství. Lov ryb z plavidel, vyvážení návnad a nástrah povoleno na hlavní zátopě nádrže od hranice zákazu lovu ryb u hráze po kostel v bývalém Karlovci mimo zátoky Pod Volárnou, Razovská, Za potokem, Leskovecká. Lov ryb z plavidla mimo vyhrazený prostor je důvodem k zadržení povolenky k lovu ryb. Hlubinná přívlač je povolena v prostoru s povolením lovu z plavidla.
- **RADIMAK** – soukromý revír, mimopstruhový, rybník se nachází v obci Brantice-Radim v krásném a klidném prostředí nedaleko Krnova, cca 8 km od Krnova směr Bruntál.

Příloha 8: Souhrn ubytovacích kapacit všech typů dle obcí.

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Andělská Hora		
Hotel Anděl	Hotel **	45
Privát Oaza	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	18
Amy Golden Moon	Turistická ubytovna	12
Bohušov		
Rekreační areál Bohušov	Kemp	100
Josef Schaffartzik	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Ing. Josef Vendolský	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	9
Bruntál		
Hotel Slezan	Hotel ***	126
Hotel Montenegro	Hotel ***	66
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	46
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	30
Hotel Hvězda	Hotel ***	22
Penzion Doušek	Penzion	17
Penzion U Kata	Penzion	10
Apartmány Yvona	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Břidličná		
Penzion Eliška	Penzion	12
Hospoda U čarodějnice	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Dolní Moravice		
Hotel Avalanche	Hotel ****	300
Horská chata	Turistická ubytovna	40
Penzion Na vyhlídce	Penzion	38
Pension Hamříkova stáj	Penzion	35
Penzion Lukáš	Penzion	35
Penzion Mia	Penzion	32
Penzion Agroturistika	Penzion	30
Chalupa u Matušů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Moravická Chalupa	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	9
Penzion Kučera	Penzion	9
Penzion Maruška	Penzion	6
Holčovice		
Penzion Eliška	Penzion	27
Pension Zamo	Penzion	23
Zájezdni hostinec	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	14
Naděžda Koutná	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	6
Horní Město		
Chata na Mlýně	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	40

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Penzion Nad Vodopády	Penzion	20
Penzion " Na farmě"	Penzion	15
Penzion u Kinclů	Penzion	14
Hošťálkovy		
Chata Křížová	Turistická ubytovna	17
Janov		
Farma Foltis	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Jindřichov		
Chalupa Pod lesem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Vilka Anna	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Penzion Eden	Penzion	6
Jiříkov		
Penzion Kněžpole	Penzion	28
Penzion Sova	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Ubytování v soukromí	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Karlova Studánka		
Státní léčebné lázně Karlova Studánka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	460
Sporthotel Kurzovní	Hotel ***	140
Hotel Džbán	Hotel ***	70
Hotel Praděd Vysílač	Hotel	52
Turistická chata Ludvíkov	Turistická ubytovna	42
Penzion pod Kapličkou	Penzion	40
Ubytování U Sedlářů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	34
Ubytování Hana Jurajdová	Penzion	20
Pension Figura	Penzion	18
Apartmány U Reichlů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	15
Pensioek U Seifertů	Penzion	14
Penzion U Nováků	Penzion	14
U Dvořáků	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Ubytování U Rohelů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Ubytování U Válků	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Penzion Ski	Penzion	10
Pension Jiří Ochotský	Penzion	9
Jana Hamrlíková, ubytování v soukromí	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Penzion na Hubertově	Penzion	8
Karlovice		
Penzion Iris	Penzion	70
Pension Schumannův dvůr	Penzion	42
Penzion Redeta-Gött	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	42

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Hotel Hubert	Hotel ***	40
Hotel Slezan	Hotel	38
Penzion UKV	Turistická ubytovna	37
Základní a mateřská škola	Turistická ubytovna	20
Pension Pod mořským okem	Penzion	17
Penzion U Řeky	Penzion	8
Ubytování v soukromí, Karel Batík	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	4
Leskovec nad Moravicí		
Penzion Klasa	Penzion	22
Chata U Sklářů	Turistická ubytovna	13
Lichnov		
Marie Raclavská	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	11
Lomnice		
Penzion Lomnický šenk	Penzion	45
Rybářství Tylov	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	25
Ludvíkov		
Autokemp Dolina	Kemp	130
Rekreační středisko Jitřenka	Turistická ubytovna	70
Hotel Koliba	Hotel	68
Hotel Singer	Hotel ****	55
Chata Pepino	Turistická ubytovna	47
Rekreační středisko Ludvíkov	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	42
Chata U Sovy	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	38
Pension Grizzly	Penzion	27
Horská chata Pod Svahem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	24
Ubytování v soukromí Karin	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	23
Penzion Stonožka	Penzion	20
Penzion U Jiřího	Penzion	17
Penzion U Skřivánků	Penzion	16
Chalupa u lesa	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	13
Chalupa u Dostálů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Chalupa u Židků	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Chata pod Zámeckým vrchem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Malá Morávka		
Hotel Kamzík	Hotel ***	155
Turistická chata Barborka	Turistická ubytovna	150
Hotel Moravice	Hotel *	130
Hotel Ovčárna	Hotel ***	125
Hotel Neptun	Hotel *	120
Apartmány Praděd	Ostatní zařízení jinde	100

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
	nespecifikovaná	
Horský hotel Brans	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	93
Chata Soliter	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	90
Hotel Praděd	Penzion	86
Horská chata Soliter	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	80
Chata Kopřivná	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	80
Chata Jitřenka	Turistická ubytovna	70
Chata Kazmarka	Turistická ubytovna	70
Ubytování Zámeček	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	68
Hotel Karlov	Hotel	62
CHATA ZÁTIŠÍ	Turistická ubytovna	55
U Bohouše	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	55
Penzion Karlovka	Penzion	51
Chata Edison	Penzion	50
Restaurace Na rychtě	Turistická ubytovna	50
Chata Horník	Turistická ubytovna	47
Hotel Figura	Hotel ***	45
Chata Sedmikráska	Penzion	45
Penzion Ema	Penzion	45
Chata Harmonie	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	42
Chata Slavoj	Turistická ubytovna	40
Penzion Bílý dům	Penzion	40
Chata Strojírny Prostějov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	39
Rekreační středisko Karlov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	38
Chata Viktorka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	37
Pension Roháč	Penzion	36
Penzion Roháč	Penzion	36
Penzion Slavík	Penzion	35
Chata Antonie	Penzion	32
Chata Klára	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	30
Chata Myšák	Turistická ubytovna	30
Pension Ve mlýně	Penzion	30
Penzion Pepa	Penzion	30
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	30
Chata Ladka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	28
Pension Pohoda	Penzion	28
Chata Na statku	Penzion	24
Penzion U Cejnků	Penzion	24
Penzion U krbu	Penzion	24

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Pension Rela	Penzion	23
Chata Lucka	Turistická ubytovna	22
Chalupa Alexandra	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	21
Chalupa Zelený Domek	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Chata U Aničky	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Pension Na Hvězdě	Penzion	20
Penzion Iva	Penzion	20
Penzion Pohádka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Penzion U potůčku	Penzion	20
Rekreační zařízení Karlov pod Pradědem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Ubytování Pod strání	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Ubytování U Marků	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	19
Chata U Vlastíka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	18
Chalupa Moser	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	17
Turistická ubytovna Pod dubem	Turistická ubytovna	17
Ubytování U Kubů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	17
Chata Malá Morávka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	16
Ubytování u Chytilů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	16
Chalupa u Hálů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	15
Orion	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	15
Ubytování F	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	15
Pension Pod kapličkou	Penzion	14
Chalupa Malá Morávka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Chalupa pod Alejí	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Chata Slunce	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Penzion Eden	Penzion	12
Penzion Stodola	Penzion	12
Bohumilka	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Chata Karlov	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Chalupa za Křížkem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Rekreační chalupa Petr Sadovský	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Chalupa U koní	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	7
Chata Jan	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	7
Chata Terežka	Ostatní zařízení jinde	7

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
	nespecifikovaná	
Apartmán Pišl	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	5
Pension Šíbl	Penzion	5
Apartmán Mendrok	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	4
Malá Štáhle		
Penzion Bauer	Penzion	8
Město Albrechtice		
Hotel Dlouhá voda	Hotel	180
Domov mládeže	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	110
Hotel Město Albrechtice	Hotel **	35
Penzion Marie	Penzion	15
Ranč Solný potok	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	6
Mezina		
Penzion Pod kostelem	Penzion	15
Rekreační ubytování v soukromí	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Nová Pláň		
Penzion U jelena	Penzion	15
Rodinná chata u Slezské Harty	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	9
Osoblaha		
Školní turistická ubytovna	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	30
Kemp Osoblaha	Kemp	20
Apartmán U Kaldů II.	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	7
Apartmán U Kaldů I.	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	5
Petrovice		
Středisko Jiří Zientek	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	50
Penzion Karlův Dvůr	Penzion	33
Pension Hájenka	Penzion	24
Roudno		
Rybářský dům ČRS	Kemp	38
Penzion U Vody	Penzion	14
Chata Yachtsport	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	6
Rudná pod Pradědem		
Pension Harmonie	Penzion	42
Rýmařov		
Hotel Slunce	Hotel ***	46
Hotel Pivovar Excelent	Hotel ***	45
Hotel Praděd	Hotel **	40
Penzion Mary	Penzion	23
Penzion Sally	Penzion	15
Pension Anna	Penzion	11

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Penzion Za radnicí	Penzion	3
Stará Ves		
RS Relaxa	Turistická ubytovna	90
Pension Anenská huť	Penzion	72
Chata Orientka	Turistická ubytovna	53
Albert-penzion a restaurace	Penzion	25
Pension Zastávka	Penzion	25
Chata Ferdinand	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	18
Ubytování v soukromí B. Zedník	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	6
Světlá Hora		
Hotel Paramon	Hotel **	100
Chata Relaxa	Turistická ubytovna	30
Pension U Pelikána	Penzion	25
Hotel Juráš	Penzion	22
Penzion Tom	Penzion	20
Chata Rozcestník	Turistická ubytovna	18
Sýkorova Chalupa	Turistická ubytovna	16
Chata Pod Pradědem	Turistická ubytovna	12
Rekreační zařízení Jiří Mertens	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Široká Niva		
Rekreační středisko Skrbovice	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Penzion Niva	Penzion	16
Chalupa U vody	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Třemešná		
Penzion Psí pohoda	Penzion	8
Lubomír Labaj	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	7
Tvrdkov		
Penzion Pod Křížovým vrchem	Penzion	13
Velká Štáhle		
Turistická ubytovna U školky	Turistická ubytovna	20
Chata Luba	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Chata Na Kodýtkově	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Rodinný penzion Lenka Černoorská	Penzion	6
Vrbno pod Pradědem		
Turistická ubytovna Tennis	Turistická ubytovna	84
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	55
Horský hotel Vidly	Hotel ****	50
Penzion Mnichov	Penzion	50
Penzion Lauri	Penzion	44
Centrum Stone - Hotel Sport	Hotel ***	43
Penzion Vrbno	Penzion	40

Název zařízení	Typ zařízení	Ubytovací kapacity (počet lůžek)
Pension Dagmar	Penzion	39
Penzion U Hradilů	Penzion	37
Pension Dana	Penzion	27
Parkhotel Garni	Hotel ***	24
Penzion Adam	Penzion	24
Penzion Pod Pradědem	Penzion	18
Privat Alena Žáková	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	11
Horská vila Heda	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Chalupa Sněžinka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Jiří Sedlář - Apartmány Vrbno	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Apartmán Ariana	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	4
Zátor		
Motorest Lerche	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12

Příloha 9: Souhrn ubytovacích kapacit všech typů dle středisek rekreace

Název zařízení	Typ ubytování	Ubytovací kapacita (počet lůžek)
Praděd		
Turistická chata Barborka	Turistická ubytovna	150
Chata Barborka	Turistická ubytovna	150
Sporthotel Kurzovní	Hotel ***	140
Hotel Ovčárna	Hotel ***	125
Hotel Praděd Vysílač	Hotel	52
Horský hotel Figura	Hotel	45
Hotel Hvězda	Hotel ***	22
Karlova Studánka		
Státní léčebné lázně Karlova Studánka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	460
Hotel Džbán	Hotel ***	70
Turistická chata Ludvíkov	Turistická ubytovna	42
Penzion pod Kapličkou	Penzion	40
Ubytování U Sedlářů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	34
Ubytování Hana Jurajdová	Penzion	20
Pension Figura	Penzion	18
Apartmány U Reichlů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	15
Pensionek U Seifertů	Penzion	14
Penzion U Nováků	Penzion	14
U Dvořáků	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Ubytování U Rohelů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Ubytování U Válků	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Penzion Ski	Penzion	10
Pension Jiří Ochotský	Penzion	9
Jana Hamrlíková, ubytování v soukromí	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	8
Penzion na Hubertově	Penzion	8
Vrbno pod pradědem - Ludvíkov		
Autokemp Dolina	Kemp	130
Turistická ubytovna Tenis	Turistická ubytovna	84
Rekreační středisko Jitřenka	Turistická ubytovna	70
Hotel Koliba	Hotel	68
Hotel Singer	Hotel ****	55
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	55
Horský hotel Vidly	Hotel ****	50
Penzion Mnichov	Penzion	50
Chata Pepino	Turistická ubytovna	47
Penzion Lauri	Penzion	44
Centrum Stone - Hotel Sport	Hotel ***	43
Rekreační středisko Ludvíkov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	42
Penzion Vrbno	Penzion	40
Pension Dagmar	Penzion	39
Chata U Sovy	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	38
Penzion U Hradilů	Penzion	37
Pension Grizzly	Penzion	27
Pension Dana	Penzion	27
Horská chata Pod Svahem	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	24
Parkhotel garni	Hotel ***	24

Název zařízení	Typ ubytování	Ubytovací kapacita (počet lůžek)
Penzion Adam	Penzion	24
Ubytování v soukromí Karin	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	23
Penzion Stonožka	Penzion	20
Penzion Pod Pradědem	Penzion	18
Penzion U Jiřího	Penzion	17
Penzion U Skrřivánků	Penzion	16
Chalupa u lesa	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	13
Chalupa u Dostálů	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	12
Privat Alena Žáková	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	11
Horská vila Heda	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Chalupa Sněženska	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Jiří Sedlář - Apartmány Vrbno	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Chalupa u Žídků	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Chata pod Zámeckým vrchem	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	8
Apartmán Ariana	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	4
Karlovice		
Penzion Iris	Penzion	70
Pension Schaumannův dvůr	Penzion	42
Penzion Redeta-Gött	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	42
Hotel Hubert	Hotel ***	40
Hotel Slezan	Hotel	38
Penzion UKV	Turistická ubytovna	37
Rekreační středisko Skrbovice	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	20
Základní a mateřská škola	Turistická ubytovna	20
Pension Pod mořským okem	Penzion	17
Penzion Niva	Penzion	16
Chalupa U vody	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	10
Penzion U Řeky	Penzion	8
Ubytování v soukromí, Karel Batík	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	4
Malá Morávka		
Hotel Kamzík	Hotel ***	155
Hotel Moravice	Hotel *	130
Hotel Neptun	Hotel *	120
Apartmány Praděd	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	100
Horský hotel Brans	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	93
Chata Soliter	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	90
Hotel Praděd	Penzion	86
Horská chata Soliter	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	80
Chata Kopřivná	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	80
Chata Jitřenka	Turistická ubytovna	70
Chata Kazmarka	Turistická ubytovna	70
Ubytování Zámeček	Ostatní zařízení jinde	68

Název zařízení	Typ ubytování	Ubytovací kapacita (počet lůžek)
	nespecifikovaná	
Hotel Karlov	Hotel	62
CHATA ZÁTIŠÍ	Turistická ubytovna	55
U Bohouše	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	55
Penzion Karlovka	Penzion	51
Chata Edison	Penzion	50
Restaurace Na rychtě	Turistická ubytovna	50
Chata Horník	Turistická ubytovna	47
Hotel Figura	Hotel ***	45
Chata Sedmikráska	Penzion	45
Penzion Ema	Penzion	45
Chata Harmonie	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	42
Chata Slavoj	Turistická ubytovna	40
Penzion Bílý dům	Penzion	40
Chata Strojírny Prostějov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	39
Rekreační středisko Karlov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	38
Chata Viktorka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	37
Pension Roháč	Penzion	36
Penzion Roháč	Penzion	36
Penzion Slavík	Penzion	35
Chata Antonie	Penzion	32
Chata Klára	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	30
Chata Myšák	Turistická ubytovna	30
Pension Ve mlýně	Penzion	30
Penzion Pepa	Penzion	30
Turistická ubytovna	Turistická ubytovna	30
Chata Ladka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	28
Pension Pohoda	Penzion	28
Chata Na statku	Penzion	24
Penzion U Cejnků	Penzion	24
Penzion U krbu	Penzion	24
Pension Rela	Penzion	23
Chata Lucka	Turistická ubytovna	22
Chalupa Alexandra	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	21
Chalupa Zelený Domek	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	20
Chata U Aničky	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	20
Pension Na Hvězdě	Penzion	20
Penzion Iva	Penzion	20
Penzion Pohádka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	20
Penzion U potůčku	Penzion	20
Rekreační zařízení Karlov pod Pradědem	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	20
Ubytování Pod strání	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	20
Ubytování U Marků	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	19
Chata U Vlastíka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	18
Chalupa Moser	Ostatní zařízení jinde	17

Název zařízení	Typ ubytování	Ubytovací kapacita (počet lůžek)
	nespecifikovaná	
Turistická ubytovna Pod dubem	Turistická ubytovna	17
Ubytování U Kubů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	17
Chata Malá Morávka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	16
Ubytování u Chytilů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	16
Chalupa u Hálů	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	15
Orion	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	15
Ubytování F	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	15
Pension Pod kapličkou	Penzion	14
Chalupa Malá Morávka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Chalupa pod Alejí	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Chata Slunce	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	12
Penzion Eden	Penzion	12
Penzion Stodola	Penzion	12
Bohumilka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Chata Karlov	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Chalupa za Křížkem	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	8
Rekreační chalupa Petr Sadovský	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	8
Chalupa U koní	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	7
Chata Jan	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	7
Chata Terežka	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	7
Apartmán Pišl	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	5
Pension Šíbl	Penzion	5
Apartmán Mendrok	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	4
Stará Ves		
RS Relaxa	Turistická ubytovna	90
Pension Anenská huť	Penzion	72
Chata Orientka	Turistická ubytovna	53
Albert-penzion a restaurace	Penzion	25
Pension Zastávka	Penzion	25
Chata Ferdinand	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	18
Ubytování v soukromí B. Zedník	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	6
Dolní Moravice		
Hotel Avalanche	Hotel ****	300
Horská chata	Turistická ubytovna	40
Penzion Na vyhlídce	Penzion	38
Penzion Hamříkova stáj	Penzion	35
Penzion Lukáš	Penzion	35
Penzion Mia	Penzion	32
Penzion Agroturistika	Penzion	30
Chalupa u Matůšů	Ostatní zařízení jinde	20

Název zařízení	Typ ubytování	Ubytovací kapacita (počet lůžek)
	nespecifikovaná	
Moravická Chalupa	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	9
Penzion Kučera	Penzion	9
Penzion Maruška	Penzion	6
Andělská Hora - Světlá Hora		
Hotel Paramon	Hotel **	100
Hotel Anděl	Hotel **	45
Chata Relaxa	Turistická ubytovna	30
Pension U Pelikána	Penzion	25
Hotel Juráš	Penzion	22
Penzion Tom	Penzion	20
Privát Oaza	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	18
Chata Rozcestník	Turistická ubytovna	18
Sýkorova Chalupa	Turistická ubytovna	16
Amy Golden Moon	Turistická ubytovna	12
Chata Pod Pradědem	Turistická ubytovna	12
Rekreační zařízení Jiří Mertens	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	8
Slezská Harta		
Rybářský dům ČRS	Kemp	38
Penzion Klasa	Penzion	22
Penzion U jelena	Penzion	15
Penzion Pod kostelem	Penzion	15
Penzion U Vody	Penzion	14
Chata U Sklářů	Turistická ubytovna	13
Rekreační ubytování v soukromí	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	10
Rodinná chata u Slezské Harty	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	9
Chata Yachtsport	Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	6

Příloha 10: Podíl ploch významných přírodních limitů využití území v rámci vymezených rekreačních středisek²⁰

REKREAČNÍ STŘEDISKO		LIMITY	
NÁZEV / TYP	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
Dolní Moravice / celoroční	772,89	USES NBK K88 (mezofilní bučinný)	1,83
		CHKO Jeseníky	75,70
		CHKO Jeseníky 2.zóna	0,30
		MZCHU PR Franz Franz	0,07
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	3,42
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	75,40
		Les hospodářský	14,92
		CHOPAV Jeseníky	75,55
Karlova Studánka / celoroční	255,17	CHKO Jeseníky	100,00
		CHKO Jeseníky 2.zóna	59,06
		NATURA 2000 EVL Praděd (CZ0714077)	1,43
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	27,55
		Les hospodářský	82,07
		CHOPAV Jeseníky	100,00
		OP vodního zdroje 1.stupně	39,15
		OP vodního zdroje 2.stupně	43,80
		OP přírodních léčivých zdrojů	82,95
Karlovice / letní	127,52	USES NBK K87 (nivní)	8,66
		USES NBK K87 (vodní)	8,83
		Les hospodářský	10,12
		OP vodního zdroje 1.stupně	0,65
		OP vodního zdroje 2.stupně	1,56
Malá Morávka / celoroční	858,59	USES RBC/173 Miloch	2,31
		CHKO Jeseníky	97,17
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	87,71
		Les hospodářský	61,55
		Les zvláštního určení	4,31
		CHOPAV Jeseníky	97,13
		OP vodního zdroje 2.stupně	3,62
Praděd / celoroční	286,86	USES NBC/88 Praděd	69,18
		CHKO Jeseníky	100,00
		CHKO Jeseníky 1.zona	94,72

²⁰ Kvantifikováno metodou geografické analýzy v prostředí ArcGIS v. 10.3.

REKREAČNÍ STŘEDISKO		LIMITY	
NÁZEV / TYP	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
		CHKO Jeseníky 2.zona	5,28
		MZCHU NPR Praděd	91,47
		NATURA 2000 EVL Praděd (CZ0714077)	100,00
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	100,00
		Les ochranný	94,54
		CHOPAV Jeseníky	100,00
		OP vodního zdroje 2.stupně	71,76
		OP léčivých přírodních zdrojů	71,76
Slezská Harta / letní potencionální	2 322,43	ÚSES NBK K102 (mezofilní bučinný)	0,39
		ÚSES RBK/518	0,98
		ÚSES RBC/168 Měděnec-Návrší	0,64
		ÚSES RBC/262 Velký Roudný	0,34
		MZCHU PP Razovské tufity	0,05
		Les hospodářský	18,41
		Les ochranný	0,05
		Les zvláštního určení	3,03
		OP vodního zdroje 1.stupně	0,85
		OP vodního zdroje 2.stupně	30,36
Stará Ves / celoroční	268,75	CHKO Jeseníky	100,00
		CHKO Jeseníky 1.zona	1,69
		CHKO Jeseníky 2.zona	10,97
		MZCHU PR U Slatinného potoka	1,47
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	99,38
		Les hospodářský	63,69
		CHOPAV Jeseníky	100,00
Světlá Hora - Andělská Hora/ celoroční potencionální	396,34	CHKO Jeseníky	68,94
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	55,33
		Les hospodářský	11,07
		CHOPAV Jeseníky	68,56
Vrbno pod Pradědem - Ludvíkov / celoroční	1 082,51	ÚSES NBK K86 (mezofilní bučinný)	0,07
		ÚSES NBK K87 (mezofilní bučinný)	1,24
		ÚSES NBK K87 (nivní)	0,28
		ÚSES NBK K87 (vodní)	3,24
		ÚSES RBC/201 Pod Válečnou stráň	0,82
		ÚSES RBC/217 Solná	3,16

REKREAČNÍ STŘEDISKO		LIMITY	
NÁZEV / TYP	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
		CHKO Jeseníky	80,87
		CHKO Jeseníky 2.zóna	2,42
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	55,02
		Les hospodářský	28,55
		Les zvláštního určení	10,65
		CHOPAV Jeseníky	80,60
		OP vodního zdroje 1.stupně	1,00
		OP vodního zdroje 2.stupně	2,28

Příloha 11: Podíl ploch významných přírodních limitů využití území ve správních obvodech obcí s připravovanými záměry rekreační infrastruktury²¹

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
Velká Štáhle	956,30	ÚSES NBK K88 (mezofilní bučinný)	1,43
		ÚSES RBK/518	2,18
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	1,84
		Les hospodářský	16,35
Mezina	1 139,50	ÚSES NBK K102 (mezofilní bučinný)	2,36
		ÚSES RBC/168 Měděnec-Návrší	0,05
		MZCHU PP Lávový proud u Meziny	0,11
		Les hospodářský	38,22
		Les zvláštního určení	0,05
		OP vodního zdroje 2. stupně	5,76
Horní Životice	1 138,31	Les hospodářský	25,10
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,30
Tvrdkov	1 990,36	ÚSES NBK K91 (mezofilní bučinný)	1,71
		ÚSES NBC/30 Sovinec	6,82
		ÚSES RBC/186 Nad Břevencem	5,99
		MZCHU NPP Rešovské vodopády	1,00
		NATURA 2000 EVL Sovinec (CZ0810018)	6,76
		Přírodní park Sovinecko	99,27
		Les hospodářský	38,44
		Les ochranný	0,43
		Les zvláštního určení	0,64
		Malá Štáhle	281,44
ÚSES RBC/189 Nad Moravicí	1,94		
MZCHU PR Niva Moravice	0,26		
NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	4,68		
Les hospodářský	21,00		
Stará Ves	4 408,53	ÚSES NBC/88 Praděd	3,41
		ÚSES RBK/631	0,43
		ÚSES RBK/632	0,15
		ÚSES RBC/182 Na Skřítku	1,56
		CHKO Jeseníky	100,00
		CHKO Jeseníky 1. zóna	3,05
		CHKO Jeseníky 2. zóna	17,56
		MZCHU NPR Rašeliniště Skřítek	0,27
		MZCHU PR Břidličná	5,91

²¹ Kvantifikováno metodou geografické analýzy v prostředí ArcGIS v. 10.3.

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
		MZCHU PR Pod Jelení studánkou	1,78
		MZCHU PR Pstruží potok	0,52
		MZCHU PR U Slatiného potoka	0,12
		NATURA 2000 EVL Praděd (CZ0714077)	10,74
		NATURA 2000 EVL Pstruží potok (CZ0810014)	0,90
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	95,74
		Les hospodářský	72,42
		Les ochranný	10,03
		Les zvláštního určení	4,14
		CHOPAV Jeseníky	100,00
		OP vodního zdroje 2. stupně	0,04
Andělská Hora	1 611,38	ÚSES NBK K87 (mezofilní bučinný)	0,02
		CHKO Jeseníky	87,42
		MZCHU PR Pustá Rudná	0,35
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	12,96
		Les hospodářský	72,86
		CHOPAV Jeseníky	87,35
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,75
		OP vodního zdroje 2. stupně	4,24
Nové Heřminovy	1 056,89	ÚSES NBK K96 (nivní)	3,03
		ÚSES NBK K96 (vodní)	3,29
		ÚSES NBC/20 Ptačí hora-Údolí Opavy	68,48
		MZCHU NPP Ptačí hora	1,71
		NATURA 2000 EVL Ptačí hora (CZ0810032)	7,22
		Les hospodářský	27,59
		Les zvláštního určení	20,64
Břidličná	2 582,94	ÚSES NBK K88 (mezofilní bučinný)	0,47
		ÚSES RBC/118 Dolnováclavské	0,01
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	0,71
		Les hospodářský	26,93
		Les zvláštního určení	0,02
Dolní Moravice	2 222,71	ÚSES NBK K88 (mezofilní bučinný)	1,89
		ÚSES RBC/173 Miloch	9,40
		ÚSES RBC/189 Nad Moravicí	0,25
		CHKO Jeseníky	65,21
		CHKO Jeseníky 2. zóna	0,10
		MZCHU PR Franz Franz	0,86
		MZCHU PR Niva Moravice	1,24

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	3,44
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	65,01
		Les hospodářský	30,49
		CHOPAV Jeseníky	65,10
Horní Město	3 163,02	ÚSES NBC/30 Sovinec	9,78
		CHKO Jeseníky	8,30
		MZCHU PR Skalské rašeliniště	1,44
		MZCHU NPP Rešovské vodopády	1,73
		NATURA 2000 EVL Skalské rašeliniště (CZ0815031)	1,44
		NATURA 2000 EVL Sovinec (CZ0810018)	9,63
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	7,40
		Přírodní park Sovinecko	65,27
		Les hospodářský	23,90
		Les ochranný	0,17
		Les zvláštního určení	2,57
		CHOPAV Jeseníky	8,27
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,81
		OP vodního zdroje 2. stupně	2,15
Hošťálkovy	2 779,22	ÚSES RBK/507	0,04
		ÚSES RBK/508	0,38
		ÚSES RBC/171 Mezi Purkarticemi	1,31
		MZCHU PR Krasovský kotel	0,01
		Les hospodářský	55,33
		Les zvláštního určení	0,27
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,02
		OP vodního zdroje 2. stupně	9,34
Leskovec nad Moravicí	1 562,88	Les hospodářský	15,87
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,46
		OP vodního zdroje 2. stupně	48,80
Lomnice	2 720,29	ÚSES NBK K102 (mezofilní bučinný)	0,83
		ÚSES NBK K88 (mezofilní bučinný)	1,65
		ÚSES RBK/517	0,18
		ÚSES NBC/65 Slunečná	5,37
		ÚSES RBC/235 Tylovský Chlum	3,85
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	0,31
		Přírodní park Sovinecko	2,82
		Les hospodářský	32,40
		Les zvláštního určení	0,02

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
Malá Morávka	6 154,86	OP vodního zdroje 2. stupně	1,28
		ÚSES NBK K87 (vodní)	0,03
		ÚSES NBK K88 (mezofilní bučinný)	0,69
		ÚSES NBC/88 Praděd	26,98
		ÚSES RBC/173 Miloch	0,02
		CHKO Jeseníky	97,89
		CHKO Jeseníky 1. zóna	24,72
		CHKO Jeseníky 2. zóna	19,75
		MZCHU NPR Praděd	18,07
		MZCHU PR Břidličná	0,03
		MZCHU PR Pod Jelení studánkou	1,00
		MZCHU NPP Javorový vrch	1,36
		MZCHU PP Morgenland	0,01
		MZCHU PP Štola pod Jelení cestou	0,003
		NATURA 2000 EVL Javorový vrch (CZ0813763)	1,35
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	0,05
		NATURA 2000 EVL Praděd (CZ0714077)	29,34
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	94,95
		Les hospodářský	64,22
		Les ochranný	20,47
		Les zvláštního určení	7,67
		CHOPAV Jeseníky	97,87
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,16
OP vodního zdroje 2. stupně	60,19		
OP přírodních léčivých zdrojů	30,05		
Razová	3 193,97	ÚSES NBK K102 (mezofilní bučinný)	1,04
		MZCHU PP Razovské tuřity	0,03
		Les hospodářský	39,38
		Les zvláštního určení	3,30
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,35
Roudno	2 220,34	ÚSES RBC/517	2,03
		ÚSES RBC/518	0,68
		ÚSES RBC/262 Velký Roudný	5,51
		MZCHU NPP Velký Roudný	3,35
		Les hospodářský	41,79
		Les zvláštního určení	4,01
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,08
		OP vodního zdroje 2. stupně	3,60

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
Rýmařov	6 071,68	ÚSES RBC/515	0,11
		ÚSES RBC/516	0,50
		ÚSES NBC/30 Sovinec	9,03
		ÚSES RBC/175 Mlýnský vrch	0,98
		CHKO Jeseníky	18,75
		CHKO Jeseníky 1. zóna	0,61
		CHKO Jeseníky 2. zóna	0,01
		MZCHU PR Niva Moravice	0,23
		MZCHU PR Růžová	0,41
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	0,73
		NATURA 2000 EVL Sovinec (CZ0810018)	8,91
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	18,62
		Přírodní park Sovinecko	30,54
		Les hospodářský	25,53
		Les zvláštního určení	5,89
		CHOPAV Jeseníky	18,71
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,09
Světlá Hora	4 244,74	ÚSES K87 (mezofilní bučinný)	0,15
		CHKO Jeseníky	59,46
		CHKO Jeseníky 2. zóna	1,86
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	21,96
		Les hospodářský	44,71
		Les zvláštního určení	0,26
		CHOPAV Jeseníky	59,39
		OP vodního zdroje 1. stupně	2,70
		OP vodního zdroje 2. stupně	8,12
		OP přírodních léčivých zdrojů	5,80
Václavov u Bruntálu	2 590,07	ÚSES K88 (mezofilní bučinný)	1,79
		ÚSES RBK/515	0,02
		ÚSES RBC/118 Dolnováclavovské	8,93
		ÚSES RBC/189 Nad Moravicí	1,00
		NATURA 2000 EVL Moravice (CZ0813456)	0,57
		Les hospodářský	27,80
Vrbno pod Pradědem	6 891,12	ÚSES NBK K86 (mezofilní bučinný)	0,21
		ÚSES NBK K87 (mezofilní bučinný, nivní, vodní)	2,29
		ÚSES NBC/88 Praděd	1,81
		ÚSES RBC/144 Karlovice	0,01
		ÚSES RBC/201 Pod Válečnou stráň	0,46

OBEC		LIMITY	
NÁZEV	PLOCHA (HA)	NÁZEV	ZASTOUPENÍ (%)
		ÚSES RBC Solná	0,79
		CHKO Jeseníky	80,93
		CHKO Jeseníky 1.zóna	7,16
		CHKO Jeseníky 2.zóna	43,34
		MZCHU NPR Praděd	0,93
		MZCHU PR Skalní potok	2,89
		MZCHU Suchý vrch	0,71
		NATURA 2000 EVL Praděd (CZ0714077)	2,54
		NATURA 2000 PO Jeseníky (CZ0711017)	66,08
		Les hospodářský	75,24
		Les ochranný	2,84
		Les zvláštního určení	6,87
		CHOPAV Jeseníky	80,83
		OP vodního zdroje 1. stupně	0,42
		OP vodního zdroje 2. stupně	10,53
		OP přírodních léčivých zdrojů	9,96

Příloha 12: Priority turistické oblasti Jeseníky dle Marketingové strategie MSK pro léta 2009 - 2013

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M1	Osoblažské hudební léto	Realizace festivalu, prezentace kulturního, řemeslného, gastronomického bohatství regionu.	Obyvatelé regionu, návštěvníci a turisté, včetně zahraničních	Garant - Obec Osoblaha, spolupráce - zájmové organizace, Mikroregiony Krnovsko a Sdružení obcí Osoblažska	2010-2011	200 000	MSK	realizace proběhla v roce 2010 a bude pokračovat v roce 2011
M2	Obnova a modernizace centra obce Osoblaha	Revitalizované centrum města	Obyvatelé obce a okolí, návštěvníci a turisté	Garant - Obec Osoblaha	2009-2016	100 000 000	MSK, SZIF, MMR	první 2 etapy jsou hotové, průběžná realizace
M3	Rozhledna Osoblaha	Výstavba rozhledny	Obyvatelé regionu, návštěvníci a turisté	Garant - Obec Osoblaha,	2009-2013	5 000 000	soukromý investor, PPP	v rámci golfového areálu bude realizována rozhledna
M4	Využití uzavřených nádraží Osoblažské úzkokolejky	Rekonstrukce nádražních budov na trati Třemešná - Osoblaha	Obyvatelé regionu, návštěvníci a turisté	Garant - Slezské zemské dráhy, o.p.s., Mikroregion - Sdružení obcí Osoblažska, Město Krnov	2009-2014	60 000 000	Euroregion praděd, ROP	realizuje se
M5	Úzkorozchodná železnice – výstavba depa, prodloužení do Polska	Zatraktivnění významné technické památky úzkorozchodné železnice Třemešná - Osoblaha	Obyvatelé a návštěvníci	Garant - Slezské zemské dráhy o.p.s.	2009-2013	50 000 000	Investiční příležitost, Slezské zemské dráhy o.p.s.	zpracovává se projektová dokumentace, bude se realizovat
M6	Areál zámku Slezské Rudoltice, rekonstrukce a následné využití	Multifunkční využití zámku	Obyvatelé a návštěvníci	Garant - Obec Slezské Rudoltice	2009-2011	1 105 000	Investiční příležitost	realizuje se po částech

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M7	Muzeum tufitů	Expozice tufitů v Razové	Turisté, návštěvníci	Garant - Obec Razová, Mikroregion Slezská Harta	2010	300 000	ROP	probíhá projektová příprava
M8	Víceúčelové sportovní zařízení	Výstavba sportovního zařízení	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Razová, Mikroregion Slezská Harta	2011	3 700 000	ROP	byla podána žádost o dotaci
M9	Kluziště - dokončení projektu realizace	Vznik kluziště	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Lomnice u Rýmařova, Mikroregion Slezská Harta	2009	25 000	ROP	realizace proběhla
M10	Odbahnění a revitalizace rybníka Tylov	Vznik možnosti pro letní rekreaci	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Lomnice u Rýmařova, Mikroregion Slezská Harta	2009-2013	nebylo uvedeno	OPŽP	bude se realizovat, čeká se na projektovou dokumentaci
M11	Revitalizace víceúčelového sportoviště	Vznik víceúčelového sportoviště	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Dlouhá Stráň, Mikroregion Slezská Harta	2009	1 500 000	PRV	projekt byl částečně realizován
M12	Kemp a parkoviště u přehrady Slezská Harta	projektová příprava	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Mikroregion Slezská Harta	2009 - 2013	100 000	MSK	zvažují se možnosti umístění a příprava projektu
M13	Cyklostezka střecha Evropy	Vznik cyklostezky	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Mikroregion Slezská Harta	2011-2012	212 509 635	ROP	žádost o dotaci neúspěšná, budou hledány další zdroje financování
M14	Vybudování navigačních tabulí (informačního značení) v turistické destinaci	Vznik turistického značení	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Leskovec n. M., spolupráce - Mikroregion Slezská Harta	2010-2011	2 000 000	Dotace MSK, vlastní podíl	realizace probíhá, dokončení v roce 2011

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M15	Vybudování klidové zóny	Vznik klidové zóny	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Milotice nad Opavou, spolupráce - Mikroregion Slezská Harta	2009-2010	200 000	PRV	realizace proběhla v roce 2009
M16	Informační centrum Horní Benešov	Vznik informačního centra	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Horní Benešov	2009 - xxx	8 000 000	OPPS ČR-PL	realizace proběhla
M17	Rekonstrukce cyklotrasy Horní Benešov - Sosnová	Vznik cyklotrasy	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Horní Benešov, Mikroregion Slezská Harta	2011-2012	4 000 000	MF	podána žádost, získán příslib financování
M18	Technická infrastruktura Leskovec n. Moravicí	vybudování přístupové komunikace a technické infrastruktury pro rekreační lokalitu Za kostelem u přehrady Slezská Harta v Leskovci nad Moravicí	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty	garant - Obec Leskovec nad Moravicí, MAS Nížký Jeseník	2010 - xxx	nebylo uvedeno	PRV	s projektem se počítá, žádost prozatím nepodána
M19	V létě pěšky, v zimě běžky	Upravované a značené lyžařské běžecké stopy	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty	Garant - Obce Mikroregionu Slezská Harta, MAS Nížký Jeseník	2012	nebylo uvedeno	PRV, MSK	s projektem se počítá
M20	Zřízení výchozího místa pro turisty	Vytvoření zázemí pro cílové skupiny, rozcestníky, instalované informační tabule	Turisté, pěší, běžci - lyžaři, cykloturisté	Garant - Město Bruntál, Mikroregion Slezská Harta, MAS Hrubý Jeseník	2010-2011	500 000	MAS Hrubý Jeseník	realizuje se
M21	Sportovně rekreační areál Sport Camp Bruntál	Zahrnuje wellness centrum, městský park a zařízení pro sport a rekreaci.	Obyvatelé a návštěvníci kraje	Garant - Město Bruntál	2009-2013	80 000 000	Investiční příležitost, ROP 2.2.1,	postupně se realizuje, vybudován aquapark

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M22	Rozvoj rekreační oblasti v okolí přehradní nádrže Slezská Harta	Vybudování různých produktů na rozvojových plochách v okolí přehrady Slezská Harta	Obyvatelé a návštěvníci kraje	Garant - Mikroregion Slezská Harta	2009-2013	nebylo uvedeno	Investiční příležitost	realizace proběhla
M23	Rekonstrukce nevyužitých objektů Jánské Koupele	Využití objektů v Jánských Koupelích	Obyvatelé a návštěvníci kraje	Garant - Obec Staré Těchanovice	2009-2013	800 000 000	Investiční příležitost, dotace, obec	zpracována projektová dokumentace vč. SP, realizace rozdělena na etapy
M24	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem I	Výstavba odpočívadel na místech dalekého rozhledu, výstavba naučných stezek a cyklostezek	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Sdružení obcí Rýmařovsko	2009-2011	2 882 000	ROP 2.2.1	realizuje se
M25	Krása a historie, pěšky i na kole Rýmařovskem II	Výstavba odpočívadel na místech dalekého rozhledu, výstavba naučných stezek a cyklostezek	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Sdružení obcí Rýmařovsko	2010-2012	3 000 000	ROP 2.2.1	připravuje se žádost
M26	Informační centra	Výstavba a modernizace informačních center	Turisté a návštěvníci mikroregionu Rýmařovsko	Garant - Sdružení obcí Rýmařovsko	2009-2012	8 500 000	ROP 2.2.3	připravuje se žádost
M27	Naučná stezka	Výstavba naučné stezky se zastávkami, které se zabývají historií obce a hornictvím	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Horní Město	do roku 2013	30 000 000	MMR	bylo zahájeno zpracování studie
M28	Cyklostezka k Rešovským vodopádům	Výstavba cyklostezky	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Horní Město	2011-2013	20 000 000	MMR	projekt nezahájen, je ve výhledu

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M29	Parkovací dům v lázeňském místě Karlova Studánka	Zabezpečení parkovacích míst pro klientelu lázeňského místa Karlova Studánka	Lázeňští hosté a návštěvníci Karlovy Studánky	Garant - SLL Karlova Studánka	2010-2013	7 000 000	MSK, ROP, SFDI	projekt se připravuje, hledá se způsob financování
M30	Sportovní centrum	Rozšíření nabídky sportovních center, bowling, kryoterapie, golfový trenažér	Lázeňští hosté, návštěvníci, obyvatelé Karlovy Studánky a okolí	Garant - SLL Karlova Studánka	2010-2013	44 000 000	MSK, ROP	projekt se připravuje, hledá se způsob financování
M31	Rekonstrukce „Láz. domu Šárka (změna užívání - Apartmá)	Vybudování hotelových apartmá, k uspokojení poptávky po ubytování tohoto typu	Náročná klientela, tuzemská i zahraniční	Garant - SLL Karlova Studánka	2010-2011	16 000 000	ROP	realizuje se
M32	Vybudování minigolfu v prostorách parku	Rozšíření nabídky volnočasových aktivit při pobytu na čerstvém vzduchu	Lázeňští hosté, návštěvníci, obyvatelé Karlovy Studánky a okolí	Garant - SLL Karlova Studánka	2010-2012	2 000 000	MSK, ROP	projekt se připravuje, naváže na revitalizaci parku
M33	Rekonstrukce tenisových kurtů II. Etapa (zastřešení a soc. zázemí)	Zbudování soc. zázemí sportovního centra a rozšíření možnosti užívání v nepříznivém počasí	Lázeňští hosté, návštěvníci, obyvatelé Karlovy Studánky a okolí	Garant - SLL Karlova Studánka	2011-2012	7 000 000	MSK, ROP	bude se realizovat
M34	Cyklostezka a naučná stezka Břidličná - Velká Štáhle - Malá Štáhle - Dolní Moravice - Malá Morávka	Vybudování cyklostezky a naučné stezky se zastávkami a informačními tabulemi	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Sdružení obcí Rýmařovska, spolupráce - Obec Malá Štáhle, Obec Dolní Moravice	2009-2011	30 000 000	ROP	zpracovaná PD, záměr podat žádost o dotaci z ROP
M35	Výstavba lyžařského vleku	Výstavba lyžařského vleku v části obce Nová Ves	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Dolní Moravice	2009-2011	8 000 000	MMR, ROP	bude podána žádost

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M36	Multifunkční cyklostezka Nové Pole	Cyklostezka v letních měsících, lyžařská běžecká trasa v zimních měsících	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Rýmařov	2009-2012	6 500 000	ROP	zpracovává se projekt
M37	Cyklostezka a chodník na ulici 8. května	Páteřní cyklotrasa základního systému zajišťuje spojení západní a východní části města	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Rýmařov	2009-2010	10 000 000	ROP, SFDI	podána žádost na SFDI
M38	Cyklostezka Ondřejov - Harachov	Páteřní cyklotrasa základního systému zajišťuje spojení severní a jižní části města	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Rýmařov	2009-2011	6 500 000	ROP, SFDI	podána žádost na SFDI
M39	Sedačková lanovka Karlov pod Pradědem	Výstavba čtyřsedačkové lanovky v lyžařském středisku Karlov pod Pradědem	Obyvatelé, zimní návštěvníci a lyžaři	Garant - SKI Karlov, s.r.o.	2009-2011	35 000 000	ROP	realizuje se
M40	Modernizace lyžařského vleku v majetku obce Malá Morávka	Modernizace lyžařského vleku, změna technologie	Místní obyvatelé, zimní návštěvníci a lyžaři	Garant - Obec Malá Morávka	2009-2011	15 000 000	ROP	zatím se nerealizuje, v budoucnu se počítá s modernizací
M41	Běžecké lyžování v Jeseníkách	Územní zajištění, označení, osazení orientačních map, nákup 2 KS Kässbohrer na strojní úpravu schválených tras	Turisté, lyžaři, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu	2009-2010	20 000 000	ROP 3.1 Střední Morava	projekt úspěšně dokončen

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M42	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 1	Zkvalitnění ubytovacích služeb	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	60 000 000	ROP, soukromá investice	vydáno stavební povolení na realizaci projektu, očekává se jeho ukončení v průběhu roku 2013 spolu s projektem na zkvalitnění sportovních, regeneračních a rekreačních služeb, očekává se mimo vlastních prostředků i vstup zdrojů ROP
M43	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 2	Zkvalitnění sportovních, regeneračních a rekreačních služeb	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	2 800 000	ROP, soukromá investice	část služeb byla již zrealizována, další rozšíření očekáváno v rámci projektu na zkvalitnění ubytovacích služeb za pomoci zdrojů ROP
M44	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 3	Vybudování naučných stezek a cyklostezek	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	1 500 000	ROP, soukromá investice	jedna naučná stezka byla již vybudována, další je ve výhledu
M45	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 4	Vybudování a oprava přístupových komunikací	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	5 046 000	ROP, soukromá investice	dosud nebylo realizováno, očekáváno provedení do konce roku 2013 za podpory peněz z ROP
M46	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 5	Realizace sadových a terénních úprav	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	2 000 000	ROP, soukromá investice	dosud byla provedena jen část uvažovaného rozsahu, zbytek by měl být realizován v následujících letech, mimo vlastních prostředků předpokládáno zapojení zdrojů ROP

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M47	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 6	Zkvalitnění technického zázemí hotelu, dopravné služby	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	4 950 000	ROP, soukromá investice	předpoklad realizace je v horizontu tří let, připravována dokumentace k projektu, předpokládané zdroje financování jsou kombinace ROP a vlastní prostředky
M48	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 7	Zvýšení informovanosti o místopise u návštěvníků	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	500 000	ROP, soukromá investice	část bude zrealizována v tomto roce, ostatní v následujících letech, předpokládané zdroje financování jsou ROP a vlastní prostředky
M49	Zefektivnění funkčnosti Sporthotelu Kurzovní 8	Jednotné navigační tabule a jiné reklamní poutače	Turisté, návštěvníci oblasti Jeseníky	Garant - WACHAL s.r.o.	2008-2013	750 000	ROP, soukromá investice	část navigačních tabulí bude realizována v tomto roce, ostatní v letech následujících, předpokládané zdroje financování : ROP a vlastní prostředky
M50	Obnova kapličky Železná	Rozšíření nabídky atraktivit pro návštěvníky a turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Město Vrbno pod Pradědem	2010	1 500 000	PRV, Město Vrbno pod Pradědem	podána žádost o dotaci
M51	Vybudování zázemí pro turisty v Mnichově	Zajištění rozšíření služeb pro turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Město Vrbno pod Pradědem	2011	6 450 000	PRV, Město Vrbno pod Pradědem	doposud nerealizováno
M52	Obnova interiéru kostela s. Michala v Dětřichovicích	Rozšíření nabídky atraktivit pro návštěvníky a turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - MAS HJ, Přátelé Dětřichovic	2013	2 500 000	PRV	v roce 2011 bude zpracována žádost o dotaci
M53	Stavba repliky historické osady a strážního hrádku Drakov	Rozšíření nabídky atraktivit pro návštěvníky a turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - MAS HJ, Přátelé Vrbenska	2013	1 000 000	PRV	s projektem je počítáno

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M54	Zřízení přivozů na vodní nádrži Slezská Harta - I. Etapa (Roudno, Leskovec)	Zajištění rozšíření služeb pro turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Mikroregion Slezská Harta, spolupráce - Misgurnus, a. s.	2010	1 500 000	Dotace MSK, vlastní podíl	projekt se realizuje, v roce 2011 bude realizována II. etapa - další přístaviště
M55	Oprava dřevěné kaple	Rozšíření nabídky atraktivit pro návštěvníky a turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Obec Světlá Hora, MAS HJ	2011	1 000 000	PRV, Obec Světlá Hora	v r. 2009 a 2010 byla provedena částečná realizace
M56	Sportovně rekreační zóna Andělská Hora	Zajištění rozšíření služeb pro turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Obec Andělská Hora, MAS HJ, SKI ANNABERG s.r.o.	2009 - 2011	20 000 000	PRV, SKI ANNABERG s.r.o.	projekt zahájen, částečně realizováno, bude podána žádost o dotaci
M57	Vytvoření regionální značky produktů - Jeseníky originální produkt	Rozšíření nabídky atraktivit a produktů pro návštěvníky a turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - MAS HJ	2011 - 2013	5 000 000	PRV	byla podána žádost, nebyla úspěšná, žádost bude podána znovu
M58	Ochrana a propagace lidové tvořivosti a uměleckých řemesel polsko-českého pohraničí	Tvorba společného českopolského vyřezávaného betléma, prezentace českopolských lidových řemesel a ukázka tradic, fotografická výstava, propagační materiál	Drobní podnikatelé a řemeslníci, obyvatelé příhraničí, turisté, amatérské umělecké skupiny,	Garant - Gmina Prudnik, spolupráce - Město Krnov	2009-2011	1 865 105	OPPS ČR-PR	realizace probíhá
M59	Veřejné tábořiště	Modernizace veřejného tábořiště	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Obec Malá Morávka	2009-2010	660 000	ROP 2.2.1.	projekt byl úspěšně zrealizován
M60	Sportovně kulturní areál Rýmařov	Víceúčelové hřiště, dětské hřiště, kulturní zázemí, zázemí pro lyžaře	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	Garant - Město Rýmařov	2008-2010	28 000 000	ROP	realizace proběhla, projekt dokončen

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M61	Cyklostezka Dobřečov - Ferdinandov	Výstavba cyklostezky	Obyvatelé, turisté, návštěvníci	garant - Obec Horní Město	2011-2013	10 000 000	MMR	projekt nezahájen, jen ve výhledu
M62	Stezky po vulkanitech Nízkého Jeseníku	15 km značených cyklostezek s informačními tabulemi, značením a tištěnými propagačními materiály	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty	Garant - MAS Nízký Jeseník, o. s.	2010-2011	900 000	PRV	projekt byl zahájen, podána žádost o dotaci
M63	Regionální turistický informační manager	Softwarový nástroj aplikovaný do mobilních telefonů s turistickými informacemi z území MAS Hrubý Jeseník, MAS Nízký Jeseník, MAS Rýmařovsko	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty a Hrubého Jeseníku	Garant - MAS Hrubý Jeseník, MAS Nízký Jeseník	2011	4 000 000	PRV	s projektem se počítá, žádost prozatím nebyla podána
M64	Půjčovna jachet na Slezské Hartě	Objekt půjčovny s ubytováním a jachtami	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty	Garant - Tomáš Svoboda	2011	1 000 000	PRV	projekt prozatím nebyl zahájen
M65	Jachtklub Nová Pláň - Sl. Harta	Objekt půjčovny s ubytováním a úschovou jachet; restaurace, parking, služby	Turisté, návštěvníci oblasti v okolí Sl.Harty	Garant - Misgurnus a.s.	2011-2012	20 000 000	ROP	projekt prozatím nebyl zahájen
M66	Zřízení přivozů na vodní nádrži Slezská Harta - II. Etapa (Razová, Nová Pláň, Mezina)	Zajištění rozšíření služeb pro turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Mikroregion Slezská Harta Spolupráce - Misgurnus, a. s.	2011-2012	1 500 000	MSK	probíhá, v roce 2011 bude realizována II. etapa - další přístaviště

ID záměru	Název aktivity (projektu)	Realizační výstupy	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Odhad finanční náročnosti (Kč)	Dotační zdroje	Stav realizace
M67	Cyklostezka Malá Morávka - Valšov	Výstavba a modernizace informačních center	Turisté a návštěvníci mikroregionu Rýmařovsko	Garant - Sdružení obcí Rýmařovsko	2010-2012	35 000 000	ROP 2.2.3	připravuje se žádost
M68	Golfový areál	vybudování golfového areálu	Turisté a sportovci	Garant - Obec Osoblaha + privátní sektor	2010 - 2015	350 000 000	ROP, soukromé zdroje	2007 až 2010 vyřešeny majetkoprávní vztahy, je zpracována studie
M69	Rehabilitační a relaxační centrum	vybudování rehabilitačního a relaxačního centra	Místní obyvatelé, turisté	Garant - Obec Osoblaha + privátní sektor	2010 - 2016	30 000 000	soukromé zdroje	připravuje se
M70	Rozhledna na Zámeckém vrchu	vybudování rozhledny	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - Obec Ludvíkov	2011	1 500 000	PRV, MSK, obec	zpracování PD, žádost o dotaci
M71	Lyžařské běžecké trasy na Vrbensku	zajištění rozšíření služeb pro turisty	Turisté a návštěvníci Jeseníků	Garant - LIVR,o.s.	2011 - 2012	5 000 000	PRV, ROP, MSK, obce	zpracování PD, žádost o dotaci

Zdroj: Marketingová strategie rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji pro léta 2009 – 2013.

Příloha 13: Známé záměry v zájmovém území

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
1	Hošťálkovy	Krnov	záměr na zřízení vleku	rekreace	lyžování
2	Hošťálkovy	Krnov	záměr na zřízení vleku	rekreace	lyžování
3	Rýmařov	Rýmařov	cyklostezka	rekreace	cykloturistika
4	Rýmařov	Rýmařov	cyklostezka	rekreace	cykloturistika
5	Rýmařov	Rýmařov	regenerace náměstí v Rýmařově	ostatní	regenerace ploch
6	Rýmařov	Rýmařov	multifunkční hřiště na sídliště Dukelská	rekreace	ostatní
7	Rýmařov	Rýmařov	zastřešení zimního stadionu	rekreace	ostatní
8	Rýmařov	Rýmařov	brownfield Janovice - klidová zóna s dětským hřištěm	ostatní	regenerace ploch
9	Rýmařov	Rýmařov	vod. nádrž Edrovice s rekreačně sport. využitím	rekreace	koupání
10	Břidličná	Rýmařov	úprava tábořiště u Břidlicových jezírek	rekreační infrastruktura	vytvoření rekreační plochy
11	Břidličná	Rýmařov	naučná stezka	rekreace	naučná stezka
12	Břidličná	Rýmařov	multifunkční hřiště	rekreace	ostatní
13	Břidličná	Rýmařov	oprava sportoviště	ostatní	rekonstrukce objektů
14	Břidličná	Rýmařov	Ryžoviště	ostatní	další
15	Břidličná	Rýmařov	turistické odpočívadlo	rekreace	ostatní
16	Dolní Moravice	Rýmařov	přestavba obecního domu - multifunkční dům	ostatní	rekonstrukce objektů
17	Dolní Moravice	Rýmařov	multifunkční hřiště	rekreace	ostatní
18	Dolní Moravice	Rýmařov	multifunkční hřiště	rekreace	ostatní
19	Dolní Moravice	Rýmařov	rekreační komplex	rekreace	ostatní
20	Dolní Moravice	Rýmařov	Steak House	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit stravování
21	Dolní Moravice	Rýmařov	Penzion	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
22	Dolní Moravice	Rýmařov	Penzion	rekreace	ostatní
23	Dolní Moravice	Rýmařov	rekreační komplex	rekreace	ostatní

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
24	Dolní Moravice	Rýmařov	rekreační komplex	rekreace	ostatní
25	Dolní Moravice	Rýmařov	rekreační komplex	rekreace	ostatní
26	Dolní Moravice	Rýmařov	sportovně rekreační centrum	rekreace	ostatní
27	Dolní Moravice	Rýmařov	záchytné parkoviště	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit parkování
28	Dolní Moravice	Rýmařov	lyžařský areál	rekreace	lyžování
29	Dolní Moravice	Rýmařov	lyžařský areál	rekreace	lyžování
30	Dolní Moravice	Rýmařov	modernizace běžeckého areálu	rekreace	ostatní
31	Dolní Moravice	Rýmařov	rekreační komplex	rekreace	ostatní
32	Dolní Moravice	Rýmařov	rekonstrukce penzionu	rekreační infrastruktura	rekonstrukce objektů
33	Dolní Moravice	Rýmařov	obnova kulturního dědictví obce	ostatní	regenerace ploch
34	Dolní Moravice	Rýmařov	rekonstrukce kaple	ostatní	rekonstrukce objektů
35	Dolní Moravice	Rýmařov	propojení in-line a cyklostezky	rekreace	in-line
36	Dolní Moravice	Rýmařov	propojení in-line a cyklostezky	rekreace	cykloturistika
37	Dolní Moravice	Rýmařov	Areál Avalanche - Rozvoj rekreace	rekreace	relaxace
38	Tvrdkov	Rýmařov	Bylinné lázně	rekreace	wellness
39	Tvrdkov	Rýmařov	Areál bylinných lázníček	rekreace	wellness
40	Tvrdkov	Rýmařov	Areál bylinných lázníček-ubytování	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
41	Tvrdkov	Rýmařov	Chodník kolem silnice	ostatní	výstavba infrastruktury
42	Tvrdkov	Rýmařov	Víceúčelové hřiště	rekreace	ostatní
43	Tvrdkov	Rýmařov	Odpočívadlo	rekreační infrastruktura	výstavba infrastruktury
44	Tvrdkov	Rýmařov	Cyklostezka	rekreace	cykloturistika
45	Horní Město	Rýmařov	Revitalizace okolí štol	ostatní	regenerace ploch
46	Horní Město	Rýmařov	Zpřístupnění štol	ostatní	další
47	Horní Město	Rýmařov	Revitalizace štol	ostatní	regenerace ploch
48	Horní Město	Rýmařov	Úprava křižové cesty Ruda	rekreační infrastruktura	vylepšení stávající infrastruktury

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
49	Horní Město	Rýmařov	Revitalizace vodní nádrže	rekreační infrastruktura	výstavba infrastruktury
50	Horní Město	Rýmařov	Úprava prostranství u kostela	ostatní	regenerace ploch
51	Horní Město	Rýmařov	Odpočívadlo u Božích muk	rekreační infrastruktura	výstavba infrastruktury
52	Horní Město	Rýmařov	Dopravní infrastruktura	rekreační infrastruktura	výstavba infrastruktury
53	Malá Štáhle	Rýmařov	Revitalizace území po důlní činnosti	ostatní	regenerace ploch
54	Malá Štáhle	Rýmařov	In-line a cyklostezka	rekreace	in-line
55	Malá Štáhle	Rýmařov	In-line a cyklostezka	rekreace	cykloturistika
56	Malá Štáhle	Rýmařov	Vesnické muzeum	rekreace	muzeum
57	Malá Štáhle	Rýmařov	Urbanizace Návsi obce Malá Štáhle	rekreační infrastruktura	výstavba infrastruktury
58	Malá Štáhle	Rýmařov	Obnova a využití kotelny	ostatní	rekonstrukce objektů
59	Malá Štáhle	Rýmařov	upravení prostoru kotelny	ostatní	rekonstrukce objektů
60	Stará Ves	Rýmařov	Obnova a modernizace centra obce Stará Ves	ostatní	výstavba infrastruktury
61	Stará Ves	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	lyžování
62	Stará Ves	Rýmařov	občerstvení na Alfrédce	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit stravování
63	Stará Ves	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	cykloturistika
64	Stará Ves	Rýmařov	Rekonstrukce Alfrédovy chaty	rekreace	ostatní
65	Malá Morávka	Rýmařov	nástavba restaurace Hvězda	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
66	Malá Morávka	Rýmařov	In-line dráha	rekreace	in-line
67	Malá Morávka	Rýmařov	Stavební úpravy a přístavba hotelu „Brans“	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
68	Malá Morávka	Rýmařov	Přístavba a nástavba hotelu „Sauna“	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
69	Malá Morávka	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka	rekreace	cykloturistika
70	Malá Morávka	Rýmařov	Lanová dráha „Klobouk“	rekreace	adrenalin
71	Malá Morávka	Rýmařov	Lanová dráha „Myšák“	rekreace	adrenalin
72	Malá Morávka	Rýmařov	Lanová dráha „Kopřivná“	rekreace	adrenalin
73	Malá Morávka	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	lyžování

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
74	Malá Morávka	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	cykloturistika
75	Malá Morávka	Rýmařov	Chodník Malá Morávka – Karlov	rekreace	ostatní
76	Malá Morávka	Rýmařov	Víceúčelová sportovní hala	rekreace	ostatní
77	Malá Morávka	Rýmařov	rozšíření ubytovací kapacity na chatě Sabinka	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování
78	Malá Morávka	Rýmařov	rozšíření vleku „C“ na sedačkovou lanovku Figura	rekreace	lyžování
79	Malá Morávka	Rýmařov	Naučná stezka Javorový vrch	rekreace	naučná stezka
80	Dolní Moravice	Rýmařov	Muzeum v kapli na Nové Vs	rekreace	muzeum
81	Lomnice	Bruntál	víceúčelové hřiště	rekreace	ostatní
82	Dolní Moravice	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	lyžování
83	Dolní Moravice	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	cykloturistika
84	Malá Morávka	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
85	Andělská Hora	Bruntál	Sportovní a lyžařské centrum	rekreace	lyžování
86	Andělská Hora	Bruntál	Lyžařský areál a přestavby budov na rekreační objekty	rekreace	lyžování
87	Václavov u Bruntálu	Bruntál	Lyžařský areál	rekreace	lyžování
88	Václavov u Bruntálu	Bruntál	Lyžařský areál	rekreace	adrenalin
89	Václavov u Bruntálu	Bruntál	Lyžařský areál	rekreace	rozhledna
90	Václavov u Bruntálu	Bruntál	Rozšíření stávajících a vznik nových lokalit pro stavby k rodinné rekreaci	rekreace	ostatní
91	Světlá Hora	Bruntál	rozšíření stávajících ploch rekreace v okolí lyžařského vleku	rekreace	lyžování
92	Nové Heřminovy	Bruntál	studie dopadů realizace údolní nádrže Nové Heřminovy	rekreace	koupání
93	Horní Životice	Bruntál	vedení ZVN 400 kV	ostatní	výstavba infrastruktury
94	Nové Heřminovy	Bruntál	studie dopadů realizace údolní nádrže Nové Heřminovy	rekreace	vodní sporty
95	Leskovec nad Mor.	Bruntál	rekreace v okolí v. n. Slezská Harta	rekreace	ostatní
96	Světlá Hora	Bruntál	Hotel v Suché Rudné	rekreační infrastruktura	vytvoření nových kapacit ubytování

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
97	Dolní Moravice	Rýmařov	Vyhlídková věž v Dolní Moravici	rekreace	rozhledna
98	Malá Morávka	Rýmařov	Funpark Kopřivná	rekreace	relaxace
99	Horní Město	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	lyžování
100	Horní Město	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	cykloturistika
101	Rýmařov	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	lyžování
102	Rýmařov	Rýmařov	Jesenická magistrála	rekreace	cykloturistika
103	Václavov u Brunt.	Bruntál	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
104	Malá Štáhle	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
105	Velká Štáhle	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
106	Rýmařov	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
107	Břidličná	Rýmařov	Cyklostezka Malá Morávka – Valšov	rekreace	cykloturistika
108	Vrbno pod Prad.	Bruntál	Sportovní a lyžařské centrum	rekreace	lyžování
109	Vrbno pod Prad.	Bruntál	Lyžařský areál a přestavby budov na rekreační objekty	rekreace	lyžování
110	Roudno	Bruntál	rekreace v okolí v. n. Slezská Harta	rekreace	ostatní
111	Mezina	Bruntál	rekreace v okolí v. n. Slezská Harta	rekreace	ostatní
112	Razová	Bruntál	rekreace v okolí v. n. Slezská Harta	rekreace	ostatní
113	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 1	ostatní	
114	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 2	ostatní	
115	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 3	ostatní	
116	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 4	ostatní	
117	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 5	ostatní	
118	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 6	ostatní	
119	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 7	ostatní	
120	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 8	ostatní	
121	Bílčice	Bruntál	Větrná elektrárna Bílčice 9	ostatní	

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
122	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 1	ostatní	
123	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 2	ostatní	
124	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 3	ostatní	
125	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 4	ostatní	
126	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 5	ostatní	
127	Čaková	Krnov	Větrná elektrárna Čaková 6	ostatní	
128	Dívčí Hrad	Krnov	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 1	ostatní	
129	Dívčí Hrad	Krnov	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 2	ostatní	
130	Dívčí Hrad	Krnov	Větrná elektrárna Dívčí Hrad 3	ostatní	
131	Dvorce	Bruntál	Větrná elektrárna Dvorce 1	ostatní	
132	Dvorce	Bruntál	Větrná elektrárna Dvorce 2	ostatní	
133	Dvorce	Bruntál	Větrná elektrárna Dvorce 3	ostatní	
134	Dvorce	Bruntál	Větrná elektrárna Dvorce 4	ostatní	
135	Hlinka	Krnov	Větrná elektrárna Hlinka 1	ostatní	
136	Hlinka	Krnov	Větrná elektrárna Hlinka 2	ostatní	
137	Hlinka	Krnov	Větrná elektrárna Hlinka 3	ostatní	
138	Hlinka	Krnov	Větrná elektrárna Hlinka 4	ostatní	
139	Hlinka	Krnov	Větrná elektrárna Hlinka 5	ostatní	
140	Hošťálkovy	Krnov	Větrná elektrárna Hošťálkovy 1	ostatní	
141	Hošťálkovy	Krnov	Větrná elektrárna Hošťálkovy 2	ostatní	
142	Hošťálkovy	Krnov	Větrná elektrárna Hošťálkovy 3	ostatní	
143	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 1	ostatní	
144	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 2	ostatní	
145	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 3	ostatní	
146	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 4	ostatní	

ID záměru	Obec	SO ORP	Záměr	Kategorie	Podkategorie
147	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 5	ostatní	
148	Křišťanovice	Bruntál	Větrná elektrárna Křišťanovice 6	ostatní	
149	Leskovec	Bruntál	Větrná elektrárna Leskovec	ostatní	
150	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 1	ostatní	
151	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 2	ostatní	
152	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 3	ostatní	
153	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 4	ostatní	
154	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 5	ostatní	
155	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 6	ostatní	
156	Slezské Pavlovice	Krnov	Větrná elektrárna S. Pavlovice 7	ostatní	

Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje

Starostové obcí

Dobrý den,

touto cestou se na Vás obracíme se žádostí o spolupráci při průzkumu. Pomocí tohoto dotazníku máte možnost pomoci se zmapováním rekreační nabídky Nízkého a Hrubého Jeseníku a tímto máte možnost ovlivnit rozvoj této oblasti. Rádi bychom Vás požádali o zodpovězení několika otázek na toto téma. Vyplnění dotazníku by mělo trvat 10-15 min.

1. NÁZEV OBCE, JEJÍMŽ JSTE STAROSTOU

.....

2. ZHODNOŤTE VÝZNAM OBCE Z HLEDISKA REKREACE

.....
.....
.....

3. MOŽNOSTI CELOROČNÍHO VYUŽITÍ – CELOROČNĚ, SEZÓNĚ (KDY?)

	Rozhodně NE				Rozhodně ANO
1) Leden - Březen	1	2	3	4	5
2) Duben - Červen	1	2	3	4	5
3) Červenec - Září	1	2	3	4	5
4) Říjen - Prosinec	1	2	3	4	5
Pokud se nevyskytují sezonní rozdíly, vyplňte:					
5) Celoročně	1	2	3	4	5

4. JAKÉ Z NÁSLEDUJÍCÍCH REKREAČNÍCH ATRAKCÍ POSKYTUJE VAŠE OBEC?

- a) Pěší turistika
- b) Cykloturistika
- c) Jezdectví a hipoturistika
- d) Vodáctví
- e) Koupání a vodní sporty
- f) Běžecské lyžování
- g) Sjezdové lyžování
- h) Sportovní létání
- i) Relaxace, lázeňství, wellness
- j) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)
- k) Agroturistika
- l) Adrenalinové a výkonnostní sporty
- m) Golf
- n) Kongresová turistika
- o) Horolezectví
- p) Jiné

Jaké.....

5. JE REKREACE VE VAŠÍ OBCI ZÁVISLÁ NA POČASÍ?

	rozhodně ne				rozhodně ano
a.) jaro	1	2	3	4	5
b.) léto	1	2	3	4	5
c.) podzim	1	2	3	4	5
d.) zima	1	2	3	4	5

6. V POSLEDNÍCH 5 LETECH POČET TURISTŮ VE VAŠÍ OBCI

rozhodně klesl				určitě vzrostl	
1	2	3	4	5	

Případně proč:

.....

.....

7. ZHODNOŤTE VYBAVENOST A DOSTUPNOST OBCE PODLE NÁSLEDUJÍCÍCH KRITÉRIÍ:

	Velmi špatná				Velmi dobrá
	1	2	3	4	5
1) Parkovací kapacity	1	2	3	4	5
2) Ubytovací kapacity	1	2	3	4	5
3) Stravování	1	2	3	4	5
4) Atraktivita cestovního ruchu (sjezdovka, bazén, wellnes atd.)	1	2	3	4	5
5) Dostupnost veřejnou hromadnou dopravou	1	2	3	4	5
6) Dostupnost individuální dopravou	1	2	3	4	5

8. SPOLUPRACUJETE V OBLASTI REKREACE A CESTOVNÍHO RUCHU S JINOU OBCÍ (OBCEMI) NEBO PODNIKY V OKOLÍ?

- a.) Ano
- b.) Ne

Pokud ANO, specifikujte jak

.....

Pokud NE, proč

.....

9. VYPIŠTE PŘÍRODNÍ ATRAKTIVITY VE VAŠÍ OBCI A BLÍZKÉM OKOLÍ

.....

.....

10. VYPIŠTE KULTURNÍ A HISTORICKÉ ATRAKTIVITY, ATRAKTIVITY POZNÁVACÍ TURISTIKY VE VAŠÍ OBCI A BLÍZKÉM OKOLÍ

.....

.....

11. ZHODNOŤTE STAV A POTENCIÁL NÁSLEDUJÍCÍCH ODVĚTVÍ TURISTIKY. JE DOSTAČUJÍCÍ?

	Rozhodně nedostatečné				Rozhodně dostatečné
	1	2	3	4	5
a) Pěší turistika	1	2	3	4	5
b) Cykloturistika	1	2	3	4	5
c) Jezdeckví a hipoturistika	1	2	3	4	5
d) Vodáctví	1	2	3	4	5
e) Koupání a vodní sporty	1	2	3	4	5
f) Běžecké lyžování	1	2	3	4	5
g) Sjezdové lyžování	1	2	3	4	5
h) Sportovní létání	1	2	3	4	5
i) Relaxace, lázeňství, wellness	1	2	3	4	5
j) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	1	2	3	4	5
k) Agroturistika	1	2	3	4	5
l) Adrenalinové a výkonnostní sporty	1	2	3	4	5
m) Golf	1	2	3	4	5
n) Kongresová turistika	1	2	3	4	5
o) Horolezectví	1	2	3	4	5
p) Jiné	1	2	3	4	5

Jaké.....

.....

.....

12. CHATOVÉ OSADY NA ÚZEMÍ OBCE

Lokalita	Přibližný počet objektů

Existují záměry na rozvoj (rozšíření) chatových osad na území Vaší obce? Pokud ANO, kde?

.....

.....

V čem je tento rozvoj chatových osad přínosný pro Vaší obec?

.....

13. PODÍLÍTE SE NA FINANCOVÁNÍ NĚJAKÉHO KONKRÉTNÍHO PROJEKTU, TÝKAJÍCÍ SE ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU VE VAŠÍ OBCI?

a) Ano.

Jakého.....

..

b) Ne

Pokud Ano z čeho je financován?

1) Dotace ze strany obce. Kolik % z rozpočtu:

.....

2) Dotace ze strany kraje a státu

3) Dotace z finančních programů Evropské unie

4) jiné

Jaké?

14. DOSTUPNOST VAŠÍ OBCE HROMADNOU A INDIVIDUÁLNÍ DOPRAVOU

	Velmi špatná				Velmi dobrá
1) Autobusová	1	2	3	4	5
2) Vlaková	1	2	3	4	5
3) Individuální	1	2	3	4	5

15. PARKOVACÍ KAPACITY VE STŘEDISKU REKREACE / OBCI

Typ parkoviště	Přibližný počet parkovacích míst
Veřejné neplacené	
Veřejné placené	
Soukromé neplacené	
Soukromé placené	

16. JAKÉ STĚŽEJNÍ ZÁMĚRY ROZVOJE OBCE PLÁNUJETE V NEJBLIŽŠÍCH LETECH A V JAKÝCH OBLASTECH?

.....

.....

.....

17. OMEZUJE VAŠÍ OBEC V ROZVOJI REKREACE A CESTOVNÍHO RUCHU Z DŮVODŮ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY?

.....

.....

18. POCIŤUJETE OMEZENÍ ROZVOJE REKREACE A CESTOVNÍHO RUCHU Z JINÝCH DŮVODŮ?

.....

.....

19. MÁTE NĚJAKÉ NÁVRHY PRO ZLEPŠENÍ REKREAČNÍHO POTENCIÁLU VAŠÍ OBCE?

.....

.....

Děkujeme za vyplnění dotazníku

Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje

Poskytovatelé ubytovacích služeb

Dobrý den,

touto cestou se na Vás obracíme se žádostí o spolupráci při průzkumu. Pomocí tohoto dotazníku máte možnost pomoci se zmapováním rekreační nabídky Nízkého a Hrubého Jeseníku a tímto máte možnost ovlivnit rozvoj této oblasti. Rádi bychom Vás požádali o zodpovězení několika otázek na toto téma. Vyplnění dotazníku by mělo trvat 10-15 min.

**1. JSTE POSKYTOVATEL, ČI JEHO KOMPETENTNÍ ZÁSTUPCE,
UBYTOVACÍCH SLUŽEB V OBLASTI NÍZKÉHO A HRUBÉHO
JESENÍKU NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE?**

a.) Ano

b.) Ne

2. NÁZEV OBCE, KDE SE NACHÁZÍTE.

.....

**3. JAKOU MÁTE LŮŽKOVOU KAPACITU VE SVÉM UBYTOVACÍM
ZAŘÍZENÍ, VČETNĚ ROZMÍSTĚNÍ PODLE KAPACITY NA POKOJI?**

1.) Kolik máte lůžek? Počet:

.....

2.)

a) Jednolůžkové pokoje. Počet se soc. zařízením:

.....

Počet bez soc. zařízení:

.....

b) Dvoulůžkové pokoje. *Počet se soc. zařízením:*

.....

Počet bez soc. zařízení:

.....

c) Vícelůžkové pokoje. *Počet se soc. zařízením:*

.....

Počet bez soc. zařízení:

.....

Konkretizujte

.....

.....

.....

....

4. UVEĎTE ČÁSTKU (KČ/DEN) ZA:

a) Jednolůžkový pokoj.

b) Dvoulůžkový pokoj.

c) Vícelůžkový pokoj.

d) Snídaně

.....

e) Polopenze.....

f) Plná penze.....

5. JAKÉ Z NÁSLEDUJÍCÍCH REKREAČNÍCH ATRAKCÍ POSKYTUJE VAŠE ZAŘÍZENÍ (PŘÍPADNĚ BLÍZKÉ OKOLÍ)?

- a) Pěší turistika
- b) Cykloturistika
- c) Jezdeckví a hipoturistika
- d) Vodáctví
- e) Koupání a vodní sporty
- f) Běžecké lyžování
- g) Sjezdové lyžování
- h) Sportovní létání
- i) Relaxace, lázeňství, wellness
- j) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)
- k) Agroturistika

- l) Adrenalinové a výkonnostní sporty
 - m) Golf
 - n) Kongresová turistika
 - o) Horolezectví
 - p) Jiné
- Jaké.....
- ...

6. VYBAVENOST VAŠEHO ZAŘÍZENÍ:

- a) Sauna
 - b) Bazén
 - c) Posilovna
 - d) Wellnes
 - e) Společenská místnost
 - f) Wifi
 - g) Jiné
- Specifikujte:
-

7. CO BYSTE DOPORUČILI SVÝM KLIENTŮM NAVŠTÍVIT V OKOLÍ?

- a) V létě:
- b) V zimě:

8. PARKOVÁNÍ

- a) Máme soukromé parkoviště
Počet míst:
- b) V blízkosti je veřejné parkoviště
Počet míst:
- c) Jak byste ohodnotili kapacitu parkování

	Velmi špatná				Velmi dobrá
	1	2	3	4	5
7) Parkovací kapacity u zařízení	1	2	3	4	5
8) Parkovací kapacity u atraktivních míst (např. sjezdovka, aquapark aj.)	1	2	3	4	5
9) Parkování v obci - celkově	1	2	3	4	5

9. JAK DALEKO JE VZDÁLENÁ NEJBLIŽŠÍ ZASTÁVKA OD ZAŘÍZENÍ?

- a) Autobusová: metrů

b) Vlaková:metrů

10. MAJÍ TURISTÉ VE VAŠEM ZAŘÍZENÍ ZÁJEM O:

	Rozhodně ne				Rozhodně ano
q) Pěší turistika	1	2	3	4	5
r) Cykloturistika	1	2	3	4	5
s) Jezdeckví a hipoturistika	1	2	3	4	5
t) Vodáctví	1	2	3	4	5
u) Koupání a vodní sporty	1	2	3	4	5
v) Běžecské lyžování	1	2	3	4	5
w) Sjezdové lyžování	1	2	3	4	5
x) Sportovní létání	1	2	3	4	5
y) Relaxace, lázeňství, wellness	1	2	3	4	5
z) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	1	2	3	4	5
aa) Agroturistika	1	2	3	4	5
bb) Adrenalinové a výkonnostní sporty	1	2	3	4	5
cc) Golf	1	2	3	4	5
dd) Kongresová turistika	1	2	3	4	5
ee) Horolezectví	1	2	3	4	5
ff) Jiné	1	2	3	4	5

Jaké.....

11. VE KTERÉM ROČNÍM OBDOBÍ MÁTE NEJVÍCE NAPLNĚNÉ STŘEDISKO

	Rozhodně NE				Rozhodně ANO	Naplněnost v %
1) Leden - Březen	1	2	3	4	5	
2) Duben - Červen	1	2	3	4	5	
3) Červenec - Září	1	2	3	4	5	
4) Říjen - Prosinec	1	2	3	4	5	

Pokud se nevyskytují sezonní rozdíly, vyplňte:

5) Celoročně	1	2	3	4	5	
---------------------	---	---	---	---	---	--

12. JSTE ZÁVISLÍ NA POČASÍ, CO SE TÝČE NÁVŠTĚVNOSTI?

	rozhodně ne				rozhodně ano
a.) jaro	1	2	3	4	5
b.) léto	1	2	3	4	5
c.) podzim	1	2	3	4	5
d.) zima	1	2	3	4	5

13. MÁTE POCIT, ŽE CELKOVÁ NABÍDKA SLUŽEB A ZÁBAVY PRO TURISTY JE DOSTATEČNĚ PROVÁZANÁ?

rozhodně ne				rozhodně ano
1	2	3	4	5

V jakých oblastech není uspokojena:

.....

14. SHLEDÁVÁTE MEZERY V MOŽNÉM ROZVOJI TURISTIKY V OBLASTI JESENÍKŮ?

rozhodně ne				rozhodně ano
1	2	3	4	5

Pokud 1 až 2 uveďte proč

.....

Pokud 3 až 4 uveďte - Co považujete jako největší bariéru v oblasti Jeseníky, pro rozvoj turistiky?

.....
.....

15. V POSLEDNÍCH 5 LETECH, VÁŠ ROČNÍ OBRAT

rozhodně klesl

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Případně

proč:

.....
.....

V případě odpovědi 1, 2 pak:

Máte existenční problémy?

Rozhodně NE				Rozhodně ANO
1	2	3	4	5

16. UVEĎTE POMĚR V PROCENTECH VÝNOSŮ A NÁKLADŮ ZA PŘEDCHOZÍ ROK

Výnosy:%

Náklady:%

17. JAKÝ JE VÁŠ PŘEVAŽUJÍCÍ ZDROJ FINANCOVÁNÍ?

- a) Příjmy ubytovaných / klientů
- b) Dotace od
- c) Jiné
Specifikujte:

18. UMOŽŇUJETE POBYT TYPU:

- a) Školy – školky v přírodě (lyžařský výcvik aj.)
- b) Kongresová turistika
- c) Firemní školení, teambulding aj.

Pokud ANO, vyplatí se Vám? Případně za jakých okolností?

.....
.....
.....
.....
.....

19. ZKUSTE PROSÍM PŘIBLIŽNĚ V PROCENTECH VYJÁDŘIT, JAKÉ NÁRODNOSTI JSOU VAŠÍ KLIENTI.

- a.) Česká
- b.) Slovenská
- c.) Polská
- d.) Německá
- e.) Jiná

Jaká.....

20. JAKOU MÁTE V PROCENTECH STRUKTURU NÁVŠTĚVNÍKŮ.

- a.) Rodiny s dětmi.....%
- b.) Páry bez dětí.....%
- c.) Skupiny turistů.....%
- d.) Turisté jednotlivci.....%
- e.) Starší návštěvníci nad \55 let.....%
- f.) Senioři.....%
- g.) Jiní.....%

21. UDEJTE PROCENTA U STRUKTURY NÁVŠTĚVNÍKŮ 20-30 LET.

- a) páry.....%
- b) jednotlivci.....%
- c) skupiny.....%

22. UDEJTE PROCENTA U STRUKTURY NÁVŠTĚVNÍKŮ NAD 55 LET.

- a) páry.....%

- b) jednotlivci.....%
- c) skupiny.....%

23. JAK SE VAŠI NÁVŠTĚVNÍCI DOPRAVILI DO OBLASTI?

- a) Automobilem
- b) Vlákem
- c) Autobusem
- d) Na kole
- e) Na motocyklu
- f) Jiné – uveďte:

24. ZVOLTE KATEGORII, DO KTERÉ SPADÁ VAŠE ZAŘÍZENÍ.

- a.) Hotel *
 - b.) Hotel **
 - c.) Hotel ***
 - d.) Hotel ****
 - e.) Hotel *****
 - f.) Penzion
 - g.) Pronájem ní chata
 - h.) Ubytovna
 - i.) Apartmán
 - j.) Kemp
 - k.) Jiné
- Specifikujte.....

25. JE VAŠE ZAŘÍZENÍ ZÁVISLÉ NA PROVOZU JINÉHO ZAŘÍZENÍ NEBO STŘEDISKA V OBLASTI? SPOLUPRACUJETE S JINÝM ZAŘÍZENÍM?

- 1.
- c.) Ano
- d.) Ne

2. Pokud Ano tak jak

.....
.....
.....
.....

Děkujeme za vyplnění dotazníku

Dotazníkové šetření turistů pro zjištění rekreačního potenciálu oblasti Nízkého a Hrubého Jeseníku na území Moravskoslezského kraje

Dobrý den,

touto cestou se na Vás obracíme se žádostí o spolupráci při průzkumu. Pomocí tohoto dotazníku máte možnost pomoci se zmapováním rekreační nabídky Nízkého a Hrubého Jeseníku a tímto máte možnost ovlivnit rozvoj této oblasti. Rádi bychom Vás požádali o zodpovězení několika otázek na toto téma. Vyplnění dotazníku by mělo trvat 10-15 min.

1. JSTE ZDE JAKO TURISTA?

- a) Ano
- b) Ne

2. PROČ JSTE SI VYBRALI K REKREACI OBLAST JESENÍKŮ?

.....
.....

3. V ČEM SI MYSLÍTE, ŽE JSOU JESENÍKY JEDINEČNÉ V POROVNÁNÍ S JINÝMI HORSKÝMI OBLASTMI?

.....
.....

4. CO JE PRO TURISTU PODLE VÁS NEJVĚTŠÍM PROBLÉMEM – BARIÉROU V TÉTO OBLASTI?

.....
.....

5. JAK DLOUHO MÁTE V PLÁNU SE ZDE ZDRŽET – JAK DLOUHO TRVÁ VÁŠ POBYT?

Uved'te počet dní:.....

6. KTERÉ Z NÍŽE UVEDENÝCH AKTIVIT V OBLASTI JESENÍKŮ VYUŽÍVÁTE?

Možnost více odpovědí!

- a) Pěší turistika
- b) Cykloturistika
- c) Jezdectví a hipoturistika
- d) Vodáctví
- e) Koupání a vodní sporty
- f) Běžecké lyžování
- g) Sjezdové lyžování
- h) Sportovní létání
- i) Relaxace, lázeňství, wellness
- j) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)
- k) Agroturistika
- l) Adrenalinové a výkonnostní sporty
- m) Golf
- n) Kongresová turistika
- o) Horolezectví
- p) Jiné

7. NAKOLIK JE PODLE VÁS OBLAST JESENÍKŮ VHODNÁ PRO NÍŽE UVEDENÉ AKTIVITY?

	Rozhodně ne				Rozhodně ano
gg) Pěší turistika	1	2	3	4	5
hh) Cykloturistika	1	2	3	4	5
ii) Jezdeckví a hipoturistika	1	2	3	4	5
jj) Vodáctví	1	2	3	4	5
kk) Koupání a vodní sporty	1	2	3	4	5
ll) Běžecké lyžování	1	2	3	4	5
mm) Sjezdové lyžování	1	2	3	4	5
nn) Sportovní létání	1	2	3	4	5
oo) Relaxace, lázeňství, wellness	1	2	3	4	5
pp) Poznávací turistika (příroda, kultura a technické památky)	1	2	3	4	5
qq) Agroturistika	1	2	3	4	5
rr) Adrenalinové a výkonnostní sporty	1	2	3	4	5
ss) Golf	1	2	3	4	5
tt) Kongresová turistika	1	2	3	4	5
uu) Horolezectví	1	2	3	4	5
vv) Jiné	1	2	3	4	5

8. UVEĎTE OBCE, KTERÉ JSTE JIŽ NAVŠTÍVILI, A NEBO HODLÁTE NAVŠTÍVIT, V RÁMCI VAŠEHO POBYTU:

.....

9. JAK ČASTO JEZDÍTE DO JESENÍKŮ?

- a) 1x ročně
- b) 2x ročně
- c) 3x ročně
- d) 4 ročně
- e) 5x až 7x ročně
- f) 8x až 10 ročně
- g) Více než 10x za rok

10. V JAKÉM ROČNÍM OBDOBÍ JEZDÍTE DO TÉTO LOKALITY?

Možnost více odpovědí!

- a) Jaro
- b) Léto
- c) Podzim
- d) Zima

Které toto období preferujete nejvíce?.....

11. JAK JSTE SE DOPRAVILI DO TÉTO OBLASTI?

- g) Autem
- h) Vlákem
- i) Autobusem
- j) Na kole
- k) Na motocyklu
- l) Jiné – uveďte:

12. OHODNOŇTE PROSÍM DOSTUPNOST DO TÉTO LOKALITY.

	velmi špatná				velmi dobrá	nedokážu posoudit
Autem	1	2	3	4	5	9
Vlákem	1	2	3	4	5	9
Autobusem	1	2	3	4	5	9

13. JAK BYSTE OHODNOTILI MNOŽSTVÍ/POČET?

	zcela nedostatečná/é				zcela dostatečná/é		nedokážu posoudit
	1	2	3	4	5	9	
a) Dopravy (spojů)	1	2	3	4	5	9	
b) Silnic	1	2	3	4	5	9	
c) Možnosti ubytování	1	2	3	4	5	9	
d) Možnosti stravování	1	2	3	4	5	9	
e) Možnosti sportovního vyžití	1	2	3	4	5	9	
f) Možnosti kulturního vyžití	1	2	3	4	5	9	
g) Nabídku přírodních úkazů	1	2	3	4	5	9	
h) Nabídku památek	1	2	3	4	5	9	
i) Obchodů	1	2	3	4	5	9	
j) Vstřícnost lidí	1	2	3	4	5	9	

14. JAK BYSTE OHODNOTILI KVALITU/ÚROVEŇ?

	velmi špatná/é				velmi dobrá/é		nedokážu posoudit
	1	2	3	4	5	9	
a) Dopravy (spojů)	1	2	3	4	5	9	
b) Silnic	1	2	3	4	5	9	
c) Možnosti ubytování	1	2	3	4	5	9	
d) Možnosti stravování	1	2	3	4	5	9	
e) Možnosti sportovního vyžití	1	2	3	4	5	9	
f) Možnosti kulturního vyžití	1	2	3	4	5	9	
g) Nabídku přírodních úkazů	1	2	3	4	5	9	
h) Nabídku památek	1	2	3	4	5	9	
i) Obchodů	1	2	3	4	5	9	
j) Vstřícnost lidí	1	2	3	4	5	9	

15. JAK BYSTE OHODNOTILI KAPACITU PARKOVÁNÍ?

	Velmi špatná				Velmi dobrá
	1	2	3	4	5
Parkovací kapacity v atraktivních lokalitách (střediska cestovního ruchu např. Hvězda)	1	2	3	4	5
Parkování u ubytovacích zařízení (hotely, kempy, atd.)	1	2	3	4	5
Parkování u vodních ploch	1	2	3	4	5

Rozved'te – uveďte konkrétní názvy obcí, příp. míst:

.....

16. KDE JSTE UBYTOVÁNÍ BĚHEM SVÉ REKREACE?

- a) Hotel *** a více
- b) Penzion
- c) Kemp
- d) Turistická ubytovna
- e) Pronájem chaty
- f) jiné – jaké?

17. KDE SE PŘEVÁŽNĚ STRAVUJETE V RÁMCI SVÉHO POBYTU?

- a) Restaurace
- b) Rychlá občerstvení
- c) Vaříme si sami
- d) Máme již jídlo s sebou
- e) jiné

18. KOLIK PRŮMĚRNĚ V JESENÍKÁCH UTRATÍTE - ZA JEDEN DEN NA JEDNU OSOBU?

- a) Za jídlo a pití:
- b) Za ubytování:.....
- c) Za dopravu (přepravu):.....
- d) Za sportovní atrakce:
- e) Za kulturní atrakce:.....
- f) Za suvenýry a místní produkty:.....

19. JAK ČASTO JEZDÍTE NA DOVOLENOU?

- a) Méně než 1x za rok
- b) 1x za rok
- c) 2x za rok
- d) Více než 2x za rok – kolikrát?

20. CO VÁM V JESENÍKÁCH SCHÁZÍ?

Konkretizujte:

21. HODLÁTE SE DO JESENÍKŮ JEŠTĚ VRÁTIT?

rozhodně ne; 5 rozhodně ano

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

22. POHLAVÍ:

- a) Žena
- b) Muž

23. KOLIK MÁTE LET?

.....

24. S KÝM JSTE NA DOVOLENÉ?

počet osob

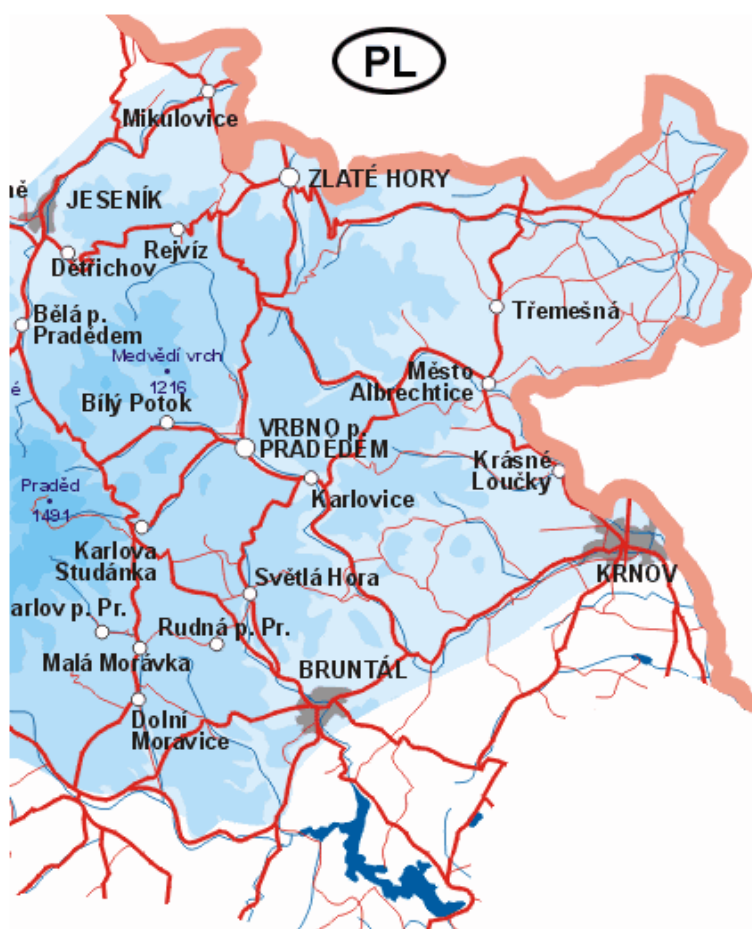
specifikujte vztah..... (možno zatrhnout více možností)

- a) S partnerem
- b) S dětmi
- c) S jinými příbuznými osobami
- d) S přáteli
- e) Organizovaný pobyt - zájezd
- f) jiné

25. ODKUD JSTE PŘIJEL – KDE MÁTE TRVALÉ BYDLIŠTĚ? (OBEC/OKRES/STÁT)

.....

26. PŘIBLIŽNĚ ZAZNAČTE VÁMI NEJNAVŠTĚVOVANĚJŠÍ MÍSTA

Místo sběru:

Datum a hodina sběru:

Děkujeme za vyplnění dotazníku